

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
pro základní vzdělávání

ŠKOLA NÁS BAVÍ

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA CHOTĚBOŘ, BUTTULOVA 74,
OKRES HAVLÍČKŮV BROD**

1. Identifikační údaje školy

Název školy: Základní škola Chotěboř, Buttulova 74, okres Havlíčkův Brod

Adresa školy: Buttulova 74
583 01 Chotěboř

Telefon: 569 626 628
728 584 994
569 621 456 (školní družina)

E-mail: info@zsbuttulova.cz

WWW stránky: www.zsbuttulova.cz

IČO: 70946299

IZO: 102006466

RED IZO: 600086691

Ředitel školy: PaedDr. Zdenka Königsmarková

Zřizovatel: Město Chotěboř
Trčků z Lípy 69, 583 01 Chotěboř
tel.: 569 641 111

Školní vzdělávací program je platný od 1. 9. 2007.

ředitelka školy

Změny v ŠVP

Datum změny	Projednáno ve ŠR
1. 9. 2010, č.j. 52/2010	21. 9. 2010
1. 9. 2011	26. 9. 2011
3. 9. 2012	24. 9. 2012
2. 9. 2013, č.j. 242/2013	25. 9. 2013
1. 9. 2014	15. 9. 2014
1. 9. 2015, č.j. 197/2015	5. 10. 2015

2. Charakteristika školy

2.1 Velikost a úplnost školy

Základní škola v Chotěboři, Buttulova 74 je úplná škola s devíti postupnými ročníky. V ročníku jsou zpravidla dvě třídy.

Škola je umístěna v jedné budově, tvořené dvěma částmi: starší, postavená v roce 1868, byla v roce 1993 rekonstruovaná, novější část pochází z roku 1970. Kapacita školy je 600 žáků. Škola je situována v centru města, v bezprostřední blízkosti autobusového nádraží na náměstí, kam jezdí autobusy ze všech spádových obcí. Do školy přicházejí žáci z Chotěboře a okolních obcí: Bílku, Příjemek, Svinného, Čachotína, Raňkova, Vepříkova, Klouzov, Sedletína, Veselé, Jilmu a Uhelné Příbrami a od 6. třídy ze spádových škol v Libici nad Doubravou a Nové Vsi.

2.2 Vybavení školy

Škola je přiměřeně materiálně vybavena a má dostatečné prostory pro výuku. V suterénu budovy jsou rekonstruované centrální šatny. V přízemí se nacházejí 2 tělocvičny se šatnami, sprchami a toaletami, cvičná kuchyň, keramická dílna a školní dílna. Vlastní prostory zde mají i dvě oddělení školní družiny, další dvě oddělení využívají kmenové třídy 1. stupně. V 1. – 3. patře jsou umístěny učebny, všechny jsou dostatečně velké, na prvním stupni jsou vybaveny relaxačním prostorem. V každém patře jsou také toalety. Škola má dále školní knihovnu, galerii se stoly pro stolní tenis a 2 počítačové učebny. Tyto učebny neslouží pouze pro informatiku, ale díky tomu, že je v nich k dispozici řada výukových programů a nainstalovány dataprojektory, je využívána pro zkvalitnění výuky i v dalších předmětech. Ve všech třídách a kabinetech jsou přípojky do školní sítě a s přístupem na internet, v několika třídách jsou dataprojektory, škola má učebnu s interaktivní tabulí.

V době velkých přestávek mohou žáci využívat velkou tělocvičnu a zahrát si stolní tenis. Škola také využívá sportovní hřiště v blízkosti školy v ulici Na Hlavaticích.

Do budoucna by bylo třeba upravit školní dvůr pro využití pro specializovanou výuku a pro relaxaci žáků o přestávkách.

Školní jídelna je vzdálena asi 10 minut od školy. Je společná pro žáky dvou základních škol a studenty gymnázia. Je samostatným právním subjektem.

2.3 Personální zajištění vzdělávání

Ve škole vyučuje 21 učitelů včetně ředitelky a jejího zástupce, 9 na 1. stupni a 12 na druhém stupni. Všichni učitelé mají pedagogickou i odbornou způsobilost pro výuku na základní škole. Chybějícími aprobacemi jsou hudební výchova, výtvarná výchova. Plánem dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a celkovým trendem školy je systematické cílené vzdělávání jak jednotlivců, tak celé sborovny. Všichni učitelé dosud absolvovali základní kurz kritického myšlení, týmové spolupráce, školení s PhDr. Zdeňkem Martínkem na téma Ovlivňování klimatu v žákovském kolektivu a všichni jsou proškoleni v problematice ochrany člověka za mimořádných událostí. Všechny učitelky prvního stupně a učitelky jazyků jsou proškoleny a mají zkušenosti s vedením reedukace dětí s poruchami učení. Ve škole pracuje výchovný poradce, koordinátor ICT, koordinátorka environmentální výchovy a metodik prevence rizikového chování u dětí. Každý učitel ovládá další cizí jazyk (Rj, Nj, Aj, Fj).

Každý vyučující má k dispozici kabinetní zázemí nebo sborovnu školy s technickým vybavením – dva počítače s přístupem na internet, jeden z nich je připojen na síť v učebně. Ve všech učebnách a kabinetech je možnost napojení na školní síť a internet.

2.4 Ročníkové a celoškolní projekty, zájmová činnost

Projekty dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazované formy projektů jsou třídní, ročníkové a celoškolní. Příprava, realizace, výstupy a evaluace projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci pedagogů a žáků. Škola pravidelně realizuje řadu vzdělávacích projektů. V září pořádá škola adaptační pobyty pro 6. třídy. Žáci tak mají možnost se lépe poznat v období, kdy se tvoří nový kolektiv. Pravidelně v únoru škola pořádá lyžařský výchovně výchovný kurz pro žáky 7. tříd v Krkonoších. Cyklisticko-windsurfový kurz bývá organizován pro žáky 8. ročníku v květnu nebo v červnu. V období před zápisem dětí do prvních tříd se koná výstava žákovských prací. Každoročně jsou pro žáky jednotlivých ročníků pořádány kulturně-historické a přírodovědné exkurze. V červnu se konají třídní výlety s kulturním nebo turistickým zaměřením. Již tradičně pořádáme soutěž ve skoku vysokém Buttulova laťka. Vychovatelky školní družiny zajišťují činnost řady zájmových útvarů. Školní družina pořádá ke konci školního roku vystoupení dětí, kde prezentují činnost v zájmových útvarech. Ve škole pracuje dětský pěvecký sbor Kvítek s tradicí od roku 1980. Vyvrcholením pravidelné činnosti jsou vystoupení pro veřejnost a účast na soutěžích a přehlídkách dětských pěveckých sborů.

2.5 Spolupráce se zákonnými zástupci

Zákonní zástupci jsou o průběhu vzdělávání žáků a o činnosti školy informováni průběžně na třídních schůzkách, které jsou organizovány na začátku školního roku, a na konzultacích s jednotlivými vyučujícími dvakrát ročně. Kromě toho mají zákonní zástupci možnost po dohodě kdykoliv konzultovat výchovné nebo výukové problémy s učiteli, výchovným poradcem nebo vedením školy. Dobrá komunikace a spolupráce se zákonnými zástupci je jedním z cílů školy. Škola má vlastní internetové stránky, na kterých jsou zveřejňovány aktuální informace o plánovaných akcích školy a fotografie ze školních akcí. Pravidelně informujeme chotěbořskou veřejnost o akcích naší školy na stránkách časopisu Echo.

2.6 Školská rada

Podle platného zákona byla zřízena šestičlenná Školská rada, v níž pracují zvolení zástupci rodičů, učitelů a zřizovatele.

2.7 Partneři školy

Škola spolupracuje s institucemi, které odborně podporují rozvoj školy, vzdělávací program a jeho evaluaci. Škola má partnerskou školu v Tiszafüredu v Maďarsku. Již několik let pravidelně probíhají výměnné pobyty žáků obou škol. Škola také spolupracuje s PPP v Havlíčkově Brodě, s KD Junior-středisko volného času a dům dětí, s Městskou knihovnou, s Centrem kultury a sportu, s Městem Chotěboř, Městskou policií a spádovými obcemi.

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zaměření školy / Pojetí školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program vznikl na základě aktivní spolupráce celého pedagogického sboru. Při stanovení jeho koncepce jsme vycházeli z cílů RVP ZV, podmínek školy, skladby pedagogického sboru, skladby žáků, jakož i z lokálních podmínek a vztahů. Současně jsme respektovali zásadu rovnoprávného přístupu k základnímu vzdělávání pro všechny žáky na straně jedné a zásadu diferencované a individualizované výuky pro žáky určitým způsobem znevýhodněné, ale i pro žáky mimořádně talentované na straně druhé.

Celkové zaměření školy je všeobecné. Větší pozornost bychom chtěli věnovat výuce cizích jazyků a sportovním aktivitám našich žáků – nabídnout jim seznámení s řadou různých sportů.

Na prvním místě bude snaha, aby se naše škola stala místem, které žáky motivuje k aktivnímu učení se. V popředí našeho zájmu stojí pro život důležité kompetence učit se, řešit problémy a sociální dovednosti. Podmínkou pro úspěšnou realizaci našich záměrů je vytváření atmosféry vzájemného porozumění a spolupráce mezi žáky, mezi učiteli a žáky a mezi učiteli, aby se všichni cítili spokojeně a bezpečně. Chceme vytvářet podmínky pro rozvoj, uplatnění a úspěch každého žáka, a tím předcházet negativním postojům žáků ke vzdělávání. Za kvalitní budeme považovat takové vzdělávání žáků, kterým získají dovednosti a kompetence, které dovedou v případě potřeby aktivně použít. Chceme formovat správný vztah žáků k přírodě, k životnímu prostředí, ke zdraví a vést je k pochopení zásad trvale udržitelného rozvoje, umožnit jim získávat zdravé sebevědomí, rozvíjet u nich kritické myšlení a schopnost sebehodnocení.

Mají-li být naše snahy úspěšné, nevystačíme s klasickými, dosud užívanými vyučovacími metodami. Nezbytností se stává tvořivé využívání netradičních postupů a alternativních forem, které budou promyšleně voleny s ohledem na plnění očekávaných výstupů a vytváření klíčových kompetencí žáků.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie školy

Výchovné a vzdělávací strategie jsou zpracovány formou tabulkových přehledů ke každé klíčové kompetenci z RVP ZV. Představují společně uplatňované postupy, metody a formy práce i aktivity, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí u všech žáků a všemi učiteli. Strategie jsou formulovány z pozice vyučujících (nebo dalších zaměstnanců školy) ke každé KK.

Klíčová kompetence	Výchovně vzdělávací strategie
kompetence k učení	<ul style="list-style-type: none">• vyhledáváme zájmové oblasti žáka v rámci svého předmětu a individuálně je rozvíjíme• zadáváme individuální i kolektivní projekty k propojení zájmů žáků s vlastními vhodnými formami učení• vytváříme takové pracovní prostředí, v němž má žák radost z vlastní práce a vlastního úspěchu• zadáváme žákům zajímavé úkoly z praxe, využitelné v běžném životě• umožňujeme a podporujeme účast žáků v soutěžích a olympiádách

	<ul style="list-style-type: none"> • zadáváme žákům takové úkoly, při nichž rozvíjejí vlastní tvořivost a jsou nuceni dohledávat si informace z jiných zdrojů • vedeme žáky k vědomí, že se učí pro sebe a pro druhé
kompetence k řešení problémů	<ul style="list-style-type: none"> • připravujeme skupinové diskuse o nastoleném tématu • řešíme s žáky konkrétní problémy (např. pokusy v chemii, fyzice, dopravní situaci ve městě,...) • v jazykové výuce nacvičujeme řešení problémových situací jako přípravu na realitu • řešíme projektové úkoly • učíme žáky rozpoznat důvěryhodné zdroje (seriózní média versus bulvární tisk) • k řešení problémových situací využíváme co největší množství zdrojů informací • řešíme s žáky tvořivé a problémové úlohy v rámci exkurzí
kompetence komunikativní	<ul style="list-style-type: none"> • poskytujeme žákům dostatečný prostor pro vyjadřování v ústní i písemné formě (dialog, diskuse, skupinová práce) • učíme žáky prezentovat projekty • organizujeme olympiády v českém jazyce i v cizích jazycích, výměnné pobyty do Maďarska • učíme žáky naslouchat jiným a porozumět jim • podporujeme využití internetu jako prostředku komunikace a získávání informací o světě • ve škole pořádáme výstavy a koncerty a tak upevňujeme vztah s veřejností • připravujeme žáky na účast v recitačních soutěžích
kompetence sociální a personální	<ul style="list-style-type: none"> • učíme žáky spolupracovat ve skupině • vytváříme pravidla týmové práce a pozitivně tak ovlivňujeme kvalitu společné práce na projektech (pěvecký sbor, výstavy, výzdoba tříd) • zapojujeme žáky do vytváření bezpečné atmosféry při práci (umění nabídnout i přijmout pomoc, integrace cizích žáků a žáků s handicapem) • rozvíjíme schopnost sebehodnocení a sebeúcty při reflexi vlastní práce • vedeme žáky k promýšlení následků jejich jednání
kompetence občanské	<ul style="list-style-type: none"> • učíme žáky respektu k přesvědčení druhých lidí, k oceňování jejich vnitřních hodnot (exkurze do Terezína) • snažíme se naučit žáky vcítit se do situace ostatních lidí (o. s. Slepíši) • vedeme žáky k odmítání útlaku a hrubého zacházení, k povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí (spolupráce s Policií ČR, pracovníky odboru sociální péče MěÚ)

	<ul style="list-style-type: none"> • vedeme žáky k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy, k uvědomění si svých práv i povinností ve škole i mimo školu (školní a klasifikační řád školy, modelové situace, vzory) • učíme žáky zodpovědnosti podle dané situace, vedeme je k poskytnutí účinné pomoci dle jejich možností a schopností a k zodpovědnému jednání v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka (ochrana člověka za mimořádných událostí, nácvik evakuace školy, kurzy první pomoci...) • zprostředkováváme žákům kulturní a historické dědictví našeho města i národa, vedeme je k respektu a ochraně našich tradic (návštěvy kulturních památek, projekty Vánoce, Velikonoce,...) • ukazujeme žákům pozitivní postoj k uměleckým dílům, učíme citu a smyslu pro kulturu a tvořivost, aktivně je vedeme k zapojování do kulturního dění (návštěvy divadelních představení CEKUS, zájezdy do divadla, besedy v Městské knihovně v Chotěboři) • vedeme žáky k aktivní účasti na sportovních aktivitách (sportovní soutěže, sportovní hry, lyžařské výcvikové kurzy, cyklistické kurzy) • vedeme žáky k pochopení základních ekologických souvislostí a environmentálních problémů, k respektování požadavků na kvalitní životní prostředí, učíme je rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje (třídění odpadu, projekty ve středisku ekologické výchovy Chaloupky)
kompetence pracovní	<ul style="list-style-type: none"> • učíme žáky pracovat v různých rolích v týmu • všechny třídy zapojujeme do třídění odpadu a tím je vedeme k ekologickému myšlení • učíme žáky hodnotit vlastní práci, stanovovat si cíle a plánovat činnosti • prací s pomůckami a s přístroji (mikroskopem, počítači apod.) učíme žáky zodpovědnému a bezpečnému jednání, učíme je ochraně majetku a vybavení školy, vedeme je k hospodárnosti • pomocí knih a počítačů vedeme žáky k samostatnému zpracovávání vlastních materiálů a pomůcek

Vzdělávací metody a formy výuky, používané při realizaci ŠVP na naší škole, jsou v kompetenci jednotlivých učitelů školy, pokud nejsou v rozporu s cíli a záměry školy. Vyučovací metody volí učitel tak, aby vyhovovaly nejen jeho stylu práce, ale především aby motivovaly žáky k aktivní činnosti a zájmu o získávání informací v daném oboru. Při volbě použitých metod musí učitel myslet na to, že stereotyp může otupit zájem žáků a že žádná metoda není ta jediná správná. Možnost používání moderních vyučovacích metod je podporována zatím průměrným materiálním zabezpečením, jež se však vedení školy snaží neustále zlepšovat co do kvality i kvantity zajištěním moderních vyučovacích pomůcek, např. notebooků, dataprojektorů, počítačů, interaktivní tabule apod.

Organizační formy výuky v naší škole jsou velmi pestré a každý učitel má možnost pracovat formou vybranou podle svých potřeb a možností. Jsou to např.:

- skupinová práce
- práce ve dvojicích
- frontální práce
- projektová práce
- laboratorní práce
- samostatná práce
- domácí práce
- exkurze
- prezentace projektů
- adaptační kurzy pro 6. ročník
- cyklisticko - windsurfování kurzy
- lyžařské výcvikové kurzy

Metody práce, které jednotliví vyučující uplatňují v různých formách výuky a které povedou k rozvoji KK, jsou rovněž velmi rozmanité. Jsou to např.:

- řízená diskuse, diskuse
- dialog, rozhovor
- brainstorming
- samostatná příprava
- osobní konzultace
- prověřování znalostí (pětiminutovky, diktát)
- praktické ukázky
- dramatická výchova
- ekologická výchova
- práce s pravidly a příručkami
- práce s PC, internetem, encyklopediemi, odbornými knihami
- myšlenková mapa
- referáty práce
- soutěže, olympiády
- besedy, přednášky

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Chceme vytvářet prostor pro rozvíjení osobnosti každého žáka. Ve spolupráci s výchovným poradcem a speciálním pedagogem PPP se věnujeme i žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Tito žáci jsou integrováni v běžných třídách a pracují v některých předmětech podle individuálních vzdělávacích plánů. Tyto plány vychází z diagnostiky a doporučení odborného školského poradenského zařízení.

Jsme připraveni se věnovat žákům

- se zdravotním postižením
- se zdravotním znevýhodněním
- se sociálním znevýhodněním.

Podmínky pro vzdělávání dětí se specifickými vzdělávacími potřebami:

- spolupráce s odborným školským poradenským zařízením
- připravenost učitelů na výuku žáků se specifickými vzdělávacími potřebami
- spolupráce učitelů s rodiči
- vypracování individuálních vzdělávacích programů, jejich dodržování, vyhodnocování, případně i úpravy
- používání vhodných relaxačních a kompenzačních pomůcek
- v případě potřeby zajištění pedagogického nebo osobního asistenta
- snížení počtu žáků ve třídě
- možnost využití logopedické péče
- možnost slovního hodnocení

3.4 Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných

Mimořádně nadaní žáci jsou žáci, kteří svými dovednostmi a vědomostmi přesahují stanovené požadavky. Jsme připraveni na tyto žáky klást větší nároky a nabízet jim další možnosti rozvoje podle jejich zaměření.

Škola nabízí:

- volitelné předměty (informatika, další cizí jazyk, sportovní hry, příprava pokrmů)
- nepovinné předměty zejména sportovního charakteru a sborový zpěv
- zájmové kroužky školní družiny a školního klubu (výtvarné, hudební – kytara, flétna, ekologické, sportovní)
- školní kola olympiád v jednotlivých předmětech a přípravu žáků na okresní kola
- soutěže (recitace, sportovní soutěže – atletika, skok vysoký Buttulova laťka, výtvarné)
- veřejná vystoupení (DPS Kvítek, kroužky školní družiny)
- projektové vyučování
- práce ve skupinách
- diferenciaci při výuce – práce podle IVP
- diferenciaci domácích úkolů

Žáci 5. tříd si mohou podat přihlášku ke studiu na osmiletém gymnáziu.

Při diagnostice mimořádně nadaných žáků spolupracujeme s PPP. Školské poradenské zařízení se také vyjadřuje k přeřazení žáka do vyššího ročníku bez absolvování ročníku předchozího.

3.5 Zabezpečení výuky žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí

Škola je připravena přijímat žáky ze sociálně, kulturně i jazykově odlišného nebo znevýhodněného prostředí.

U žáků z jazykově nebo kulturně odlišného prostředí bude třeba zajistit především výuku českého jazyka.

U těchto žáků bude třeba úzká spolupráce se specializovaným pedagogickým zařízením, případně se sociálním odborem MěÚ Chotěboř.

Pod sociálním znevýhodněním se rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně-kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území ČR.

Zásady pro práci se žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí:

- v případě potřeby vypracovat individuální vzdělávací program
- podle potřeby používat specifické učebnice a pomůcky
- volba odpovídajících metod a forem práce
- případná pomoc asistenta učitele (podle podmínek stanovených KÚ)
- pravidelná spolupráce s rodinou
- vytváření příznivého klimatu pro působení těchto žáků na škole

3.6 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání. Tematické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích oborů. Abychom této možnosti využili co možná nejlépe, nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů. Jejich obsah také realizujeme formou projektů, ve kterých musí žáci používat získané znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů. Konkrétní začlenění jednotlivých tematických celků průřezových témat je uvedeno v tabulkách:

3.6.1. Environmentální výchova

1. – 5. ročník

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Tematické okruhy					
Ekosystémy	ČaS, Vv – projekt Den Země	ČaS, Vv – projekt Den Země	ČaS, Vv – projekt Den Země	ČaS, Vv, ČaP – projekt Den Země	ČaS, Vv, ČaP – projekt Den Země
	ČaS, Vv, ČaP – vycházka do lesa	ČaS, Vv, ČaP - vycházka do lesa, sběr materiálu	Vv – životní prostředí		Vv, Čj, ČaS- projekt Les - vycházka, sběr materiálu
Základní podmínky života	ČaS, Vv, ČaP – zdravá výživa	ČaS, Vv, ČaP – zdravá výživa	ČaS, Vv, ČaP – zdravá výživa	ČaS, Vv, ČaP – zdravá výživa	ČaS, Vv- poznávání rostlin a živočichů
Lidské aktivity a problémy ŽP		ČaS, Vv- návštěva SEV Chaloupky s programem	ČaS, Vv- návštěva SEV Chaloupky s programem	ČaS, Vv, Cj- návštěva SEV Chaloupky s programem	ČOV-exkurze
	třídění odpadu	třídění odpadu	třídění odpadu	třídění odpadu	třídění odpadu
Vztah člověka k prostředí	ČaS, Vv- krmení zvěře v zimě	ČaS, Vv- krmení zvěře v zimě	ČaS, Vv- krmení zvěře v zimě		
	cvičení v přírodě	cvičení v přírodě	cvičení v přírodě	cvičení v přírodě	cvičení v přírodě
			sběrný dvůr – exkurze	sběrný dvůr – exkurze	ČaS, Čj, Vv- škodlivost některých potravin
	třídění odpadu	třídění odpadu	třídění odpadu	třídění odpadu	třídění odpadu

V rámci všech vyučovacích předmětů bude v průběhu celého roku uskutečňována výchova ke zdravému životnímu stylu, ochrana vlastního zdraví a života, ochrana zdraví i života ostatních.

6. – 9. ročník

Ročník	6.	7.	8.	9.
Tematické okruhy				
Ekosystémy	Z – krajinná sféra ČR			ČvS – politika ŽP
				Př – stav životního prostředí, jeho ochrana, zeleň v krajině, její význam
Základní podmínky života	ČvS – člověk a bezpečný život		Ch – voda, vzduch	Ch – paliva
Lidské aktivity a problémy ŽP	ČvS – globální problémy lidstva	ČvS – globální problémy lidstva	ČvS – právo a ŽP	
			Ch – voda	Ch – co s odpadem
	F – pohyb částic		F – obnovitelné zdroje energie	Čj – úvaha na téma ŽP
	Z – ekologický přístup k pobytu v přírodě			Z – přírodní a společenské podmínky regionů
	třídění odpadu	třídění odpadu	třídění odpadu	třídění odpadu
Vztah člověka k prostředí	ČvS – globální problémy lidstva	ČvS – globální problémy lidstva	ČvS – právo a ŽP	ČvS – projekt Můj domov
				Čj – úvaha
	Př – ochrana přírody, přírodní parky, chráněná území	Př – ochrana přírody, přírodní parky, chráněná území		
				F – akustika
			Ch – jedy	Ch – likvidace problémových látek

V rámci všech vyučovacích předmětů bude v průběhu celého roku uskutečňována výchova ke zdravému životnímu stylu, ochrana vlastního zdraví a života, ochrana zdraví i života ostatních.

3.6.2. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

1. - 5. ročník

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Tematické okruhy					
Evropa a svět nás zajímá			Cj – kultura jiných zemí	Cj – kultura jiných zemí	Cj – kultura jiných zemí
				ČaS, Aj – význam znalosti cizích jazyků	exkurze – planetárium
Objevujeme Evropu a svět				ČaS – práce s mapou	
				Vv, ČaS, Čj – projekt Co se mi líbí – kulturní památky	Vv, ČaS, Čj - projekt Co se mi líbí – svět
Jsme Evropané	kroužky cizího jazyka	kroužky cizího jazyka	ČaS – informace o obci, historie obce	Vv, ČaS, Čj – informace o obci, historie obce	Vv, ČaS, Čj- informace o obci, historie obce, místní názvy

6. – 9. ročník

Ročník	6.	7.	8.	9.
Tematické okruhy				
Evropa a svět nás zajímá	Čj – literární směry ve světě a u nás	Čj – literární směry ve světě a u nás	Čj – literární směry ve světě a u nás	Čj – literární směry ve světě a u nás
	Cj – kultura a zvyklosti v zemích, kde se mluví jazyky, které se učím	Cj – kultura a zvyklosti v zemích, kde se mluví jazyky, které se učím	Cj – kultura a zvyklosti v zemích, kde se mluví jazyky, které se učím	Cj – kultura a zvyklosti v zemích, kde se mluví jazyky, které se učím
		ČvS – odlišnost kultur	Ch – čeští chemici	ČvS – EU
Objevujeme Evropu a svět		ČvS – rok 1968 v ČR	Z, Čj, Cj, ČvS, Vv, D, Čsp, Tv – projekt Toulky Evropou	Z, ČvS – ČR součást integrované EU
	spolupráce s partnerskou školou v Maďarsku	spolupráce s partnerskou školou v Maďarsku	spolupráce s partnerskou školou v Maďarsku	spolupráce s partnerskou školou v Maďarsku
Jsme Evropané			ČvS – evropské právo	ČvS – evropské právo
				ČvS – EU
			Z – Evropa (region)	Z – Evropa a ČR-integrace
	Hv, Vv-seznamování s uměleckými díly ve světě a u nás	Hv, Vv-seznamování s uměleckými díly ve světě a u nás	Hv, Vv-seznamování s uměleckými díly ve světě a u nás	Hv, Vv-seznamování s uměleckými díly ve světě a u nás

3.6.3. Výchova demokratického občana

1. - 5. ročník

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Tematické okruhy					
Občanská společnost a škola	ČaS-dopravní výchova	ČaS-dopravní výchova	ČaS-dopravní výchova	ČaS, Tv, ČaP-dopravní výchova	ČaS – tvoření pravidel chování
	seznámení veřejnosti se školou, výstava prací, propagace	seznámení veřejnosti se školou, výstava prací, propagace	seznámení veřejnosti se školou, výstava prací, propagace	Čj – seznámení veřejnosti se školou, výstava prací, propagace	Čj – seznámení veřejnosti se školou, výstava prací, propagace
Občan, občanská společnost a stát	ČaS – exkurze-požární zbrojnice	ČaS – beseda s pracovníkem Mě policie, exkurze-Mě policie	ČaS – beseda s pracovníkem Mě policie, exkurze-Mě policie		exkurze-sklárna
			exkurze-MěÚ		
Formy participace občanů v politickém životě			exkurze-MěÚ		
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				výsledky voleb, sledování novin a televize	výsledky voleb, sledování novin a televize

6. - 9. ročník

Ročník	6.	7.	8.	9.
Tematické okruhy				
Občanská společnost a škola		ČvS – xenofobie, rasismus		
Občan, občanská společnost a stát			D – občanská válka v USA	ČvS – moderní dějiny
				Z-ČR
Formy participace občanů v politickém životě	Z – občan Chotěboře, Podoubraví, Vysočiny	Z-odlišnost a podobnost znaků států	ČvS – politika, volby, současná politická situace	
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	D – Řecko, Řím		ČvS – listina lidských práv a svobod	ČvS – politické druhy vlády
			ČvS-demokracie a tolerance	ČvS-demokracie a tolerance
	Z – historie a vývoj regionu Chotěboř	Z – geopolitika současného světa		

3.6.4. Multikulturní výchova

1. - 5. ročník

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Tematické okruhy					
Kulturní diference		Čj – pohádky různých národů	Čj – pohádky různých národů	Cj, ČaS – kultura jiných zemí	Cj, ČaS – kultura jiných zemí
Lidské vztahy					
Etnický původ			Cj – cizojazyčná říkadla a písničky	Cj – cizojazyčná říkadla a písničky	Cj – cizojazyčná říkadla a písničky
Multikulturalita			Hv-hudba jiných národů	Hv-hudba jiných národů	Hv-hudba jiných národů
Principy sociálního smíru a solidarity					

6. – 9. ročník

Ročník	6.	7.	8.	9.
Tematické okruhy				
Kulturní diference	Nj – škola	Aj-škola	projekt Toulky Evropou	D-holocaust
		Z-globální problémy lidstva		ČvS – terorismus
Lidské vztahy	adaptační kurz			
	ČvS – rodina		ČvS, PŘ – lidské vztahy	
			Čsp – rozpočet domácnosti	Čsp – údržba domácnosti
Etnický původ			ČvS – historie a lidská práva	ČvS – historie a lidská práva
		Z – etnika regionů	Z – etnika regionů	ČvS – moderní dějiny
			PŘ – lidské rasy	D – holocaust
Multikulturalita	dorozumívání mezi národy- výměnné pobyty, dopisování	dorozumívání mezi národy- výměnné pobyty, dopisování	dorozumívání mezi národy- výměnné pobyty, dopisování	dorozumívání mezi národy- výměnné pobyty, dopisování
	Čj - rozvrstvení národního jazyka	Čj - rozvrstvení národního jazyka	Čj - rozvrstvení národního jazyka	Čj – rozvrstvení národního jazyka
	Čj - postavení češtiny mezi slovanskými jazyky	Čj - postavení češtiny mezi slovanskými jazyky	Čj - postavení češtiny mezi slovanskými jazyky	Čj – postavení češtiny mezi slovanskými jazyky
		Z - kultura regionů	Z - kultura regionů	Z - kultura regionů
Principy sociálního smíru a solidarity		Z - náboženství, kultura a konflikty regionů	Z - náboženství, kultura a konflikty regionů	D - holocaust
				ČvS - sociální politika státu

3.6.5. Osobnostní a sociální výchova

1. – 5. ročník

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Tematické okruhy					
Osobnostní rozvoj	Čj - návštěva divadelních představení, kulturních vystoupení	Čj - návštěva divadelních představení, kulturních vystoupení	Čj - návštěva divadelních představení, kulturních vystoupení	Čj - návštěva divadelních představení, kulturních vystoupení	Čj - návštěva divadelních představení, kulturních vystoupení
		Čj - návštěva knihovny, recitační soutěž	Čj - návštěva knihovny, recitační soutěž	Čj - recitační soutěž	Čj - recitační soutěž
			plavecký kurz	plavecký kurz	matematické soutěže
				sportovní soutěže	sportovní soutěže
			výtvarné soutěže	výtvarné soutěže	výtvarné soutěže
Sociální rozvoj	Den matek	Den matek	Den matek	Den matek	Den matek
	Vánoce	Vánoce	Vánoce	Vánoce	Vánoce
		vítání občánků- příprava pásma			návštěva knihovny
	výstava prací, průvodcovská služba po škole	výstava prací, průvodcovská služba po škole	výstava prací, průvodcovská služba po škole	výstava prací, průvodcovská služba po škole	výstava prací, průvodcovská služba po škole
				ČaP - dárky pro děti k zápisu do 1. třídy	ČaP - dárky pro děti k zápisu do 1. třídy
Morální rozvoj		beseda s příslušníky Mě policie		beseda s příslušníky Policie ČR	
	ČaS - odmítání nevhodného nebo ohrožujícího chování	ČaS - odmítání nevhodného nebo ohrožujícího chování	ČaS - odmítání nevhodného nebo ohrožujícího chování	ČaS - poznávání lidí	

6. – 9. ročník

Ročník	6.	7.	8.	9.
Tematické okruhy				
Osobnostní rozvoj	adaptační kurz	M - praktické využití matematiky	ČvS - člověk - občan	
	matematické soutěže - Klokan, Pythagoriáda, MO	matematické soutěže - Klokan, Pythagoriáda, MO	matematické soutěže - Klokan, Pythagoriáda, MO	matematické soutěže - Klokan, MO
	ČvS - můj domov		Př, ČvS - první pomoc	ČvS - volba povolání
	ČaP - organizace práce, bezpečnost	ČaP - organizace práce, bezpečnost	ČaP – volba povolání	ČaP – volba povolání
	ČvS - já a společnost	ČvS - já a společnost		Cj - výrazy pro projekty
	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací
	sportovní soutěže	sportovní soutěže	sportovní soutěže	sportovní soutěže
Sociální rozvoj	adaptační kurz	lyžařský kurz	cyklisticko-windsurfový kurz	
	komunikace-formální a neformální styl	komunikace-formální a neformální styl	komunikace-formální a neformální styl	
			ČvS - občan, právní společnost	ČvS - občan, právní společnost
			ČvS - politika a společnost	ČvS - politika a společnost
			ČaP - volba povolání	ČaP - volba povolání
	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací
Morální rozvoj	adaptační kurz			ČvS - právní vědomí - beseda
	Vv, Hv - význam uměleckého díla	Vv, Hv - význam uměleckého díla		M, Čj - samostatnost při přípravě na SŠ
				Projekt - Co jsme se naučili
	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací	praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací

3.6.6. Mediální výchova

1. – 5. ročník

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Tematické okruhy					
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení				Čj, ČaS - vyhledávání textů v novinách, sloh na dané téma	Čj, ČaS - vyhledávání textů v novinách, sloh na dané téma
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Čj - práce s tiskem	Čj, Vv - práce s tiskem, práce k textu	Čj, Vv - inzeráty, práce k textu
Stavba mediálních sdělení		Čj, Vv - práce s dětským tiskem	Čj, Vv - práce s dětským tiskem		
					Čj - nadpisy k textu
Vnímání autora mediálních sdělení				referáty	Čj - oznámení, zpráva, pozvánka
Fungování a vliv médií ve společnosti	Čj, Vv, Hv- práce s Večerníčkem	Čj, Vv, Hv- práce s Večerníčkem	Čj, Vv, Hv- práce s Večerníčkem	Čj - vliv reklamy na člověka	Čj - vliv reklamy na člověka
					Čj - tvorba reklamy
Tvorba mediálního sdělení				Čj - anketa	Čj - anketa
				články do Echa a jiného tisku	články do Echa a jiného tisku
Práce v realizačním týmu	práce na Vánoce	práce na Vánoce	práce na Vánoce	práce na Vánoce, Den Země	práce na Vánoce, Den Země

6. - 9. ročník

Ročník	6.	7.	8.	9.
Tematické okruhy				
Kritické čtení a vnímání mediál. sdělení		ČvS - média, náboženství a kultura	ČvS - média, náboženství a kultura	ČvS - politika a média
	Čj - kritické čtení	Čj - kritické čtení	Čj - kritické čtení	Čj - kritické čtení
				F – jader. energetika
			Čj - čtení autentických textů	Čj - čtení autentických textů
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality			Ch, Př - kritický pohled na některá tvrzení v reklamě	Ch, Př - kritický pohled na některá tvrzení v reklamě
			Čj - postoj k obsahu, rozpoznání manipulace	Čj - postoj k obsahu, rozpoznání manipulace
			ČvS - média	F – jader. energetika
Stavba mediálních sdělení		ČvS - práce s aktualitami	Nj - inzerát	
			ČvS - práce s aktualitami	Čj - konzumní a hodnotná literatura, braková
Vnímání autora mediálních sdělení	ČvS - práce s aktualitami	ČvS - práce s aktualitami	Čj - konzumní a hodnotná literatura, braková	Čj - konzumní a hodnotná literatura, braková
			ČvS - práce s aktualitami	Čj - komunikační záměr autora
	Vv - vnímání uměleckého díla	Vv - vnímání uměleckého díla	Čj - komunikační záměr autora	Čj - komunikační záměr autora
Fungování a vliv médií ve společnosti	ČvS - práce s aktualitami	Vv - vnímání uměleckého díla	Vv - vnímání uměleckého díla	Vv - vnímání uměleckého díla
		ČvS - práce s aktualitami	ČvS - práce s aktualitami	ČvS - práce s aktualitami
Tvorba mediálního sdělení			Čj - úvaha	Čj - úvaha
		prezence výsledků projektové práce	prezence výsledků projektové práce	prezence výsledků projektové práce
	Čj, Vv - tvorba reklamy			Ch - nebezpečná pyrotechnika
	Vv - plakát, oznámení, ilustrace k textu	Vv - plakát, oznámení, ilustrace k textu	Vv - plakát, oznámení, ilustrace k textu	Vv - plakát, oznámení, ilustrace k textu
Práce v realizačním týmu			Projekt Toulky Evropou	Projekt - Co jsme se naučili
				D - holocaust

4. Učební plán

4.1 I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučované předměty	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	Z toho disponibilní	Celkem
	Vzdělávací obor							
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	10	8	7	7	6	41
	1. cizí jazyk	0	0	3	3	3	0	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	4	24
	Matematika a její aplikace							
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	0	1
	Informační a komunikační technologie							
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	3	3	4	2	14
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	0	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	3	3	2	2	12
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	0	5
	Celkem	20	22	25	25	26	14	118

4.2 II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučované předměty	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.	Z toho disponibilní	Celkem
	Vzdělávací obor						
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	5	4	3	18
	1. cizí jazyk Cizí jazyk	3	3	3	3	0	12
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	4	5	3	18
	Matematika a její aplikace						
Informační a komunikační technologie	Informatika	2	1	0	0	2	3
	Informační a komunikační technologie						
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	1	6+1	7
	Chemie	0	0	2	2		4
	Přírodopis	2	2	2+1	2		9
	Přírodopis, <i>Výchova ke zdraví</i>						
Zeměpis	2	2	2	2	8		
Člověk a společnost	Člověk ve společnosti	1	1+1	1	1	1+1	5
	Výchova k občanství, <i>Výchova ke zdraví</i>						
	Dějepis						
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	0	4
	Výtvarná výchova	2	1	1	2		6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	0	8
	Tělesná výchova, <i>Výchova ke zdraví</i>						
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	4
Rozšiřující oblast	2.cizí jazyk	0	2	2	2	6	6
	Další cizí jazyk						
	Volitelný předmět	0	0	1	1	2	2
	Celkem	29	30	32	31	24	122

Vzdělávací obor je uveden pouze v případě, že se liší název předmětu a vzdělávacího oboru v dané vzdělávací oblasti.

Poznámky k učebnímu plánu:

- Do předmětu Člověk ve společnosti je integrována 1 hodina ze vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví* ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*, a to v 7. ročníku. Část výše uvedeného oboru je integrována také do předmětu Člověk ve společnosti i v 6. ročníku.
- Vyučovací předmět Přírodopis vychází ze vzdělávacího obsahu *Člověk a příroda* a je v něm integrována část vzdělávacího obsahu oboru *Výchova ke zdraví* ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví* s časovou dotací 1 hodina v 8. ročníku.
- Do předmětu Tělesná výchova je integrována část vzdělávacího oboru *Výchova ke zdraví* ze vzdělávací oblasti *Člověk a zdraví*.
- Od 7. ročníku vyučujeme 2. cizí jazyk v rámci vzdělávacího oboru *Další cizí jazyk*, a to s časovou dotací 2 hodiny týdně. Žák si volí německý, nebo ruský jazyk.

Školní vzdělávací program je realizován ve třech rovinách:

1. Povinné předměty

- výuka je společná pro všechny žáky, zahrnuta je zde specifika individuálního přístupu k žákům jakkoliv znevýhodněným a žákům nadaným (včetně výuky prvního cizího jazyka od 3. ročníku, druhého cizího jazyka od 7. ročníku).

2. Povinně volitelné předměty

- v 7. ročníku si žáci volí jazyk, ve kterém pokračují až do 9. třídy. Dále si mohou vybrat další volitelný předmět s dotací 1 hodiny týdně.

a) 7. ročník – 2 hod

1.

2.

Ruský jazyk Německý jazyk	
------------------------------	--

b) 8. ročník – 2 hod + 1 hod

1.

2.

Ruský jazyk Německý jazyk	Sportovní hry Příprava pokrmů Technické práce
------------------------------	---

c) 9. ročník – 2 hod + 1 hod

1.

2.

Ruský jazyk Německý jazyk	Technické kreslení Technické práce Společenskovědní seminář Sportovní hry Konverzace v anglickém jazyce
------------------------------	---

O výběru kombinace rozhoduje žák po konzultaci s vyučujícími, rodiči a výchovným poradcem školy.

3. Zájmová činnost

- je na škole organizována v rámci výuky nepovinných předmětů – pro žáky 1. stupně logopedie, pohybové a sportovní aktivity a sborový zpěv. Pro žáky 2. stupně je to sborový zpěv.

Kromě toho mohou děti od prvního do pátého ročníku navštěvovat školní družinu, nebo jen některý ze zájmových útvarů ŠD (zaměření sportovní, umělecké – hudební či výtvarné, jazykové nebo ekologické). Žáci 6. – 9. ročníku mohou navštěvovat kroužky školního klubu (sportovní, ekologické, hudební a vaření).

5. Učební osnovy

5.1 Jazyk a jazyková komunikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech - český jazyk a literatura, anglický jazyk a německý jazyk, volitelných předmětech - anglický jazyk, německý jazyk a ruský jazyk. Všechny tyto vyučovací předměty mají společné hlavní cíle – vybavit žáky dovednostmi, které se stanou nástroji vzdělávání pro všechny oblasti vzdělávání a komunikace.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty (*kteřé jsou zároveň vzdělávacími obory*):

- Anglický jazyk
- Německý jazyk
- Ruský jazyk
- Český jazyk a literatura

5.1.1. ANGLICKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu

Anglický jazyk se vyučuje jako 1. cizí jazyk ve 3. – 9. ročníku s hodinovou dotací 3 hodiny týdně.

Cílem výuky je schopnost žáků dorozumět se s cizincem v běžných situacích a mluvit s ním o jednoduchých tématech, žáci by měli být schopni porozumět cizojazyčnému textu a být schopni se vyjádřit v jazyce i písemně na úrovni A2 ERR, v případě 2. cizího jazyka A1 ERR. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky a slovní zásoby.

Výuka anglického jazyka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

Předmět seznamuje žáky rovněž s realitami anglicky mluvících zemí a umožňuje jim poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice, vede žáky k toleranci cizojazyčných kultur.

Předmět poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa.

Výuka probíhá ve skupinách 7 – 23 žáků.

Žáci se specifickými poruchami učení pracují podle individuálních vzdělávacích plánů.

K utváření a rozvoji klíčových kompetencí povedou v předmětu anglický jazyk následující výchovně vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- nabízíme žákům vhodné metody a způsoby učení (osvojování slovní zásoby pomocí kartiček, PC programy...)
- rozvíjíme základní dovednosti (reading, spelling, speaking, writing)
- učíme žáky využívat různé informační zdroje (internet, knihy, časopisy apod.)

- vedeme žáky k tomu, aby si slovní zásobu osvojovali v logických a tematických souvislostech
- učíme žáky pracovat s portfoliem (sebehodnocení, uvědomění si vlastního pokroku, uvědomění si nutnosti znalosti anglického jazyka pro vlastní budoucnost)
- vytváříme systém v gramatice
- učíme žáky pracovat s chybou (není to nedostatek, ale cesta ke zlepšení)
- učíme žáky zvládat zdánlivě obtížné úkoly (poslech – nepanikařit, když nerozumím, snažit se alespoň nějak zareagovat)
- vedeme žáky k práci se slovníkem

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky aplikovat gramatická pravidla na určitý jazykový problém
- učíme žáky vyhledávat informace a využívat získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů (překlad textu)
- nacvičujeme řešení problémové situace v cizojazyčném prostředí (přivolání pomoci lékaře, policie, hasičů, zeptání se na cestu, hotel, dovolená, nakupování...- situační hry)
- vedeme žáky k improvizaci a kreativitě při řešení problémů
- učíme žáky vypracovávat projekty (plánování, týmová spolupráce, využití médií, prezentace výsledků své práce)
- učíme žáky rozhodovat v situacích, které mají více možností řešení
- vedeme žáky k volbě vhodné formy jazyka podle situace (formální, spisovný, hovorový)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k využívání všech způsobů komunikace (ústní, písemná, nonverbální)
- učíme žáky konverzovat ve dvojicích či skupinách (používá pouze Aj)
- učíme žáky pohotově používat základní fráze, které pomáhají rychle řešit situaci a také na ně reagovat
- učíme žáky reagovat na základní anglické povely (omezení komunikace v českém jazyce mezi učitelem a žáky na minimum)
- učíme žáky orientovat se v různých typech textů
- učíme žáky právně vyslovovat a intonovat
- vedeme žáky k plynulé konverzaci se schopností okamžité reakce a improvizace
- učíme žáky překonávat bariéru ostychu
- nabízíme žákům možnost komunikovat s rodilým mluvčím (dle možností školy)
- učíme žáky diskutovat na zvolené téma, vzájemně naslouchat a obhajovat vlastní názor

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky aktivně spolupracovat ve skupině, ve dvojicích, tolerovat druhé a naslouchat jim, přispívat k příznivému klimatu ve třídě
- učíme žáky slušně požádat o pomoc a ochotně pomoc poskytnout tomu, kdo o ni požádá
- vedeme žáky k dodržování pravidel (ve třídě, při práci ve skupinách, týmech, dvojicích)
- seznamujeme žáky se zvyky a vztahy v cizích zemích (reálie anglicky mluvících zemí)

- vedeme žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tolerování odlišnosti jiných kultur (reálie anglicky mluvících zemí)
- učíme žáky dodržovat pravidla (slušné chování a respektování pravidel země, v níž jsem hostem)
- vedeme žáky k uvědomování si české tradice ve srovnání s jinými (hrdost a vlastenectví)
- vedeme žáky k odpovědnosti při plnění úkolů (sám za sebe, za skupinu, za tým)
- učíme žáky chápat základní historické a politické faktory, které vytvářely kulturu a mentalitu lidí v anglicky mluvících zemích.

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení (*zhotovování projektů, práce s PC*)
- vytváříme návyk pracovat se slovníkem a gramatickými tabulkami, s jazykovými programy na počítači, používat internet
- formujeme pracovní návyky žáků (vedení sešitů...)
- učíme žáky organizovat dlouhodobé úkoly, plánovat si svoji práci (i s ohledem na budoucnost)
- učíme žáky orientovat se v aktivitách potřebných ke zdokonalení v jazyce (kurzy, jazykové pobyty...)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk		Období: 3. - 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1. období:			
Řečové dovednosti			
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tem. okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích 	3.	Osobnostní a sociální výchova – komunikace Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Objevujeme Evropu a svět - anglicky mluvící země Multikulturní výchova Kulturní diference - kultura jiných zemí Etnický původ - cizojazyčná kultura Multikulturalita - hudba jiných národů Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - význam znalostí cizích jazyků
CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba z tematických celků – domov, rodina, škola, bydliště, svátky, zvířata 	3.	
CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	3.	
CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	3.	
CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	<ul style="list-style-type: none"> zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov 	3.	
CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	<ul style="list-style-type: none"> mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) 	3.	
2. období:			
Poslech s porozuměním			
CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba z tematických celků poslech textu, chápání slov kontextu 	4. - 5.	
CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba z tematických celků poslech textu, chápání slov kontextu 	4. - 5.	
CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> slovní zásoba z tematických celků poslech textu, chápání slov kontextu 	4. - 5.	

Mluvení			
CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	<ul style="list-style-type: none"> • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích • tematické okruhy – volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí 	4. - 5.	
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích • tematické okruhy – volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí 	4. - 5.	
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích • tematické okruhy – volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí 	4. - 5.	
Čtení s porozuměním			

CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	<ul style="list-style-type: none"> • četba textu z učebnice, fonetický zápis • vázání slov, základní slovní zásoba • četba textu s porozuměním • práce se slovníkem 	4. – 5.	
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • četba textu z učebnice, fonetický zápis • vázání slov, základní slovní zásoba • četba textu s porozuměním • práce se slovníkem 	4. – 5.	
Psaní			
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblastí svých zájmů a každodenního života	<ul style="list-style-type: none"> • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • práce se slovníkem 	4. – 5.	
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	<ul style="list-style-type: none"> • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) • práce se slovníkem • slovní zásoba – žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů a umí ji používat v komunikačních situacích 	4. – 5.	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk		Období: 6. - 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	<ul style="list-style-type: none"> • poslechové texty – tematické okruhy – rodina, domácí mazlíčci, bydlení, škola, móda, volný čas, město • slovní zásoba vycházející z výše uvedených tem.okruhů • gramatické jevy: sloveso být, mít, umět, moci; vazba there is/are, předložky místní a časové, přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý • rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka 	6. - 7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, který se týká osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> • konverzace – tematické okruhy – rodina, domácí mazlíčci, bydlení, škola, móda, volný čas, město • slovní zásoba vycházející z výše uvedených tem.okruhů • gramatické jevy: sloveso být, mít, umět, moci; vazba there is/are, předložky místní a časové, přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý • rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka 	6. - 7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
Mluvení			
CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení používání výše uvedených gramatických jevů • rozvíjení používání slovní zásoby výše uvedených tematických celků • rozvíjení srozumitelné výslovnosti 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení používání výše uvedených gramatických jevů • rozvíjení používání slovní zásoby výše uvedených tematických celků • rozvíjení srozumitelné výslovnosti 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení používání výše uvedených gramatických jevů • rozvíjení používání slovní zásoby výše uvedených tematických celků • rozvíjení srozumitelné výslovnosti 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj

Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech	<ul style="list-style-type: none"> • využívání znalostí výše uvedených gramatických jevů • rozvíjení slovní zásoby uvedených tematických okruhů • práce se slovníkem • četba zjednodušených autentických textů (např. Penguin Readers) 	6. - 7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> • četba textů z učebnice a doplňkových textů • práce se slovníkem • využívání znalostí výše uvedených gramatických jevů a základní slovní zásoby 	6. - 7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> • znalost základní slovní zásoby včetně správného pravopisu 	6. - 7.	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení využívání znalostí výše uvedených gramatických jevů a rozvíjení slovní zásoby uvedených tematických okruhů včetně správného pravopisu 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení využívání znalostí výše uvedených gramatických jevů a rozvíjení slovní zásoby uvedených tematických okruhů včetně správného pravopisu 	6. - 7.	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Anglický jazyk		Období: 8. - 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním			
CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	<ul style="list-style-type: none"> poslechové texty – tematické okruhy – prázdniny, počasí, volný čas, jídlo, cestování, nakupování, stravovací návyky, povolání slovní zásoba vycházející z výše uvedených tem.okruhů gramatické jevy: sloveso have to, způsobová slovesa, počitatelnost podstatných jmen, stupňování přídavných jmen, tvoření příslovcí, minulý čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, vyjádření budoucnosti pomocí vazby be+going to a slovesa will rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka 	8. - 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy a konverzace, který se týká osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> konverzace – tematické okruhy – prázdniny, počasí, volný čas, jídlo, cestování, nakupování, stravovací návyky, povolání slovní zásoba vycházející z výše uvedených tem.okruhů gramatické jevy: sloveso have to, způsobová slovesa, počitatelnost podstatných jmen, stupňování přídavných jmen, tvoření příslovcí, minulý čas prostý a průběhový, předpřítomný čas, vyjádření budoucnosti pomocí vazby be+going to a slovesa will rozvíjení schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka 	8. - 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
Mluvení			
CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjení používání výše uvedených gramatických jevů rozvíjení používání slovní zásoby výše uvedených tematických celků rozvíjení srozumitelné výslovnosti 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjení používání výše uvedených gramatických jevů rozvíjení používání slovní zásoby výše uvedených tematických celků rozvíjení srozumitelné výslovnosti 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popisuje osoby, místa a věci ze svého každodenního života	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjení používání výše uvedených gramatických jevů rozvíjení používání slovní zásoby výše uvedených tematických celků rozvíjení srozumitelné výslovnosti 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj

Čtení s porozuměním			
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech	<ul style="list-style-type: none"> • využívání znalostí výše uvedených gramatických jevů • rozvíjení slovní zásoby uvedených tematických okruhů • práce se slovníkem • četba zjednodušených autentických textů (např. Penguin Readers) 	8. - 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	<ul style="list-style-type: none"> • četba textů z učebnice a doplňkových textů • práce se slovníkem • využívání znalostí výše uvedených gramatických jevů a základní slovní zásoby 	8. - 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
Psaní			
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> • znalost základní slovní zásoby včetně správného pravopisu 	8. - 9.	
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení využívání znalostí výše uvedených gramatických jevů a rozvíjení slovní zásoby uvedených tematických okruhů včetně správného pravopisu 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • rozvíjení využívání znalostí výše uvedených gramatických jevů a rozvíjení slovní zásoby uvedených tematických okruhů včetně správného pravopisu 	8. - 9.	

5.1.2. NĚMECKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu

Německý jazyk se vyučuje jako 2. cizí jazyk volitelný od 7. ročníku v dotaci 2 hodiny týdně. Skupina je tvořena žáky jednoho ročníku se 7 - 23 žáky.

Vyučování probíhá převážně v kmenových třídách, je možné využít didaktickou techniku a výukové programy na PC.

Cílem výuky je schopnost žáků dorozumět se s cizincem v běžných situacích a mluvit s ním o jednoduchých tématech, žáci by měli být schopni porozumět cizojazyčnému textu a být schopni se vyjádřit v jazyce i písemně na úrovni A1. Důraz je kladen na komunikační schopnosti žáků, čemuž je podřízena i veškerá výuka gramatiky a slovní zásoby.

Cílem je přispívat k chápání a objevování skutečností, které přesahují rámec zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem, poskytovat předpoklady pro komunikaci žáků v rámci Evropy, konkrétně třeba se žáky partnerské školy, přispívat také ke zvýšení mobility jednotlivce ve studiu i pracovním uplatnění snižováním jazykové bariéry, umožnit poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v německy mluvících zemích i odlišné kulturní tradice.

Žáci se SPU pracují podle individuálních vzdělávacích plánů.

Zásadní výchovně vzdělávací postupy ze strany učitele vedoucí v předmětu německý jazyk k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k výběru vhodné strategie k učení (*jak se naučit slovní zásobu-opaky, obrázky..*)
- nabízíme efektivní způsoby učení se cizímu jazyku (*práce s textem, vytváření cizojazyčného prostředí, využití AV techniky*)
- učíme žáky pochopit význam všech čtyř dovedností (*slyšet, číst, psát, mluvit*)
- vytváříme a rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k učení, učíme je sledovat vlastní pokrok (*co už umím říci, napsat, čemu už rozumím*)
- učíme žáky poznávat německý jazyk jako důležitý prostředek k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nacházet podobné a shodné znaky v gramatických jevech, tvořit správně gramatické struktury
- vedeme žáky k hledání vlastní varianty vyjádření – prostředky, které má
- učíme žáky používat slovníky, gramatické přehledy
- učíme žáky používat jazykové a literární prameny, získané informace použít ve svých pracích

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky ústně i písemně, rozumět slyšenému nebo psanému textu
- vedeme žáky k používání i dalších prostředků k porozumění: obrázky k textu, kontext, souvislosti, řeč těla
- nabízíme možnost využívat získané komunikativní dovednosti - například k utváření vztahů se žáky partnerské školy (*dopisování, e-mail, výměnné pobyty*)

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky, jak se podílet na příjemné atmosféře v týmu, spolupracovat ve skupině na zadaném úkolu, pomáhat i o pomoc požádat, dodržovat pravidla při hrách
- vedeme žáky k upevňování dobrých mezilidských vztahů (*lépe se vzájemně poznávat ve třídě - data narození, koníčky, oblíbená jídla, oblečení, rodina, výměnné pobyty v SRN*)
- učíme žáky získávat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a při styku s cizinci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování jiných zvyklostí, přesvědčení na základě poznání odlišnosti kultury v německy mluvících i v ostatních zemích
- učíme žáky chápat souvislosti vývoje německého jazyka, literatury a kultury, respektovat ho a vytvářet si kladný postoj k hodnotám, na základě vlastního úsudku i zprostředkováním (*čtení n. časopisů, knih, poslech hudby, sledování filmů, návštěva kulturních památek, dopisování s žáky partnerské školy*)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby bezpečně a účelně využívali materiály a vybavení (*výtvarné koláže, kostýmy pro dramatizaci, AV techniku, slovníky*)
- učíme žáky využívat znalosti a zkušenosti získané při učení pro svou přípravu na budoucnost a pro rozhodování o dalším vzdělávání

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Německý jazyk 2. cizí jazyk volitelný předmět		Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	<ul style="list-style-type: none"> • pokyny učitele v hodině • věta oznamovací, tázací, jednoduchý rozkaz 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • poslechová cvičení • základní předložky a ustálené vazby s nimi 	8. - 9.	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • pozdrav, oslovení, představování, poděkování • pomocná slovesa v čase přítomném 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • orientace ve městě • orientace v časových údajích 	8. - 9.	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	<ul style="list-style-type: none"> • poslechová cvičení • jednoduché odpovědi na otázky k danému textu 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • modální slovesa v přítomném čase • porozumění textu • doplňovací cvičení 	8. - 9.	
Mluvení			
DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchý dialog na dané téma 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • konverzace na dané téma, dialogy • modální slovesa v přít. čase 	8. - 9.	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> • krátké vyprávění v přítomném čase • přímý pořádek slov ve větě • osobní zájmena • pravidla výslovnosti 	7.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
	<ul style="list-style-type: none"> • žádost, prosba, omluva, blahopřání • nepřímý pořádek slov ve větě • modální slovesa v přít. čase 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> • zápor • užití ustálených spojení • správná výslovnost 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • dialog v přítomném čase • rozšiřování slovní zásoby • tázací věta 	8. - 9.	
Čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	<ul style="list-style-type: none"> • směrování a orientace • internacionalismy • číslovky, barvy 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • porozumění jednoduchému návodu 	8. - 9.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Německý jazyk 2. cizí jazyk volitelný předmět		Období: 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> • odpovědi na otázky k danému textu (richting x falsch) 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • odpovědi na otázky k danému textu (richting x falsch) • práce se slovníkem 	8. - 9.	
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání neznámých slov v textu • práce se slovníkem • doplňovací cvičení 	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání a získávání potřebné informace v přiměřeně obtížném textu • reprodukce textu 	8. - 9.	Multikulturní výchova - multikulturalita
Psaní			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> • vyplnění formuláře 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • časový rozvrh dne • zeměpisné údaje 	8. - 9.	Multikulturní výchova - multikulturalita
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> • pravidelná slovesa v přítomném čase • pořádek slov ve větě 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • zápis známého textu, přepis, diktát • nepravidelná slovesa v přítomném čase • souvětí souřadné 	8. - 9.	Multikulturní výchova - multikulturalita
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> • dopis, e-mail • pravidla pravopisu 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • dopis, e-mail, zpráva 	8. - 9.	

5.1.3. RUSKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu

Ruský jazyk se vyučuje jako 2. cizí jazyk volitelný od 7. ročníku v dotaci 2 hodiny týdně. Skupina je tvořena žáky jednoho ročníku se 7 - 23 žáky.

Vyučování probíhá převážně v kmenových třídách, je možné využít didaktickou techniku a dataprojektor.

Cílem je přispívat k chápání a objevování skutečností, které přesahují rámec zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem, poskytovat předpoklady pro komunikaci žáků v rámci Evropy, přispívat také ke zvýšení mobility jednotlivce ve studiu i pracovním uplatnění snižováním jazykové bariéry, umožnit poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí v ruských mluvčích zemích i odlišné kulturní tradice.

Žáci se SPU pracují podle individuálních vzdělávacích plánů.

Výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu ruský jazyk povedou k rozvíjení a utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k výběru vhodné strategie k učení (*jak se naučit slovní zásobu-opaky, obrázky..*)
- nabízíme efektivní způsoby učení se cizímu jazyku (*práce s textem, vytváření cizojazyčného prostředí, využití AV techniky*)
- učíme žáky pochopit význam všech čtyř dovedností (*slyšet, číst, psát, mluvit*)
- vytváříme a rozvíjíme u žáků pozitivní vztah k učení, učíme je sledovat vlastní pokrok (*co už umím říci, napsat, čemu už rozumím*)
- učíme žáky poznávat ruský jazyk jako důležitý prostředek k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nacházet podobné a shodné znaky v gramatických jevech, tvořit správně gramatické struktury
- vedeme žáky k hledání vlastní varianty vyjádření – prostředky, které má
- učíme žáky používat slovníky, gramatické přehledy, různé jazykové a literární prameny, získané informace použít ve svých pracích

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky ústně i písemně, rozumět slyšenému nebo psanému textu
- vedeme žáky k používání i dalších prostředků k porozumění: obrázky k textu, kontext, souvislosti, řeč těla

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky, jak se podílet na příjemné atmosféře v týmu, spolupracovat ve skupině na zadaném úkolu, pomáhat i o pomoc požádat, dodržovat pravidla při hrách
- vedeme žáky k upevňování dobrých mezilidských vztahů (*lépe se vzájemně poznávat ve třídě - data narození, koníčky, oblíbená jídla, oblečení, rodina*)
- učíme žáky získávat sebedůvěru při vystupování na veřejnosti a při styku s cizinci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování jiných zvyklostí, přesvědčení na základě poznání odlišnosti kultury v rusky mluvících i v ostatních zemích
- učíme žáky chápat souvislosti vývoje ruského jazyka, literatury a kultury, respektovat ho a vytvářet si kladný postoj k hodnotám, na základě vlastního úsudku i zprostředkováním (*čtení r. časopisů, knih, poslech hudby, sledování filmů, návštěva kulturních památek*)

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k tomu, aby bezpečně a účelně využívali materiály a vybavení (*výtvarné koláže, kostýmy pro dramatizaci, AV techniku, slovníky*)
- učíme žáky využívat znalosti a zkušenosti získané při učení pro svou přípravu na budoucnost a pro rozhodování o dalším vzdělávání

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Ruský jazyk 2. cizí jazyk volitelný předmět		Období: 7. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Poslech s porozuměním			
DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně	<ul style="list-style-type: none"> • pokyny učitele v hodině • rozkazovací způsob • pravidla výslovnosti • přízvuk • slovní zásoba k tematickým oblastem 	7.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
	<ul style="list-style-type: none"> • rozšiřování slovní zásoby k tematickým oblastem • čtení – procvičování • pravidla výslovnosti 	8. – 9.	
DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	<ul style="list-style-type: none"> • pozdravy • představování • oslovení • poděkování 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • časové údaje – dny, měsíce, datum • orientace ve městě 	8. – 9.	
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	<ul style="list-style-type: none"> • poslechová cvičení • odpovědi na otázky 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • poslechová cvičení • poslech písní a pohádek • porozumění textu 	8. – 9.	
Mluvení			
DCJ-9-2-01 zapojí se do jednoduchých rozhovorů	<ul style="list-style-type: none"> • rozhovor na dané téma 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • rozhovor 	8. – 9.	
DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá věta, pořádek slov ve větě • osobní zájmena • vyjádření sloves být, mít • přivlastňovací zájmena • přídavná jména 	7.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj - komunikace
	<ul style="list-style-type: none"> • žádost, prosba • omluva • blahopřání • základní číslovky do 100 • řadové číslovky • záliby – vazba „mám rád“ • časování sloves • minulý čas 	8. – 9.	
DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	<ul style="list-style-type: none"> • otázka – intonace • kladné a záporné odpovědi • správná výslovnost 	7.	

	<ul style="list-style-type: none"> rozšiřování slovní zásoby otázky a odpovědi 	8. – 9.	
Čtení s porozuměním			
DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	<ul style="list-style-type: none"> internacionalismy základní číslovky do 20 barvy 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> internacionalismy tradice a zvyky 	8. – 9.	
DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	<ul style="list-style-type: none"> vyprávění – přítomný čas 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> vyprávění jednoduchý popis 	8. – 9.	
DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	<ul style="list-style-type: none"> práce se slovníkem vyhledání neznámých slov textu odpovědi na otázky k danému textu 	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
	<ul style="list-style-type: none"> vyhledání informací v textu krátká reprodukce textu práce se slovníkem 	8. – 9.	Multikulturní výchova - multikulturalita
Psaní			
DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	<ul style="list-style-type: none"> dotazník 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> rozvrh hodin časový rozvrh dne zeměpisné údaje dotazník 	8. – 9.	Multikulturní výchova - multikulturalita
DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	<ul style="list-style-type: none"> azbuka pořádek slov ve větě pravopis slov 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> azbuka – přepis textu, diktát pravopis slov 	8. – 9.	Multikulturní výchova - multikulturalita
DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	<ul style="list-style-type: none"> dopis, e-mail 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> dopis, e-mail 	8. – 9.	

5.1.4. ČESKÝ JAZYK

Charakteristika předmětu

Český jazyk se vyučuje v 1. – 9. ročníku.

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	9	10	8	7	7	5	4	5	4

Výuka probíhá v kmenových třídách a v multimediální učebně, kde jsou využívány počítačové výukové programy pro český jazyk.

Cílem je osvojení si spisovné podoby mateřského jazyka v jeho písemné i mluvené podobě, což je předpokladem pro úspěšnou komunikaci a stává se i předpokladem pro úspěšné osvojování vědomostí v dalších vzdělávacích oblastech.

Je třeba naučit žáky číst a psát, postupně ovládat základy pravopisu a gramatiky, avšak konečným cílem není zvládnout je jako mechanické znalosti, ale využít je při vyjadřování.

Je třeba, aby se děti uměly domluvit s lidmi, porozuměly textu, aby uměly vyjádřit svůj postoj nebo pocit, chápaly postoje druhých, zvládaly různé komunikační situace, citlivě vnímaly literární díla.

Žáci se SPU pracují podle individuálních vzdělávacích plánů.

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří složek:

- Jazyková výchova
- Komunikační a slohová výchova
- Literární výchova

Výchovné a vzdělávací postupy, které v předmětu český jazyk a literatura povedou k rozvíjení a utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky účelně používat vhodné učební pomůcky
- vedeme žáky k tomu, aby pravidelně využívali dostupné informační zdroje - učebnice, pracovní sešity, počítačové programy, odbornou literaturu, krásnou literaturu
- učíme žáky pravidelně pracovat s jazykovými příručkami a slovníky
- chápat nutnost autokorekce chyb
- vedeme žáky k účelnému používání vhodných učebních pomůcek

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky nacházet podobné a shodné znaky v gramatických jevech, tvořit správně gramatické struktury
- vedeme žáky k hledání vlastní varianty vyjádření – prostředky, které má
- učíme žáky používat slovníky, gramatické přehledy
- učíme žáky používat jazykové a literární prameny, získané informace použít ve svých pracích
- učíme žáky pochopit podstatu problému, samostatně řešit problémy, napomáhat při hledání dalších řešení

- vedeme žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy
- vedeme žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení – pracovat s chybou
- využíváme modelové situace k řešení problému
- vedeme žáky k analýze textů, učíme je kriticky je posuzovat, porovnávat jevy, zjišťovat shody a odlišnosti, třídit a zobecňovat, vyvozovat praktické závěry pro další práci

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke kultivovanému ústnímu a písemnému projevu (mluvní cvičení jednotlivců, konverzační cvičení-nejméně dvou žáků na dané téma, referáty z četby)
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřujeme slovní zásobu žáků
- seznamujeme žáky s dovednostmi argumentace a zákonitostmi neverbální komunikace
- učíme žáky zúčastňovat se dialogu, diskuse-respektovat pravidla pro jejich vedení
- učíme žáky využívat informační a komunikační technologie pro komunikaci s okolním světem
- učíme žáky formulovat vlastní názory na předložené texty
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace a četby
- umožňujeme žákům ověřovat si některé praktické dovednosti na modelových situacích

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky pracovat ve skupině, respektovat pravidla týmové práce
- rozvíjíme u žáků potřebu vzájemného respektu a pomoci druhému člověku
- vytváříme v procesu výuky přátelskou atmosféru

Kompetence občanské

- učíme žáky projevovat pozitivní postoje k uměleckým dílům a k ochraně kulturního dědictví
- seznamujeme žáky s našimi literárními památkami a učíme je vážit si jich
- prostřednictvím četby vytváříme předpoklady k pochopení, příp. toleranci názorů různých skupin, menšin, národů
- nabízíme žákům možnost účastnit se kulturních akcí (aktivní i pasivní)
- dbáme na kultivované chování a vystupování

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k organizaci vlastní práce a hodnocení různých pracovních postupů
- vedeme žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vedeme žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura		Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj fonemického sluchu věta-slovo-slabika-hláska písmeno malé, velké, tištěné, psané rozeznávání délky slabik 	1. - 2.	
	<ul style="list-style-type: none"> abeceda a písmo rozdělení hlásek spodoba na konci slova slabikotvorné r, l 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> stavba slov, slovní přízvuk 	3.	
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného a podobného významu, slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	<ul style="list-style-type: none"> slovní význam – slovo nadřazené, podřazené, souřadné, opačného a podobného významu 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> slovní význam významové okruhy slov, slova příbuzná, spisovná a nespisovná, citově zabarvená 	3.	
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc, okolnost, vlastnost	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy - podstatná jména, slovesa 	2.	
ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	<ul style="list-style-type: none"> slovní druhy 	3.	
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	<ul style="list-style-type: none"> skloňování podstatných jmen - rod, číslo, pád slovesa - osoba, číslo, čas, infinitiv 	3.	
ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	<ul style="list-style-type: none"> věta a souvětí 	3.	
ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření zvolí vhodné jazykové i zvukové prostředky	<ul style="list-style-type: none"> tečka, čárka, dvojtečka, vykřičník, otazník 	1. - 2.	
	<ul style="list-style-type: none"> věta, slovo - jednotka jazykového projevu pořádek vět, pořádek slov ve větě druhy vět 	2.	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a napíše správně: i/y po tvrdých, měkkých a obojetných souhláskách ve známých vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	<ul style="list-style-type: none"> písmeno ě psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách psaní ú/ů vlastní jména vyjmenovaná slova vlastní jména 	2. - 3.	

Literární výchova			
CJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	<ul style="list-style-type: none"> říkadla, hádanky, rozpočítadla, přísloví 	1. - 2.	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj
	<ul style="list-style-type: none"> přednes básní, hádanky, slovní hříčky - společná četba 	2. - 3.	
	<ul style="list-style-type: none"> pověsti místní a regionální vlastní četba 	3.	
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu	<ul style="list-style-type: none"> vlastní i společná četba textů a jejich reprodukce 	2. - 3.	
ČJL-3-3-03 rozliší vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	<ul style="list-style-type: none"> poslech a čtení literárních textů, básní 	1. - 3.	Multikulturní výchova - kulturní diference
	<ul style="list-style-type: none"> říkadlo, rozpočítadlo, hádanka, pohádka, báseň, divadlo, spisovatel, kniha, časopis, ilustrace 	1. - 3.	Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - stavba mediálních sdělení
	<ul style="list-style-type: none"> poezie, verš, sloka, rým, recitace próza, pohádka, povídka, bajka, příběh literární postava, vypravěč 	2. - 3.	
	<ul style="list-style-type: none"> pověst divadlo-dějství, herec literatura umělecká a věcná 	3.	
ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	<ul style="list-style-type: none"> vyprávění, dramatizace, besedy o oblíbených televizních pořadech a školních divadelních představeních 	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti
	<ul style="list-style-type: none"> besedy o oblíbených knihách ilustrace k textu vyprávění, dramatizace 	2. - 3.	
	<ul style="list-style-type: none"> besedy o četbě 	3.	
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	<ul style="list-style-type: none"> hlasité čtení s porozuměním plynulé spojování slabik do slov čtení vět intonace vět 	1. - 2.	
	<ul style="list-style-type: none"> hlasité a tiché čtení s porozuměním čtení pozorné a plynulé 	2. - 3.	
	<ul style="list-style-type: none"> vlastní četba čtení jako zdroj informací 	3.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	<ul style="list-style-type: none"> pozorné naslouchání řeči druhého zdvořilá a věcná odpověď 	1. - 2.	
	<ul style="list-style-type: none"> zaznamenaná slyšené a reaguje otázkami 	2. - 3.	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	<ul style="list-style-type: none"> prosba, poděkování, omluva, blahopřání, zdvořilá otázka a odpověď, krátké souvislé projevy 	1. - 2.	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo	<ul style="list-style-type: none"> hlasité čtení se správnou výslovností 	1. - 2.	

nedbalou výslovnost			
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	<ul style="list-style-type: none"> vyprávění a dramatizace 	1. - 3.	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky v řeči běžných školních i mimoškolních situacích	<ul style="list-style-type: none"> pozorné naslouchání, zdvořilá a věcná odpověď (otázka, rozhovor, žádost) 	1. - 3.	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	<ul style="list-style-type: none"> vyprávění zážitků, příhody 	1. - 3.	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené s psaním	<ul style="list-style-type: none"> přípravné období – uvolňovací cviky, prvky písmen 	1. - 2.	
ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena a slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	<ul style="list-style-type: none"> písmena a číslice, spojování slabik do slov, opis a přepis slov, krátkých vět 	2.	
ČJL-3-1-10 píše věcně a formálně správně jednoduchá sdělení	<ul style="list-style-type: none"> psaní jednoduchých textů – přání, dopis, adresa 	2. - 3.	
ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	<ul style="list-style-type: none"> vyprávění podle obrázkové předlohy 	1. - 2.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura		Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	<ul style="list-style-type: none"> slova jednoznačná a mnohoznačná slova nadřazená, souřadná a podřadná 	4. - 5.	
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	<ul style="list-style-type: none"> stavba slov, slovtvorný základ předpony od-, nad-, pod-, před-, vz-, roz-, bez-, ob-, v-, vy-, vý-, s-, z-, vz- předložka bez psaní bě- bje-, vě- vje- zdvojené souhlásky 	4. - 5.	
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém projevu	<ul style="list-style-type: none"> rozišování slovních druhů slovesa - infinitiv, zvrtná slovesa, jednoduché a složené tvary, osoba, číslo, čas, způsob, časování podstatná jména - kategorie, vzory přídavná jména - druhy příd. jmen, skloňování příd. jmen tvrdých, měkkých (skloňování příd. jmen přivlastňovacích - rozšiřující učivo pouze pro žáky, kteří budou skládat přijímací zkoušky na VG) zájmena- poznávání zájmen, druhy, zájmena v dopisech číslovky - druhy slovní druhy neohebné - příslovce, předložky, spojky, částice, citoslovce (opakování) 	4. - 5.	
ČJL-5-2-04 rozlišuje spisovné a nespisovné tvary slov	<ul style="list-style-type: none"> slova s citovým zabarvením slova spisovná, nespisovná 	4. - 5.	
ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní dvojici označuje základ věty	<ul style="list-style-type: none"> stavba věty jednoduché, z základní skladební dvojice, shoda přísudku s podmětem podmět holý, rozvitý, několikanásobný, nevyjádřený přísudek holý, rozvitý, několikanásobný grafické znázornění stavby věty 	4. - 5.	
ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	<ul style="list-style-type: none"> věta jednoduchá a souvětí vzorec souvětí 	4. - 5.	
ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	<ul style="list-style-type: none"> spojovací výrazy – spojky, zájmena, příslovce 	4. - 5.	

ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	<ul style="list-style-type: none"> vyjmenovaná slova, slova příbuzná 	4. - 5.	
ČJL-5-2-09 zvládá zvláštní případy syntaktického pravopisu	<ul style="list-style-type: none"> shoda přísudku s holým podmětem 	4. - 5.	
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu a nahlas	<ul style="list-style-type: none"> interpretace jednoduchých textů 	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	<ul style="list-style-type: none"> převyprávění čteného textu 	4. - 5.	Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	<ul style="list-style-type: none"> SMS zprávy, pozvánky, oznámení 	4. - 5.	Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	<ul style="list-style-type: none"> sestavení osnovy, vyprávění podle osnovy 	4. - 5.	
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	<ul style="list-style-type: none"> telefonický rozhovor, záznamník, E-mail 	4. - 5.	Výchova k myšlení v evrop. a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
ČJL-5-1-06 rozpozná manipulativní komunikaci v reklamě	<ul style="list-style-type: none"> reklama a její vliv práce s tiskem 	4. - 5.	Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - stavba mediálního sdělení
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	<ul style="list-style-type: none"> líčení zážitků vypravování blahopřání 	4. - 5.	
ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace	<ul style="list-style-type: none"> dopis písemné blahopřání popis 	4. - 5.	
ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	<ul style="list-style-type: none"> dopis blahopřání článek pro tisk 	4. - 5.	
ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytvoří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	<ul style="list-style-type: none"> popis osoby popis činnosti, popis věci a děje vypravování 	4. - 5.	

Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamená je	<ul style="list-style-type: none"> • volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu • referát o knížce 	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	<ul style="list-style-type: none"> • vlastní tvorba pohádky, říkadla, básničky, hádanky 	4. - 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané
ČJL-5-3-03 rozlišuje různé druhy uměleckých a neuměleckých textů	<ul style="list-style-type: none"> • bajka, pohádka, povídka, pověst • dramatizace textu, herec, režisér 	4. - 5.	Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - stavba mediálního sdělení
ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	<ul style="list-style-type: none"> • spisovatel, básník • verš, rým • lyrika, epika 	4. - 5.	

Oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Český jazyk a literatura		Období: 6. - 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Komunikační a slohová výchova			
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji	<ul style="list-style-type: none"> kritické čtení předloženého textu (analytické, hodnotící) 	6. - 9.	Mediální výchova, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	<ul style="list-style-type: none"> formulace otázek na dané téma a aktivní vstup do rozhovoru procvičování subjektivně zbarveného popisu 	8. - 9.	Mediální výchova – vnímání autora mediálních sdělení
ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	<ul style="list-style-type: none"> porovnávání různých zdrojů informací a zaujímání postojů ke sdělovanému obsahu 	8. - 9.	Mediální výchova – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení a vhodné užití formálního a neformálního stylu 	6. - 9.	
ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení různých komunikačních prostředků 	6. - 9.	
	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení různých komunikačních situací a vhodné zvolení a komunikačních prostředků, přiměřené reakce na danou komunikační situaci 	8. - 9.	
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	<ul style="list-style-type: none"> komunikace verbální a neverbální 	6. - 9.	
	<ul style="list-style-type: none"> funkční styly, slohové postupy a útvary podle záměru mluvčího 	6. - 9.	
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	<ul style="list-style-type: none"> pravidla komunikace, vedení diskuse a dialogu rozlišení různých komunikačních prostředků 	6. - 9.	
ČJL-9-1-08 využívá základů studijního čtení – vyhledává klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	<ul style="list-style-type: none"> výtah a výpisky, čtení s porozuměním 	6. - 9.	
ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	<ul style="list-style-type: none"> vertikální a horizontální členění textu, interpunkce 	6. - 7.	
ČJL-9-1-10 využívá poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky a věcně správnému písemnému	<ul style="list-style-type: none"> vlastní tvořivé psaní (probrané komunikační žánry) 	6. - 9.	
	<ul style="list-style-type: none"> zpracování úvahy na dané 	8. - 9.	Mediální výchova –

projevu a k tvořivé práci s textem nebo k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	téma, uplatnění vlastních zkušeností, názorů a postojů • zvláštnost fejetonu v české literatuře		tvorba mediálního sdělení Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy ŽP
Jazyková výchova			
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	• zvuková stránka jazyka, spodoba znělosti a artikulační spodoba, výslovnost a přízvuk	6.	
	• psaní a výslovnost přejatých slov	8. - 9.	
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh	• způsoby obohacování slovní zásoby, tvoření slov • stavba slova • význam slova • slohové rozvrstvení slovní zásoby	6. - 7.	
	• slovní zásoba • způsoby obohacování slovní zásoby • význam slova • metafora, metonymie	8. - 9.	
ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a dalšími jazykovými příručkami	• seznámení s jazykovými příručkami	6.	
	• samostatná práce s vhodnými jazykovými příručkami • jádro, rozvoj slovní zásoby	8. - 9.	
ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	• určování slovních druhů • mluvnické významy a tvary slov • přídavná jména přivlastňovací, stupňování přídavných jmen • druhy zájmen • skloňování zájmen • skloňování číslovek	6.	
	• rod činný a trpný • slovesný vid, třída a vzor • stupňování příslovcí	7.	
	• slovní druhy a jejich funkce ve větě • komplexní jazyk. rozbory • projev mluvený a psaný – zásady pro výběr jazykových prostředků a specifika textu	8. - 9.	
ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace	• výpověď a věta • druhy vět podle postoje mluvčího	6. – 7.	
	• jazyk a komunikace, norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči	8. - 9.	
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	• základní a rozvíjející větné členy • věta, souvětí	6. – 9.	
	• poměr mezi větami a větnými členy • mluvnický zápor • sponová slovesa	8. - 9.	
ČJL-9-2-07 v písemném projevu	• pravopisná cvičení, shoda	6. - 7.	

zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě a v souvětí	přísudku s podmětem, základy interpunkce, psaní velkých písmen, koncovky přídavných jmen, přímá řeč		
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	<ul style="list-style-type: none"> • interpunkce jednoduché věty a souvětí • psaní velkých písmen • rozvrstvení národního jazyka, jazyk spisovný a nespisovný, obecná čeština, postavení češtiny mezi slovanskými jazyky • obecné výklady o jazyce, vývoj jazyka, skupiny jazyků, disciplíny jazykovědy 	8. - 9.	Multikulturní výchova-multikulturalita
Literární výchova			
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	<ul style="list-style-type: none"> • jazyk literárního díla (obrazná pojmenování) • volná reprodukce textu • reprodukce hlavních myšlenek díla 	6. - 9.	
ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	<ul style="list-style-type: none"> • specifika autorské poetiky, odraz doby, autorův život jako inspirace 	6. - 9.	
ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního představení a názory na umělecké dílo	<ul style="list-style-type: none"> • reflexe četby – záznam a reprodukce hlavních myšlenek 	6. - 9.	
ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených základů literární teorie	<ul style="list-style-type: none"> • próza, poezie – vlastní tvorba 	6. - 9.	
ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží příklady	<ul style="list-style-type: none"> • aspekty umělecké a brakové literatury 	8. - 9.	Mediální výchova – stavba mediálních sdělení
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy, žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	<ul style="list-style-type: none"> • literatura umělecká a věcná • charakteristika literárních druhů (lyrika, epika, drama) • rozlišení poezie a prózy • zvukové prostředky poezie • epos • antické báje • bajka • řecké drama, divadlo • bible – Starý a Nový zákon 	6.	

ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	<ul style="list-style-type: none"> • staroslověnské písemnictví – Cyril a Metoděj 	7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • vznik česky psané literatury • literatura předhusitská a husitská • mistr Jan Hus 		
	<ul style="list-style-type: none"> • renesance a humanismus • renesance ve světové literatuře • česká humanistická literatura • baroko – J.A.Komenský • ústní lidová slovesnost 	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
	<ul style="list-style-type: none"> • encyklopedie – Diderot 	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> • formování novodobého českého národa • NO - fáze, hlavní představitelé 	8.	
	<ul style="list-style-type: none"> • literární texty od konce 19. století po současnost 	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování	<ul style="list-style-type: none"> • čtenářský zážitek 	6. - 9.	
ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně a v dalších informačních zdrojích	<ul style="list-style-type: none"> • internet, CD-ROM, knihovna, knihovní katalog 	6. - 9.	

5.2 Matematika a její aplikace

Charakteristika vzdělávací oblasti

V základním vzdělání poskytuje především vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a umožňuje tak získat matematickou gramotnost.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- Matematika

5.2.1. MATEMATIKA

Charakteristika předmětu

Matematika se vyučuje ve všech ročnících s dotací podle tabulky:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
počet hodin	4	5	5	5	5	4	5	4	5

Cílem je vedení žáků k porozumění a možnosti používat příslušné vědomosti a dovednosti v praktickém životě i v dalším vzdělávání.

Matematika poskytuje žákům vědomosti a dovednosti potřebné pro orientaci v praktickém životě a vytváří předpoklady pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy i v různých směrech studia na středních školách. Rozvíjí intelektuální schopnosti žáků, jejich paměť, představivost, abstraktní myšlení, schopnost logického úsudku. Současně přispívá k vytváření určitých rysů osobnosti, jako je vytrvalost, pracovitost, kritičnost.

Matematika je postavená na rozvíjení vlastních zkušeností, vychází z touhy dětí předškolního věku počítat, kreslit a pracovat se stavebnicemi. Žáci se matematice učí řešením úloh a činnostmi, které mohou mít ráz hry, protože mají přirozenou schopnost vnímat, pozorovat a experimentovat.

Žáci se naučí používat základní pojmy, algoritmy, terminologii a symboliku. Osvojí si základní myšlenkové postupy, funkční vztahy a orientaci v systému.

Žáci se SPU pracují podle individuálních vzdělávacích plánů.

V předmětu matematika chceme rozvíjet klíčové kompetence těmito strategiemi:

Kompetence k učení

- učíme žáky osvojit si matematické vědomosti, ne jako uzavřenou soustavu pouček a pravidel, nýbrž jako matematické modely reálných situací

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby neřešili pouze úlohy z učebnice, ale vymýšleli si úlohy vlastní nebo vlastní modelové situace
- učíme žáky využívat různé pomůcky – tabulky součtů, tabulky násobků, grafy, číselné osy, prostorové modely, kalkulačky
- nabízíme diferencované úlohy podle schopností žáků

Kompetence komunikativní

- učíme žáky jasně a správně formulovat svoje myšlenky, otázky, odpovědi, úvahy
- vedeme žáky k tomu, aby dokázali vysvětlit postupy při řešení problémových úloh, porovnávat s jinými řešeními

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky formulovat vlastní myšlenky, navrhnout řešení, smysluplně pracovat v týmu

Kompetence občanská

- nabízíme úlohy ze žákova prostředí, čímž prohlubujeme přirozenou orientaci žáka v prostoru, v němž žije
- využíváme modelových situací s tematikou životního prostředí

Kompetence pracovní

- rozvíjíme grafické dovednosti kreslením a rýsováním
- učíme žáky používat jednotky měření
- zlepšujeme u žáků představivost a orientaci v prostoru odhadováním výsledků i důsledků na základě geometrického modelování

Oblast: Matematika a její aplikace	Předmět: Matematika		Období: 1. – 3.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	<ul style="list-style-type: none"> vytváření konkrétních souborů s daným počtem prvků do 20 	1.	
	<ul style="list-style-type: none"> počítání prvků daného konkrétního souboru do 100 vytváření konkrétních souborů s daným počtem prvků do 100 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> počítání prvků daného konkrétního souboru prvků do 1000 vytváření konkrétních souborů daných prvků do 1000 	3.	
M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	<ul style="list-style-type: none"> vztahy $<$, $>$, $=$ do 20 číslice – čtení a psaní znaménka $<$, $>$, $+$, $-$, $=$ 	1.	
	<ul style="list-style-type: none"> čtení a psaní čísel do 100 porovnávání čísel do 100 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> čtení a psaní čísel do 1000 porovnávání čísel do 1000 	3.	
M-3-1-03 užívá lineární spořádání; zobrazí číslo na číselné ose	<ul style="list-style-type: none"> číselná řada do 20 číselná osa 	1.	
	<ul style="list-style-type: none"> číselná řada do 100 číselná osa 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> číselná řada do 1000 číselná osa 	3.	
M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly v jednoduchých případech	<ul style="list-style-type: none"> sčítání a odčítání do 20 bez přechodu desítky 	1.	
	<ul style="list-style-type: none"> sčítání a odčítání do 20 s přechodem desítky sčítání a odčítání do 100 zaokrouhlování čísel na desítky násobilka 2, 3, 4, 5 rozklad čísel v oboru do 100 písemné sčítání a odčítání bez přechodu desítky do 100 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> zaokrouhlování na stovky a desítky 	3.	
M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	<ul style="list-style-type: none"> řešení a vytváření slovních úloh v oboru do 20 	1.	
	<ul style="list-style-type: none"> řešení slovních úloh do 100 vztahy o x více (méně) do 100 	2.	
	<ul style="list-style-type: none"> řešení slovních úloh do 1000 řešení praktických úloh vztahy o x více (méně) vztahy o x -krát více (méně) násobení a dělení čísla dvojciferného jednociferným 	3.	

Geometrie v rovině a v prostoru			
M-3-3-01 rozeznává, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	<ul style="list-style-type: none"> orientace v prostoru vyhledávání určitých tvarů v okolí geometrické tvary a tělesa základní jednotky délky, hmotnosti, objemu 	1. - 3.	
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	<ul style="list-style-type: none"> lomená čára, křivá čára, přímá čára bod, úsečka, polopřímka, přímka 	2. - 3.	
	<ul style="list-style-type: none"> vzájemná poloha dvou přímek v rovině, průsečík převody jednotek rovinné obrazce měření v cm a mm 	3.	
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	<ul style="list-style-type: none"> modelování geometrických útvarů podle zadání 	1. - 3.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	<ul style="list-style-type: none"> pojmy hodina, minuta, den, týden, měsíc 	1. - 3.	
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	<ul style="list-style-type: none"> násobilka 	2. - 3.	
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	<ul style="list-style-type: none"> násobilka slovní úlohy 	2. - 3.	

	Předmět: Matematika		Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Číslo a početní operace			
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	<ul style="list-style-type: none"> početní výkony s čísly do 1000000 písemné sčítání, odčítání, násobení, dělení -násobení jednocif., dvojcif. číslem -násobení trojcif. číslem -písemné dělení jednocif. číslem -písemné dělení dvojcif. číslem 	4. - 5.	
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> početní výkony s čísly do 1000000 písemné sčítání, odčítání, násobení, dělení -násobení jednocif., dvojcif. číslem -násobení trojcif. číslem -písemné dělení jednocif. číslem -písemné dělení dvojcif. číslem 	4. - 5.	
M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> zaokrouhlování přirozených čísel zaokrouhlování desetinných čísel 	4. - 5.	
M-5-1-04 řeší a tvoří úkoly, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> řešení a sestavování slovních úloh 	4. - 5.	
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	<ul style="list-style-type: none"> zlomky - základní části zlomku, čtení, zápis, výpočet zlomku z celku 	4. - 5.	
M-5-1-06 porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným základem v oboru kladných čísel	<ul style="list-style-type: none"> zlomky - porovnávání, sčítání a odčítání zlomků se společným jmenovatelem 	4. - 5.	
M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	<ul style="list-style-type: none"> psaní a čtení desetinných čísel, vyznačení na číselné ose, porovnávání 	4. - 5.	
M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	<ul style="list-style-type: none"> záporná čísla a jejich vyznačení na číselné ose 	4. - 5.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data	<ul style="list-style-type: none"> jednotky času, objemu, hmotnosti, délky a jejich převádění aritmetický průměr, průměrná rychlost porovnávání přirozených čísel 	4. - 5. 5. 4. - 5.	
M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	<ul style="list-style-type: none"> přímá úměrnost. tabulky, grafy, diagramy jízdní řád 	4. - 5.	

Geometrie v rovině a v prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary; užívá jednoduché konstrukce	<ul style="list-style-type: none"> • bod, přímka, úsečka, kolmice, rovnoběžky, různoběžky, • trojúhelník, obdélník, čtverec, kružnice a jejich konstrukce, trojúhelníková nerovnost, pravý úhel, pravoúhlý trojúhelník, rovnoběžníky, konstrukce rovnoběžníků • úhel, přímý úhel, porovnávání úhlů, osa úhlu, čtverec, obdélník, úhlopříčky • souřadnice bodů 	4. 5.	
M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	<ul style="list-style-type: none"> • grafický součet a rozdíl úseček, násobek úsečky. • obvod trojúhelníka, čtverce, obdélníka • obvod mnohoúhelníka 	4. - 5.	
M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	<ul style="list-style-type: none"> • sestrojí rovnoběžky a kolmice 	4. - 5.	
M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	<ul style="list-style-type: none"> • obsah obdélníka a čtverce, základní jednotky obsahu • seznámení s převáděním jednotek obsahu • další jednotky obsahu • obsahy složitějších obrazců 	4. - 5.	
M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	<ul style="list-style-type: none"> • osa úsečky, střed úsečky, osově souměrné útvary • kvádr, krychle, jehlan, koule, kužel, válec 	4. - 5.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry závislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	<ul style="list-style-type: none"> • slovní úlohy • číselné a obrázkové řady • magické čtverce • prostorová představivost 	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj

	Předmět: Matematika		Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Číslo a proměnná			
M-9-1-01 provádí operace v oboru celých, přirozených a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	<ul style="list-style-type: none"> • operace v oboru racionálních čísel • mocniny a odmocniny-druhá mocnina a odmocnina 	6. 7. - 8.	
M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	<ul style="list-style-type: none"> • poměr • slovní úlohy • mocniny, odmocniny 	6. - 9.	
M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	<ul style="list-style-type: none"> • dělitelnost přirozených čísel - prvočíslo, číslo složené násobek, nejmenší společný násobek, největší společný dělitel, kriteria dělitelnosti 	6.	
M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	<ul style="list-style-type: none"> • desetinná čísla, zlomky - rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek 	7.	
M-9-1-05 řeší modelování a výpočet situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map, plánů	<ul style="list-style-type: none"> • poměr-měřítko, úměra, trojčlenka 	7.	
M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	<ul style="list-style-type: none"> • procenta - procento, promile, základ, procentová část, počet procent, jednoduché úrokování 	7.	
M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	<ul style="list-style-type: none"> • výrazy - číselný výraz a jeho hodnota, proměnná, výrazy s proměnnými, mnohočleny 	8. - 9.	
M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	<ul style="list-style-type: none"> • rovnice - lineární rovnice, soustava dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými 	8. - 9.	
M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	<ul style="list-style-type: none"> • celá čísla - čísla navzájem opačná, číselná osa 	7. - 9.	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	<ul style="list-style-type: none"> • závislosti a data - příklady závislostí z prakt. života a jejich vlastnosti, nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky; četnost znaku, aritmetický průměr 	6. 8. - 9.	
M-9-2-02 porovnává soubory dat	<ul style="list-style-type: none"> • funkce 	8. - 9.	
M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	<ul style="list-style-type: none"> • funkce - pravoúhlá soustava souřadnic, přímá úměrnost, 	7.	

	nepřímá úměrnost		
M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	<ul style="list-style-type: none"> funkce - lineární funkce 	7. - 9.	
M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy 	7. - 9.	
Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	<ul style="list-style-type: none"> rovinné útvary: přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník, typy úhlů, shodnost 	6.	
M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> základní vlastnosti čtverce, obdélníku, trojúhelníku, lichoběžníku, kosodélníku, kosočtverce 	6. - 7.	
M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	<ul style="list-style-type: none"> metrické vlastnosti v rovině druhy úhlů 	6.	
M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	<ul style="list-style-type: none"> metrické vlastnosti v rovině vzdálenost bodu od přímky, trojúh. nerovnost, Pythagor. věta 	6. - 7.	
M-9-3-05 využívá pojem množina bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	<ul style="list-style-type: none"> konstrukční úlohy množiny bodů daných vlastností 	8.	
M-9-3-06 načrtne a sestrojí základní rovinné útvary	<ul style="list-style-type: none"> rovinné útvary 	6. - 7.	
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	<ul style="list-style-type: none"> shodnost a podobnost 	7. - 9.	
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar	<ul style="list-style-type: none"> osová souměrnost středová souměrnost 	6.- 7.	
M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	<ul style="list-style-type: none"> prostorové útvary 	6. - 9.	
M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	<ul style="list-style-type: none"> objem a povrch těles 	6. - 9.	
M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles	<ul style="list-style-type: none"> povrch těles 	6. - 9.	
M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	<ul style="list-style-type: none"> prostorové útvary 	7. - 9.	
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	<ul style="list-style-type: none"> slovní úlohy konstrukční úlohy 	9.	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá	<ul style="list-style-type: none"> číselné a logické řady číselné a obrázkové analogie 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj

řešení předkládaných nebo zkoumaných situací			
M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	<ul style="list-style-type: none"> • logické úlohy • netradiční geometrické úlohy 	6. - 9.	

5.3 Informační a komunikační technologie

Charakteristika vzdělávací oblasti

Umožňuje žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti - zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- Informatika

5.3.1. INFORMATIKA

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Informatika se vyučuje v 5. - 7. ročníku v rámci vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie jako povinný předmět s dotací 1 hodina týdně a s dotací 2 hodiny týdně v 6. ročníku. Cílem výuky informatiky na 1. stupni je seznámení se s počítačem, základy ovládání a možnostmi jeho využití v každodenním životě. Výuka informatiky na 2. stupni vede žáky přístupnou formou k tomu, aby si osvojili dovednosti potřebné k efektivnímu uživatelskému využití počítače.

Výuka informatiky je praktickým cvičením, každý žák pracuje samostatně na počítači (počet žáků = počet počítačů).

Získané kompetence žáci uplatní při práci na samostatných projektech a při použití počítače v ostatních „nepočítačových“ předmětech. Počítačová gramotnost je považována za jednu z nejdůležitějších klíčových kompetencí (Lisabonský proces, 2000), používání počítače by se mělo stát pro žáky naprosto běžné.

Hlavními tematickými okruhy jsou:

1. Základy práce s počítačem
2. Vyhledávání informací a komunikace
3. Zpracování a využití informací

Klíčové kompetence u žáků budou rozvíjeny ze strany učitele následujícími strategiemi:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací (počítačové encyklopedie, internet)
- zvyšujeme efektivnosti učení

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vybrat vhodný nástroj (program) k řešení problému
- rozvíjíme schopnost formulovat požadavek

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k použití počítače pro komunikaci s okolním světem (el. pošta, chat)
- seznamujeme žáky s bezpečným používáním internetu
- vedeme žáky k pochopení struktury počítačových sítí

- vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce pomocí počítače (tiskárna, internet, dataprojektor, interaktivní tabule)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci s ostatními na daném úkolu (sdílení dokumentů)

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s legálním používáním softwaru, respektováním práv k duševnímu vlastnictví
- seznamujeme žáky s ochranou dat

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování postupů a pravidel
- vedeme žáky k racionálnější organizaci práce
- učíme žáky používat počítače při řešení jednoduchých praktických problémů
- nabízíme možnost experimentovat, zkoumat a tvořit

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika		Období: 5. - 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Základy práce s počítačem			
ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	<ul style="list-style-type: none"> informace, informační zdroje, informační instituce struktura a funkce počítače a přídatných zařízení operační systémy, jejich funkce formáty souborů multimediální využití počítače 	5.	
ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardware a software a postupuje poučeně v případě jejich závady	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchá údržba počítače postupy při běžných problémech zásady bezpečnosti práce na PC prevence zdravotních rizik spojených s užíváním PC 	5.	
ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	<ul style="list-style-type: none"> legální užívání softwaru 	5.	
Vyhledávání informací a komunikace			
ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	<ul style="list-style-type: none"> formulace požadavku při vyhledávání na internetu vyhledávací atributy společenský tok informací 	5.	
ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	<ul style="list-style-type: none"> metody a nástroje vyhledávání informací 	5.	
ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	<ul style="list-style-type: none"> základní způsoby komunikace (e-mail, chat, telefonování) 	5.	
Zpracování a využití informací			
ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	<ul style="list-style-type: none"> základní funkce textového a grafického editoru zpracování textu v textovém editoru formát písma, odstavce, odrážky a číslování, práce s grafickými objekty v textovém editoru, tvorba tabulek v textovém editoru 	5. - 6.	
Vyhledávání informací a komunikace			
ICT-9-1-01 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	<ul style="list-style-type: none"> vyhledávání informací v síti internet hodnota a relevance informací a informačních zdrojů, metody a nástroje jejich ověřování www stránky, elektron. pošta 	6. - 7.	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika		Období: 5.– 7.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Zpracování a využití informací			
ICT-9-2-01 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	<ul style="list-style-type: none"> základy práce s vektorovou grafikou 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> práce v tabulkovém editoru tvorba jednoduché tabulky porovnávání jednoduché vzorce 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> základy využití prezentačního programu Power Point 	6. - 7.	
ICT-9-2-02 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	<ul style="list-style-type: none"> tvorba referátů tvorba www stránek 	6. - 7.	Mediální výchova – tvorba mediálních sdělení
	<ul style="list-style-type: none"> tvorba prezentací 	6. - 7.	
ICT-9-2-03 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	<ul style="list-style-type: none"> autorský zákon a používání citací ochrana práv k duševnímu vlastnictví copyright informační etika 	6. - 7.	
ICT-9-2-04 používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	<ul style="list-style-type: none"> vyhledávání informací v síti internet, multimediální encyklopedie tvorba referátu na zadané téma tvorba prezentací 	6. - 7.	
ICT-9-2-05 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě			

5.4 Člověk a jeho svět

Charakteristika vzdělávací oblasti

Tato komplexní oblast je určena žákům 1. stupně a poskytuje poznatky a dovednosti týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, zdraví, kultury, techniky a dalších témat. Spojuje se zde historie i současnost a směřuje k dovednostem pro praktický život.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- Člověk a jeho svět

5.4.1. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika předmětu

Obor je členěn do 5 tematických okruhů:

- 1) Místo, kde žijeme
- 2) Lidé kolem nás
- 3) Lidé a čas
- 4) Rozmanitost přírody
- 5) Člověk a výchova ke zdraví

Zaměření předmětu v prvních dvou letech školní docházky má především výchovný charakter. Dítě se dostává do nového prostředí, stává se školákem. V 1. ročníku se učí spolupracovat, domluvit se, podřídit se nebo naopak zdravě se prosadit. Ve 2. ročníku děti poznávají okolí domova i školy. V obou ročnicích pozorují změny v přírodě, všimají si vzájemného působení člověka a jeho životního prostředí.

Třetí ročník otvírá další cestu k poznávání, ale zůstávají v oblasti svého regionu.

Ve 4. a 5. ročníku jsou děti schopny vytrvalejší a soustředěnější práce. Učí o české zemi, její minulosti, o slavných dějinách naší vlasti, později učivo hranice naší vlasti přesáhne – zeměpisné poučení o Evropě. Děti poznávají rozdíly mezi živým a neživým, podmínky života na Zemi, rozmanitost přírody, výjimečnost člověka. V 5. třídě vrcholí poznatky o Zemi jako součásti vesmíru.

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat a třídit informace
- učíme žáky operovat s obecně užívanými termíny
- propojujeme poznatky z různých vzdělávacích oblastí a vytváříme komplexnější pohled na přírodu a společnost
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a experimentování, k přípravě referátů, třídění map, informací, k jejich porovnávání a k vytváření tabulek

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům problémové situace z praxe - přemýšlí o nesrovnalostech, promýšlí způsob řešení úkolů
- učíme žáky vyhledávat informace k řešení problémů, objevovat různé varianty řešení problému

- učíme žáky předkládat svá rozhodnutí a být schopen je obhájit
- vedeme žáky k samostatnému vyhledávání informací v encyklopediích, příručkách, časopisech, knihách, historii, knihovně

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků umění naslouchat druhým, zapojovat se do diskuze
- vedeme žáky ke spolupráci s ostatními
- učíme žáky prezentovat výsledky své práce před ostatními

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci ve skupině
- učíme žáky ohleduplnosti, úctě, upevňování mezilidských vztahů
- učíme žáky přispívat k diskuzi, přejímat a respektovat zkušenosti druhých
- vedeme žáky k tomu, aby se ovládali a řídili své jednání a chování
- učíme žáky požádat o pomoc nebo ji poskytnout

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování přesvědčení druhých, odmítání útlaku a hrubého zacházení, násilí
- seznamujeme žáky s jejich právy a povinnostmi
- nacvičujeme chování v situacích ohrožujících život a zdraví
- vedeme žáky k ochraně kulturního a historického dědictví
- učíme žáky chápat základní ekologické souvislosti, respektovat požadavky na životní prostředí

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k plnění povinností a závazků
- učíme žáky používat bezpečně nástroje a materiály, dodržovat vymezená pravidla k ochraně zdraví
- učíme žáky zhodnotit výsledky práce

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět		Období: 1.– 3.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
1. období			
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> • okolí školy a cesta do školy • bezpečnost na vozovce, základní pravidla pro chodce • bezpečné místo pro hry a odpočinek v okolí domova a školy • riziková místa a situace 	1. - 3.	Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola
	<ul style="list-style-type: none"> • krajina v okolí domova – práce s mapou a plánem města • světové strany 	3.	
ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	<ul style="list-style-type: none"> • naše obec, základní orientace ve městě, významné budovy a historická místa ve městě • naše vlast, hlavní město 	2. - 3.	Výchova demokratického občana - občanská společnost, občan a stát - formy participace občanů na politickém životě
ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	<ul style="list-style-type: none"> • rozdíly mezi městem a vesnicí 	2. - 3.	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje přibuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem a nedostatkům	<ul style="list-style-type: none"> • rodina, domov, vztahy mezi členy rodiny • vztahy mezi lidmi • pravidla slušného chování 	1. - 3.	Osobnostní a sociální rozvoj - sociální rozvoj
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	<ul style="list-style-type: none"> • povolání lidí • práce fyzická a duševní • volný čas a jeho využití 	1. - 3.	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	<ul style="list-style-type: none"> • základní orientace v čase • den, týden, měsíc, rok • režim dne • minulost, přítomnost a budoucnost • významné dny 	1. - 3.	
ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	<ul style="list-style-type: none"> • kultura a historie našeho města, obce 	3.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	<ul style="list-style-type: none"> • proměny způsobu života v minulosti a přítomnosti • průběh lidského života 	3.	

Rozmanitost živé a neživé přírody, ochrana přírody			
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	<ul style="list-style-type: none"> • charakteristika ročních období • pozorování změn v přírodě během roku 	1. - 3.	Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy ŽP
ČJS-3-4-02 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	<ul style="list-style-type: none"> • živá a neživá příroda • základní význam vody, vzduchu, ohně a půdy • podmínky života na Zemi • ochrana životního prostředí 	1. - 3.	Enviromentální výchova - ekosystémy - vztah člověka k prostředí
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	<ul style="list-style-type: none"> • pozorování a porovnávání vlastností vody, vzduchu, přírodnin 	3.	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-4-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • lidské tělo • péče o zdraví • zdravá výživa 	1. - 3.	Enviromentální výchova - základní podmínky života
ČJS-3-4-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	<ul style="list-style-type: none"> • předcházení úrazům a nemocem • bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce 	1. - 3.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj
ČJS-3-4-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	<ul style="list-style-type: none"> • osobní bezpečí • chování v krizových situacích 	1. - 3.	Výchova demokratického občana - občanská společnost, občan a stát Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj
ČJS-3-4-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> • správné a bezpečné chování při mimořádných událostech 	1. - 3.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět		Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
2. období			
Místo, kde žijeme			
ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	<ul style="list-style-type: none"> • seznámení s mapou, podstata, účel, svět. strana, měřítko, barvy, plán města a okolí bydliště 	4.	
ČJS-5-1-02 určí svět. strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	<ul style="list-style-type: none"> • turistická mapa a značky 	4.	
ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištních lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	<ul style="list-style-type: none"> • mapa Evropy • postavení ČR v Evropě, sousední státy a jejich hlavní města • další evropské státy a hlavní města • charakteristické oblasti Evropy (řeky, nížiny, pohoří...) 	4. - 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět
ČJS-5-1-04 vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika – v jednotlivých regionech se zaměřujeme na: - zemědělské oblasti - nerostné bohatství, suroviny, zdroje energie - průmyslové oblasti, doprava - hospodářský význam lesů a vod 	5.	Výchova demokratického občana - občanská společnost, občan a stát
ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovnává způsob života a přírodu v naší vlasti a v jiných zemích	<ul style="list-style-type: none"> • referáty na základě vlastních zkušeností z cest 	5.	Multikulturní výchova - kulturní diference Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	<ul style="list-style-type: none"> • státní symboly, instituce / prezident, parlament, vláda/, státní zřízení, zákony, státní svátky, armáda ČR • principy demokracie 	4. - 5.	Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Lidé kolem nás			
ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, rodině, obci (městě)	<ul style="list-style-type: none"> • mezilidské vztahy, pravidla slušného chování 	4.	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj
ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla dialogu, komunikace 	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj - sociální rozvoj

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	<ul style="list-style-type: none"> • lidská práva a práva dítěte • práva a povinnosti žáků, školy • protiprávní jednání 	4. - 5.	Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a
ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné • hmotný a nehmotný majetek • rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti • hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení • banka jako správce peněz, úspory, půjčky 	4. - 5.	
ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	<ul style="list-style-type: none"> • základní globální problémy • kultura - projevy a podoby kultury, kulturní instituce, masová kultura, subkultura 	4. - 5.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí - základní podmínky života
Lidé a čas			
ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá časové údaje k pochopení vztahů mezi ději a jevy	<ul style="list-style-type: none"> • měření času, kalendář • dějiny jako časový sled událostí 	4.	
ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> • pověsti • péče o památky 	4.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané
ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reálních minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> • časová přímka – nejdůležitější historická období našich dějin 	4. - 5.	
ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a v současnosti s využitím regionálních specifik	<ul style="list-style-type: none"> • pravěk, osídlení Slované, Přemyslovci, Lucemburkové, doba Karla IV., husitství, nástup Habsburků, 1. a 2. světová válka 	4. - 5.	
ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.	<ul style="list-style-type: none"> • státní svátky a významné dny 	4. - 5.	
Počátky lidské společnosti			
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a lidská společnost v pravěku 	4. - 5.	
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a lidská společnost v pravěku 	4. - 5.	
D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a lidská společnost v pravěku 	4. - 5.	

Oblast: Člověk a jeho svět	Předmět: Člověk a jeho svět		Období: 4. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Rozmanitost živé a neživé přírody, ochrana přírody			
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	<ul style="list-style-type: none"> • živá a neživá příroda <ul style="list-style-type: none"> - vztahy mezi živou a neživou přírodou - vztah mezi přírodou a člověkem • látky a jejich vlastnosti • voda a vzduch 	4.	Enviromentální výchova - základní podmínky života
ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	<ul style="list-style-type: none"> • neživá příroda, roční období, střídání dne a noci • Země a vesmír • základní podmínky života na Zemi 	4. - 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • ekosystémy • společenstva rostlin a živočichů • ekologie, ochrana přírody • nerosty a horniny, půda 	4. - 5.	Enviromentální výchova - ekosystémy
ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	<ul style="list-style-type: none"> • rozmanitost přírody-dělení organismů do skupin 	4. - 5.	
ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	<ul style="list-style-type: none"> • životní podmínky • rovnováha v přírodě • ohleduplné chování v přírodě, ochrana přírody 	5.	Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnosti se účinně chránit	<ul style="list-style-type: none"> • chování člověka za mimořádných situací 	4. - 5.	
ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky svého pokusu	<ul style="list-style-type: none"> • pokusy, postup práce, výstupy 	4. - 5.	
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení znalostí základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního způsobu života	<ul style="list-style-type: none"> • člověk, lidské tělo, orgány, jejich stavba a funkce • péče o zdraví 	5.	
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj člověka- etapy vývoje-dospívání 	5.	
ČJS-5-5-03 účelně organizuje svůj	<ul style="list-style-type: none"> • dopravní výchova - kolo, jeho 	4.	Výchova

čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	součásti, vybavení, pravidla bezpečné jízdy po komunikacích <ul style="list-style-type: none"> denní režim 		demokratického občana - občanská společnost, občan a stát
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v model. situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	<ul style="list-style-type: none"> řešení dopravních situací chování v krizových situacích osobní bezpečí a zdraví 	4. - 5.	
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	<ul style="list-style-type: none"> návykové látky-prevence 	5.	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s rozvojem zdraví a jeho preventivní ochranou	<ul style="list-style-type: none"> zdravý způsob života zdravá výživa 	4. - 5.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí -základní podmínky života
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> základy první pomoci chování při úrazech prevence 	4. - 5.	
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	<ul style="list-style-type: none"> základy sexuální výchovy pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou 	5.	

5.5 Člověk a společnost

Charakteristika vzdělávací oblasti

V této vzdělávací oblasti se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- Dějepis
- Člověk ve společnosti

5.5.1. DĚJEPIS

Charakteristika předmětu

Dějepis se vyučuje v 6. – 9. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně. Navazuje na vzdělávací obor Člověk a jeho svět na 1. stupni a je součástí oboru Člověk a společnost.

Cílem je přinášet základní poznatky o vývoji lidské společnosti a konání člověka v minulosti, seznámení s historickými událostmi a osobnostmi. Předmět rozvíjí časovou a prostorovou orientaci, učí žáky kriticky myslet, utvářet si vlastní názory na historické jevy a děje, navozuje mnohostranné historické interpretace.

Učivo je řazeno chronologicky: starověk, středověk, novověk a dějiny 20. století. Učivo o pravěku je zařazeno v 5. ročníku. Klade se důraz na dějiny vlastního národa v souvislosti s dějinami světovými.

Předmět je vyučován v kmenových třídách s využitím veškerých dostupných podpůrných materiálů a technického zabezpečení.

Cílem předmětu je také podchytit a rozvíjet zájem žáka o minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství a pochopit současnost.

V předmětu dějepis jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména následující strategie:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s tím, jak se měnil způsob života člověka v jednotlivých etapách vývoje
- učíme žáky orientovat se v kontinuitě národních dějin
- vedeme žáky k zařazování událostí do chronologické následnosti, k práci s časovou přímkou
- seznamujeme žáky se základními rysy uměleckých slohů
- učíme žáky samostatně pracovat s odbornou literaturou, rozlišovat důležité a nedůležité informace
- učíme žáky chápat regionální dění v souvislosti s národními a světovými dějinami
- vedeme žáky k pochopení historie jako podnětu k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům získávání informací z různých pramenů (internet, kroniky, literárně historické texty, archeologické nálezy, návštěvy muzeí,..)

- učíme žáky pochopit problém, pojmenovat ho a hledat vhodný způsob řešení, hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi
- učíme žáky osvojovat si práci s historickými texty a materiály a získané informace porovnávat s vlastními životními zkušenostmi
- vedeme žáky k používání získaných informací při prezentaci prací a projektů
- učíme žáky rozlišovat mýty a skutečnost, odhalovat kořeny událostí

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků dovednost výstižně charakterizovat a vysvětlovat nejdůležitější historické události a zaujímat k nim stanovisko
- učíme žáky souvisle vyprávět o různých historických událostech a osobnostech
- učíme žáky formulovat vlastní názor na události a osobnosti
- vedeme žáky ke kultivovanému vyjadřování v ústním i písemném projevu

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat se spolužáky i pedagogy při vypracovávání různých projektů, hledání a zpracovávání historických pramenů
- učíme žáky ocenit zkušenost druhého a tolerovat jeho postoj
- pozitivně ovlivňovat práci a vytvářet příjemnou atmosféru ve třídě (tolerance, naslouchání, dodržování pravidel)

Kompetence občanské

- učíme žáky rozpoznat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost, či odporující základním principům demokratického soužití (popírání holocaustu, reformátoři dějin,..)
- učíme žáky vypěstovat si postoje a úctu ke kulturnímu dědictví lidstva a hlavně vlastního národa, k duchovním a materiálním výtvorům
- seznamujeme žáky s tradicemi naší země, historickými památkami a učíme je vážit si jich
- vedeme žáky k ochraně historických a kulturních památek
- učíme žáky respektovat etnické, náboženské a kulturní odlišnosti jednotlivých národů
- vytváříme u žáků pozitivní hodnotový systém na základě historických zkušeností

Kompetence pracovní

- používáme různé techniky při vyhledávání informací a zpracovávání historických pramenů (práce s počítačem, historickými sbírkami, kronikami, mapami,..)
- vytváříme vlastní pomůcky pro výuku (repliky, napodobeniny, mapky, makety...)

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Dějepis		Období: 6.– 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák:			
Člověk v dějinách			
D-9-1-01 uvede konkrétné příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	<ul style="list-style-type: none"> význam zkoumání dějin 	6. - 9.	
D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto informace shromažďovány	<ul style="list-style-type: none"> získávání informací, projekty historické prameny 	6. - 9.	
D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	<ul style="list-style-type: none"> práce s časovou přímkou a mapami 	6. - 9.	
Počátky lidské společnosti			
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kultura	<i>bude splněno v předmětu Člověk a jeho svět</i>	4. - 5.	
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost	<i>bude splněno v předmětu Člověk a jeho svět</i>	4. - 5.	
D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území	<i>bude splněno v předmětu Člověk a jeho svět</i>	4. - 5.	
Nejstarší civilizace, kořeny evropské kultury			
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	<ul style="list-style-type: none"> nejstarší starověké státy (Mezopotámie, Egypt, Čína, Indie) 	6.	
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	<ul style="list-style-type: none"> kultura nejstarších civilizací 	6.	
D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	<ul style="list-style-type: none"> starověké Řecko a Řím střední Evropa v době římské 	6.	
D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	<ul style="list-style-type: none"> starověké Řecko a Řím 	6.	Výchova demokratického občana – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	<ul style="list-style-type: none"> stěhování národů Francká říše křesťanství 	6. – 7.	
D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko–slovanské a islámské kult.oblasti	<ul style="list-style-type: none"> Byzantská říše Arabská říše 	6. – 7.	

D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto útvárů v evropských souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • Sámova říše • Velkomoravská říše, • Přemyslovci • Lucemburkové • Jagellonci • evropské státy raného středověku 	6. – 7.	
D-9-4-04 vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	<ul style="list-style-type: none"> • křížové výpravy • boj o investituru 	7.	
D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	<ul style="list-style-type: none"> • středověká města • kolonizace • život zemědělců ve středověku • románský a gotický sloh 	7.	
Objevy a dobývání. Počátky nové doby			
D-9-5-01 vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	<ul style="list-style-type: none"> • humanismus • renesance • reformace • protireformace 	7.	
D-9-5-02 vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	<ul style="list-style-type: none"> • Jan Hus, husitství 	7.	
D-9-5-03 popíše a demonstuje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • zámořské objevy 	7.	
D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	<ul style="list-style-type: none"> • Habsburkové na českém trůně 	7.	
D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • třicetiletá válka 	7.	
D-9-5-06 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	<ul style="list-style-type: none"> • Francouzská buržoazní revoluce • absolutismus v evropských zemích 	7. – 8.	
D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	<ul style="list-style-type: none"> • osvícenství • baroko 	8.	
Modernizace společnosti			
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	<ul style="list-style-type: none"> • průmyslová revoluce • sociální otázky 	8.	
D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých	<ul style="list-style-type: none"> • francouzská buržoazní revoluce • napoleonské války a jejich vliv na Evropu a svět 	8.	

společenských struktur v Evropě na straně druhé			
D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	<ul style="list-style-type: none"> • národní obrození • národně osvobozené hnutí v Evropě 	8.	
D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	<ul style="list-style-type: none"> • revoluce 19. století • revoluční rok 1848 	8.	
D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstuje základní politické proudy	<ul style="list-style-type: none"> • utopický a vědecký socialismus • dělnické organizace • vznik Rakousko – Uherska a USA 	8.	Výchova demokratického občana – občanská společnost, občan a stát
D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezení význam kolonií	<ul style="list-style-type: none"> • změny v charakteru výroby na přelomu století, mezinárodní situace na přelomu století • konflikty mezi velmocemi, kolonialismus 	8.	
Moderní doba			
D-9-7-01 na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	<ul style="list-style-type: none"> • I. světová válka a její důsledky • II. světová válka a její důsledky 	9.	
D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	<ul style="list-style-type: none"> • vznik ČSR a její vývoj, hospodářská krize 	9.	
D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> • komunismus, fašismus, nacismus, důsledky pro Československo a svět 	9.	
D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	<ul style="list-style-type: none"> • holocaust, II. světová válka 	9.	Mediální výchova – práce v realizačním týmu Multikulturní výchova – kulturní diference, etnický původ, principy sociálního smíru a solidarity
D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • Versailleský systém • Mnichov, Heydrichiáda, Protektorát Čechy a Morava 	9.	
Rozdělený a integrující svět			
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	<ul style="list-style-type: none"> • únor 1948 v ČSR • NATO • Varšavská smlouva 	9.	

D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	<ul style="list-style-type: none"> • studená válka • RVHP 	9.	
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	<i>bude splněno v hodinách předmětu Člověk ve společnosti</i> <ul style="list-style-type: none"> • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět 	9.	
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<i>bude splněno v hodinách předmětu Člověk ve společnosti</i> <ul style="list-style-type: none"> • problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory rozvoje, sport a zábava 	9.	

5.5.2. ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI

Charakteristika předmětu

Předmět Člověk ve společnosti se vyučuje v 6. - 7. ročníku v rozsahu 2 hodin týdně a v 8. - 9. ročníku je to 1 hodina týdně. Do učiva v 6. a 7. ročníku byla zahrnuta některá témata ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví (oblast Člověk a zdraví).

Žák získává znalosti, které se týkají jeho běžného života. Informace, které jsou mu předkládány, musí být vždy pevně zakotveny v jeho reálném životě, ve světě, jehož se sám cítí být součástí. Jednotlivé etapy na sebe logicky navazují od žák - žák, žák - syn (dcera), žák - dospívající osobnost, žák - na hranici plnoletosti, žák - občan města, žák - občan ČR, žák - volič, žák - demokrat, až po žák - obyvatel této planety. Učivo není žákům předkládáno v podobě fakt, která nemohou měnit, ale jako informace, o kterých je nutno přemýšlet, formulovat své názory na ně a obhajovat je.

K vytváření a rozvíjení klíčových kompetencí povedou následující strategie:

Kompetence k učení

- vytváříme u žáků postoj k probíranému učivu - skutečností, které se dotýkají jejich každodenního života
- učíme žáky chápat, že orientace v předkládaném učivu mu usnadní každodenní život

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k praktickému využívání informací
- pracujeme s konkrétními modely určitých situací, učíme žáky vybrat dle situace nejvhodnější, výběr zdůvodnit
- analyzujeme problémy
- učíme žáky volit řešení s ohledem na vliv času, prostředí a kultury

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k dovednostem správné diskuse
- ve vyšších ročnících shromažďujeme delší dobu informace o určitém problému, učíme žáky vysvětlit danou problematiku ostatním, vyslovit na ni svůj názor, vyvolat referátem diskusi
- učíme žáky zvládat základní pravidla verbální i neverbální komunikace (forma scének)
- vedeme žáky k prosazování vlastních názorů asertivním chováním

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky efektivně spolupracovat s ostatními žáky (práce ve skupině)
- vytváříme se žáky přátelskou atmosféru ve skupině, třídě
- vedeme žáky k tomu, aby pochopili, že každý z nás je jedinečným individuem, které má právo na respekt a úctu ostatních lidí

Kompetence občanské

- učíme žáky chápat pojem „občanská odpovědnost“ - nežijeme ve shluku samostatných jedinců, ale v provázaném systému jednotlivců, jejichž sílu a schopnosti násobí jejich vzájemná spolupráce

- vedeme žáky k demokratickému vnímání světa - odlišnosti nevnímat jako špatné nebo nebezpečné, ale jako zdroj nepřehledného množství možností a inspirace

Kompetence pracovní

- učíme žáky chápat, že jen aktivní činností mohou přetvářet svět kolem sebe

Oblast: Člověk a společnost	Předmět: Člověk ve společnosti		Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Člověk ve společnosti			
VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	<ul style="list-style-type: none"> • státní symboly • státní svátky, významné dny • významné osobnosti 	8.	
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu	<ul style="list-style-type: none"> • nacionalismus v historii a dnes • národní hrdost a hodnoty ve vztahu k okolnímu světu 	7.	Mediální výchova - stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení
VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	<ul style="list-style-type: none"> • projevy vandalství 	6.	
VO-9-1-04 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají	<ul style="list-style-type: none"> • kulturní instituce • kultura v regionu • kultura současnosti - pro mládež • masová kultura - kritický přístup, rizika a nebezpečí • kultura jako základní projev společnosti v čase a prostoru • kulturní tradice • rozmanitost kulturních projevů 	7.	
VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	<ul style="list-style-type: none"> • masmédiá, jejich role v moderním světě, pozitivní a negativní působení • kritický přístup k mediálním informacím 	7.	Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti
VO-9-1-06 zhodnotí na příkladech a doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	<ul style="list-style-type: none"> • solidarita – vzájemná pomoc lidí celé planety • rozvojové země – chudoba a nerovné podmínky ve světě • možnosti pomoci vyspělých zemí k ekonomické rovnováze ve světě 	7.	
VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	<ul style="list-style-type: none"> • způsoby komunikace a jejich vhodné rozvíjení • příčiny konfliktu a způsoby jejich řešení • pravidla společenského chování • adaptace na životní změny 	6.	
VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoj k menšinám	<ul style="list-style-type: none"> • odlišné kulturní hodnoty v čase a prostoru • náboženství jako základ kulturních a společenských hodnot • světová náboženství a jejich hodnotové systémy • náboženská snášenlivost - základ míru ve světě 	7.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá
VO-9-1-09 rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a	<ul style="list-style-type: none"> • tolerance – názorová, náboženská, národní, politická 	7.	Mediální výchova - kritické čtení a vnímání

extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	<p>kulturní</p> <ul style="list-style-type: none"> vzdělání a poznání jako přirozená obrana proti xenofobii extremismus budoucnost světa – tolerantní multikulturní společnost 		<p>mediálních sdělení</p> <p>Výchova demokratického občana - občanská společnost a škola</p> <p>Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj</p>
VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, škole, obci	<ul style="list-style-type: none"> výhody spolupráce při dosahování cílů formy spolupráce – obec, rodina, škola 	6.	<p>Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy ŽP</p>
Člověk jako jedinec			
VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi a kvalitu života	<ul style="list-style-type: none"> poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí sebehodnocení skupiny, ve kterých žijeme naše životní role 	6.	
VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společenských cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	<ul style="list-style-type: none"> osobní vlastnosti, dovednosti, schopnosti, charakter, vrozené předpoklady, osobní potenciál systém osobních hodnot životní cíle a plány, životní perspektiva 	6.	<p>Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj</p>
VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje svoje chování a jednání	<ul style="list-style-type: none"> projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání 	6.	
VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj zdravé sebedůvěry jako prostředku dosažení cílů asertivní chování nezdravá sebedůvěra, egoismus osobní motivace, aktivita, vůle a kázeň - seberozvíjení 	6.	
Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	<ul style="list-style-type: none"> formy vlastnictví – hmotné, duševní a jejich ochrana 	9.	<p>Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj</p>
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu s penězi	<ul style="list-style-type: none"> <i>bude splněno v předmětu Člověk a svět práce</i> 	9.	
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	<ul style="list-style-type: none"> <i>bude splněno v předmětu Člověk a svět práce</i> 	9.	
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům	<ul style="list-style-type: none"> <i>bude splněno v předmětu Člověk a svět práce</i> 	9.	

nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít			
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	<ul style="list-style-type: none"> • bude splněno v předmětu <i>Člověk a svět práce</i> 	9.	
VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz	<ul style="list-style-type: none"> • formy podnikání • fungování trhu – nabídka, poptávka • tvorba ceny • inflace 	9.	
VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané	<ul style="list-style-type: none"> • struktura národního hospodářství • příjmy a výdaje státu • dávky a sociální přídatky občanů • národní hospodářství ve vztahu k EU 	9.	Multikulturní výchova – principy sociálního smíru a solidarity
VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb a uvede příklady jejich součinnosti	<ul style="list-style-type: none"> • výroba, obchod, služby • informace využitelné pro volbu povolání 	9.	Osobnostní a sociální výchova - sociální rozvoj
Člověk, stát a právo			
VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy státu a na příkladech porovnává jejich znaky	<ul style="list-style-type: none"> • typy a formy státu • znaky státu 	8.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR a jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	<ul style="list-style-type: none"> • orgány státní správy a samosprávy a jejich funkce 	8.	Mediální výchova – stavba mediálních sdělení, vnímání autora mediálních sdělení Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí
VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> • demokratický způsob rozhodování • politický pluralismus • kritický postoj k totalitním systémům 	8.	Mediální výchova - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, fungování a vliv médií ve společnosti Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	<ul style="list-style-type: none"> • druhy volebních systémů – výhody a nevýhody • zodpovědnost občana za demokracii – volby • státní symboly 	8. - 9.	Výchova demokratického občana - formy participace občanů v politickém životě
VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a	<ul style="list-style-type: none"> • Základní listina lidských práv a svobod • práva dítěte-dokumenty • poškozování lidských práv-šikana, diskriminace 	8.	Multikulturní výchova - lidské vztahy, etnický původ Výchova demokratického občana

svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	<ul style="list-style-type: none"> • práva spotřebitele • školní řád 		- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů - vlastnictví, pracovní poměr, manželství	<ul style="list-style-type: none"> • rozdíl mezi mezilidským vztahem a právním • rozlišení pravidel morálky a práva 	8.	
VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy - osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci	<ul style="list-style-type: none"> • právní smlouvy týkající se běžného života • ochrana proti porušování práv jednotlivce – reklamace • styk s úřady • pravidla silničního provozu 	8.	Výchova demokratického občana - občanská společnost, občan a stát
VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	<ul style="list-style-type: none"> • právní odpovědnost odpovídající věku a postihy s tím související • jedinec jako součást právního systému 	8.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj, sociální rozvoj
VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů	<ul style="list-style-type: none"> • funkce a význam Policie ČR a Mě policie • právní řád ČR a jeho uspořádání • soudní systém ČR • vzájemná spolupráce výše uvedených institucí 	8.	
VO-9-4-10 rozpoznává protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady	<ul style="list-style-type: none"> • přestupek, trestný čin - příklady • postihy za přestupek a trestný čin (postih s ohledem na věk) 	8.	
VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	<ul style="list-style-type: none"> • korupce – její podstata, trestní postižitelnost, aktuální kauzy 	8.	
Mezinárodní vztahy, globální svět			
VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní vliv občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	<ul style="list-style-type: none"> • historie vzniku EU • struktura EU • výhledy na budoucnost EU • ČR v rámci EU jako suverénní stát 	9.	<p>Enviromentální výchova – vztah člověka k prostředí</p> <p>Multikulturní výchova - etnický původ</p> <p>Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Evropa a svět nás zajímá</p> <p>- objevujeme Evropu a svět</p> <p>- jsme Evropané</p> <p>Výchova demokratického občana - občanská společnost, občan a stát</p> <p>- formy participace občanů v politickém životě</p> <p>- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</p>
VO-9-5-02 uvede některé významné mezinárodní	<ul style="list-style-type: none"> • vznik a vývoj + členství ČR: OSN, NATO, Rada Evropy, 	9.	Výchova k myšlení v evropských a

organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích	Mezinárodní červený kříž		globálních souvislostech – jsme Evropané
VO-9-5-03 uvede příklady některých projevů globalizace, porovnává jejich klady a zápory	<ul style="list-style-type: none"> • globalizace – fenomén moderní doby (výhody a ohrožení pro civilizaci) 	9.	
VO-9-5-04 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny a možné důsledky pro život lidstva	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní a socioekonomické globální problémy – jejich provázanost 	9.	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Enviromentální výchova – ekosystémy
VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, v regionu	<ul style="list-style-type: none"> • globální problémy=souhrn lokálních problémů 	9.	Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Enviromentální výchova – lidské aktivity a problémy životního prostředí
VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobu jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	<ul style="list-style-type: none"> • historické a regionální příčiny terorismu • boj s terorismem – problém lidstva 21. století 	9.	Multikulturní výchova – kulturní diference, etnický původ
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky a jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	<ul style="list-style-type: none"> • kamarádství, přátelství, láska • partnerské vztahy, manželství a rodičovství • pravidla soužití v komunitě • komunikace, kooperace, empatie 	6.	
VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • sociální role v různých komunitách • vliv kvalitního sociálního prostředí na psychické a fyzické zdraví jednotlivce 	6. – 9.	
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví, diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí	<ul style="list-style-type: none"> • složky zdraví, jejich vztah a hierarchie • kvalita prostředí a chování jedince ve vztahu ke zdraví 	6. – 9.	Enviromentální výchova - základní podmínky života
VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	<ul style="list-style-type: none"> • poruchy sexuálního chování • rizikové sexuální chování a pohlavně přenosné choroby • sexualita jako součást mezilidských vztahů 	6.	
VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivou mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při	<ul style="list-style-type: none"> • objektivní informace o návykových látkách • zdravotní, sociální a psychické problémy související se zneužíváním návykových látek • prevence, následná pomoc při problémech 	6. – 9.	

kontakty se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým			
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi	<ul style="list-style-type: none"> • umění odmítnout • šikana a jiné projevy násilí • chování v konfliktních a rizikových situacích 	6. – 9.	
Rozdělený a integrující svět			
D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	<ul style="list-style-type: none"> • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět 	9.	
D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa	<ul style="list-style-type: none"> • problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory rozvoje, sport a zábava 	9.	

5.6 Člověk a příroda

Charakteristika vzdělávací oblasti

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém a zároveň jsou jim poskytovány prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem.

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- Fyzika
- Chemie
- Přírodopis
- Zeměpis

5.6.1. FYZIKA

Charakteristika předmětu

Vyučuje se v 6. – 9. ročníku s celkovou dotací 7 hodin. Navazuje na poznatky z přírodovědy a prvouky na I. stupni.

Cílem je hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, uvědomovat si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikace v praktickém životě, osvojovat si důležité dovednosti (pozorování, experimentování, měření) a chápat souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností (přírodní zdroje, stav životního prostředí).

V předmětu fyzika chceme rozvíjet klíčové kompetence těmito strategiemi:

Kompetence k učení

- učíme žáky používat různou literaturu k získání potřebných informací, týkající se problematiky fyzikálního poznávání a využívat ji pro další studium
- vedeme žáky k poznávání souvislosti fyzikálního zkoumání v souvislosti s ostatními přírodovědnými předměty

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky samostatně nebo ve spolupráci s ostatními žáky pozorovat různé fyzikální objekty, procesy a jejich vlastnosti

Kompetence komunikativní

- učíme žáky diskutovat o fyzikální podstatě studovaných jevů, ověřovat jejich správnost

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky účinně spolupracovat při pokusech, ovládat své chování, aby neohrozili sebe ani ostatní

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích
- vytváříme u žáků postoj k jaderné energetice

Kompetence pracovní

- učíme žáky měřit různé fyzikální vlastnosti objektů, výsledky zpracovávat a využívat pro své vlastní učení
- učíme žáky plánovat pracovní postupy, provádět pokusy, které slouží pro odhalování fyzikálních zákonitostí

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Fyzika		Období: 6.– 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Látky tělesa			
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	<ul style="list-style-type: none"> měřené veličiny - délka, objem, hmotnost, teplota a její změna, čas 	6.	
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	<ul style="list-style-type: none"> skupenství látek - souvislost skupenství látek s jejich částicovou stavbou, difúze 	6.	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí
F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně teploty	<ul style="list-style-type: none"> změna teploty 	6.	
F-9-1-04 užívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> praktické úlohy 	6.	
Pohyb těles Síly			
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	<ul style="list-style-type: none"> pohyby těles-pohyb rovnoměrný a nerovnoměrný 	7.	
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles	<ul style="list-style-type: none"> gravitační pole a gravitační síla-přímá úměrnost mezi gravitační silou a hmotností tělesa 	7.	
F-9-2-03 změří velikost působící síly	<ul style="list-style-type: none"> tlaková síla a tlak 	7.	
F-9-2-04 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působící na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	<ul style="list-style-type: none"> třecí síla - smykové tření, ovlivňování velikosti třecí síly v praxi výslednice dvou sil stejných a opačných směrů 	7.	
F-9-2-05 využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	<ul style="list-style-type: none"> Newtonovy zákony-první, druhý (kvalitativně), třetí 	7.	
F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> rovnováha na páce a pevné kladce 	7.	
Mechanické vlastnosti tekutin			
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> Pascalův zákon-hydraulické zařízení 	7.	
F-9-3-02 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní	<ul style="list-style-type: none"> hydrostatický a atmosférický tlak - souvislost mezi hydrostatickým tlakem, hloubkou a hustotou kapaliny, souvislost atmosférického tlaku s některými procesy 	7.	

	v atmosféře • Archimédův zákon		
Energie			
F-9-4-01 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	<ul style="list-style-type: none"> • formy energie-pohybová a polohová energie, vnitřní energie, elektrická energie a výkon, výroba a přenos elektrické energie, jaderná energie, štěpná reakce, jaderný reaktor, jaderná elektrárna, ochrana lidí před radioaktivním zářením 	8. - 9.	Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality
F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem			
F-9-4-03 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh			
F-9-4-04 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	<ul style="list-style-type: none"> • přeměny skupenství-tání, tuhnutí, skupenské teplo, vypařování a kapalnění, hlavní faktory ovlivňující vypařování a teplotu varu kapaliny 	8.	
F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie 	8. - 9.	Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí
Zvukové děje			
F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti zvuku <ul style="list-style-type: none"> - látkové prostředí jako podmínka vzniku šíření zvuku, - rychlost šíření zvuku v různých prostředích, - odraz zvuku na překážce, - ozvěna, - pohlcování zvuku, - výška zvukového tónu 	9.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí		9.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
Elektromagnetické a světelné děje			
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	<ul style="list-style-type: none"> • elektrický obvod-zdroj napětí, spotřebič, spínač • elektrické a magnetické pole- elektrická a magnetická síla, elektrický náboj, tepelné účinky el. proudu 	8. - 9.	
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný elektrický proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	<ul style="list-style-type: none"> • elektrický odpor, stejnosměrný elektromotor, transformátor 	8. - 9.	
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečné chování při práci s el. přístroji a zařízeními 	8. - 9.	
F-9-6-04 využívá Ohmův zákon pro část obvodu pro řešení praktických problémů	<ul style="list-style-type: none"> • elektrický odpor 	8. - 9.	
F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení mag. pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	<ul style="list-style-type: none"> • využití elektromotoru 	8. - 9.	

F-9-6-06 zapojí správně polovodičovou diodu	<ul style="list-style-type: none"> • praktické dovednosti 	9.	
F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákonu odrazu světla při řešení problémů a úloh	<ul style="list-style-type: none"> • vlastnosti světla-zdroje světla, rychlost světla ve vakuu a v různých prostředích, stín 	9.	
F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	<ul style="list-style-type: none"> • zatmění Slunce a Měsíce, zobrazení odrazem na rovinném, dutém a vypuklém zrcadle (kvalitativně), rozklad bílého světla hranolem 	9.	
Vesmír			
F-9-7-01 objasní kvalitativně pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet okolo Slunce a měsíců planet kolem planet	<ul style="list-style-type: none"> • sluneční soustava - její hlavní složky, měsíční fáze 	9.	
F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	<ul style="list-style-type: none"> • hvězdy-jejich složení 	9.	

5.6.2. CHEMIE

Charakteristika předmětu

Chemie se vyučuje v 8. a 9. třídě s dotací 2 hodiny týdně.

Navazuje na poznatky získané v předmětu Člověk a jeho svět na 1. stupni a v přírodopise a fyzice na 2. stupni, při výpočtech využívá dovednosti z matematiky – zlomky, trojčlenku, procenta.

Cílem je poskytnout žákům prostředky a metody pro porozumění stavbě látek a jejich vlastností, dát základ pro pochopení a využívání současných technologií, pomoci jim lépe se orientovat v běžném životě. Žáci se učí zkoumat příčiny chemických procesů, hledat mezi nimi souvislosti, klást si otázky a hledat odpovědi. Na základě získaných poznatků umět zacházet s nebezpečnými látkami a chránit sebe i ostatní před nimi. Být si vědomi významu a nebezpečí hořlavin a výbušnin, významu umělých látek a jejich ekologické likvidace. Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí jsou v předmětu chemie užívány zejména tyto výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky používat vědomě správné názvosloví
- učíme žáky vyhledávat a třídit informace, aplikovat je pro tvůrčí učení (*práce s Tabulkami, orientace v nich, vyvozování vlastností z polohy v PSP*)
- učíme žáky pozorovat, experimentovat, získané výsledky porovnávat a vyvozovat závěry

Kompetence k řešení problémů

- vyhledáváme informace potřebné k řešení problémů (*práce s Tabulkami, PSP*)
- využíváme získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení (*vyvození vlastností org. látek se stejnou funkční skup., zásadotvorné, kyselinotvorné oxidy*)
- vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem
- učíme žáky osvědčené postupy aplikovat při řešení podobných úloh nebo nových situací (*výpočtové úlohy*)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky formulovat a vyjadřovat své myšlenky v logickém sledu (*postup pokusu, výroby, reakce, výpočtu*)
- učíme žáky rozumět různým typům zápisů chemických látek, přečíst i zapsat chemické vzorce látek
- učíme žáky chemický děj popsat slovně i pomocí chemické rovnice
- využíváme různé informační zdroje (*tabulky, PSP, učebnice, internet*)
- učíme žáky pochopit mezinárodní význam chemických značek, vzorců a rovnic

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k účinné spolupráci při pokusech ve skupině
- učíme žáky chápat potřebu efektivní spolupráce, dělby práce (*laboratorní práce, dílčí pokusy hledání řešení úkolu, získávání informací*)
- učíme žáky ovládat a řídit své chování a jednání, aby neohrozili sebe ani ostatní (*bezpečné chování při experimentu, zacházení s hořlavinami a nebezpečnými látkami*)

Kompetence občanské

- učíme žáky chovat se zodpovědně v krizových situacích na základě svých znalostí (*situace ohrožení - chem. látky, požár*)
- učíme žáky chápat ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí a rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (*nebezpečí kouření, drog, alkoholu, likvidace, třídění odpadu, zacházení s nebezpečným odpadem*)

Kompetence pracovní

- učíme žáky dodržovat daná pravidla pro práci s chemickými látkami, používat bezpečně a účinně chemické látky a náčiní
- vedeme žáky k zachovávání pravidel hospodárnosti a ochrany životního prostředí (*likvidace chemikálií po pokusu*)
- učíme žáky chránit zdraví své i ostatních
- učíme žáky využívat znalosti a zkušenosti z chemie pro rozhodování o svém povolání a pro své další vzdělávání

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Chemie		Období: 8.– 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti látek-hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	8.	
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	<ul style="list-style-type: none"> zásady bezpečné práce ve škole, při pokusech i v běžném životě, R-věty, S-věty varovné značky a jejich význam piktogramy 	8. - 9.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
CH-9-1-03 objasní neefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	<ul style="list-style-type: none"> hustota látek, rozpustnost, hořlavost, toxicita, první pomoc mimořádné události – havárie chemických provozů, únik nebezpečných látek 	8. - 9.	
Směsi			
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky	<ul style="list-style-type: none"> směsi – různorodé, stejnorodé suspenze, emulze, pěna, roztok 	8.	
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	<ul style="list-style-type: none"> trojčlenka, výpočet procent, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku 	8.	
CH-9-2-03 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	<ul style="list-style-type: none"> rozpustnost, teplota, míchání, velikost částic, nasycený, nenasycený roztok 	8.	
CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	<ul style="list-style-type: none"> filtrace, sedimentace, destilace, krystalizace, sublimace, usazování 	8.	
CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	<ul style="list-style-type: none"> destilovaná, pitná, odpadní, minerální, mořská výroba pitné vody, čistota vody 	8. - 9.	Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí
CH-9-2-06 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	<ul style="list-style-type: none"> čištění odpadních vod, vzduch složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva, úprava pitné vody 	9.	Enviromentální výchova - základní podmínky života
Částicové složení látek a chemické prvky			
CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> používá pojmy atom a molekuly, atomové jádro neutron, proton, elektronový obal a jeho změny v chem. 	8.	

	reakcích, elektrony		
CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> • prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků skupiny a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo • chemické sloučeniny chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin 	8. - 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti			
Chemické reakce			
CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	<ul style="list-style-type: none"> • chemické reakce - reaktanty, produkty, chemická rovnováha, zákon zachování hmotnost • klasifikace chemických reakcí 	8.	
CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	<ul style="list-style-type: none"> • chemické rovnice, názvosloví, prvky, látkové množství molární hmotnost, výpočty z chemických rovnic 	8. - 9.	
CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	<ul style="list-style-type: none"> • faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí, katalyzátory • chemie a elektřina, výroba el. proudu chemickou cestou • základy bezpečnosti práce, vlastnosti látek 	8. - 9.	Mediální výchova - tvorba mediálního sdělení
Anorganické sloučeniny			
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • oxidy, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů • kyseliny, hydroxidy, kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití prakticky významných kyselin a hydroxidů • soli kyslíkaté a nekyslíkaté, vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití významných halogenidů 	8. - 9.	
CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	<ul style="list-style-type: none"> • absorpce oxidu síry a dusíku ve vzdušné vlhkosti, odstraňování nežádoucích plynů z průmyslu, tuhá paliva, kapalná paliva, plynná paliva 	8. - 9.	
CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	<ul style="list-style-type: none"> • pH, neutralizace, indikátory 	8. - 9.	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí

Organické sloučeniny			
CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> • uhlovodíky – příklady v praxi významných alkánů, alkénů, alkinů a aromatických a cyklických uhlovodíků • názvosloví organických sloučenin 	9.	
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	<ul style="list-style-type: none"> • paliva-uhlí, ropa, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva • exotermické a endotermické reakce 	9.	Environmentální výchova – základní podmínky života
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> • deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných derivátů, názvosloví, reakce 	9.	
CH-9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle 	9.	
CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	<ul style="list-style-type: none"> • vznik sacharidů 	9.	
CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní látky 	9.	
Chemie a společnost			
CH-9-7-01 zhodnotí používání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> • biotechnologie, bezodpadové technologie • recyklace, plasty a syntetická vlákna • třídění odpadů 	8. - 9.	
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	<ul style="list-style-type: none"> • hoření jako chemický děj • podmínky hoření, principy hoření 	8. - 9.	
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a chemie • uchovávání potravin • chemie v domácnosti • otravné a jedovaté látky • trvale udržitelný rozvoj 	8. - 9.	

5.6.3. PŘÍRODOPIS

Charakteristika předmětu

Přírodopis se vyučuje v 6. až 9. ročníku s celkovou časovou dotací 9 hodin. V osmém ročníku do obsahu předmětu je integrováno učivo vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví.

Cílem je pochopit podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodě a jejích zdrojích (základy ekologie). Žáci zvládnou základní pojmy z obecné biologie, genetiky, biologie rostlin, biologie živočichů, biologie člověka a geologie.

V předmětu přírodopis budeme usilovat o rozvoj klíčových kompetencí strategiemi, které žákovi umožní:

Kompetence k učení

- učíme žáky vhodným způsobem získávat informace, samostatně je vyhledávat a třídit, začlenit je k již poznanému, prohlubovat znalosti
- vytváříme u žáků komplexnější pohled na problematiku životního prostředí

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky rozpoznávat situace ohrožující zdraví (úraz, jedovaté houby, rostliny, nebezpečná zvířata) a správně v těchto situacích zareagovat
- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomovali zodpovědnost za ochranu přírody
- učíme žáky umět kriticky zhodnotit svá rozhodnutí a postupy

Kompetence komunikativní

- vysvětlujeme a obhajujeme šetrné chování k přírodě a životnímu prostředí
- učíme žáky umět se výstižně vyjádřit
- vedeme žáky k používání poznaných odborných termínů a názvů

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky zapojit se do týmové práce
- vedeme žáky k tomu, aby byli ohleduplní a nenarušovali mezilidské vztahy
- učíme žáky zapojit se do diskuse
- vysvětlujeme žákům potřebu spolupráce

Kompetence občanské

- připravujeme žáky na poskytnutí účinné první pomoci
- vedeme žáky k tomu, aby sami nepoškozovali zdraví své ani ostatních
- učíme žáky uvědomit si svou zodpovědnost za stav životního prostředí ve vztahu k dalším generacím, chápat základní principy ochrany přírody i své povinnosti z nich vyplývající, být si vědom své sounáležitosti s přírodou

Kompetence pracovní

- využíváme znalostí k praktickým činnostem (péče o rostliny a zvířata)
- učíme žáky svou činnost podřídit znalostem o ochraně životního prostředí a v něm žijících zvířat a rostlin
- učíme žáky využívat znalostí a zkušeností ke svému dalšímu rozvoji

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Přírodopis		Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Obecná biologie a genetika			
P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v přehledu vývoje organismů	<ul style="list-style-type: none"> vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života 	7.	
P-9-1-02 popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci zákl. organel	<ul style="list-style-type: none"> buňka, vir, bakterie – stavba, funkce, výskyt a praktické využití principy fotosyntézy a dýchání 	6.	
P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	<ul style="list-style-type: none"> vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam - výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty, názory na vznik života 	7.	
P-9-1-04 třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	<ul style="list-style-type: none"> význam a zásady třídění organismů 	6.	
P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	<ul style="list-style-type: none"> zástupci jednotlivých skupin živočichů, jejich vývoj a způsob života a výživy (jednobuněční prvoci, bezobratlí) 	6.	
P-9-1-06 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	<ul style="list-style-type: none"> dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení 	8.	
P-9-1-07 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	<ul style="list-style-type: none"> viry bakterie 	6.	
Biologie hub			
P-9-2-01 rozpozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	<ul style="list-style-type: none"> houby – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě lišejníky – stavba, výskyt, význam 	6.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
P-9-2-02 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích			
P-9-2-03 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků			
Biologie rostlin			
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování jeho uspořádání od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	<ul style="list-style-type: none"> anatomie a morfologie rostlin - stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek,...) 	7.	
P-9-3-02 porovná vnitřní a vnější stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich			

funkcí a vztahů v rostlině jako celku			
P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziolog. procesů a jejich využití pro pěstování rostlin	<ul style="list-style-type: none"> • fyziologie rostlin, • fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování 	7.	
P-9-3-04 rozlišuje podle diakritických znaků základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich významné zástupce pomocí klíčů a atlasů	<ul style="list-style-type: none"> • systém rostlin - poznávání a zařazování běžných druhů řas, mechorostů, kapradňorostů, nahosemenných a krytosemenných rostlin, jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců • význam rostlin a jejich ochrana 	7.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
P-9-3-05 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí			
Biologie živočichů			
P-9-4-01 porovná vnější a vnitřní stavbu těla živočichů a vysvětlí funkce jednotlivých orgánů	<ul style="list-style-type: none"> • význam a zásady třídění organismů • stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování • vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) • strunatci (paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) 	6. – 7.	
P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin			
P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí			
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku s živočichy	<ul style="list-style-type: none"> • chráněné a ohrožené druhy živočichů • význam živočichů v přírodě a jejich ochrana, hospodářsky významní živočichové 	6. – 7.	
Biologie člověka			
P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich funkce a vztahy	<ul style="list-style-type: none"> • stavba a funkce soustavy opěrné, pohybové, oběhové, dýchací, trávicí, vylučovací a nervové • smyslová ústrojí • tělní tekutiny • žlázy s vnitř. vyměšováním 	8.	
P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	<ul style="list-style-type: none"> • stavba pohlavního ústrojí, nitroděložní vývoj, postnatální a perinatální období, základy genetiky • vrozené a získané chování, chování obranné a sociální • dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení 	8.	
P-9-5-03 objasní vznik a vývin jedince od početí až do stáří			
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich	<ul style="list-style-type: none"> • viry, bakterie, nakažlivé nemoci, hygiena, očkování, imunita, civilizační choroby 	8.	

prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života			
P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla	<ul style="list-style-type: none"> • zastavení žilního a tepenného krvácení, zlomeniny, ošetření drobných poranění kůže, rozpoznání život ohrožujících stavů. • praktické cvičení k ochraně člověka za mimořádných situací 	8.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj - morální rozvoj - sociální rozvoj
Neživá příroda			
P-9-6-01 objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	<ul style="list-style-type: none"> • vznik a stavba Země 	9.	
P-9-6-02 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	<ul style="list-style-type: none"> • mineralogie – složení a stavba nerostů, fyzikální a chemické vlastnosti • třídění nerostů, nejdůležitější a hospodářsky významné nerosty • petrologie – složení a vlastnosti vyvřelých, usazených a přeměněných hornin, jejich vznik a využití 	9.	
P-9-6-03 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geolog. dějů, včetně geolog. oběhu hornin i oběhu vody	<ul style="list-style-type: none"> • geologické děje vnitřní a vnější, jejich rozlišení a působení na zemskou kůru 	9.	
P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	<ul style="list-style-type: none"> • vznik, složení a vlastnosti půd, půdotvorní činitelé, druhy a typy půd, jejich využití 	9.	
P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geolog. období podle charakteristických znaků	<ul style="list-style-type: none"> • vznik a vývoj rostlin a živočichů v jednotlivých geolog. obdobích (prahory až čtvrtohory) • vrásnění, vznik kontinentů. 	9.	
P-9-6-06 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	<ul style="list-style-type: none"> • základní meteorologické jevy a termíny - příčiny globálního oteplování 	9.	
Základy ekologie			
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	<ul style="list-style-type: none"> • jedinec, populace, společenstvo, ekosystém 	9.	Environmentální výchova - ekosystémy
P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů - populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a i neživých složek ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> • potravní řetězec, tok energie, vývoj a rovnováha ekosystémů 	9.	Enviromentální výchova - ekosystémy
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam			

P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	<ul style="list-style-type: none"> • člověk a biosféra, ničení životního prostředí, globální problémy lidstva, ochrana přírody 	9.	Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
Praktické poznávání přírody			
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody	<ul style="list-style-type: none"> • praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem • významní biologové a jejich objevy 	6. – 9.	
P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody			
Výchova ke zdraví			
VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním, sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • civilizační choroby-zdravotní rizika, preventivní a lékařská péče 	8.	
VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví			
VZ-9-1-07 dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	<ul style="list-style-type: none"> • metabolismus, zdravá výživa, poruchy příjmu potravy 	8.	Mediální výchova - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	<ul style="list-style-type: none"> • běžné, přenosné, civilizační a jiné choroby • imunita, očkování, hygiena 	8.	
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> • změny během puberty 	8.	

5.6.4. ZEMĚPIS

Charakteristika předmětu

Zeměpis se vyučuje v 6. až 9. ročníku s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně a navazuje na poznatky získané na 1. stupni v předmětu Člověk a jeho svět.

Cílem předmětu je pochopení souvislostí mezi přírodou a lidskou společností, pochopení závislosti člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí. Umožňuje žákům se seznámit se souvislostmi přírodních podmínek a života lidí v blízkém okolí, v regionu, na území celé ČR, v Evropě a ve světě.

Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí jsou využívány především tyto strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky vybírat vhodné strategie k učení – jak se naučit číst z mapy, pochopit základní geografické pojmy a souvislosti
- využíváme (v rámci možnosti) moderní technologie, na které jsou zvyklí, protože informace z těchto zdrojů považují často za „nejlepší“
- pracujeme s doporučenou literaturou, internetovými stránkami, pořady v televizi, které souvisejí s výukou
- diskutujeme se spolužáky o informacích, které získali z těchto zdrojů a podporujeme jejich zájem o problematiku (často jen u jednoho žáka nebo skupiny žáků)

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vyčíst potřebné informace z grafů, diagramů, statistik a předat je ostatním
- učíme žáky orientovat se v mapě světa (srovnává a hodnotí polohu, rozlohu, přírodní podmínky, kulturní, společenské a hospodářské poměry světadílů, států,...)
- vedeme žáky k tomu, aby při zadání samostatné práce hledali vlastní cestu k vytyčenému cíli, kterého mají dosáhnout (žák musí mít tento způsob práce postupně vypěstován)
- učitel je pouze návrhatelem více možných řešení, nechává žáka vybrat si a jeho názor (návrh), usměrňuje až následnou diskusí (Sokratovský rozhovor)

Kompetence komunikativní

- učíme žáky spolupracovat ve skupině, obhajovat své názory, vyslechnout názory druhých a dokázat na ně vhodně reagovat
- vedeme žáky k výstižnému a plynulému vyjadřování, formulování svých stanovisek
- učíme žáky prezentovat předem připravenou práci (referát)
- učíme žáky komunikovat se skupinou, být si vědom důležitosti obsahu, ale i způsobu prezentace (je schopen „odhadnout“ své publikum a zaujmout)

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky podílet se na vytváření příjemné atmosféry ve skupině, spolupracovat, upevňovat mezilidské vztahy, dodržovat pravidla při zeměpisných hrách a soutěžích
- vysvětlujeme žákům, že naše vlastní kultura není jedinou správnou, a že pravdy předkládané naší kulturou mohou v jiných částech světa vyznívat zcela jinak – žák se učí toleranci (žák je seznamován s faktem, že společenské tragédie historie byly způsobeny nedostatečnou snahou o pochopení názoru druhé strany)

Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům souvislosti environmentální výchovy – podílí se na ochraně životního prostředí, zapojuje se do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodě, ke svému zdraví,...
- vedeme žáky k zodpovědnosti nejenom za svůj vlastní život, ale i životy ostatních lidí, tvorů a rostlin na této planetě – globální zodpovědnost
- učíme žáky pochopit, že jeho názor může být v demokratické společnosti motivací (pozitivní i negativní) pro ostatní

Kompetence pracovní

- učíme žáky využívat znalostí a dovedností pro svůj vlastní rozvoj a pro přípravu na budoucnost v praktickém životě – např. orientace v terénu, pobyt v přírodě, cestování a poznávání nových zemí, ochrana zdraví a života při živelných pohromách,...
- využíváme materiály a technické vybavení pro výuku zeměpisu (mapy, texty, internet, AV technika)
- učíme žáky pochopit, že zažitá „fatalistická“ myšlenka: „Já, bezvýznamná část tohoto světa, nemohu nic změnit,“ není správná

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Zeměpis		Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01 organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	<ul style="list-style-type: none"> práce se statistickými daty mapa – informační zdroj práce s geografickou literaturou geografie na internetu 	9.	
Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	<ul style="list-style-type: none"> základní obecně používané geografické, kartografické a topografické pojmy 	6.	
Z-9-1-03 přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	<ul style="list-style-type: none"> topografické útvary (body, linie, plochy) mapy, symboly mapy, smluvené značky, vysvětlivky tabulky a další zdroje geografických dat 	6.	
Z-9-1-04 vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	<ul style="list-style-type: none"> analýza regionů světa – logické propojení informací o přírodních a společenských podmínkách (logická pravidla a regionální abnormality) 	9.	Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy ŽP
Přírodní obraz Země			
Z-9-2-01 zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	<ul style="list-style-type: none"> planeta Země – vesmírné těleso vesmír a sluneční soustava – pohyby vesmírných těles 	6.	
Z-9-2-02 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	<ul style="list-style-type: none"> důsledky pohybů vesmírných těles – roční období, noc a den čas na Zemi, časová pásma, letní a zimní slunovrat, jarní a podzimní rovnodennost 	6.	
Z-9-2-03 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	<ul style="list-style-type: none"> krajinná sféra prvky krajinné sféry v České republice 	6.	Enviromentální výchova - ekosystémy
Z-9-2-04 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	<ul style="list-style-type: none"> elementární geologie a geomorfologie – geologické a geomorfologické útvary České republiky 	6.	
Regiony světa			
Z-9-3-01 rozlišuje zásadní přírodní	<ul style="list-style-type: none"> příroda a lidská společnost 	7.,8.,9	Multikulturní výchova -

a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	v regionech světa		kulturní diference
Z-9-3-02 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	<ul style="list-style-type: none"> základní geografická orientace na mapě - oceány, Antarktida, Arktida, Austrálie, Afrika, Amerika, Asie, Evropa 	7.,8.,9	
Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílu, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	<ul style="list-style-type: none"> přírodní a společenské poměry světových regionů - oceány, Antarktida, Arktida, Austrálie, Afrika, Amerika, Asie, Evropa 	7.,8.,9	
Z-9-3-04 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	<ul style="list-style-type: none"> historický a geopolitický vývoj regionů - oceány, Antarktida, Arktida, Austrálie, Afrika, Amerika, Asie, Evropa 	7.,8.,9	Multikulturní výchova - etnický původ
Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	<ul style="list-style-type: none"> obyvatelstvo, náboženství, kultura světových regionů - oceány, Antarktida, Arktida, Austrálie, Afrika, Amerika, Asie, Evropa 	7.,8.,9	Multikulturní výchova - principy sociálního smíru a solidarity
Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	<ul style="list-style-type: none"> sídla, jejich funkce a zákonitosti jejich rozmístění - oceány, Antarktida, Arktida, Austrálie, Afrika, Amerika, Asie, Evropa 	7.,8.,9	
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	<ul style="list-style-type: none"> hospodářství (zemědělství, těžba, průmysl, doprava, energetika, cestovní ruch) světových regionů - oceány, Antarktida, Arktida, Austrálie, Afrika, Amerika, Asie, Evropa 	7.,8.,9	
Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> využívání zdrojů a základní geografické a ekonomické zákonitosti - oceány, Antarktida, Arktida, Austrálie, Afrika, Amerika, Asie, Evropa 	7.,8.,9	
Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	<ul style="list-style-type: none"> mezinárodní spolupráce států - regionální a celosvětové organizace 	7.,8.,9	Výchova demokratického občana - formy participace občanů v politickém životě Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané
Z-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílu hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy konkrétních	<ul style="list-style-type: none"> současná geopolitická situace regionů - oceány, Antarktida, Arktida, Austrálie, Afrika, Amerika, Asie, Evropa 	7.,8.,9	Multikulturní výchova - multikulturalita Výchova demokratického občana

světových regionů			- principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Životní prostředí			
Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jakou součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	<ul style="list-style-type: none"> • biosféra planety Země • podnebné pásy – zákonitosti rozmístění, fauna, flóra • výškové stupně v krajině 	7.	
Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů	<ul style="list-style-type: none"> • zákonitosti rozmístění ekosystémů na planetě Zemi 	7.	
Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> • globální problémy lidstva • přírodní nebezpečí ohrožující život člověka • budoucnost života na planetě Zemi 	7.	Multikulturní výchova - kulturní diference
Česká republika			
Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	<ul style="list-style-type: none"> • město Chotěboř • mikroregion Podoubraví • kraj Vysočina 	6.	Výchova demokratického občana - formy participace občanů v polit. životě
Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	<ul style="list-style-type: none"> • historie a vývoj Chotěboře a okolí • kraj Vysočina – region ČR a EU 	6.	Výchova demokratického občana - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování
Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	<ul style="list-style-type: none"> • vývoj České republiky (převážně 20. st.) – současná politická a ekonomická situace v kontextu EU a světa 	9.	Výchova demokratického občana - občanská společnost občan a stát
Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	<ul style="list-style-type: none"> • kraje České republiky – obyvatelstvo, sídla, zemědělství, těžba, průmysl, doprava, cestovní ruch 	6.	
Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	<ul style="list-style-type: none"> • Česká republika jako součást integračních procesů ve světě • Evropská unie 	9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	<ul style="list-style-type: none"> • topografická mapa, buzola (kompas) 	6.	
Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	<ul style="list-style-type: none"> • práce s topografickou mapou a buzolou v terénu 	6.	
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečný a ekologický přístup k pobytu v přírodě 	6.	Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy ŽP

5.7 Umění a kultura

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, při němž dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti a vnímavosti jedince k uměleckému dílu.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty:

- Hudební výchova
- Výtvarná výchova

5.7.1. HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 1. - 9. ročníku jednu hodinu týdně.

Obsahem předmětu hudební výchova jsou činnosti pěvecké, poslechové, instrumentální a hudebně pohybové. Jednotlivé hudební činnosti jsou vzájemně provázány a navzájem se doplňují. Důraz se klade na hlasovou výchovu, na rozvoj rytmických a intonačních dovedností, jednohlasý a vícehlasý zpěv s doprovodem i bez doprovodu, osvojování hry na Orffovy nástroje.

Cílem hudební výchovy je celkový rozvoj osobnosti žáka, kultivace jeho hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického citění, rozvoj jeho tvořivosti, představivosti a paměti. Obohacovat jeho estetické vnímání a prožívání světa. Seznámit žáka s kulturními tradicemi národa a jednotlivých krajů a s hudbou novodobou.

Úkolem hudební výchovy je pochopení hudebně vyjadřovacích prostředků pro chápání a prožívání hudby, dosažení určité kvality hudebních schopností, dovedností, zkušeností a poznatků potřebných pro kultivovaný a čistý zpěv a uvědomělé naslouchání hudbě.

Všechna věcná poučení jsou vyvozována z hudby a hudebních činností, nikoliv na základě verbálních výkladů.

V předmětu hudební výchova jsou pro utváření klíčových kompetencí využívány především tyto strategie:

Kompetence k učení

- používáme základní hudební terminologii
- učíme žáky poznávat základní hodnoty not a pomlk
- nacvičujeme orientaci v základních vlastnostech tónů
- propojujeme do širších celků poznatky z různých hudebních činností
- vedeme žáky k získávání zkušeností s hudebně vyjadřovacími prostředky (melodie, harmonie, rytmus, tempo, dynamika, barva)
- seznamujeme žáky se skladbami hudebních skladatelů
- seznamujeme žáky s životem a dílem vybraných hudebních skladatelů

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant hudebních činností

- vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali konečné řešení problému
- učíme žáky sledovat vlastní pokrok při zdolávání problému
- prostřednictvím hudebních činností rozvíjíme jejich představivost, fantazii a tvořivost (hra na otázku a odpověď, dokončování rytmických a melodických úryvků, melodizace a rytmizace textů, hra na rytmické nástroje), dále rozvíjíme sluchové schopnosti (sluchové hry) a paměť (text písní, hra na ozvěnu, tanečky, poslech, ostináta apod.)
- schopnosti a dovednosti z hudebního vyučování propojujeme s dalšími oblastmi učebních činností podobného druhu
- vytváříme elementární hudební modely (rytmické, melodické nebo rytmicko-melodické)

Kompetence komunikativní

- při zpěvu dbáme na rozvoj správné artikulace žáka (artikulační cvičení, hra na ozvěnu rytmizace a melodizace říkadel, hudební rozhovor)
- pohybem rozvíjíme neverbální komunikaci (pohybové hry na otázku a odpověď, hra na tělo, pantomimické ztvárnění písně, vyjádření základních vlastností tónů)
- poslechem rozvíjíme neverbální komunikaci (kreslení a malování při poslechu, pohybová improvizace, taktování)
- hrou na nástroj rozvíjíme rytmické cítění (hra na otázku a odpověď, rytmické rondo, rytmický vícehlas...)
- vedeme žáky k tomu, aby hovořili o hudbě a svých zážitcích
- na základě získaných hudebních poznatků učíme žáky rozlišovat kvalitní hudbu

Kompetence sociální a personální

- společným zpěvem vedeme žáky k toleranci, spolupráci, vzájemné úctě a kladným vzájemným vztahům
- učíme žáky při řešení společného úkolu spolupracovat s druhými a přispívat ke komunikaci ve skupině
- učíme žáky vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru (zařazujeme činnosti, ve kterých se projeví i hudebně vyžijí všechny, tj. i méně nadané děti)
- prostřednictvím hudebních činností rozvíjíme city, emoce, volní vlastnosti, estetické cítění a mravní kvality žáků

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- učíme žáky aktivně se zapojovat do kulturního dění
- učíme žáky chápat morální a společenské hodnoty
- seznamujeme žáky s kulturními tradicemi národa a jednotlivých regionů, s tradicemi jiných etnik
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k sobě samému i ke svému okolí

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účelově hudební nástroje
- učíme žáky vyrábět vlastní jednoduché nástroje

- učíme žáky s pomocí učitele vytvářet doprovod k písňím, k rytmickým, melodickým nebo rytmicko-melodickým vícehlasům
- nacvičujeme se žáky správné držení nástrojů, správné držení těla při zpěvu, správný způsob zpěvu (dechová, hlasová a artikulační cvičení)
- umožňujeme žákům poznávat všechny možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností (např. zlepšením vokálního projevu, hrou na rytmické nástroje a dalšími hudebními prostředky)

oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova		Období: 1. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1. období			
HV-3-1-01 zpívá na základě dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj hlavového tónu správné dýchání a výslovnost rozšíření hlasového rozsahu 	1. - 3.	
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	<ul style="list-style-type: none"> hra na tělo hudební hry deklamace říkadel 	1. - 3.	
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchý doprovod písní na Orffovy nástroje 	1. - 3.	
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	<ul style="list-style-type: none"> pohybový doprovod hudby taktování hra na tělo tempo, dynamika 	1. - 3.	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazové tempo a dynamické změny v proudu znějící hudby	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení zvuk – tón, hlas délka, síla, výška, barva tónu 	1. - 3.	
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	<ul style="list-style-type: none"> poslechové skladby dle výběru učitele přiměřené věku dítěte základní hudební nástroje základní druhy písní 	1. - 3.	Multikulturní výchova - multikulturalita Mediální výchova - fungování a vliv médií ve společnosti
2. období			
HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjení intonačních a rytmických dovedností rozdíl mezi durovou a mollovou tóninou upevnění pěveckých návyků 	4. - 5.	
HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	<ul style="list-style-type: none"> notopis c1 – c2 dynamická znaménka stupnice C dur orientace v hudebních pojmech 	4. - 5.	
HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů	<ul style="list-style-type: none"> nástrojové skupiny hra na Orffovy nástroje 	4. - 5.	
HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	<ul style="list-style-type: none"> píseň lidová a umělá tance malá písňová forma 	4. - 5.	Multikulturní výchova - multikulturalita
HV-5-1-05 vytváří v rámci svých dispozic jednoduché přede hry, mezihry, dohry a provádí elementární hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> rytmizace a melodizace, improvizace a stylizace – tvorba doprovodů 	4. - 5.	

<p>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrodynamické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • změny rytmu, pohyb melodie • charakter hudby • hudebně výrazové prostředky 	<p>4. – 5.</p>	
<p>HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pohybová improvizace • základní taneční kroky • pohybový doprovod písní 	<p>4. - 5.</p>	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Hudební výchova		Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	<ul style="list-style-type: none"> • hlasová hygiena • vokálně instrumentální aktivity 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • hlasová hygiena • vokálně instrumentální aktivity individuální a společné 	8. - 9.	
HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase a více hlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<ul style="list-style-type: none"> • pěvecký a mluvní projev 	6. – 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • tóniny, hudební improvizace 	8. - 9.	
HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	<ul style="list-style-type: none"> • hudební improvizace • hudební výrazové prostředky 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • rytmické zákonitosti • hudební improvizace 	8. - 9.	
HV-9-1-04 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	<ul style="list-style-type: none"> • notový záznam 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • notový záznam hudby, kontrasty vzhledem k žánru a stylu 	8. - 9.	
HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	<ul style="list-style-type: none"> • taneční kroky, styly • pantomima 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • taneční kroky, pantomima 	8. - 9.	
HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky znějící hudby, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho vnímá hudební dílo a přistupuje k dílu jako k logicky utvářenému celku	<ul style="list-style-type: none"> • analýza významných prvků skladby 	6. - 7.	
	<ul style="list-style-type: none"> • analýza významných prvků skladby • záznam hudby (Finale) 	8. - 9.	
HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	<ul style="list-style-type: none"> • hudební dílo-autor, doba vzniku, život autora 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané
	<ul style="list-style-type: none"> • hudební dílo - autor, doba vzniku, život autora 	8. - 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - jsme Evropané

HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	• módnost a modernost	6. - 7.	
	• módnost a modernost • kýč	8. - 9.	

5.7.2. VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Výtvarná výchova se vyučuje ve všech ročnících 1 – 2 hodiny týdně.

Cílem výtvarné výchovy je výchova tvořivého, samostatného a tolerantního jedince prostřednictvím výtvarných aktivit. Velký důraz je kladen na samostatnost ve výtvarném myšlení, hledání vlastních cest ve výtvarném vyjadřování, podporování fantazie a představivosti. To vede k výchově tvořivého, samostatného člověka plného aktivity a nápadů. Důležitou složkou tohoto předmětu je také výchova ke spolupráci s ostatními žáky, například při skupinovém výtvarném projevu.

Výtvarná výchova vede žáka prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení k poznávání okolního i svého vnitřního světa.

Vede ho k porozumění výtvarnému umění, k jeho aktivnímu vnímání a využívání jako možného prostředku komunikace.

V předmětu výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména tyto strategie:

Kompetence k učení

- učíme žáky výtvarně zpracovat poznatky z ostatních předmětů - např. kresba map, obrázky k vyjmenovaným slovům, kresba kostry, zpracování témat probíraných v literatuře, dějepise atd.
- vysvětlujeme žákům obecně používané termíny ve výtvarné oblasti
- učíme žáky utvářet si pohled na kulturní život
- nabízíme žákům dostatek informačních zdrojů a učíme je samostatně vyhledávat informace

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky pracovat uvážlivě a dokázat svůj názor obhájit
- vedeme žáky k respektování názorů jiných lidí
- učíme žáky pracovat samostatně
- učíme žáky hledat řešení při výběru barev, výtvarných technik a způsobů výtvarného vyjadřování

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k tomu, aby vyjadřovali své pocity a názory na estetický prožitek
- učíme žáky utvářet si dobré vztahy ve třídě na základě komunikace se spolužáky při párové nebo skupinové práci

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k rozvoji jejich individuálních schopností ve výtvarném projevu, k budování sebedůvěry, přebírání nových zkušeností pro vlastní zdokonalování
- učíme žáky obhajovat své názory při hodnocení svých prací nebo prací ostatních žáků
- učíme žáky při práci ve skupině hledat kompromis, cestu přijatelnou pro všechny

Kompetence občanské

- učíme žáky uplatňovat základní společenské normy chování na společenských akcích (např. kulturní vystoupení, návštěvy galerie, výstav,...)
- vedeme žáky k aktivnímu podílu na kulturním dění (výstavy pro veřejnost, prezentace školy, využití počítačové grafiky při práci – plakáty...)
- na základě poznávání folklóru a děl významných českých výtvarníků rozvíjíme u žáků pocit národní hrdosti, úctu k národním tradicím a ke kulturnímu a historickému dědictví
- prostřednictvím zařazování témat s ekologickou tematikou pěstujeme u žáků zodpovědnost za životní prostředí

Kompetence pracovní

- seznamujeme žáky s různými výtvarnými materiály, nástroji a předměty, různými výtvarnými technikami, učíme žáky získávat zkušenosti při práci s nimi (bezpečnost práce)

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova		Období: 1. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1. období			
VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	<ul style="list-style-type: none"> vizuálně obrazné prostředky pro vyjádření elementů – linie, tvar, barevné kvality (podobnost, kontrast, rytmus), rozvržení v ploše 	1. - 3.	
VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	<ul style="list-style-type: none"> různé výtvarné techniky a postupy výtvarného vyjadřování: kresba, modelování a malba hra s barvou tematické práce 	1. - 3.	Enviromentální výchova
VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	<ul style="list-style-type: none"> vnímání, pozorování a poznávání vlastností objektů a různých tvarů manipulace s objekty 	3.	
VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností	<ul style="list-style-type: none"> experimentování s různými výrazovými prostředky a materiály 	1. - 3.	
VV-3-1-05 na základě vlastních zkušeností nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral, či upravil	<ul style="list-style-type: none"> vyjádření svého názoru a schopnost diskuse nad výtvarným dílem, svým či jiných 	2. - 3.	Osobnostní a sociální výchova - morální a sociální rozvoj
2. období			
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	<ul style="list-style-type: none"> prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světelné a barevné kvality - jejich jednoduché vztahy, jejich kombinace a proměny v ploše, objemu a prostoru - hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, plastika 	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj
VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturní postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	<ul style="list-style-type: none"> uspořádání objektu do celku – uspořádání na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení ve statickém a dynamickém vyjádření 	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní a sociální rozvoj
VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu	<ul style="list-style-type: none"> prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností 	4. - 5.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a

vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy			svět
VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě	<ul style="list-style-type: none"> reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly, smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, tiskoviny 	4. - 5.	Mediální výchova - interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových a neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	<ul style="list-style-type: none"> přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) 	4. – 5	
VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	<ul style="list-style-type: none"> osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; odlišné interpretace vizuálně obrazných vyjádření (samostatně vytvořených a přejetých) v rámci skupin, v nichž se dítě pohybuje; jejich porovnávání s vlastní interpretací 	4. - 5.	
VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	<ul style="list-style-type: none"> komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – v komunikaci se spolužáky, rodinnými příslušníky a v rámci skupin, v nichž se žák pohybuje (ve škole i mimo školu) 	4. - 5.	

Oblast: Umění a kultura	Předmět: Výtvarná výchova		Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	<ul style="list-style-type: none"> • prvky vizuálně obrazného vyjádření • vztahy a uspořádání prvků na ploše 	6. – 9.	
VV-9-1-02 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	<ul style="list-style-type: none"> • uspořádání objektů do celků, lineární, světlostní a barevné vztahy, plasticita • vztahy vnímání zrakem a ostatními smysly 	6. – 9.	
VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích - počítačová grafika, fotografie, video, animace	<ul style="list-style-type: none"> • reflexe ostatních uměleckých druhů a podnětů z okolí • reflexe a vztahy zrakového vnímání a vnímání ostatními smysly 	6. – 9.	Mediální výchova - tvorba mediálního sdělení
VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	<ul style="list-style-type: none"> • smyslové účinky obrazných vyjádření, kombinace a variace vlastní tvořivosti, např. tisk, reklama 	6. – 9.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	<ul style="list-style-type: none"> • prostředky pro vyjádření emocí, nálad, fantazie, představ i zkušeností • manipulace s objekty, pohyby těl, akční malba 	6. – 9.	
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	<ul style="list-style-type: none"> • hračky, objekty, texty, socha, skulptura, plastika, volná malba, animovaný film, komiks, graffitti, fotografie 	6. – 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – jsme Evropané
VV-9-1-07 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	<ul style="list-style-type: none"> • přístupy k obrazným vyjádřením • typy vizuálně obrazných vyjádření 	6. – 9.	Mediální výchova – vnímání autora mediálního sdělení
VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	<ul style="list-style-type: none"> • zaujímání osobního postoje • proměny komunikačního obsahu 	6. – 9.	

5.8 Člověk a zdraví

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast přináší základní podněty pro ovlivňování zdraví, s nimiž se žáci nejen seznamují, ale učí se je aplikovat a využívat ve svém životě.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví je realizován ve vzdělávacích oborech:

- Člověk a společnost (předmět Člověk ve společnosti v 6. a 7. roč.)
- Člověk a příroda (předmět Přírodopis v 8. roč)
- Člověk a zdraví (předmět Tělesná výchova v 6. - 9. roč.)

Oblast zahrnuje vyučovací předmět:

- Tělesná výchova

5.8.1. TĚLESNÁ VÝCHOVA

Charakteristika předmětu

Tělesná výchova se vyučuje ve všech ročnících 2 hodiny týdně, ve 3. a 4. ročníku 3 hodiny týdně, v těchto ročnících je součástí tělesné výchovy kurz plavání.

Tělesná výchova je součástí komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví.

Cílem je poznání vlastních pohybových možností a zájmů a poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a zařazovat do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně umocňuje kvalitu prožitku. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení nadání, stejně tak i odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí jsou v předmětu tělesná výchova užívány zejména tyto výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vytváříme pro žáky situace, v nichž mají sami radost z učení
- učíme žáky prožívat úspěch
- nacvičujeme se žáky používání obecně užívaných termínů

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k zapojování se do soutěží a her
- učíme žáky plánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností

- při zdolávání problémů učíme žáky provádět sebehodnocení
- vedeme žáky k tomu, aby získané vědomosti využívali k objevování různých variant řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke spolupráci při soutěžích a kolektivních hrách
- učíme žáky navazovat přátelské vztahy ve skupinách
- učíme žáky porozumět běžně používaným povelům
- seznamujeme žáky s pravidly her

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- učíme žáky poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vysvětlujeme žákům potřebu spolupracovat s druhými

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat pravidla soutěží a her
- vedeme žáky k respektu - názor a přesvědčení spolužáků
- učíme žáky aktivně se zapojovat do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účinně nástroje, nářadí a vybavení
- nacvičujeme dodržování vymezených pravidel her a soutěží
- učíme žáky přistupovat k výsledkům sportovní činnosti s ohledem na své zdraví i zdraví druhých

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova		Období: 1. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
1. období			
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	<ul style="list-style-type: none"> rozcvičky, tělovýchovné chvílky sportovní akce 	1. - 3	
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	<ul style="list-style-type: none"> základy akrobacie nácvik odrazu z můstku na švédskou bednu chůze a obměny chůze na lavičce cvičení na žebřinách atletika: běh, skok daleký, hod míčkem 	1. - 3.	
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	<ul style="list-style-type: none"> pohybové hry různého zaměření s pomůckami i bez pomůcek sportovní hry 	1. - 3.	
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	<ul style="list-style-type: none"> základní hygiena po TV a při jiných pohybových aktivitách 	1. - 3.	
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	<ul style="list-style-type: none"> znalost smluvených gest a signálů při pohybových činnostech 	1. - 3.	
2. období			
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti	<ul style="list-style-type: none"> zlepšování tělesné kondice mimoškolní pohybové aktivity správné držení těla 	4. - 5.	
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	<ul style="list-style-type: none"> zdravotně zaměřené činnosti korektivní cvičení kompenzační cvičení 	4. - 5.	
TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	<ul style="list-style-type: none"> zapojuje se do her spolupracuje při hře zdokonaluje základy akrobacie, atletiky přeskok šplh dopravní výchova plavecký kurz seznamuje se se zimními sporty turistika a pobyt v přírodě 	4. - 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj Enviromentální výchova - vztah člověka k životnímu prostředí
TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	<ul style="list-style-type: none"> bezpečnost při pohybových činnostech dokáže přivolat pomoc 	4. - 5.	
TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> hodnotí výkony spolužáků i 	4. - 5.	

kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	<p>své</p> <ul style="list-style-type: none"> • usiluje o zlepšení svých výkonů 		
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje herní pravidla • odmítá hrubost ve hře a dodržuje pravidla fair play • dokáže přijímat vítězství i porážku • spolupracuje s ostatními členy týmu • respektuje opačné pohlaví 	4. - 5.	
TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	<ul style="list-style-type: none"> • reaguje na základní pokyny, signály a gesta učitele • provádí základní organizační činnosti na smluvené signály • připravuje a uklízí nářadí a náčiní • zná základní terminologii 	4. - 5.	
TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	<ul style="list-style-type: none"> • pomáhá při organizaci soutěží v třídním kolektivu 	4. - 5.	
TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	<ul style="list-style-type: none"> • měří a zaznamenává výsledky měření • orientuje se ve výsledkové listině 	5.	
TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	<ul style="list-style-type: none"> • zajímá se o sportovní dění • ví, kde jsou umístěny nástěnky se sportovními výsledky 	1. - 5.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova		Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák: Činnosti ovlivňující zdraví			
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	<ul style="list-style-type: none"> • správné držení těla, zvyšování kloubních pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu 	6. - 9.	
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	<ul style="list-style-type: none"> • posilování svalového aparátu, korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí 	6. - 9.	
TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností - zatěžovanými svaly	<ul style="list-style-type: none"> • žák je schopen individuálního rozcvičení, strečink celého těla před a po ukončení hodiny, na závěr hodiny uvolnění nejzatíženějších partií těla 	6. - 9.	
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	<ul style="list-style-type: none"> • reakce těla a fyziologické změny při kouření a pití alkoholu • anabolika a další látky zvyšující fyzickou kondici a růst svalové hmoty 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	<ul style="list-style-type: none"> • sport ve městě, na vesnici, • sportování při různých teplotách, rozptylové podmínky ve městě, bezpečnost práce, zásady bezpečného používání sportovního nářadí a náčiní, • sport v přírodě a jeho úskalí (skok do vody, lyžování, vodáctví, atd.) • bezpečnost silničního provozu 	6. - 9.	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry – závody družstev i jednotlivců • cvičení člověka k ochraně za mimořádných situací • orientace na mapě, měřítko mapy, uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu, ochrana přírody, základy orient. běhu, topogr. značky, práce s buzolou • ověření základů první pomoci • přehazovaná • doplňkové sport. hry - minikopaná, házená, florbal, ringo, psí fotbal, softbal, frisbie házená v sedě, tyčovaná, • basketbal • volejbal • atletika - atletická abeceda 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj

	<p>(stupňované rovinky, nízký start, sprinty, vytrvalost, hod míčkem, skok daleký, skok do výšky)</p> <ul style="list-style-type: none"> • LVVK – lyžařský a snowboardový kurz (v případě zájmu zákon. zástupců žáků bude škola zařazovat týdenní kurz) • kurz cykloturistiky + pobyt v přírodě (v případě zájmu zákon. zástupců žáků) • kurz windsurfingu (v případě zájmu zákon. zástupců žáků) • návštěva lanového centra (v případě zájmu zákon. zástupců žáků) • gymnastika • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmic. doprovodem - základy rytmic. gymnastiky • úpoly 		
TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	<ul style="list-style-type: none"> • sebehodnocení v dané pohybové činnosti • zná a dodržuje pravidla dané pohybové činnosti • sami označí zjevné nedostatky a jejich příčiny 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova - osobnostní rozvoj
Činnosti podporující pohybové učení			
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace v TV (tělocvičné názvosloví) 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky - čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	<ul style="list-style-type: none"> • historie olymp. her, základní olympijské myšlenky 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj
TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> • týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel • komunikace skupiny s trenérem 	6. - 9.	
TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli 	6. - 9.	
TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	<ul style="list-style-type: none"> • statistická zjištění - měření délky, rychlosti, výšky, práce se stopkami, pásmem 	6. - 9.	
TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	<ul style="list-style-type: none"> • aktivní (samostatná) organizace prostoru a pohyb. činností 	6. - 9.	
TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových	<ul style="list-style-type: none"> • práce s tabulkou (výsledkovou 	6. - 9.	

aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	listinou), doplňování příslušných dat, čtení potřebných dat, zjišťování potřebných dat		
Výchova ke zdraví			
VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví	<ul style="list-style-type: none"> • tělesná a duševní hygiena • režim dne 	6. - 9.	
VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce	<ul style="list-style-type: none"> • programy podpory zdraví • odpovědnost jedince za zdraví • ochrana před přenosnými i nepřenosiými chorobami, chronickým onemocněním a úrazy 	6. - 9.	
VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonání únavy a předcházení stresovým situacím	<ul style="list-style-type: none"> • správné držení těla, zvyšování kloubových pohybů, preventivní pohybová činnost, správné zapojení dechu 	6. - 9.	
VZ-9-1-13 uvádí do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	<ul style="list-style-type: none"> • reakce těla a fyziologické změny při kouření a pití alkoholu • anabolika a další látky zvyšující fyzickou kondici a růst svalové hmoty 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení člověka k ochraně za mimořádných situací • základy první pomoci 	6. - 9.	
VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádné události	<ul style="list-style-type: none"> • cvičení člověka k ochraně za mimořádných situací • základy první pomoci 	6. - 9.	

5.9 Člověk a svět práce

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky z různých oborů lidské činnosti, které jsou důležité pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti.

Název vzdělávací oblasti je zároveň i názvem vyučovacího předmětu.

5.9.1. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 1. – 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně.

Cílem předmětu je umožnit žákovi rozvíjet počáteční základní dovednosti a návyky, používat příslušné nástroje, nářadí a pomůcky, zacházet a manipulovat s nimi. Naučit žáky pracovat, tvořit a zhotovovat předměty praktické a užitkové hodnoty, orientovat se v pracovních činnostech vybraných oblastí a využít profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného povolání.

Na 1. stupni zahrnuje tyto okruhy:

- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Příprava pokrmů

Na 2. stupni zahrnuje tyto okruhy:

- Práce s technickými materiály - 6. - 7. ročník
- Provoz a údržba domácnosti - 8. ročník
- Příprava pokrmů - 9. ročník
- Svět práce - 8. a 9. ročník

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy vedoucí v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku naplánovat, zorganizovat
- vedeme žáky k výběru vhodného materiálu, pomůcek a nástrojů
- učíme žáky připravit si pracovní místo

Kompetence k řešení problému

- z hlediska výsledku pracovní činnosti vyhledáváme se žáky co nejvhodnější pracovní postup

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat své myšlenky a názory
- vedeme žáky k přátelské komunikaci se spolužáky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině (týmu)
- učíme žáky zastávat ve skupině různé role
- učíme žáky chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- učíme žáky respektovat různá hlediska a čerpat poučení ostatních
- rozvíjíme vzájemnou pomoc mezi žáky
- učíme žáky ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vedeme žáky k dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, bezpečnost práce
- učíme žáky vážit si práce ostatních

Kompetence občanské

- učíme žáky poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně i v situacích
- ohrožujících život a zdraví člověka
- nabízíme žákům možnost aktivně se zapojovat do kulturního dění (účast na soutěžích, výstavách)

Kompetence pracovní

- pěstujeme u žáků pozitivní vztah k práci
- učíme žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel
- seznamujeme žáky s různými profesemi (exkurze, besedy) a jejich významem

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Člověk a svět práce		Období: 1. – 5.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Práce s drobným materiálem			
1. období			
ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	<ul style="list-style-type: none"> • poznává vlastnosti různých materiálů (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát apod.) • při práci používá jednoduché pracovní pomůcky a nástroje, poznává jejich funkce a využití 	1. - 3.	Osobnostní a sociální rozvoj - sociální rozvoj
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	<ul style="list-style-type: none"> • provádí jednoduché pracovní operace a postupy podle návodu a předlohy 	1. - 3.	Osobnostní a sociální rozvoj - sociální rozvoj
2. období			
ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje svou práci • pracuje s různým materiálem přírodniny, modelovací hmota, karton, textil, špejle, drát apod.) a poznává jeho vlastnosti a způsob použití při různých činnostech (stříhání, lepení, skládání, vytrhávání, navlékání, šití, ohýbání, modelování apod.) 	4. - 5.	Osobnostní a sociální rozvoj - sociální rozvoj
ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	<ul style="list-style-type: none"> • seznamuje se s lidovými zvyky, tradicemi, řemesly • užívá přírodnin a dalších materiálů k výrobě předmětů souvisejících tematicky s ročními obdobími 	4. - 5.	Osobnostní a sociální rozvoj - sociální rozvoj
ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	<ul style="list-style-type: none"> • používá pracovní pomůcky a nástroje, chápe jejich funkce a využití 	4. - 5.	Osobnostní a sociální rozvoj - sociální rozvoj
ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> • dbá na bezpečnost a uspořádání práce, na pracovní hygienu • první pomoc při zranění 	4. - 5.	
Konstrukční činnosti			
1. období			
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	<ul style="list-style-type: none"> • vytváří vlastní plošné i prostorové kompozice ze stavebnicových prvků • sestavuje modely podle předlohy a podle vlastní představy 	1. - 3.	
2. období			
ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	<ul style="list-style-type: none"> • pracuje se stavebnicemi, používá logiku • sestavuje modely 	4. - 5.	
ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	<ul style="list-style-type: none"> • využívá návody a předlohy při postupech práce 	4. - 5.	

ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> • dodržuje pracovní hygienu, poskytne první pomoc při zranění 	4. - 5.	
Pěstitelské práce			
1. období			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamenává a zhodnotí výsledky pozorování	<ul style="list-style-type: none"> • vycházky do přírody • pozorování změn v různých ročních obdobích • zhodnocení pozorování 	1. - 3.	Enviromentální výchova - ekosystémy
ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> • péče o pokojové rostliny ve třídě (zalévání, rosení...) • pěstování rostlin ze semen v místnosti (hrách, fazole, řeřicha,.....) 	1. - 3.	
2. období			
ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	<ul style="list-style-type: none"> • práce s rostlinami – pokusy, pozorování 	4. - 5.	
ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	<ul style="list-style-type: none"> • základní podmínky pro pěstování rostlin, půda, výživa rostlin, péče během růstu 	4. - 5.	
ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	<ul style="list-style-type: none"> • využití pomůcek a nástrojů při péči o rostliny 	4. - 5.	
ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> • rostliny jedovaté, alergie • první pomoc 	4. - 5.	
Příprava pokrmů			
1. období			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování	<ul style="list-style-type: none"> • jednoduchá úprava stolu 	1. - 3.	
ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla stolování • vhodné a nevhodné chování při jídle 	1. - 3.	
2. období			
ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně	<ul style="list-style-type: none"> • základní vybavení kuchyně • bezpečná obsluha elektrických spotřebičů • správné a účelné použití kuchyňského náčiní 	4. - 5.	
ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm	<ul style="list-style-type: none"> • výběr, nákup a skladování potravin • samostatná příprava jednoduchých pokrmů dle možností 	4. - 5.	Enviromentální výchova - základní podmínky života
ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	<ul style="list-style-type: none"> • základy společenského chování u stolu • upravit rodinný stůl <ul style="list-style-type: none"> ○ pro každodenní stolování ○ pro rodinnou oslavu 	4. - 5.	

<p>ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena v prostorách kuchyně, základní úklid pracovních ploch a nádobí, bezpečné zacházení se základními čisticími prostředky (mytí nádobí, úklid pracovních ploch) • bezpečnost práce při vaření a obsluze spotřebičů • první pomoc při úrazu 	<p>4. - 5.</p>	
--	--	----------------	--

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Člověk a svět práce		Období: 6. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Práce s technickými materiály			
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj
ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí	<ul style="list-style-type: none"> znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem 	6. - 7.	
ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	<ul style="list-style-type: none"> organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu 	6. - 7.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si jednoduchý náčrt výrobku	<ul style="list-style-type: none"> technická dokumentace technický náčrt výrobku 	6. - 7.	
ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> první pomoc při úrazech bezpečnostní předpisy a postupy 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
Design a konstruování			
ČSP-9-2-01 sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	<ul style="list-style-type: none"> sestavování jednoduchých modelů podle návodu technická dokumentace 	7.	
ČSP-9-2-02 navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, stabilitu aj.	<ul style="list-style-type: none"> tvorba konstrukčních prvků 	7.	
ČSP-9-2-03 provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	<ul style="list-style-type: none"> postupy pro montáž, demontáž a údržbu 	7.	
ČSP-9-2-04 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu	<ul style="list-style-type: none"> první pomoc při úrazech bezpečnostní předpisy a postupy 	6. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
Provoz a údržba domácnosti			
ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	<ul style="list-style-type: none"> rozpočet - příjmy a výdaje, platby, úspory, platby, hotovostní a bezhotovostní platební styk jednoduché účetnictví ekonomika domácnosti 	9.	
ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných spotřebičů používaných v domácnosti	<ul style="list-style-type: none"> údržba a úklid domácnosti, prostředky, postupy elektrická instalace v domácnosti, elektrické spotřebiče, funkce a užití, ovládání, bezpečnost, ochrana a údržba ovládání – elektrotechnika, elektronika návody k obsluze odpad a jeho ekologická likvidace 	8.	Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí

	<ul style="list-style-type: none"> • údržba oděvů a textilií, prostředky, postupy 		
ČSP-9-4-03 správné zacházení s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	<ul style="list-style-type: none"> • elektrické spotřebiče • elektronika • návody k obsluze 	8.	
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	<ul style="list-style-type: none"> • bezpečnost a ekonomika provozu, ochrana a údržba • nebezpečí úrazu elektrickým proudem 	8.	
Svět práce			
ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> • profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační zdravotní a osobnostní 	8. – 9.	
ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	<ul style="list-style-type: none"> • sebepoznávání, sebehodnocení, cíle a zájmy, zdravotní stav, 	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova-osobnostní rozvoj
ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> • informace o trhu práce, úřady práce, jiné poradenské služby 	8. – 9.	
ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce.	<ul style="list-style-type: none"> • průběh pohovoru, požadavky životopisu, sebe prezentace, modelové situace 	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova – sociální rozvoj
Člověk, stát a hospodářství			
VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu s penězi	<ul style="list-style-type: none"> • rozpočet domácnosti, jeho druhy, sestavení • druhy příjmů a výdajů 	9.	
VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení	<ul style="list-style-type: none"> • hotovostní a bezhotovostní placení – nástroje • platební karty – druhy, využití 	9.	
VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít	<ul style="list-style-type: none"> • banky – aktivní a pasivní operace • úročení • pojištění 	9.	
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu	<ul style="list-style-type: none"> • deficit – jeho krytí (půjčky) • spoření 	9.	

5.10 Doplnující vzdělávací obory

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zde jsou zahrnuty vzdělávací obory, které nejsou povinnou součástí základního vzdělávání, jeho obsah pouze doplňují a rozšiřují. Doplnující obory jsou využity pro povinně volitelné obory, které jsou současně i předměty, a dále pro nepovinné předměty.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty volitelné:

- Anglický jazyk
- Německý jazyk
- Ruský jazyk
- Sportovní hry
- Informatika
- Příprava pokrmů
- Konverzace v anglickém jazyce
- Technické práce
- Společenskovědní seminář

Povinně volitelné předměty Anglický jazyk, Německý jazyk a Ruský jazyk jsou uvedeny ve vzdělávací oblasti *Jazyk a jazyková komunikace*.

Oblast zahrnuje vyučovací předměty nepovinné:

- Logopedie
- Sborový zpěv

5.10.1. PŘÍPRAVA POKRMŮ

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 8. ročníku s dotací 1 hodina týdně jako povinně volitelný.

Cílem předmětu je umožnit žákovi rozvíjet počáteční základní dovednosti a návyky při přípravě pokrmů, naučit se používat příslušné kuchyňské spotřebiče, nástroje a pomůcky, zacházet a manipulovat s nimi.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy vedoucí v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku naplánovat, zorganizovat
- vedeme žáky k výběru vhodných surovin, pomůcek a nástrojů
- učíme žáky připravit si pracovní místo

Kompetence k řešení problému

- z hlediska výsledku pracovní činnosti vyhledáváme se žáky co nejvhodnější pracovní postup

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat své myšlenky a názory
- vedeme žáky k přátelské komunikaci se spolužáky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině (týmu)
- učíme žáky zastávat ve skupině různé role
- učíme žáky chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- učíme žáky respektovat různá hlediska a čerpat poučení ostatních
- rozvíjíme vzájemnou pomoc mezi žáky
- učíme žáky ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vedeme žáky k dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, bezpečnost práce
- učíme žáky vážit si práce ostatních

Kompetence občanské

- učíme žáky poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- pěstujeme u žáků pozitivní vztah k práci
- učíme žáky používat bezpečně a účinně nástroje a vybavení
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel
- učíme žáky vybírat vhodné suroviny
- seznamuje žáky s různými profesemi

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Příprava pokrmů volitelný předmět		Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	<ul style="list-style-type: none">• bezpečnostní předpisy• první pomoc	8.	
používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	<ul style="list-style-type: none">• zařízení kuchyně	8.	
připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	<ul style="list-style-type: none">• výběr, nákup a skladování potravin• sestavování jídelníčku• příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů	8.	

5.10.2. SPORTOVNÍ HRY

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 8. a 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně jako povinně volitelný.

Sportovní hry jsou součástí komplexního vzdělávání žáků v problematice zdraví.

Cílem je poznání vlastních pohybových možností a zájmů. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti k činnosti řízené a výběrové. Důležitý pro osvojování pohybových dovedností je prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, kvalitu prožitku z dobře zvládnuté dovednosti.

Pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí jsou v předmětu sportovní hry užívány zejména tyto výchovné a vzdělávací strategie:

Kompetence k učení

- vytváříme pro žáky situace, v nichž mají sami radost z učení, prožívají úspěch
- nacvičujeme se žáky používání obecně užívaných termínů

Kompetence k řešení problému

- vedeme žáky k zapojování se do soutěží a her
- učíme žáky plánovat způsob řešení problémů a využívat k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- při zdolávání problémů učíme žáky provádět sebehodnocení
- vedeme žáky k tomu, aby získané vědomosti využívali k objevování různých variant řešení

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke spolupráci při soutěžích a kolektivních hrách
- učíme žáky navazovat přátelské vztahy ve skupinách
- učíme žáky porozumět běžně používaným povelům
- seznamujeme žáky s pravidly her

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině
- učíme žáky poskytnout pomoc nebo o ni požádat
- vysvětlujeme žákům potřebu spolupracovat s druhými

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat pravidla soutěží a her
- vedeme žáky k respektu - názor a přesvědčení spolužáků
- učíme žáky aktivně se zapojovat do sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účinně nástroje, nářadí a vybavení
- nacvičujeme dodržování vymezených pravidel her a soutěží
- učíme žáky přistupovat k výsledkům sportovní činnosti s ohledem na své zdraví i zdraví druhých

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Sportovní hry volitelný předmět		Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák: zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	<ul style="list-style-type: none"> • pohybové hry – závody družstev i jednotlivců • basketbal • volejbal 	8. – 9.	Osobnostní a sociální výchova - morální rozvoj
užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	<ul style="list-style-type: none"> • komunikace při sportovních hrách 	8. – 9.	
dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	<ul style="list-style-type: none"> • týmová hra dle platných či dohodnutých pravidel 	8. – 9.	
rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího a diváka	<ul style="list-style-type: none"> • pravidla osvojovaných pohybových činností a jejich aplikace při hře v poli 	8. – 9.	

5.10.3. TECHNICKÉ KRESLENÍ

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně jako povinně volitelný.

Cílem předmětu je naučit žáky tvořit a číst technické výkresy a zobrazovat prostorové útvary ve volném rovnoběžném promítání a v promítání pravoúhlém, umožnit žákovi rozvíjet dovednosti a návyky získané v jiných předmětech (matematika, člověk a svět práce - oblast práce s technickými materiály), používat speciální rýsovací pomůcky, zacházet a manipulovat s nimi, orientovat se v pracovních činnostech vybraných oblastí a využít profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného povolání.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy vedoucí v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky zamýšlenou činnost na úrovni naplánovat a zorganizovat
- vedeme žáky k výběru vhodných pomůcek a nástrojů
- učíme žáky připravit si pracovní místo
- vedeme žáky ke zdokonalování vlastního grafického projevu

Kompetence k řešení problému

- učíme žáky provádět rozbor problému a plánu řešení, volbu správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy

Kompetence komunikativní

- učíme žáky používat podpůrné techniky komunikace (náčrty, domluvené značky, čtení výkresů)
- učíme žáky přesně a stručně se vyjadřovat užíváním grafického jazyka včetně symboliky

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky respektovat různá hlediska a čerpat poučení ostatních
- rozvíjíme vzájemnou pomoc mezi žáky
- učíme žáky vážit si práce ostatních

Kompetence pracovní

- pěstujeme u žáků pozitivní vztah k práci
- vedeme žáky k nutnosti dodržování norem a pravidel
- seznamujeme žáky s různými profesemi a jejich významem

<p>Oblast: Matematika a její aplikace</p>	<p>Předmět: Technické kreslení volitelný předmět</p>		<p>Období: 9.</p>
<p>Očekávané výstupy Žák:</p>	<p>Učivo</p>	<p>Ročník</p>	<p>Průřezová témata</p>
<p>načrtne a sestrojí rovinné obrazce</p>	<ul style="list-style-type: none"> • šestiúhelník, osmiúhelník - sestrojení 	<p>9.</p>	
<p>načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině</p>	<ul style="list-style-type: none"> • základní pravidla volného rovnoběžného promítání – jednoduchá a složitější tělesa • pravouhlé promítání na dvě průmětny, sdružené průměty jednoduchých těles, promítání na tři průmětny 	<p>9.</p>	
<p>užívá technickou dokumentaci</p>	<ul style="list-style-type: none"> • technické výkresy, druhy a formáty výkresů, měřítko, technické písmo, čáry, kótování, technické výkresy strojnické, výkresy ve stavebnictví • grafické editory 	<p>9.</p>	

5.10.4. INFORMATIKA

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 8. ročníku s dotací 1 hodina týdně jako povinně volitelný.

Výuka informatiky je praktickým cvičením, každý žák pracuje samostatně na počítači (počet žáků = počet počítačů). Získané kompetence žáci uplatní při práci na samostatných projektech a při použití počítače v ostatních „nepočítačových“ předmětech. Počítačová gramotnost je považována za jednu z nejdůležitějších klíčových kompetencí, používání počítače by se mělo stát pro žáky naprosto běžné.

Klíčové kompetence u žáků budou rozvíjeny ze strany učitele následujícími strategiemi:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k vyhledávání a třídění informací (počítačové encyklopedie, internet)
- zvyšujeme efektivnosti učení

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky vybrat vhodný nástroj (program) k řešení problému
- rozvíjíme schopnost formulovat požadavek

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k použití počítače pro komunikaci s okolním světem (el. pošta, chat)
- seznamujeme žáky s bezpečným používáním internetu
- vedeme žáky k pochopení struktury počítačových sítí
- vedeme žáky k prezentaci výsledků své práce pomocí počítače (tiskárna, internet, dataprojektor, interaktivní tabule)

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci s ostatními na daném úkolu (sdílení dokumentů)

Kompetence občanské

- seznamujeme žáky s legálním používáním softwaru, respektováním práv k duševnímu vlastnictví
- seznamujeme žáky s ochranou dat

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování postupů a pravidel
- vedeme žáky k racionálnější organizaci práce
- učíme žáky používat počítače při řešení jednoduchých praktických problémů
- nabízíme možnost experimentovat, zkoumat a tvořit

Oblast: Informační a komunikační technologie	Předmět: Informatika volitelný předmět		Období: 8.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
ovládá práci s tabulkovým editorem a prezentačním programem	<ul style="list-style-type: none"> • práce v tabulkovém editoru • tvorba jednoduché tabulky za využití základních početních operací, používání funkcí, tvorba grafu • základy využití prezentačního programu 	8.	Matematika - vzorce
uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	<ul style="list-style-type: none"> • tvorba prezentací • autorský zákon a používání citací 	8.	
pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	<ul style="list-style-type: none"> • vyhledávání informací v síti internet • tvorba prezentací 	8.	Mediální výchova – tvorba mediálních sdělení
zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě			

5.10.5. KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně jako povinně volitelný a je určen žákům, kteří se učí anglický jazyk jako 1. cizí jazyk.

Cílem výuky je schopnost žáků dorozumět se s cizincem v běžných situacích a mluvit s ním o jednoduchých tématech. Výuka anglického jazyka je založena na modelu britské angličtiny, ale žáci jsou seznamováni také s výrazy americké angličtiny.

Předmět seznamuje žáky rovněž s realitami anglicky mluvících zemí a umožňuje jim poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice, vede žáky k toleranci cizojazyčných kultur.

Předmět poskytuje živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci Evropy a světa.

Výuka probíhá ve skupinách 7 – 23 žáků.

Žáci se specifickými poruchami učení pracují podle individuálních vzdělávacích plánů.

K utváření a rozvoji klíčových kompetencí povedou v předmětu anglický jazyk následující výchovně vzdělávací postupy:

Kompetence k učení

- nabízíme žákům vhodné metody a způsoby učení (osvojování slovní zásoby pomocí kartiček, PC programy...)
- rozvíjíme základní dovednosti
- vedeme žáky k tomu, aby si slovní zásobu osvojovali v logických a tematických souvislostech
- učíme žáky pracovat s chybou (není to nedostatek, ale cesta ke zlepšení)
- učíme žáky zvládat zdánlivě obtížné úkoly (poslech – nepanikařit, když nerozumím, snažit se alespoň nějak zareagovat)
- vedeme žáky k práci se slovníkem

Kompetence k řešení problémů

- učíme žáky aplikovat gramatická pravidla na určitý jazykový problém
- nacvičujeme řešení problémové situace v cizojazyčném prostředí (přivolání pomoci lékaře, policie, hasičů, zeptání se na cestu, hotel, dovolená, nakupování...- situační hry)
- vedeme žáky k improvizaci a kreativitě při řešení problémů
- učíme žáky rozhodovat v situacích, které mají více možností řešení
- vedeme žáky k volbě vhodné formu jazyka podle situace (formální, spisovný, hovorový)

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky k využívání všech způsobů komunikace (ústní, nonverbální)
- učíme žáky konverzovat ve dvojicích či skupinách (používá pouze Aj)
- učíme žáky pohotově používat základní fráze, které pomáhají rychle řešit situaci a také na ně reagovat

- učíme žáky reagovat na základní anglické povely (omezení komunikace v českém jazyce mezi učitelem a žáky na minimum)
- učíme žáky právně vyslovovat a intonovat
- vedeme žáky k plynulé konverzaci se schopností okamžité reakce a improvizace
- učíme žáky překonávat bariéru ostychu
- nabízíme žákům možnost komunikovat s rodilým mluvčím (dle možností školy)
- učíme žáky diskutovat na zvolené téma, vzájemně naslouchat a obhajovat vlastní názor

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky aktivně spolupracovat ve skupině, ve dvojicích, tolerovat druhé a naslouchat jim, přispívat k příznivému klimatu ve třídě
- učíme žáky slušně požádat o pomoc a ochotně pomoc poskytnout tomu, kdo o ni požádá
- vedeme žáky k dodržování pravidel (ve třídě, při práci ve skupinách, týmech, dvojicích)
- seznamujeme žáky se zvyky a vztahy v cizích zemích (reálie anglicky mluvících zemí)
- vedeme žáky k sebehodnocení a hodnocení druhých

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tolerování odlišnosti jiných kultur (reálie anglicky mluvících zemí)
- učíme žáky dodržovat pravidla (slušné chování a respektování pravidel země, v níž jsem hostem)
- vedeme žáky k uvědomování si české tradice ve srovnání s jinými (hrdost a vlastenectví)
- vedeme žáky k odpovědnosti při plnění úkolů (sám za sebe, za skupinu, za tým)
- učíme žáky chápat základní historické a politické faktory, které vytvářely kulturu a mentalitu lidí v anglicky mluvících zemích.

Kompetence pracovní

- vytváříme návyk pracovat se slovníkem
- učíme žáky organizovat dlouhodobé úkoly, plánovat si svoji práci (i s ohledem na budoucnost)
- učíme žáky orientovat se v aktivitách potřebných ke zdokonalení v jazyce (kurzy, jazykové pobyty...)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace	Předmět: Konverzace v anglickém jazyce volitelný předmět		Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
rozumí jednoduché a zřetelně vyslované promluvě a konverzaci	<ul style="list-style-type: none"> konverzace – témata každodenního života 	9.	
odvodí pravděpodobný význam nových slov z kontextu	<ul style="list-style-type: none"> konverzace – témata každodenního života 	9.	
používá dvojjazyčný slovník, vyhledá informaci nebo význam slova ve vhodném výkladovém slovníku	<ul style="list-style-type: none"> konverzace – témata každodenního života 	9.	
stručně reprodukuje obsah přiměřeně obtížného textu, promluvy i konverzace	<ul style="list-style-type: none"> konverzace – témata každodenního života 	9.	
jednoduchým způsobem se domluví v běžných každodenních situacích	<ul style="list-style-type: none"> konverzace – témata každodenního života 	9.	
vyžádá si jednoduchou informaci	<ul style="list-style-type: none"> konverzace – témata každodenního života 	9.	
sestaví jednoduché ústní sdělení týkající se situací souvisejících s životem v rodině, škole a probíranými tematickými okruhy	<ul style="list-style-type: none"> konverzace – témata každodenního života 	9.	

5.10.6. SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně jako povinně volitelný předmět.

Společenskovední seminář vychází z předmětu dějepis, zeměpis, člověk ve společnosti a dalších předmětů, které se zabývají člověkem a lidskou společností. Hlavní náplní předmětu je obohacení učiva jmenovaných předmětů, rozvíjí zájem žáků o věci veřejné, podporuje jejich schopnost jednat na veřejnosti a dovednost cítit sounáležitost s místem, kde žijí.

V předmětu společenskovední seminář jsou pro utváření a rozvoj klíčových kompetencí využívány zejména následující strategie:

Kompetence k učení

- seznamujeme žáky s tím, jak se měnil způsob života člověka v jednotlivých etapách vývoje
- učíme žáky orientovat se v kontinuitě národních dějin
- vedeme žáky k zařazování událostí do chronologické následnosti, k práci s časovou přímkou
- seznamujeme žáky se základními rysy uměleckých slohů
- učíme žáky samostatně pracovat s odbornou literaturou, rozlišovat důležité a nedůležité informace
- učíme žáky chápat regionální dění v souvislosti s národními a světovými dějinami
- vedeme žáky k pochopení historie jako podnětu k celoživotnímu vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- nabízíme žákům získávání informací z různých pramenů (internet, kroniky, literárně historické texty, archeologické nálezy, návštěvy muzeí,..)
- učíme žáky pochopit problém, pojmenovat ho a hledat vhodný způsob řešení, hledat paralely mezi minulými a současnými událostmi
- učíme žáky osvojovat si práci s historickými texty a materiály a získané informace porovnávat s vlastními životními zkušenostmi
- vedeme žáky k používání získaných informací při prezentaci prací a projektů
- učíme žáky rozlišovat mýty a skutečnost, odhalovat kořeny událostí

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme u žáků dovednost výstižně charakterizovat a vysvětlovat nejdůležitější historické události a zaujímat k nim stanovisko
- učíme žáky souvisle vyprávět o různých historických událostech a osobnostech
- učíme žáky formulovat vlastní názor na události a osobnosti
- vedeme žáky ke kultivovanému vyjadřování v ústním i písemném projevu

Kompetence sociální a personální

- učíme žáky spolupracovat se spolužáky i pedagogy při vypracovávání různých projektů, hledání a zpracovávání historických pramenů
- učíme žáky ocenit zkušenost druhého a tolerovat jeho postoj
- pozitivně ovlivňovat práci a vytvářet příjemnou atmosféru ve třídě (tolerance, naslouchání, dodržování pravidel)

Kompetence občanské

- učíme žáky rozpoznat názory a postoje ohrožující lidskou důstojnost, či odporující základním principům demokratického soužití (popírání holocaustu, reformátoři dějin,..)
- učíme žáky vypěstovat si postoje a úctu ke kulturnímu dědictví lidstva a hlavně vlastního národa, k duchovním a materiálním výtvorům
- seznamujeme žáky s tradicemi naší země, historickými památkami a učíme je vážit si jich
- vedeme žáky k ochraně historických a kulturních památek
- učíme žáky respektovat etnické, náboženské a kulturní odlišnosti jednotlivých národů
- vytváříme u žáků pozitivní hodnotový systém na základě historických zkušeností

Kompetence pracovní

- používáme různé techniky při vyhledávání informací a zpracovávání historických pramenů (práce s počítačem, historickými sbírkami, kronikami, mapami,..)
- vytváříme vlastní pomůcky pro výuku (repliky, napodobeniny, mapky, makety...)

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost	Předmět: Společenskovědní seminář volitelný předmět		Období: 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
umí získat informace a umí s nimi pracovat	<ul style="list-style-type: none"> • práce s internetem, dobovými listinami, historické prameny, video 	9.	
prezentuje své názory a respektuje názory ostatních	<ul style="list-style-type: none"> • příprava referátu, prezentace 	9.	Mediální výchova
pracuje ve skupině, zhodnotí svůj podíl na práci a podíl ostatních členů skupiny	<ul style="list-style-type: none"> • projekty 	9.	Výchova demokratického občana
zhodnotí nabídky kulturních institucí, seznámí se s regionálním uměním	<ul style="list-style-type: none"> • návštěva knihovny, muzea, galerie – bydliště, region 	9.	Osobnostní a sociální výchova
uvědomí si důležitost historických událostí, které ovlivnily vývoj regionu	<ul style="list-style-type: none"> • návštěva kulturně-historického zařízení v regionu • návštěva památných míst v regionu • historické exkurze 	9.	Výchova k myšlení v evropských globálních souvislostech
objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti, zaujímá tolerantní postoj k menšinám	<ul style="list-style-type: none"> • náboženství • holocaust 	9.	
obohacuje výuku vlastními poznatky a podněty	<ul style="list-style-type: none"> • prezentace, referáty 	9.	

5.10.7. TECHNICKÉ PRÁCE

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje v 8. nebo 9. ročníku s dotací 1 hodina týdně jako povinně volitelný.

Cílem předmětu je umožnit žákovi rozvíjet dovednosti a návyky získané v předmětu Člověk a svět práce, naučit žáky pracovat, tvořit a zhotovovat předměty praktické a užité hodnoty.

Zásadní výchovné a vzdělávací postupy vedoucí v tomto předmětu k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky zamýšlenou praktickou činnost na úrovni svého věku naplánovat, zorganizovat
- vedeme žáky k výběru vhodného materiálu, pomůcek a nástrojů
- učíme žáky připravit si pracovní místo

Kompetence k řešení problému

- z hlediska výsledku pracovní činnosti vyhledáváme se žáky co nejvhodnější pracovní postup

Kompetence komunikativní

- učíme žáky prezentovat své myšlenky a názory
- vedeme žáky k přátelské komunikaci se spolužáky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci ve skupině (týmu)
- učíme žáky zastávat ve skupině různé role
- učíme žáky chápat potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- učíme žáky respektovat různá hlediska a čerpat poučení ostatních
- rozvíjíme vzájemnou pomoc mezi žáky
- učíme žáky ovládat a řídit svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vedeme žáky k dodržování pravidel stanovených ve školním řádu, bezpečnost práce
- učíme žáky vážit si práce ostatních

Kompetence občanské

- učíme žáky poskytovat podle svých možností účinnou pomoc a chovat se zodpovědně i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka

Kompetence pracovní

- pěstujeme u žáků pozitivní vztah k práci
- učíme žáky používat bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení
- vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel
- seznamujeme žáky s různými profesemi (exkurze, besedy) a jejich významem

Oblast: Člověk a svět práce	Předmět: Technické práce volitelný předmět		Období: 8. - 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti materiálů, základní postupy opracování daných materiálů 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálu, pracovních nástrojů a nářadí	<ul style="list-style-type: none"> znalost nářadí a nástrojů pro efektivní práci s daným materiálem 	8. - 9.	
dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu včetně úrazu elektrickým proudem	<ul style="list-style-type: none"> první pomoc při úrazech, bezpečnostní předpisy a postupy 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj
sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	<ul style="list-style-type: none"> organizace práce, časové rozvržení a následnost pracovního postupu 	8. - 9.	
užívá technickou dokumentaci a připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	<ul style="list-style-type: none"> technické výkresy, náčrty, informace, dokumentace 	8. - 9.	
provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	<ul style="list-style-type: none"> sestavování jednoduchých modelů podle návodu postupy pro montáž, demontáž a údržbu 	8. - 9.	
orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	<ul style="list-style-type: none"> profese a jejich charakteristika, požadavky kvalifikační zdravotní a osobnostní 	8. - 9.	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj

5.10.8. SBOROVÝ ZPĚV

Charakteristika předmětu

Předmět se vyučuje jako nepovinný ve dvou odděleních – přípravný sborový zpěv v 1. - 3. ročníku 1 hodinu týdně a sborový zpěv v 4. – 9. ročníku 1,5 hodiny týdně.

Obsahem předmětu jsou činnosti hlavně pěvecké, ale i poslechové, instrumentální a hudebně pohybové. Jednotlivé hudební činnosti jsou vzájemně provázány a navzájem se doplňují. Důraz se klade na hlasovou výchovu, na rozvoj rytmických a intonačních dovedností, jednohlasý a vícehlasý zpěv s doprovodem i bez doprovodu, osvojování hry na Orffovy nástroje.

Cílem předmětu je celkový rozvoj osobnosti žáka, kultivace jeho hudebnosti v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, rozvoj jeho tvořivosti, představivosti a paměti. Zároveň je cílem obohacování estetického vnímání žáků a prožívání světa, jejich seznamování s kulturními tradicemi národa a jednotlivých krajů, s hudbou jiných národů a s hudbou novodobou.

Úkolem předmětu je pochopení hudebně vyjadřovacích prostředků pro chápání a prožívání hudby, dosažení určité kvality hudebních schopností, dovedností, zkušeností a poznatků potřebných pro kultivovaný a čistý zpěv a uvědomělé naslouchání hudbě.

V předmětu hudební výchova jsou pro utváření klíčových kompetencí využívány především tyto strategie:

Kompetence k učení

- používáme základní hudební terminologii
- učíme žáky poznávat základní hodnoty not a pomlk
- nacvičujeme orientaci v základních vlastnostech tónů
- propojujeme do širších celků poznatky z různých hudebních činností
- vedeme žáky k získávání zkušeností s hudebně vyjadřovacími prostředky (melodie, harmonie, rytmus, tempo, dynamika, barva)
- seznamujeme žáky s vokálními skladbami hudebních skladatelů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby se nenechali odradit případným nezdarem a vytrvale hledali konečné řešení problému
- učíme žáky sledovat vlastní pokrok při zdolávání problému
- prostřednictvím hudebních činností rozvíjíme jejich představivost, fantazii a tvořivost
- vytváříme elementární hudební modely (rytmické, melodické nebo rytmicko-melodické)

Kompetence komunikativní

- při zpěvu dbáme na rozvoj správné artikulace žáka (artikulační cvičení)
- pohybem rozvíjíme neverbální komunikaci
- hrou na nástroj rozvíjíme rytmické cítění
- vedeme žáky k tomu, aby hovořili o hudbě a svých zážitcích
- na základě získaných hudebních poznatků učíme žáky rozlišovat kvalitní hudbu

Kompetence sociální a personální

- společným zpěvem vedeme žáky k toleranci, spolupráci, vzájemné úctě a kladným vzájemným vztahům
- učíme žáky při řešení společného úkolu spolupracovat s druhými a přispívat ke komunikaci ve skupině
- učíme žáky vytvářet si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru
- prostřednictvím hudebních činností rozvíjíme city, emoce, volní vlastnosti, estetické cítění a mravní kvality žáků

Kompetence občanské

- učíme žáky respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost
- učíme žáky aktivně se zapojovat do kulturního dění
- učíme žáky chápat morální a společenské hodnoty
- seznamujeme žáky s kulturními tradicemi národa a jednotlivých regionů, s tradicemi jiných etnik
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k sobě samému i ke svému okolí

Kompetence pracovní

- učíme žáky používat bezpečně a účelově hudební nástroje
- učíme žáky s pomocí učitele vytvářet doprovod k písním,
- nacvičujeme se žáky správné držení nástrojů, správné držení těla při zpěvu, správný způsob zpěvu (dechová, hlasová a artikulační cvičení)
- umožňujeme žákům poznávat všechny možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností (např. zlepšením vokálního projevu, hrou na rytmické nástroje a dalšími hudebními prostředky)

Vzdělávací oblast: Umění a kultura	Předmět: Sborový zpěv nepovinný předmět		Období: 1. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových, popř. mollových tóninách s využitím správných pěveckých návyků	<ul style="list-style-type: none"> rozvoj hlavového tónu správné dýchání a výslovnost rozšíření hlasového rozsahu 	1. - 3.	
využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> jednoduchý doprovod písní na Orffovy nástroje 	1. - 3.	
rozlišuje jednotlivé kvality tónů	<ul style="list-style-type: none"> rozlišení zvuk – tón, hlas délka, síla, výška, barva tónu 	1. - 3.	
zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase v durových i mollových tóninách	<ul style="list-style-type: none"> rozvíjení intonačních a rytmických dovedností rozdíl mezi durovou a mollovou tóninou 	4. - 9.	
využívá při zpěvu vědomě správné pěvecké návyky	<ul style="list-style-type: none"> upevnění pěveckých návyků 	4. - 9.	
orientuje se v zápisu jednoduché písně či skladby a podle svých individuálních schopností a dovedností ji realizuje	<ul style="list-style-type: none"> notopis dynamická znaménka orientace v hudebních pojmech 	4. - 9.	
využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	<ul style="list-style-type: none"> nástrojové skupiny hra na Orffovy nástroje 	4. - 9.	
uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluveném projevu v běžném životě, zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	<ul style="list-style-type: none"> harmonie tónina dynamika hlasová hygiena vokální a instrumentální aktivity 	4. - 9.	

5.10.9. LOGOPEDIE

Charakteristika předmětu

Logopedie se vyučuje s dotací 1 hodina týdně jako nepovinný předmět. Výuka probíhá individuálně za přítomnosti rodičů.

Cílem je naučit děti správné výslovnosti jednotlivých hlásek ve slově, následně slov a vět. Rozvíjí se schopnost komunikace a posiluje se sebevědomí žáků při mluveném projevu.

Postupy učitele při výuce vedoucí k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- rozšiřujeme slovní zásobu
- učíme žáky správně a srozumitelně vyslovovat všechny hlásky ve slově

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k tomu, aby si uvědomili chybnou artikulaci, chybné používání mluvidel a snažili se o nápravu podle pokynů vyučujícího
- učíme žáky sledovat vlastní pokrok při zdolávání problému

Kompetence komunikativní

- pomáháme žákům získávat jistotu při komunikaci s okolím, překonávat ostych, zvyšovat si své sebevědomí
- vedeme žáky k plynulému mluvenému projevu bez chybné výslovnosti
- učíme žáky správně a srozumitelně formulovat své myšlenky

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k aktivní spolupráci s učitelem
- učíme žáky naslouchat pokynům učitele při vyvozování hlásek se správnou artikulací
- vedeme žáky k vytváření dobrých mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- vedeme žáky k zodpovědnému přístupu při plnění zadaných úkolů, k pravidelné přípravě, k pravidelnému procvičování vyvozených hlásek a k jejich trvalému používání

Kompetence pracovní

- umožňujeme žákům poznávat možnosti uplatnění vlastních schopností a dovedností

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1 Pravidla hodnocení žáků

6.1.1. Způsoby získávání podkladů pro hodnocení

- a) dialog s žákem ve všech fázích vzdělávání (jeho příprava, práce, komunikace, spolupráce s ostatními, sebehodnocení) z hlediska naplňování cílových kompetencí žáků,
- b) pozorování z hlediska přípravy žáka na výuku, práce ve vyučování, snahy, píle, výsledků a sebehodnocení (diagnostické pozorování, analýza různých činností žáka),
- c) testování a zkoušky,
- d) konzultace s ostatními učiteli, v rámci ročníku i obecně.

6.1.2. Východiska pro volbu hodnotících stupňů

- a) míra úplnosti, ucelenosti, přesnosti a trvalosti osvojení požadovaných cílových znalostí (faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů)
- b) kvalita a rozsah získaných dovedností
- c) míra uplatňování osvojených znalostí a dovedností
- d) míra práce s informacemi
- e) míra osvojení dovednosti účinně spolupracovat
- f) snaha a píle žáka, jeho přístup a postoj ke vzdělávání
- g) samostatnost, tvořivost, originalita myšlení
- h) kvalita komunikativních dovedností
- i) míra osvojení si účinných metod samostatného učení se

Východiska názorně poukazují na skutečnost, že součástí hodnocení není zdaleka jen pouhá reprodukce znalostí žáka. Hodnocení a sebehodnocení přibližuje celý proces vzdělávání reálnému životu.

6.1.3. Obecné zásady hodnocení a klasifikace prospěchu

1. Klasifikace žáků je plně v kompetenci vyučujícího daného předmětu. Vyučující nese také plnou odpovědnost za správnost a objektivnost klasifikace. Dodržuje zásady pedagogického taktu, zejména: Nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden.

2. Podklady pro hodnocení a klasifikaci žáků získávají vyučující během celého klasifikačního období ústním zkoušením, písemnými pracemi, testy, kontrolními prověrkami znalostí, sledováním domácí přípravy žáků a jejich práce individuální či skupinové, grafické, praktické, pohybové apod. dle specifik jednotlivých předmětů.

3. Nedílnou součástí hodnocení a klasifikace žáků ve 2. pololetí 9. ročníku jsou výsledky ústních závěrečných zkoušek, a to ve čtyřech předmětech. Každý z žáků skládá závěrečné

zkoušky z českého jazyka a literatury a z 1. cizího jazyka nebo matematiky. Další dva předměty jsou volitelné. Žáci mohou volit z fyziky, chemie, přírodopisu, dějepisu a zeměpisu.

4. Každý vyučující je povinen vést řádnou evidenci hodnocení a klasifikace prospěchu žáků.

5. Každý žák musí být v příslušném klasifikačním období hodnocen nejméně třikrát. Poměr známek za hodnocení ústní, písemné a jiná stanoví vyučující daného předmětu. Formu hodnocení zvolí vyučující s přihlédnutím k vyučovacím předmětům a věku žáků. Formy hodnocení musí být pro každého žáka ve třídě jednotné. Výjimkou jsou žáci, kteří trpí některou z vývojových vad (dyslexie, dysortografie, dysgrafie atd.) nebo zdravotním postižením. U žáka s prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení při jeho výuce i klasifikaci učitel přihlédne k charakteru poruchy, respektuje doporučení PPP, volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů pro klasifikaci, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv, učitel klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkon.

Výsledný stupeň prospěchu nemusí odpovídat aritmetickému průměru dosaženého hodnocení. Vyučující je však povinen klasifikaci objektivně zdůvodnit.

6. Klasifikaci za každé klasifikační období oznámí vyučující každému žákovi ještě před zapsáním do třídního výkazu.

7. O klasifikaci a hodnocení žáků informuje vyučující zákonné zástupce prostřednictvím žákovských knížek, třídní učitel na třídních schůzkách nebo vyučující při konzultačních hodinách. V případě radikálního poklesu studijních výsledků je vyučující povinen informovat třídního učitele a ten ve spolupráci s ním vyrozumí rodiče.

8. Nelze-li žáka ze závažných důvodů (zdravotních, rodinných) hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 1. pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení 1. pololetí. Není-li možné žáka hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí.

9. Žák, který na konci 2. pololetí neprospěl nejvýše ze dvou povinných předmětů, koná z těchto předmětů opravné zkoušky nejpozději do konce srpna příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Opravné zkoušky jsou komisionální. Žák, který se bez vážných důvodů k vykonání opravné zkoušky nedostaví, je klasifikován z vyučovacího předmětu, z něhož měl konat opravnou zkoušku, stupněm prospěchu *nedostatečný*.

10. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, opakuje ročník.

11. O použití širšího slovního hodnocení rozhoduje ředitel školy na základě návrhu učitele a souhlasu zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných i nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití širšího slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení jeho píle, jeho přístupu ke vzdělávání a v souvislostech, které ovlivní jeho výkon a naznačuje další rozvoj žáka.

12. Při hodnocení žáka, který není státním občanem ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení takového žáka ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Současně berou tuto skutečnost na vědomí učitelé předmětů s převahou naukového zaměření, kde znalost jazyka může do značné míry taktéž ovlivnit výkon žáka.

6.1.4. Stupně prospěchu a celkový prospěch

Prospěch žáka ve vyučovacích předmětech a převahou teoretického zaměření je klasifikován těmito stupni:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětu učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má

větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je málo samostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají závažné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

Prospěch žáka ve vyučovacích předmětech a převahou výchovného a praktického zaměření je klasifikován těmito stupni:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a získané teoretické poznatky. Úspěšně, podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Ovládá postupy a způsoby práce, dodržuje pravidla bezpečnosti. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost, hospodárně využívá suroviny a energii. Pečuje o pomůcky a nástroje.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů a získaných teoretických poznatků. Úspěšně se rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti dovednosti a návyky v nových úkolech. Ovládá postupy a způsoby práce, dodržuje pravidla bezpečnosti. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus a tělesnou zdatnost. V péči o hospodárné využívání surovin a energie a v péči o pomůcky a nástroje má drobné nedostatky.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Teoretické poznatky uplatňuje za pomoci učitele. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při postupu práce potřebuje pomoc učitele, dodržuje pravidla bezpečnosti. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v dostatečné míře svůj estetický vkus, tělesnou zdatnost. Výsledky práce mají nedostatky. Na pokyn učitele je schopen hospodárného využívání surovin a energie a péče o pomůcky a nástroje.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý, pracuje bez zájmu. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje jen velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Méně dbá o bezpečnost. Jen pod přímým dohledem učitele hospodárně využívá surovin a energie a pečuje o pomůcky a nástroje.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Nedovede aplikovat osvojené vědomosti a dovednosti ani pod vedením učitele. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné. Nedbá na bezpečnost ani na hospodárné využívání energií a surovin.

6.1.5. Zásady hodnocení a klasifikace chování

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) během klasifikačního období.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování:

- **první stupeň (chování velmi dobré)**

žák dodržuje školní řád jeho chování je slušné, řádně se připravuje na vyučování, některé přestupky proti školnímu řádu, za které mu bylo uděleno výchovné opatření, se již neopakují

- **snížená známka z chování – druhý stupeň (uspokojivé)**

závažnější krádež, úmyslné ublížení spolužákovi žádající ošetření, šikanování, neomluvené hodiny, opakované porušování školního řádu (předcházející důtky), hrubé porušení školního řádu, slovní nebo fyzický útok žáka na pracovníka školy

- **snížená známka z chování – třetí stupeň (méně uspokojivé)**

opakovaná krádež, závažné ublížení na zdraví, těžší formy šikany, opakované porušování školního řádu (předcházející důtky, snížená známka z chování – druhý stupeň), hrubý slovní nebo fyzický útok na pracovníky školy

6.1.6. Zásady hodnocení a klasifikace žáků s vývojovými poruchami učení

1. U žáka se smyslovou nebo tělesnou vadou, vadou řeči, prokázanou specifickou vývojovou poruchou učení nebo chování bude při jeho hodnocení a klasifikaci přihlédnuto k charakteru postižení. Vyučující respektují doporučení odborných školských zařízení a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáka. Volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

2. Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony.

3. Na základě návrhu učitele a žádosti zákonného zástupce může rozhodnout ředitel školy o použití širšího slovního hodnocení žáka. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných i nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití širšího slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení jeho píle, jeho přístupu ke vzdělávání a v souvislostech, které ovlivní jeho výkon a naznačuje další rozvoj žáka

6.2 Autoevaluace školy

6.2.1. Hodnocení podmínek ke vzdělávání

Cílem hodnocení je porovnávat vývoj ekonomické a materiální situace školy.

Oblast hodnocení:	Evaluační metody, výstupy evaluace	Zodpovědné osoby:	Termíny:
Stav a funkčnost vybavení školy <ul style="list-style-type: none"> • prostorové podmínky pro výuku • sociální zázemí • BOZP, PO 	- rozbor a plán pro další období - kontrola	- vedení školy	dle potřeby v termínech předepsaných vyhláškami
Ekonomické podmínky školy <ul style="list-style-type: none"> • rozpočet (investiční výdaje, příjmy, opravy, další výdaje) • projekty (granty, dotace) • priority pro další období 	- rozbor zprávy o hospodaření - rozbor projektů - projednání priorit se všemi zaměstnanci školy a zřizovatelem školy	- vedení školy s pedagogickou radou a radou školy - řešitelé - vedení školy po diskusi se všemi zaměstnanci	říjen – listopad průběžně aktuálně
Materiálové vybavení školy <ul style="list-style-type: none"> • vybavení učeben a předmětových komisí pomůckami • audiovizuální a výpočetní technika • vybavení sportovním náradím a náčiním 	- analýza v předmětových komisích - porovnání s rozpočtem - analýza inventarizace školy	- předsedové PK předkládají vedení školy - vedení školy - vedení školy	1x za rok

6.2.2. Hodnocení výchovně vzdělávacích strategií

Cílem vlastního hodnocení oblasti je posoudit dostatečnost nabídky volitelných předmětů, posuzovat vývoj školního klimatu včetně vztahu s rodiči a dalšími institucemi, vliv vzájemných vztahů školy, žáků rodičů a dalších osob na vzdělávání, zhodnotit výstupy z kurzů a žákovských projektů.

Okruh hodnocení:	Evaluační metody, výstupy evaluace:	Zodpovědné osoby:	Termíny
Výsledky výchovně vzdělávacího procesu	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení s výsledky testů a porovnání s celostátními výsledky - Standardy pro základní vzdělávání - rozbor úspěšnosti absolventů v přijímacím řízení na SŠ (optimálnost nabídky volitelných předmětů) 	<ul style="list-style-type: none"> - třídní učitelé, předsedové PK - třídní učitelé - předsedové PK - projednání v pedagogické radě - výchovný poradce 	1x ročně
Klima školy Materiální vybavení školy	<ul style="list-style-type: none"> - strukturovaný dotazník žákům, učitelům, příp. rodičům 	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy 	1x za 2 roky
Projekty	<ul style="list-style-type: none"> - analýza výsledků projektů - seznámení s hodnocením projektových prací 	<ul style="list-style-type: none"> - vedoucí projektů - pedagogická rada 	1x ročně
Školská rada	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení pedagogického sboru s výsledky zasedání školské rady 	<ul style="list-style-type: none"> - vedení školy, zástupci školské rady 	aktuálně
Vztahy s rodiči	<ul style="list-style-type: none"> - rozbor výstupů z třídních schůzek - projednání podnětů rodičů a závěrů ze zasedání školské rady 	<ul style="list-style-type: none"> - třídní učitelé, vedení školy - vedení školy, porady školy 	2x ročně aktuálně
Kurzy, exkurze, školní akce	<ul style="list-style-type: none"> - hodnocení na pedagogických poradách a v předmětových komisích - zpětné vazby žáků 	<ul style="list-style-type: none"> - vedoucí akcí 	aktuálně
Multikulturní vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> - rozbor školních a mimoškolních aktivit 	<ul style="list-style-type: none"> - třídní učitelé, příp. vedoucí akcí 	aktuálně

6.2.3. Hodnocení průběhu vzdělávání

Cílem je hodnocení organizace výuky, efektivnosti používaných metod a forem výuky s ohledem na výchovně vzdělávací cíle ŠVP.

Oblasti:	Evaluační metody, výstupy evaluace:	Zodpovědné osoby:	Termíny:
Organizace výuky	- analýza průběhu školního roku z hlediska organizace (členění tříd, jazykových skupin, volit.předmětů, sestavení rozvrhu hodin) - analýza mimorozvrhových akcí žáků, jejich přínos i negativa	- vedení školy - PK, pedagog. rada	1x ročně
Práce jednotlivých učitelů	- rozборы hospitací, výstupů projektů, zápisů předmětových komisí, průzkum mínění žáků, učitelů a rodičů (např. diskuse, dotazník, rozhovor) - autoevaluace učitelů (každý učitel zpracuje autoevaluační dotazník, příp. sestavuje své portfolio)	- vedení školy - PK - všichni učitelé - vedení školy	dle potřeby
ŠVP	- analýza školního vzdělávacího programu – vedení školy po projednání se zřizovatelem, školskou radou a na pedagogické radě	- vedení školy	1x ročně - červen
Pravidla pro hodnocení žáků	- posouzení vhodnosti a účinnosti používaných pravidel	- předmětové komise, pedagogická rada	1x ročně

6.2.4. Hodnocení výsledků žáků

Cílem vlastního hodnocení dané oblasti je posouzení dosažených vědomostí a zvládnutí klíčových kompetencí u žáků.

Oblasti:	Evaluační metody, výstupy evaluace:	Zodpovědné osoby:	Termíny:
Dosažené vědomosti	- rozbor výsledků srovnávacích testů - zhodnocení kurzů, soutěží a dalších akcí	- jednotliví vyučující a PK - předmětové komise	průběžně
Úspěšnost žáků - absolventů	- rozbor úspěšnosti studentů v přijímacím řízení na SŠ – s výsledky seznámit pedagogickou radu	- třídní učitelé a výchovný poradce	1x ročně – duben
Pravidla pro hodnocení a sebehodnocení žáků, zvládnutí klíčových kompetencí	- rozbor v předmětových komisích - shrnutí a projednání v pedagogické radě - výstupy z kurzů a projektů - hodnocení a sebehodnocení žáků jako součást portfolio	- PK - jednotliví vyučující	1x ročně

6.2.5. Hodnocení řízení školy

Cílem hodnocení je kvalita řízení školy, kvalita personální práce a kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Oblasti:	Evaluační metody, výstupy evaluace:	Zodpovědné osoby:	Termíny:
Účinnost řídicího systému	- rozbor zápisů z pedagogických rad, provozních porad a předmětových komisí, analýza jejich účinnosti - vyhodnocení závěrů kontrol (ČŠI, zřizovatel...) - vyhodnocení plnění úkolů zaměstnanců školy	- vedení školy - vedení školy, PK, pedagogická rada	1x ročně
Personální situace	- rozbor a stanovení další strategie	- vedení školy	1x ročně
Profesní hodnocení a vzdělávání PP	- systém profesního hodnocení a sebehodnocení - rozbor výsledků hospitací - portfolio učitele – využívání interních a externích nabídek metod vzdělávání a sebevzdělávání	- učitelé - vedení s jednotlivými učiteli - vedení školy vede pohovory s jednotlivými učiteli	1x za 2 roky průběžně
Systém odměňování učitelů	- projednání připomínek k vnitřnímu mzdovému předpisu	- zaměstnanci s vedením školy	dle potřeby
Kvalita práce vedení školy při organizaci VVP	- anonymní dotazník zaměstnancům školy	- pedagogická rada za účasti ostatních zaměstnanců	1x za 2 roky

6.2.6. Hodnocení vybraných ukazatelů školy

Cílem hodnocení je posouzení pozice školy v rámci regionu a její společenské prestiže.

Oblasti:	Evaluační metody, výstupy evaluace:	Zodpovědné osoby:	Termíny:
Naplněnost školy	- rozbor zahajovacího výkazu školy a výsledků zápisu do 1. tříd	- vedení školy	1x ročně - únor
Plnění rozpočtu	- projednání výroční zprávy o hospodaření školy	- pedagogická rada, školská rada, zřizovatel	1x ročně

Příloha 1

Do upraveného RVP ZV, který byl vydán 29. ledna 2013, byly zařazeny přepracované standardy **Opatřením ministra č.j. MSMT – 26522/2013 ze dne 9. července 2013.**

Standardy pro základní vzdělávání představují minimální cílové požadavky na vzdělávání. Standardy pomocí indikátorů konkretizují obsah očekávaných výstupů RVP ZV a stanovují minimální úroveň jejich zvládnutí, kterou je třeba dosahovat se všemi žáky. Očekávané výstupy vymezují předpokládanou způsobilost využívat osvojené učivo na konci 5. ročníku a 9. ročníku. Indikátory tedy stanovují minimální úroveň jejich zvládnutí na konci 5. ročníku a 9. ročníku.

[Opatření Standardy 2013 scan.pdf](#)
[Opatření Standardy 2013 příloha1 úvod.pdf](#)
[Opatření Standardy 2013 příloha2 ČJL.pdf](#)
[Opatření Standardy 2013 příloha3 M.pdf](#)
[Opatření Standardy 2013 příloha4 AJ.pdf](#)
[Opatření Standardy 2013 příloha5 FJ.pdf](#)
[Opatření Standardy 2013 příloha6 NJ.pdf](#)
[RVP ZV okodovany.pdf](#)

Příloha 2

NÁBOŽENSTVÍ

-Náboženství se vyučuje jako nepovinný předmět s dotací 1 hodina v týdnu a je určen všem žákům 1. až 9. ročníku. Žákům z křesťanských rodin nabízí prohloubení znalostí o náboženství, ve kterém jsou rodinou vychováváni, a zdůvodnění jejich víry a zvyků, ostatním nabízí možnost seznámit se s odpověďmi církve na jejich otázky po Bohu, člověku a životních zkušenostech, poskytuje základní vhled do křesťanské nauky, tradic a křesťanských postojů a hodnot.

Předmět se vyučuje ve škole převážně v učebně a to ve skupině, kde je možno spojit i žáky více ročníků. Součástí výuky mohou být i exkurze, např. prohlídka kostela, nebo společná návštěva bohoslužeb, dále účast na charitativních a osvětových křesťanských projektech (např. Tříkrálové sbírce, živém Betlému, uvítání Betlémského světla apod.). Jednou do roka se žáci mohou účastnit diecézního setkání dětí v Hradci Králové. Starší žáci se podílejí na přípravě celoškolských projektů, které souvisejí s křesťanskými tradicemi.

Náboženství se vyučuje společně pro žáky naší základní školy

Obsah výuky:

Učivo je rozčleněno do čtyř základních tematických okruhů, ty pak mají své podrobnější členění. V každém roce se probírá učivo ze všech čtyř celků. Některé je cyklicky prohlubováno, jiné navazuje nebo uvádí do širších souvislostí.

Základní tematické celky jsou:

1. Písmo svaté/Bible/ jako Boží slovo a Boží plán se světem a člověkem.
2. Církev jako nositelka křesťanské tradice. Podtémata: identita Církve, Vyznání víry, slavení křesťanských svátků, historie, misie.
3. Křesťanství v praktickém životě. Podtémata: moje osobní identita, vztah člověka a Boha, mezilidské vztahy, vztahy katolíků ke členům ostatních církví, příslušníkům jiných náboženství a kultur s tolerancí a úctou ke svobodě svědomí, vztah k životnímu prostředí, naděje jako základ života křesťana.
4. Vliv křesťanství na místa, kde žijeme. Zahrnuje stopy křesťanství ve městě a regionu/ kulturní památky minulosti, významné křesťanské osobnosti regionu, hledání kořenů a aktuální angažovanost křesťanů pro společnost.

Všemi tematickými celky prolíná výchova v duchu křesťanské etiky, rozvíjení duchovní dimenze osobnosti žáka, porozumění křesťanským symbolům a tradicím.

Návrh, zpracovaný katech. centrem v Hradci Králové, upravil ve smyslu přizpůsobení místním podmínkám Mgr. Petr František Hájek, katecheta řím.kat. církve.

OBSAH

1.	Identifikační údaje školy	2
2.	Charakteristika školy.....	4
2.1	Velikost a úplnost školy	4
2.2	Vybavení školy	4
2.3	Personální zajištění vzdělávání.....	4
2.4	Ročníkové a celoškolské projekty, zájmová činnost	5
2.5	Spolupráce se zákonnými zástupci	5
2.6	Školská rada.....	5
2.7	Partneři školy	5
3.	Charakteristika ŠVP	6
3.1	Zaměření školy / Pojetí školního vzdělávacího programu	6
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie školy.....	6
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	10
3.4	Zabezpečení výuky žáků mimořádně nadaných.....	10
3.5	Zabezpečení výuky žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí	11
3.6	Začlenění průřezových témat.....	11
3.6.1.	Environmentální výchova	12
3.6.2.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech.....	14
3.6.3.	Výchova demokratického občana	16
3.6.4.	Multikulturní výchova.....	18
3.6.5.	Osobnostní a sociální výchova.....	19
3.6.6.	Mediální výchova	21
4.	Učební plán	23
4.1	I. stupeň	23
4.2	II. stupeň	24
5.	Učební osnovy.....	27
5.1	Jazyk a jazyková komunikace	27
5.1.1.	ANGLICKÝ JAZYK	27
5.1.2.	NĚMECKÝ JAZYK	38
5.1.3.	RUSKÝ JAZYK.....	42
5.1.4.	ČESKÝ JAZYK	46
5.2	Matematika a její aplikace.....	58
5.2.1.	MATEMATIKA.....	58
5.3	Informační a komunikační technologie	67
5.3.1.	INFORMATIKA	67
5.4	Člověk a jeho svět.....	71
5.4.1.	ČLOVĚK A JEHO SVĚT	71
5.5	Člověk a společnost	79
5.5.1.	DĚJEPIS.....	79
5.5.2.	ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI.....	85
5.6	Člověk a příroda	93
5.6.1.	FYZIKA	93
5.6.2.	CHEMIE.....	98
5.6.3.	PŘÍRODOPIS.....	103
5.6.4.	ZEMĚPIS	108
5.7	Umění a kultura	113
5.7.1.	HUDEBNÍ VÝCHOVA.....	113
5.7.2.	VÝTVARNÁ VÝCHOVA	120

5.8	Člověk a zdraví.....	125
5.8.1.	TĚLESNÁ VÝCHOVA	125
5.9	Člověk a svět práce.....	132
5.9.1.	ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	132
5.10	Doplňující vzdělávací obory	139
5.10.1.	PŘÍPRAVA POKRMŮ	139
5.10.2.	SPORTOVNÍ HRY	141
5.10.3.	TECHNICKÉ KRESLENÍ	143
5.10.4.	INFORMATIKA	145
5.10.5.	KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE	147
5.10.6.	SPOLEČENSKOVĚDNÍ SEMINÁŘ.....	150
5.10.7.	TECHNICKÉ PRÁCE.....	153
5.10.8.	SBOROVÝ ZPĚV	155
5.10.9.	LOGOPEDIE.....	158
6.	Hodnocení žáků a autoevaluace školy	159
6.1	Pravidla hodnocení žáků.....	159
6.1.1.	Způsoby získávání podkladů pro hodnocení.....	159
6.1.2.	Východiska pro volbu hodnotících stupňů.....	159
6.1.3.	Obecné zásady hodnocení a klasifikace prospěchu.....	159
6.1.4.	Stupně prospěchu a celkový prospěch	161
6.1.5.	Zásady hodnocení a klasifikace chování	164
6.1.6.	Zásady hodnocení a klasifikace žáků s vývojovými poruchami učení	164
6.2	Autoevaluace školy.....	165
6.2.1.	Hodnocení podmínek ke vzdělávání	165
6.2.2.	Hodnocení výchovně vzdělávacích strategií	166
6.2.3.	Hodnocení průběhu vzdělávání	167
6.2.4.	Hodnocení výsledků žáků	167
6.2.5.	Hodnocení řízení školy.....	168
6.2.6.	Hodnocení vybraných ukazatelů školy	168
Příloha 1	169
Příloha 2	170

Dodatek k ŠVPč. 1

Škola nás baví

Základní škola Chotěboř, Buttulova 74, okres Havlíčkův Brod

Schváleno:

Pedagogickou radou dne 1.9.2016

Školskou radou dne 26.9.2016

Úpravy provedené v ŠVP vycházejí ze zákona č. 82/2015 Sb. a vyhlášky č. 27/2016:

1. Změny rámcového učebního plánu

I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučované předměty	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.	5.r.	Z toho disponibilní	Celkem
	Vzdělávací obor							
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	9	10	8	7	7	8	41
	1. cizí jazyk	0	0	3	3	3	0	9
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	5	5	5	4	24
	Matematika a její aplikace							
Informační a komunikační technologie	Informatika	0	0	0	0	1	0	1
	Informační a komunikační technologie							
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	3	3	4	2	14
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	0	5
	Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	0	7
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	3	3	2	2	12
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	0	5
	Celkem	20	22	25	25	26	16	118

U vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura je v RVP ZV snížena minimální časová dotace o dvě hodiny na prvním stupni z 35 na 33 hodin. O tyto dvě hodiny je naopak navýšena disponibilní časová dotace na tomto stupni (ze 14 na 16). Časová dotace u vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura bude na 1. stupni i nadále 41 hodin, z toho 8 bude čerpáno z disponibilní časové dotace.

II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vyučované předměty	6.r.	7.r.	8.r.	9.r.	Z toho disponibilní	Celkem
	Vzdělávací obor						
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	5	4	5	4	3	18
	1. cizí jazyk	3	3	3	3	0	12
	Cizí jazyk						
Matematika a její aplikace	Matematika	4	5	4	5	3	18
	Matematika a její aplikace						
Informační a komunikační technologie	Informatika	2	1	0	0	2	3
	Informační a komunikační technologie						
Člověk a příroda	Fyzika	2	2	2	1	6+1	7
	Chemie	0	0	2	2		4
	Přírodopis	2	2	2+1	2		9
	Přírodopis, <i>Výchova ke zdraví</i>						
Zeměpis	2	2	2	2	8		
Člověk a společnost	Člověk ve společnosti	1	1+1	1	1	1+1	5
	Výchova k občanství, <i>Výchova ke zdraví</i>						
	Dějepis						2
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	0	4
	Výtvarná výchova	2	1	1	2		6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	0	8
	Tělesná výchova, <i>Výchova ke zdraví</i>						
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	1	1	1	1	1	4
Rozšiřující oblast	2. cizí jazyk	0	2	2	2	0	6
	Další cizí jazyk						
	Volitelný předmět	0	0	1	1	2	2
	Celkem	29	30	32	31	18	122

Disponibilní časová dotace druhého stupně je v RVP ZV nově stanovena na 18 hodin, je tedy o 6 hodin snížena. Časová dotace Dalšího cizího jazyka již není v souvislosti s disponibilní časovou dotací uváděna. Věcně se tím počty hodin pro výuku Dalšího cizího jazyka nemění, jen hodiny již nejsou čerpány z disponibilní časové dotace.

2. Úprava terminologie ve vyučovacím předmětu Chemie

Ve vyučovacím předmětu Chemie byla v učivu upravena terminologii klasifikace jedovatých látek v souladu s platnými předpisy tak, jak je uvedeno v učivu vzdělávacího oboru Chemie.

Oblast: Člověk a příroda	Předmět: Chemie		Období: 8. – 9.
Očekávané výstupy Žák:	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Pozorování, pokus a bezpečnost práce			
CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek	<ul style="list-style-type: none"> vlastnosti látek-hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek 	8.	
CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	<ul style="list-style-type: none"> zásady bezpečné práce ve škole, při pokusech i v běžném životě, H-věty, P-věty, piktogramy a jejich význam piktogramy 	8. - 9.	Enviromentální výchova - vztah člověka k prostředí
CH-9-1-03 objasní neefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek	<ul style="list-style-type: none"> hustota látek, rozpustnost, hořlavost, toxicita, první pomoc mimořádné události – havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek 	8. - 9.	
Směsi			
CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky	<ul style="list-style-type: none"> směsi – různorodé, stejnorodé suspenze, emulze, pěna, roztok 	8.	
CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	<ul style="list-style-type: none"> trojčlenka, výpočet procent, hmotnostní zlomek, koncentrace roztoku, koncentrovanější a zředěnější roztok 	8.	
CH-9-2-03 vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	<ul style="list-style-type: none"> rozpustnost, vliv teploty, míchání a plošného obsahu pevné složky na rychlost jejího rozpuštění do roztoku, nasycený, nenasycený roztok 	8.	
CH-9-2-04 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	<ul style="list-style-type: none"> filtrace, sedimentace, destilace, krystalizace, sublimace, usazování 	8.	
CH-9-2-05 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	<ul style="list-style-type: none"> destilovaná, pitná, odpadní, minerální, mořská, výroba pitné vody, čistota vody 	8. - 9.	Enviromentální výchova - lidské aktivity a problémy živ. prostředí
CH-9-2-06 uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	<ul style="list-style-type: none"> čištění odpadních vod, vzduch složení, čistota ovzduší, ozónová vrstva, 	9.	Enviromentální výchova - základní podmínky života
Částicové složení látek a chemické prvky			

CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> částicové složení látek, atomy a molekuly, atomové jádro neutrony, protony, elektronový obal a jeho změny v chem. reakcích, elektrony 	8.	
CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	<ul style="list-style-type: none"> prvky - názvy, značky, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě prvků, protonové číslo chemické sloučeniny chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin 	8. - 9.	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - objevujeme Evropu a svět (mezinárodní chemický jazyk – značky, zápisy)
CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti			
Chemické reakce			
CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	<ul style="list-style-type: none"> chemické reakce, zákon zachování hmotnosti, klasifikace chemických reakcí, slučování, rozklad, neutralizace 	8.	
CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	<ul style="list-style-type: none"> chemické rovnice, prvky, látkové množství molární hmotnost, výpočty z chemických rovnic 	8. - 9.	
CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	<ul style="list-style-type: none"> faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí, teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza chemie a elektřina, výroba el. proudu chemickou cestou základy bezpečnosti práce, 	8. - 9.	
Anorganické sloučeniny			
CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	<ul style="list-style-type: none"> oxidy, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny, hydroxidy, kyselost a zásaditost roztoků, vlastnosti, vzorce, názvy a použití prakticky významných kyselin a hydroxidů solí kyslíkaté a nekyslíkaté, vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití prakticky významných halogenidů 	8. - 9.	
CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	<ul style="list-style-type: none"> absorpce oxidu síry a dusíku ve vzdušné vlhkosti, odstraňování nežádoucích plynů z průmyslu, tuhá paliva, kapalná paliva, plynná paliva 	8. - 9.	Environmentální výchova - lidské aktivity a problémy životního prostředí
CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	<ul style="list-style-type: none"> pH, neutralizace, indikátory 	8. - 9.	
Organické sloučeniny			

CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> • uhlovodíky – příklady v praxi významných alkánů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků • názvosloví organických sloučenin 	9.	
CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	<ul style="list-style-type: none"> • paliva-uhlí, ropa, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva • exotermní a endotermní reakce 	9.	Environmentální výchova – základní podmínky života
CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	<ul style="list-style-type: none"> • deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin 	9.	
CH-9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovinách, tucích, sacharidech	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní látky - zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů v lidském těle 	9.	
CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	<ul style="list-style-type: none"> • vznik sacharidů 	9.	
CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	<ul style="list-style-type: none"> • přírodní látky 	9.	
Chemie a společnost			
CH-9-7-01 zhodnotí používání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi	<ul style="list-style-type: none"> • plasty a syntetická vlákna vlastnosti, použití, likvidace • chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze • třídění odpadů 	8. - 9.	
CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	<ul style="list-style-type: none"> • hoření jako chemický děj • podmínky hoření, principy hoření a hašení • hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti 	8. - 9.	
CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	<ul style="list-style-type: none"> • průmyslová hnojiva • tepelně zpracovávané materiály – vápno, sádra, cement, keramika • chemie v domácnosti detergenty, pesticidy, insekticidy • otravné a jedovaté látky, léčiva a návykové látky 	8. - 9.	

3. Charakteristika ŠVP

3.1 Zabezpečení výuky žáků s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně (dříve se speciálními vzdělávacími potřebami)

V celém textu ŠVP bude používána terminologie v souladu s platnými právními předpisy. Jedná se především o náhradu označení žák se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním a sociálním znevýhodněním platným termínem žák s přiznanými podpůrnými opatřeními nebo žák s podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně.

Zcela nově budou tvořeny, realizovány a následně vyhodnocovány plány pedagogické podpory (PLPP) a individuální vzdělávací plány (IVP) žáků se SVP. *PLPP sestavuje třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce. PLPP má písemnou podobu. Před jeho zpracováním budou probíhat rozhovory s jednotlivými vyučujícími, s cílem stanovení např. metod a forem práce s žákem a způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností. Výchovný poradce stanoví termín přípravy PLPP a v případě potřeby zorganizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.*

V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření stanovená v RVP ZV, a to na základě doporučení poradenského zařízení (PPP) a žádosti zákonného zástupce žáka. Výstupy představují cílovou úroveň, kterou lze s využitím podpůrných opatření v optimálním případě i překročit.

Jak se uvádí v RVZ ZV, v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. se výstupy minimální doporučené úrovně využijí v případě podpůrných opatření třetího stupně pouze u žáků s lehkým mentálním postižením. Pro žáky s přiznanými podpůrnými opatřeními pátého stupně jsou pro úpravu očekávaných výstupů v IVP očekávané výstupy stanovené v RVP ZŠS.

3.2 Zabezpečení vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku. Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP zástupci ředitele školy, který je zaznamená do školní matriky.

Dodatek k ŠVP č. 2

Škola nás baví

Základní škola Chotěboř, Buttulova 74, okres Havlíčkův Brod

Schváleno:

Pedagogickou radou dne 4. 9. 2017

Školskou radou dne 4. 10. 2017

Úpravy ŠVP vycházejí z Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání ze dne 3. května 2017.

1. V předmětu Tělesná výchova se mezi očekávané výstupy pro 2. období doplňují následující výstupy:

Oblast: Člověk a zdraví	Předmět: Tělesná výchova		Období: 1. – 5.
Očekávané výstupy	Učivo	Ročník	Průřezová témata
Žák: 2. období			
TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady základní plavecké dovednosti	<ul style="list-style-type: none"> • hygiena plavání • základní plavecké dovednosti 	1. - 3	
TV-5-1-12 zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	<ul style="list-style-type: none"> • vybrané plavecké techniky • prvky sebezáchovy a bezpečnosti 	1. - 3.	

2. V kapitole Tělesná výchova se v Činnostech ovlivňujících úroveň pohybových dovedností nahrazují slova „dopomoci tonoucímu“ slovem „bezpečnost“.

3. V souladu s novou úpravou RVP platí: Základní výuka plavání se realizuje na 1. stupni v celkovém rozsahu nejméně 40 vyučovacích hodin. Očekávané výstupy je možné splnit již v 1. období 1. stupně. O zařazení do ročníků rozhoduje ředitel školy.

Dodatek k ŠVP č. 3

Škola nás baví

Základní škola Chotěboř, Buttulova 74, okres Havlíčkův Brod

Schváleno:

Pedagogickou radou dne 3. 9. 2018

Školskou radou dne 12. 9. 2018

Úprava ŠVP vychází z potřeb třídy s alternativními metodami, která je součástí školy od 3. 9. 2018, základem je stále RVP pro základní vzdělávání.

Specifika vzdělávání ve třídách s alternativními metodami

Ve spolupráci se Spolkem pro rozvoj svobodného vzdělávání, z. s., se realizuje od roku 2018 v našich třídách program výuky s alternativními metodami. Předpokládá se postupné zavedení devíti ročníků. Vzdělávání je založeno na zákonitosti vývojových kroků dítěte a mladého člověka, proměn a rozvoje jeho vztahu ke světu a jeho schopnosti učit se.

Kdo jsme a co chceme

V roce 2016 vznikl z iniciativy rodičů zajímajících se o alternativní, zejména waldorfskou pedagogiku projekt s cílem vytvořit možnost vzdělávání dětí v tomto směru minimálně od 1. do 9. ročníku. 1. září 2018 byla otevřena třída s alternativními metodami Základní školy Buttulova Chotěboř, Buttulova 74. Třídy s waldorfskými prvky realizují vzdělávání žáků podle varianty ŠVP Škola nás baví. Specifika a odlišnosti tříd s alternativními metodami jsou předmětem této kapitoly. Vše, co v této kapitole není výslovně uvedeno, odpovídá kapitolám ŠVP Škola nás baví. Třídy s alternativními metodami úzce spolupracují se sdružením rodičů, které finančně, materiálně i personálně přispívá k učebnímu procesu a realizaci projektů. Naším cílem je vytvářet pro děti a s dětmi láskyplné a podnětné prostředí pro společné bytí, učení a tvoření. Chceme dětem umožnit svobodně se rozvíjet a být sebou samými, a proto klademe důraz i na to, aby dospělí, kteří jsou dětem průvodci, byli sami sebou a vnitřně svobodní.

Spolupráce se zákonnými zástupci

Spolupráce se uskutečňuje častým kontaktem mezi rodiči a učiteli, především třídními učiteli, prostřednictvím pomoci rodičů při řešení výchovných a vzdělávacích úkolů školy, při jejím materiálním zdokonalování a vybavování apod. Mnoha aspekty se také zabývá třídní učitel na četných rodičovských schůzkách, při individuálních rozhovorech a konzultacích napomáhá rodičům v chápání vyučovacích postupů a metod práce. Neméně důležitý je také potřebný podíl rodičů na přípravě třídních a školních akcí, výletů, škol v přírodě, slavností školy a podobně. Rodiče se mohou stát členy spolku rodičů, který inicioval založení tříd s waldorfskými prvky. Spolek se školou nadále úzce spolupracuje, podporuje její projekty, hmotně zajišťuje potřeby tříd.

O výsledcích vzdělávání svých dětí jsou rodiče informováni v pravidelných intervalech na třídních schůzkách. Frekvenci schůzek si domlouvá třídní učitel na začátku roku s rodiči, nejčastěji v rozsahu 6 až 8 týdnů. Kromě toho mohou využít telefonické či osobní konzultace. Třídy s waldorfským programem jsou postaveny z velké části na spolupráci s rodiči, kteří (více či méně) pomáhají při organizaci jarmarků i dalších ročních slavností. Pomáhat chodí i do vyučování, např. při výuce pletení, háčkování, či práce s vlnou, jako doprovod na bruslení, exkurze aj.

Pobyty v přírodě, výlety, exkurze

Exkurze a výlety do přírody jsou nedílnou součástí výuky a klademe na ně velký důraz, do vyučování jsou zařazovány operativně s ohledem na aktuální nabídku muzeí, výstavních sálů, divadel či dalších externích subjektů. Epochová (projektová), ale i jiná výuka může částečně probíhat i mimo prostory školy, výuka v přírodě / ve městě je zařazována operativně podle situace.

Projekty tříd s alternativními metodami

Je možné pořádat některé z níže zmíněných slavností, běžných ve waldorfských školách. Na začátku roku se učitelé spolu se zástupci rodičů rozhodují, které ze slavností chtějí organizovat – podle času, sil a personální situace.

- Svatováclavská
- Michaelská slavnost
- Martinská slavnost
- Adventní spirála
- Tříkrálová slavnost

- Masopust
- Vynášení Moreny
- Velikonoce
- Jarní slavnost
- Svatojánská slavnost

Mimo tyto tradiční slavnosti pořádají jednotlivé třídy samostatné projekty.

Pojetí vyučování

Koncepce a časová struktura výuky je inspirována obecnými principy waldorfské pedagogiky, které tvůrčím způsobem rozvíjíme vzhledem k místním, časovým a kulturním podmínkám, v nichž jsou provozovány. Naším hlavním cílem je rozpoznat možnosti, vlohy a nadání každého dítěte, pomáhat mu v poznávání světa a sebe sama tak, aby se vzděláváním a výchovou stávalo svobodným člověkem, samostatným a zodpovědným za sebe a svět. Největší důraz klademe na to, aby děti v průběhu svého školního působení, ale i po něm, měly touhu po dalším vzdělávání. Ve vzdělávání odpovídajícím individuálním možnostem a věkovým stupňům dítě poznává a prožívá svět přírody, svět lidí a svět duchovní kultury, učí se chápat smysl poznatků. Osvojuje si mateřský jazyk a cizí jazyky, poznává vědy o přírodě, společnosti, základy umění, což spolu s tělovýchovnou, pracovní a uměleckou činností umožňuje jeho zdravý tělesný, duševní a duchovní růst, rovnovážný rozvoj rozumu, citu a vůle. Učí se od první třídy cizí jazyk, hrát na flétnu, rozvíjí si umělecké a řemeslné činnosti. Vyučování je založeno na vzájemném porozumění a spolupráci učitele a žáků navzájem.

Schopnosti, nadání i podmínky ke vzdělávání každého dítěte jsou odlišné. Rozmanitost nabídky předmětů umožňuje každému dítěti najít pro sebe v učebním programu něco, v čem bude mít šanci vyniknout – stírají se tak rozdíly mezi méně a více nadanými nebo zručnými. Výkony žáků pak nejsou motivovány známkovým hodnocením, ale prožitkovým charakterem výuky, který vzbuzuje živý zájem o probíranou látku. Obsah vzdělávání, osvojování poznatků, znalost faktů a s nimi spojených dílčích dovedností a návyků nejsou chápány jako hlavní cíl vzdělávání. Vzdělávací program nenadřazuje žádný předmět či skupinu předmětů nad druhé, všechny předměty jsou určeny pro všechny žáky základního vzdělávání - dívky se tak učí práci se dřevem a kovem, chlapci pletou, háčkují, atd. Smyslem je dát všem dětem široký základ - každý z předmětů rozvíjí dílčí aspekty široké palety lidských kvalit. V programu je zohledňováno co možná největší prolínání jednotlivých témat. Ve vyučování je snaha stavět mosty mezi jednotlivými obory a předměty, představovat dětem svět ve vzájemných vztazích a ve vztahu k člověku.

Žijeme v době velmi bouřlivého rozvoje naší civilizace. Nermalou měrou k němu přispívá i závratné tempo vývoje informačních technologií. Na jedné straně je velmi snadné vyhledat téměř jakoukoliv požadovanou informaci, na straně druhé, se vývoj mění takovým tempem, že získaný poznatek stárne a je nutné jej neustále aktualizovat. Tradiční přístup ke vzdělání, vybavit jednou provždy žáka veškerým teoretickým poznáním o světě a společnosti, v níž žije, se tedy v dnešní době ukazuje jako překonaný. Do popředí vstupují lidské vlastnosti: zodpovědnost, kreativita, zájem o věc, spolehlivost. A to jsou oblasti, na které se waldorfská pedagogika zaměřuje.

Rozvrh hodin i výběr témat v jednotlivých vyučovacích předmětech se snaží přihlížet k rytmickému průběhu školního roku, týdne, dne a odpovídat přirozeně odůvodněnému střídání klidu, ochoty vnímat a potřeby pohybu. Uspořádání teoretických, uměleckých a prakticky zaměřených vyučovacích předmětů umožňuje střídání jednotlivých činností, což pomáhá zpracování učební látky a jejímu trvalému osvojení.

Epochové vyučování

Specifikem výuky je epochové vyučování, které se uskutečňuje každý den ráno prvních 120 minut čistého času (2,6 klasické 45minutové vyučovací hodiny). Celkově tedy epochové vyučování probíhá 13 vyučovacích hodin týdně. Na I. stupni se v epochovém vyučování učí předměty Český jazyk, Matematika a Kreslení forem, vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je v 1. a 2. ročníku

integrována v epochách Čj a M, od 3. ročníku jsou pro tuto vzdělávací oblast zařazovány samostatné epochy. Předmětům Matematika a Český jazyk jsou navíc přidávány pravidelné procvičovací hodiny během týdne. Velmi dobře a účelně jsou při konkretizaci učebních obsahů využity mezipředmětové vazby. Výuka v epochách umožňuje probrat větší uzavřené celky a do hloubky se ponořit do probírané látky. Žáci tak mají možnost lépe chápat souvislosti a odnést si z epochy silný a ucelený zážitek. Poznatky pak lépe ukládají do dlouhodobé paměti. Denní epochový blok není jednotvárný. Začíná rytmickou částí, která má děti probudit a zaktivizovat. Dále se v něm střídají činnosti k procvičování učiva, výklad, řešení problémů, objevování, zápis do sešitů a končí zpravidla vyprávěním, které podává žákům obrazy přiměřené jejich věku a tématům ve výuce. Děti si vedou epochové sešity, do nichž podrobně zaznamenávají probírané učivo a které bývají často bohatě ilustrovány. Epochové sešity slouží v následujících letech jako učebnice a na jejich tvorbu je kladen velký důraz.

Učební plán

Týdenní hodinová dotace pro první stupeň

Předměty	Vzdělávací oblasti										Disp. hod	Dotace pro předmět	Ročník					Časová dotace celkem
	Jazyk a jazyková komunikace		Matematika	Informatika	Čl. a jeho svět	Čl. a společnost	Čl. a příroda	Umění a kultura	Čl. a zdraví	Čl. a práce	volná		1.	2.	3.	4.	5.	
	Český jazyk a literatura	Cizí jazyk																
Český jazyk a literatura	33										2	35	5	6	8	8	8	35
Francouzský jazyk		2					1				5	8	1	1	2	2	2	8
Anglický jazyk		7					1					8	1	1	2	2	2	8
Kreslení forem											7	7	2	2	1	1	1	7
Matematika			20									20	5,5	5,5	3	3	3	20
Informatika				1								1					1	1
Člověk a svět					12							12	0,5	1,5	3	3	4	12
Hudební výchova							5					5	1	1	1	1	1	5
Výtvarná výchova							5					5	1	1	1	1	1	5
Tělesná výchova									10			10	2	2	2	2	2	10
Pracovní vyučování										5	2	7	1	1	2	2	1	7
Min. čas. dotace pro oblasti (RVP)	33	9	20	1	12	0	0	12	10	5	16	118						
Celková povinná čas. dotace													20	22	25	25	26	118
Minimální čas. dotace v ročnících													18	18	22	22	22	
Maximální čas. dotace v ročnících													22	22	26	26	26	

Celkový počet hodin epochových předmětů	13	15	14	14	15	
Počet cvičných hodin	0	2	1	1	2	

Začlenění průřezových témat

Pro realizaci průřezových témat jsme zvolili jednotnou formu a tou je integrace obsahu tematických okruhů průřezových témat do vzdělávacího obsahu vyučovacích předmětů. Každé z těchto témat je obsaženo ve výuce prvního a stejně tak i (budoucího) druhého stupně. Všechny tematické okruhy jednotlivých průřezových témat jsou zastoupeny alespoň na jednom stupni vzdělávání. Ve vzdělávacím programu vycházíme z minima, které získá během základního vzdělávání každý žák. Předpokladem je, že náplň průřezových témat poskytují žákům nad rámec povinného plánu v různé míře třídní učitelé i učitelé odborní, v jejichž pravomocích je také pořádání tematicky zaměřených projektů.

Pro větší přehlednost byla k jednotlivým průřezovým tématům přiřazena následující označení:

- OSV – Osobnostní a sociální výchova
- DEM – Výchova demokratického občana
- MUL – Multikulturní výchova
- GLO – Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- ENV – Enviromentální výchova
- MED – Mediální výchova

S kterým konkrétním výstupem a učivem se náplň jednotlivých tematických okruhů pojí, lze dohledat v tabulkách osnov jednotlivých předmětů ve sloupci Přesahy a vazby (podtržené). V tabulkách osnov jednotlivých předmětů jsou dále zaneseny i tematické okruhy, které nad povinný rámec slouží učitelům jako inspirativní (nepodtržené). Zařazení těchto průřezových témat je plně v kompetenci třídních či odborných učitelů.

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA - OSV

6..2.6..1.1.1 Osobnostní rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Rozvoj schopností poznávání			ČAS		ČAS
Sebepoznání a sebepečení					
Seberegulace a sebeorganizace					
Psychohygiena					
Kreativita	VV, KF	VV, KF	VV, KF	VV, KF	VV, KF
6..2.6..1.1.2 Sociální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Poznávání lidí					
Mezilidské vztahy					
Komunikace				ČJ	ČJ INFO
Kooperace a kompetice					
6..2.6..1.1.3 Morální rozvoj	1.	2.	3.	4.	5.
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti					
Hodnoty, postoje, praktická etika					

VÝCHOVA DEMOKRATICKEHO OBČANA - DEM

	1.	2.	3.	4.	5.
Občanská společnost a škola				ČAS	
Občan, občanská společnost a stát					ČAS

Formy participace občanů v politickém životě					
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování					

MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA - MUL

	1.	2.	3.	4.	5.
Kulturní diference					
Lidské vztahy					
Etnický původ			ČAS		
Multikulturalita					AJ, FJ
Princip sociálního smíru a solidarity					

VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH - GLO

	1.	2.	3.	4.	5.
Evropa a svět nás zajímá				AJ, FJ	
Objevujeme Evropu a svět				AJ, FJ	
Jsme Evropané					

ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA - ENV

	1.	2.	3.	4.	5.
Ekosystémy			ČAS		
Základní podmínky života			ČAS		
Lidské aktivity a problémy životního prostředí					
Vztah člověka k prostředí				ČAS	ČAS

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA - MED

	1.	2.	3.	4.	5.
6..2.6..1.1.4 Tematické okruhy receptivních činností					
kritické čtení a vnímání mediálních sdělení					INFO
interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					INFO
stavba mediálních sdělení					
vnímání autora mediálních sdělení					ČJ
fungování a vliv médií ve společnosti					
6..2.6..1.1.5 Tematické okruhy produktivních činností					
tvorba mediálního sdělení					ČJ
práce v realizačním týmu					ČJ

V poznámkách k tabulkám jsou také k jednotlivým tematickým okruhům přiřazeny zkratky, které zastupují plný název v tabulkách osnov jednotlivých předmětů.

Poznámka: Pro jednodušší orientaci byla pro jednotlivá průřezová témata a jejich tematické okruhy zvolena následující označení:

Osobnostní a sociální výchova - Osobnostní rozvoj

- OSV1 – Rozvoj schopností poznávání
- OSV2 – Sebepoznání a sebepojetí
- OSV3 – Seberegulace a sebeorganizace
- OSV4 – Psychohygienu

OSV5 – Kreativita

Osobnostní a sociální výchova - Sociální rozvoj

OSV6 – Poznávání lidí

OSV7 – Mezilidské vztahy

OSV8 – Komunikace

OSV9 – Kooperace a kompetice

Osobnostní a sociální výchova - Morální rozvoj

OSV10 – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

OSV11 – Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana

DEM1 – Občanská společnost a škola

DEM2 – Občan, občanská společnost a stát

DEM3 - Formy participace občanů v politickém životě

DEM4 - Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

GLO1 - Evropa a svět nás zajímá

GLO2 - Objevujeme Evropu a svět

GLO3 - Jsme Evropané

Multikulturní výchova

MUL1 - Kulturní diference

MUL2 - Lidské vztahy

MUL3 - Etnický původ

MUL4 - Multikulturalita

MUL5 - Princip sociálního smíru a solidarity

Environmentální výchova

ENV1 - Ekosystémy

ENV2 - Základní podmínky života

ENV3 - Lidské aktivity a problémy životního prostředí

ENV4 - Vztah člověka k prostředí

Mediální výchova

MED1 - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

MED2 - Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality

MED3 - Stavba mediálních sdělení

MED4 - Vnímání autora mediálních sdělení

MED5 - Fungování a vliv médií ve společnosti

MED6 - Tvorba mediálního sdělení

MED7 – Práce v realizačním týmu

Seznam zkratk předmětů:

ČJ Český jazyk a literatura

FJ Francouzský jazyk

AJ Anglický jazyk

M Matematika

INFO Informatika

ČAS Člověk a svět

HV Hudební výchova

VV Výtvarná výchova

TV Tělesná výchova

PV Pracovní vyučování

Vyučovací předměty

Český jazyk a literatura

Charakteristika předmětu

Mateřský (český) jazyk je naším základním nástrojem a výchozím bodem pro poznávání světa a pro mezilidskou komunikaci. Otevírá nám svět národní kultury s její osobitou mentalitou. Patříčná péče o něj je proto jedním z cílů vzdělání, neboť jazyk je důležitým prostředkem pro proniknutí a zvládnutí nejen všech vyučovacích předmětů, nýbrž mnoha oblastí života.

Jazyková výchova respektující specifika vývoje (vývojové fáze) dítěte a mladého člověka je významným žákovi pomáhajícím nástrojem sebepoznání a sebevyjádření, pomáhá mu zdokonalovat a rozvíjet jeho osobnost. Kultivací mluveného i psaného projevu se rozvíjí a kultivuje i myšlení a citění žáka.

Živý vztah k mateřskému jazyku nespočívá pouze v porozumění významu slov, ale ve skutečném prožitku jazyka samotného a jeho proniknutí na všech úrovních. Jazyk úzce souvisí s pohybem, a to nejen s pohyby řečových orgánů, ale i s pohybovou aktivitou celého těla.

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu (specifické informace o předmětu důležité pro jeho realizaci)

Předmět Český jazyk a literatura v sobě svou povahou zahrnuje prvky jazykové, literární, slohové a komunikační výchovy. Začínáme psaním, kterému předchází zařazování grafomotorických cviků zaměřených na uvolnění ruky (kreslení forem). Postupujeme od velkého tiskacího písma, přes malé tiskací k psacímu. S postupným osvojováním si písma, začínají žáci přirozeně i číst. V závislosti na již dosažené úrovni čtenářských dovedností žáci rozvíjí individuálně vlastním tempem své schopnosti hlouběji. Pracují s texty – porozumět instrukcím, vyhledat dané informace, vyvozovat závěry a vyjadřovat svůj postoj k přečtenému. Žáci pracují s různými typy textů přiměřených jejich věku, ať už samostatně nebo v menších skupinách. Metody výuky čtení a psaní aktivně přizpůsobujeme individuálním potřebám žáků. Žáci se učí pozorně naslouchat a výstižně, zřetelně, kultivovaně a gramaticky správně formulovat (v mluveném i psaném projevu). Vedeme žáky k tomu, aby dokázali s porozuměním vyhledávat a zpracovávat patřičné informace, aby pak sami mohli srozumitelně formulovat svou analýzu, shrnutí, hodnocení a postoje. Vedeme žáky nejen k formální a stylistické správnosti, ale i k tvůrčí práci s jazykem a k obsahové bohatosti a autenticitě.

Kritické myšlení, láska ke čtení, prožitek (dramatizace, recitace, vlastní tvůrčí psaní).

Obsah vzdělávacího oboru (předmětu) Český jazyk a literatura lze v návaznosti na RVP pro přehlednost rozčlenit na

- komunikační a slohovou výchovu,
- jazykovou výchovu a
- literární výchovu.

Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

Komunikační a slohová výchova

Klade se důraz především na formu mluveného a psaného projevu. Žáci se učí pozorně naslouchat a výstižně a zřetelně formulovat. Poté, co zvládnou písmo a dále na něm pracují, se učí číst s porozuměním vyhledávat a zpracovávat patřičné informace, aby pak sami mohli srozumitelně formulovat svou analýzu, shrnutí, hodnocení a postoje. Žáci jsou vedeni nejen k formální a stylistické správnosti, ale i k tvůrčí práci s jazykem a k obsahové bohatosti a autenticitě.

Každý žák si vytváří pod vedením učitele vlastní učební text ve formě tzv. epochového sešitu. Tyto záznamy v něm jsou přehledem probraného učiva, a proto je formě i obsahu věnována velká pozornost od první třídy. Epochové sešity nahrazují totiž svým způsobem učebnice, které se používají spíše jen jako jeden z možných zdrojů informací, a to zpravidla až ve vyšších ročnících. Při tvorbě sešitů se žáci učí pracovat s estetickou úpravou textu a postupem času si též procvičují schopnost

vhodného využití nejrůznějších slohových útvarů. Na začátku stojí důsledné vedení učitele, které výsledně směřuje k samostatnému zpracování učiva ze strany žáků.

Jazyková výchova

Žáci postupně objevují vnitřní i formální zákonitosti češtiny, osvojují si je a učí se je vhodně aplikovat. Studují gramatické struktury, pravopisná pravidla a osvojují si spisovnou podobu češtiny v porovnání s hovorovým jazykem, nářečím a s cizími jazyky. Tím se nejen učí kultivovaně vyjadřovat, nýbrž rozvíjejí své logické myšlení, schopnost porovnávání, třídění, rozlišování a zobecňování jevů. Český jazyk se tak stává nejen nástrojem pro získávání informací, ale i předmětem poznávání.

Literární výchova

Žáci se prostřednictvím příběhů vyprávěných učitelem a později i četby vžívají do dějů a do osudů postav pohádkových, mytických, smyšlených i historických, čímž získávají formou obrazů živé povědomí o hodnotách, morálních zásadách a kulturně-historickém vývoji lidské společnosti, které se jim stává nástrojem rozvíjení vlastní osobnosti a poznávání sebe sama i druhých. Český jazyk navíc není v literatuře již jen prostředkem k poznávání kultury vlastní, ale stává se prvním mostem k ostatním kulturám světa do té doby, než si člověk osvojí další cizí jazyk. Žáci si při práci s národní a světovou literaturou mohou uvědomit souvislosti ale i rozdíly mezi kulturou ostatních národů a tou vlastní.

Výuka literatury ale zdaleka nespočívá jen v poslouchání a čtení. Důležitá je praktická práce s nejrůznějšími literárními žánry (ne tedy jen jejich identifikace, nýbrž přímý prožitek), ať už se jedná o recitaci poezie, dramatizaci literárních textů či diskuse nad přečtenými díly. Zde se dá literární výchova těžko oddělit od slohové, protože žáci jsou také vedeni k vlastní tvorbě. Škola vytváří podmínky pro samostatnou tvořivou činnost žáků. Mohou se vydávat se například třídní a školní noviny s vlastními příspěvky a literárními pokusy, hraje se loutkové divadlo, připravují recitační programy, divadelní představení apod. Je rozvíjena verbální i neverbální komunikace, spolupráce ve skupině, kultivuje se mluvený, psaný i pohybový projev, žáci vstupují do rozličných reálných i modelových životních situací, učí se vystupovat před diváky a reflektovat své zážitky. Skrze vlastní činnost žáci spějí k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit rozvoj jejich postojů a životních hodnot a obohatit jejich duchovní život.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Předmět Český jazyk svými výchovnými cíli a strategiemi (postupy) umožňuje žákům rozvíjet:

Kompetence k učení

- Rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva.
- Předkládá žákům možnosti používání osvojených dovedností z jazykového vzdělávání v jiných oblastech.
- Vede žáky k systematickému vedení a ukládání informací.
- Vede žáky k aplikaci naučených pravidel pravopisu a jejich vzájemnému propojování.
- Seznamuje žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem.

Kompetence k řešení problémů

- Vede žáky k tomu, aby samostatně nalézali pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy.
- Vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnit správné řešení.
- Vede žáky k samostatnému vyhledávání potřebných informací z různých informačních zdrojů.

Kompetence komunikativní

- Vede žáky ke spisovnému vyjadřování, rozlišování spisovné, obecné a nespisovné češtiny.
- Vede žáky ke správné formulaci obsahu sdělení v rámci probíraných žánrů, nabízí žákům dostatek příležitostí k porozumění probíraných literárních textů.
- Vede žáky pomocí literárního i gramatického učiva k rozšiřování slovní zásoby.
- Vede žáky ke správné, srozumitelné stavbě větných celků, k vyprávění.

Kompetence sociální a personální

- Vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli diskutovat v malých skupinách i v rámci celé třídy.

- Vede žáky k tomu, aby dokázali požádat o pomoc.

Kompetence občanské

- Seznamuje žáky s naším slovesným dědictvím a pomáhá jim vysvětlovat jeho význam.
- Žák nachází literární vzory.
- Český jazyk posiluje v žácích mravní cítění a jednání.
- Podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby.

Kompetence pracovní

- Vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní.
- Vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

1. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení hlásek, slov a jednoduchého známého textu hůlkovým písmem Čtení jako konfrontace známého textu	Výchova demokratického občana
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Reaguje na ústní pokyn učitele Řešení hádanek	Osobnostní a sociální výchova
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy, neskáče do řeči, se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorech školy nekřičí, zdraví učitele i ostatní dospělé osoby, na začátku vyučování se s učitelem přivítá, na konci rozloučí, spolužáky oslovuje křestním jménem, učitele vhodným způsobem, dokáže vyjádřit omluvu, vyřídit jednoduchý vzkaz	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	Rytmizace říkadel, veršů, doprovázených smysluplnými gesty Zkvalitnění výslovnosti nápodobou, přednes nápodobou Verše k obraznému ztvárnění hlásky Vyprávění známých pohádek, legend (k ročním svátkům a slavnostem) a krátkých příběhů Dramatizace pohádek Jazykolamy Vyprávění vlastních zážitků, přání	

<p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>		
<p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<p>Správné sezení</p> <p>Správný úchop psacích potřeb (voskovky, bločky)</p> <p>Psací potřeby udržuje v čistotě</p> <p>Udržuje v pořádku sešity</p>	
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>Píše správné tvary velkých tiskacích písmen a číslic – římských (do XII) a arabských (do 20 - 100), abeceda</p> <p>Čte velká tiskací písmena celé abecedy a číslice</p> <p>Opisuje jednoduchá krátká slova z tabule, příp. text známé básně</p> <p>Rozlišení dlouhých a krátkých slabik</p>	

2. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti</p>	<p>Genetická metoda čtení</p> <p>Čtení krátkého textu malým i velkým tiskacím písmem</p> <p>Čtení vlastního textu</p> <p>Pochopení textu</p>	OSV 1
<p>ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti</p>	<p>Reaguje na ústní pokyn učitele</p> <p>Řešení jednoduchých hádanek a rébusů</p>	
<p>ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru</p> <p>ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích</p>	<p>Požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy, neskáče do řeči, se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorech školy nekřičí, zdraví učitele i ostatní dospělé osoby, na začátku vyučování se s učitelem přivítá, na konci rozloučí, spolužáky oslovuje</p>	OSV 8

	křestním jménem, učitele vhodným způsobem, dokáže vyjádřit omluvu, vyřídit jednoduchý vzkaz	
<p>ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p> <p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p> <p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>Rytmizace říkadel, veršů doprovázených smysluplnými gesty</p> <p>Rozklad slov na slabiky a hlásky v pohybu</p> <p>Vyprávění známých bajek a legend</p> <p>Dramatizace bajek a legend</p> <p>Vyprávění vlastních zážitků, přání</p> <p>Recitace narozeninových básniček</p> <p>Přednes básni doprovázející roční dobu a slavnosti</p> <p>Přednes průpovědí</p> <p>Rozlišení krátkých a dlouhých slabik</p>	<p>OSV 6, OSV 7, OSV 11</p>
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	<p>Správné sezení</p> <p>Správný úchop psacích potřeb (pastelka, doporuč. trojhranná silná)</p> <p>Udržuje v pořádku sešity, penál</p>	
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>Píše správné tvary malých tiskacích písmen celé abecedy a číslic pastelkou</p> <p>Opisuje z tabule</p> <p>Píše samostatně vlastní krátký text v jednoduchých větách</p> <p>Píše jednoduchý text podle diktátu</p>	<p>Kreslení forem</p> <p>OSV 5</p>
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	<p>Abeceda</p> <p>Rozlišuje malá i velká písmena celé tiskací abecedy</p> <p>Psací abeceda – malá písmena</p> <p>Rozkládá text na slova, slova na hlásky, slabiky a slova (složená slova) oběma směry v pohybu</p> <p>Dlouhé a krátké samohlásky</p>	

ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	Věta oznamovací, tázací, rozkazovací	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Měkké a tvrdé souhlásky Velké písmeno na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování (doporučujeme rozlišit barevně)	

3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	Čtení textu tiskacím i psacím písmem Čtení vlastních zápisů Hlasité čtení Čtení knih Vyhledávání v textu Porozumění textu	OSV 1
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Porozumění písemně zadanému úkolu Reaguje na ústní pokyn učitele	
ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-06 - volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Požádá, poděkuje, sděluje slušnou formou svá přání a potřeby, odpovídá na dotazy, neskáče do řeči, se spolužáky mluví slušně, při vyučování se hlásí o slovo, v prostorech školy nekřičí, zdraví učitele i ostatní dospělé osoby, na začátku vyučování se s učitelem přivítá, na konci rozloučí, spolužáky oslovuje křestním jménem, učitele vhodným způsobem, dokáže vyjádřit omluvu, vyřídí jednoduchý vzkaz	OSV 8

<p>ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost</p> <p>ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči</p> <p>ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev</p> <p>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</p> <p>ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves</p> <p>ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy</p> <p>ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku</p> <p>ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu</p> <p>ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění</p> <p>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</p>	<p>Rytmické verše doprovázené pohybem</p> <p>Recitace básní</p> <p>Vyprávění příběhů</p> <p>Dramatizace příběhů</p> <p>Vyprávění vlastních zážitků</p> <p>Vyprávění podle časové a dějové posloupnosti</p> <p>Přednes narozeninových básniček</p> <p>Popis osobnosti, situace</p> <p>Jazykolamy</p> <p>Vyjádření hodnotícího postoje, přání</p>	<p>OSV 6, OSV 7, OSV 11</p> <p>MUL 3</p>
<p>ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním</p>	<p>Správné sezení</p> <p>Správný úchop psacích potřeb (plnicí pero)</p> <p>Udržuje v pořádku sešity</p>	
<p>ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p> <p>ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení</p>	<p>Píše správné tvary psacího písma celé abecedy perem</p> <p>Zaznamenává vývoj písma (práce s různými psacími potřebami)</p> <p>Opisuje text</p> <p>Vlastní krátký text - záznam vlastních zážitků nebo textu</p> <p>Píše jednoduchá diktovaná sdělení</p> <p>Kontroluje a opravuje vlastní zápis</p> <p>Samostatně píše krátké věty a jednoduchá sdělení vlastních zážitků</p>	<p>OSV 5</p> <p>Kreslení forem Člověk a svět</p>
<p>ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky</p>	<p>Abeceda, řazení slov podle abecedy</p> <p>Rytmická cvičení členění slov na hlásky, slabiky, celých slov a kvantity samohlásek</p> <p>Rozlišuje a píše tiskací i psací formou písmena celé abecedy</p>	

ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	Slova opačného a podobného významu, nadřazená, podřazená, souřadná Vyjmenovaná slova Spodoba znělosti – párové souhlásky	Člověk a svět
ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	Slovní druhy – úvod - podstatná, přídavná jména, slovesa	
ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Vyjmenovaná slova bě, pě, vě, mě dě, tě, ně ú/ů	

4. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	Četba prózy i poezie Četba knih dle vlastního výběru a zájmu Práce s literaturou Čtení vlastních zápisů Tiché čtení Společné čtení literatury Zkvalitnění čtení – plynulost, barva hlasu, intonace, výrazové čtení	OSV 1 MED 1
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	Tematické projekty Tematické slohové práce (vyprávění) Zápisy v epochových sešitech a portfoliu Kontroluje své zápisy a opravuje chyby Stavba textu do odstavců Vlastní literární tvorba v próze i poezii	Člověk a svět Kreslení forem Výtvarná výchova OSV 5

<p>ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p>	<p>Opakování epochového učiva</p> <p>Vyprávění vlastních zážitků</p> <p>Popis známých osob, situací, věcí</p> <p>Reprodukce prózy</p> <p>Přednes poezie a vlastní tvorby</p> <p>Vyprávění z vlastní četby</p> <p>Vyprávění z literatury vztahující se k učivu v epochách</p> <p>Jazykolamy</p> <p>Mluvený projev ve spisovné podobě jazyka</p> <p>Dramatizace příběhů</p>	<p>Hudební výchova</p> <p>OSV 5, OSV 11</p> <p>MUL 3</p>
<p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku</p> <p>ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<p>Na začátku a konci sdělení pozdraví</p> <p>Sděluje učiteli slušně svá přání a potřeby, požádá a poděkuje</p> <p>Odpovídá na dotazy</p> <p>Neskáče do řeči</p> <p>Se spolužáky mluví slušně</p> <p>Při vyučování se hlásí o slovo</p> <p>Spolužáky oslovuje křestním jménem</p> <p>Při sporu se učí nejednat agresivně</p> <p>Dokáže vyjádřit omluvu</p> <p>Dokáže vyřídit jednoduchý vzkaz</p> <p>Rozhovory s vyučujícím a se spolužáky</p> <p>Spisovný verbální projev během výuky</p>	<p>OSV 6, OSV 7, OSV 8</p>
<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<p>Antonyma</p> <p>Synonyma</p> <p>Příbuzná slova vyjmenovaných slov</p>	
<p>ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku</p> <p>ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách</p>	<p>Vyjmenovaná slova a slova příbuzná</p> <p>Kořen, předpona, přípona, koncovka</p>	
<p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu</p> <p>ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<p>K určování slovních druhů užívá kvalitativní pojmy</p> <p>Slovní druhy</p> <p>Kategorie slovních druhů: podst. a přídavná jména – rod, číslo, zavedení pojmu pádu</p> <p>slovesa – osoba, číslo, čas</p>	

5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas</p> <p>ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává</p>	<p>Četba prózy i poezie</p> <p>Četba knih dle vlastního výběru a zájmu</p> <p>Samostatná práce s textem</p> <p>Čtení z odborných časopisů a knih</p> <p>Práce s encyklopedií</p> <p>Čtení vlastních zápisů v epochových sešitech</p> <p>V textu rozlišuje podstatné sdělení, vnímá podrobnosti, rozumí celku</p> <p>Zkvalitnění čtení hlasitého výrazové čtení</p>	<p>OSV 1</p> <p>MED 1</p>
<p>ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení</p> <p>ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry</p> <p>ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti</p> <p>ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p>	<p>Tematické epochové práce</p> <p>Tematické slohové práce</p> <p>Zápisy v epochových sešitech</p> <p>Vlastní literární tvorba v próze i poezii</p> <p>Referáty</p> <p>Kontroluje své zápisy a opravuje chyby</p> <p>Stavba textu do odstavců</p>	<p>Kreslení forem,</p> <p>Výtvarná výchova</p> <p>OSV 5</p>
<p>ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta</p> <p>ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru</p> <p>ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma</p> <p>ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů</p> <p>ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy</p>	<p>Vyprávění příběhů a mýtů starověkých kultur</p> <p>Vyprávění vlastních zážitků</p> <p>Popis známých osob, situací, věcí</p> <p>Dramatizace příběhů</p> <p>Recitace veršů</p> <p>Recitace vlastní tvorby</p> <p>Reprodukce prózy</p> <p>Přímá řeč</p> <p>Vyprávění z vlastní a doporučené četby</p> <p>Opakování epochového učiva</p>	<p>Globální výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>OSV 6,</p> <p>OSV 7,</p> <p>OSV 11</p> <p>MUL 3</p>

<p>ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace</p>	<p>Sděluje učiteli slušně svá přání a potřeby požádá a poděkuje, na začátku a konci sdělení pozdraví Odpovídá na dotazy srozumitelně, celou větou Neskáče do řeči Se spolužáky mluví slušně Při vyučování se hlásí o slovo Spolužáky oslovuje křestním jménem Při sporu se učí nejednat agresivně Dokáže vyjádřit omluvu Dokáže vyřídit jednoduchý vzkaz Rozhovory s vyučujícím a se spolužáky Spisovný verbální projev během výuky</p>	<p>OSV 8</p>
<p>ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě</p>	<p>Vyprávění příběhů a mýtů Vyprávění vlastních zážitků Popis známých osob, situací, věcí Vyprávění z vlastní a doporučené četby</p>	<p>Člověk a svět</p>
<p>ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová</p>	<p>Antonyma Synonyma Nadřazená a podřazená slova Stupňování přídavných jmen</p>	
<p>ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty</p>	<p>Kategorie vzoru u podstatných a přídavných jmen Kategorie způsobu u sloves Základní kategorie zájmen a číslovek</p>	
<p>ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí</p>	<p>Určování základní skladební dvojice Tvoření vět jednoduchých a souvětí Přímá řeč</p>	
<p>ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje</p>	<p>Slovní druhy</p>	
<p>ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</p>	<p>Časování sloves Skloňování podstatných jmen Shoda přísudku s podmětem</p>	

Charakteristika předmětu

Předmět Matematika má důležité postavení ve vzdělávacím procesu. Poskytuje vědomosti potřebné v praktickém životě každého člověka. Obsah předmětu je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

- Číslo a početní operace
- Číslo a proměnná
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Geometrie v rovině a v prostoru

Součástí je i tematický okruh Nestandardní aplikační úlohy a problémy.

Číslo a početní operace

V tomto tematickém okruhu je pro žáky důležité pochopit kvalitu čísla. Pod pojmem každé číslice by si měli uvědomit konkrétní pojem. Číslice není obrazem ve smyslu zavádění zápisu písmenek, ale obrazem číselné kvality. Obraz tedy souvisí s podstatou čísla, ne s vnější formou číslice.

Utváření aritmetických a geometrických pojmů je spojeno s vnímáním a činností vlastního pohybového organismu. Počítání je již zvnitřněným pohybem, při kterém také pohyb vnímáme. Proto je zpočátku veškeré počítání propojeno s pohybem rytmických cvičení (např. násobkové řady). Matematika má blízký vztah také ke kreslení forem, kde konkrétně cvičíme a pěstujeme to, co je pro matematizování tolik potřebné: uvědomovat si pohyb rukou.

Díky vnitřní pohyblivosti vzniká schopnost zapojit fantazii při řešení matematických problémů.

Jistotu může dítě při počítání prožít ve správném řešení určitého problému.

Důležité je neustálé procvičování a opakování probrané látky.

Číslo a proměnná

Žáci si osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Další vědomosti se prohlubují na druhém stupni v tematickém okruhu Číslo a proměnná.

Závislosti, vztahy a práce s daty

Žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, uvědomují si změny a závislosti známých jevů, Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů a v jednoduchých případech je také konstruují.

Geometrie

Jednou z vůdčích myšlenek tohoto předmětu je rozvoj a podpora názorné prostorové představivosti.

V počáteční geometrii, kreslené ještě od ruky, procvičujeme při odhadování proporcí a poměrů jistotu pohybu ruky, která je dobře připravená kreslením forem v prvních školních letech.

Základní schopnosti, znalosti a techniky budeme stupňovat přiměřeně věku (s částečným přesahem do jiných předmětů).

Žáci se musí s přibývajícím věkem učit vycítit geometrické závislosti, myšlenkově je uchopit a použít k praktickému řešení - rýsování.

Zacházení s rýsovacími pomůckami má žáky vést k jednoznačné a přesné konstrukci (znázornění).

Radost při rýsování má žákům pomáhat rozvíjet trpělivost, pečlivost a přesnost, stejně jako samostatnou a tvořivou činnost.

Geometrické útvary se učí znát při kreslení, vychází se od pravidelných forem, které nejsou pojednány jako zvláštní případy obecných forem, ale právě jako základní útvary, které nejjasněji hovoří řečí dané formy. Zde dochází k postupnému osvojování pojmů: šikmý, svislý, vodorovný, oblouk, nahoře, dole, uprostřed, oblé, hranaté; symetrie osová, středová, souměrnost, shodnost, podobnost, průniky, uzly, křivka, přímka, úsečka, bod, rovinné útvary, úhel, trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh.

Předmět matematika je vyučován hlavně v epochách, které umožňují hlubší propracování daného tématu. V průběhu celého roku je pak probrané učivo procvičováno a rozšiřováno v procvičovacích hodinách (časová dotace pro každý ročník viz tabulka).

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

V předmětu rozvíjíme u žáků především tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

- Žáky vedeme k sebehodnocení.
- Individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch.
- Žákům umožňujeme ve vhodných případech realizovat vlastní nápady při řešení netradičních algebraických a geometrických úloh

Kompetence k řešení problémů

- Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit.
- Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.
- Děti vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.
- Začleňujeme metody kooperativního učení a jejich prostřednictvím vedeme děti ke spolupráci při vyučování.

Kompetence sociální a personální

- Během vzdělávání používáme skupinovou práci žáků, vzájemnou pomoc při učení.
- Sociální kompetence vyvozujeme na praktických cvičeních a úkolech.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí.
- Učíme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.
- Učíme žáky pracovat v týmu.

Kompetence občanské

- Ve třídních kolektivech žáci společně stanovují pravidla chování.
- Jsou respektovány individuální rozdíly (národnostní, kulturní).

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.
- Výuku doplňujeme o praktické exkurze
- Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

Matematika a její aplikace

1. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, - vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace</p>	<ul style="list-style-type: none"> - počítání v oboru 1-20 a orientace v číselné řadě 1-100 - čtení a zápis čísel (římských, arabských) - porovnávat čísla na základě množství nebo pořadí - rytmická cvičení a počátky pamětního zvládnutí některých násobkových řad - komutativnost sčítání ($3 + 4 = 4 + 3$) - zavedení všech čtyř základních početních výkonů (sčítání, odčítání, násobení, dělení) v oboru do 20 a písemná forma těchto operací - počáteční cvičení v pamětním počítání 	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v prostoru (vpravo - vlevo, vpřed - vzad). - znalost hodin ($1/4$, $1/2$, celá hodina). 	Člověk a svět
<p>GEOMETRIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišení kruhu, čtverce, trojúhelníku. Počítání a porovnávání geometrických útvarů (menší, větší, stejný) 	Kreslení forem

2. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti</p>	<ul style="list-style-type: none"> - orientace v číselné řadě 1-1000 - rozšíření početních výkonů v oboru přirozených čísel do 100 (úlohy s více početními výkony najednou) - rytmická cvičení a pamětní osvojování násobkových řad do 11 - elementární slovní úlohy - odhady a kontrola výsledků - procvičování pamětního počítání - číselná osa - stovky, desítky a jednotky ve 	

jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	trojčíferném čísle - porovnávání čísel, odhady výsledků - komutativní násobení ($5 \times 4 = 4 \times 5$)	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	- časové pojmy (minuty, hodiny, den, měsíc, rok, včera, dnes, zítra)	Člověk a svět
GEOMETRIE M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	- osově souměrné formy - základní útvary v rovině - lomená čára, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh	

3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	- rozšíření oboru přirozených čísel přes 1 000 - desítková soustava - pamětné sčítání a odčítání vícečíferných čísel - odhady a kontrola výsledků - míry - váhy a početní cvičení s jejich aplikacemi - pokračování v osvojování násobkových řad (indiv. až do 20), pamětné počítání - násobilka: 2-12 - písemné sčítání, odčítání, násobení a dělení jednocíferným dělitelem beze zbytku přes 1000 - řešení slovních úloh - zaokrouhlování přirozených čísel (desítky, stovky)	Člověk a svět
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 - popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Časové pojmy (rok-52 týdnů, 365 dnů, přestupný rok) Vývoj jednotek v průběhu historie	Člověk a svět
GEOMETRIE	Jednotky délky a jejich převody	Člověk a svět

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 - rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Osově souměrné útvary Základní útvary v prostoru: kvádr, krychle, koule	
---	--	--

4. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-05 modeluje a určí část celku, požívá zápis ve formě zlomku M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	- prohlubování písemného sčítání a odčítání víceciferných čísel v oboru do 1 000 000. - zavedení zlomků, poznání zlomku jako díl celku (z části k celku) - zlomek jako porovnávání (vztah k násobení). - užití zlomků v praxi - sčítání a odčítání, jednoduchých zlomků. - převedení nepravých zlomků ve smíšená čísla a obráceně - opakování všech čtyř početních výkonů a písemného násobení a dělení s vícemístnými čísly - pamětné počítání - slovní úlohy	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	- tabulky, jízdní řády	
GEOMETRIE M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-03 znázorní rovnoběžky a kolmice M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- základní útvary v rovině - lomená čára, přímkka, polopřímka, úsečka, čtverec, kružnice, obdélník, trojúhelník, kruh, čtyřúhelník, mnohoúhelník - vzájemná poloha dvou přímek v rovině-náčrty, zavedení pojmů	Člověk a svět
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-5-4-01 řeší jednoduché praktické	- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady	

slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky		
---	--	--

5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose</p>	<ul style="list-style-type: none"> - opakování čtyř početních výkonů s přirozenými čísly v oboru i více než 1 000 000 - spojení čtyř základních početních výkonů (smíšené příklady) - počítání se zlomky (krácení a rozšiřování, počítání s desetinnými zlomky, znázorňování a porovnávání zlomků) - zavedení desetinných čísel a osvojování vztahu mezi desetinným číslem a desetinným zlomkem - jednoduché početní operace s desetinnými čísly - násobení a dělení čísly 10, 100, 1000 a dál - závorky - stálá péče o pamětné počítání - měření a vážení (jednotky-délkové, obsahové, hmotnostní) - sčítání a odčítání, násobení a dělení zlomků 	
<p>ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy</p>	<ul style="list-style-type: none"> - závislosti a jejich vlastnosti - diagramy, grafy, tabulky, jízdní řády 	<p>Globální výchova Člověk a svět</p>
<p>GEOMETRIE M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - základní geometrické útvary a pojmy-konstrukce: bod, přímka, rovnoběžka, kolmice; různoběžky, úsečka, střed, osa - rovinné útvary: kružnice, kruh, čtverec; rovnoběžník, obdélník, trojúhelník - prostorové útvary: krychle, kvádr, koule, kužel, jehlan, válec -základní vlastnosti - jednotky: délkové míry, obsahové 	

<p>čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru</p>	<p>míry - výpočty: obvod, obsah - pomocí čtvercové sítě</p>	
<p>NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky</p>	<p>- slovní úlohy - číselné a obrázkové řady - magické čtverce - prostorová představivost</p>	

Kreslení forem

Obecná charakteristika

Podstatou pro waldorfskou školu specifického vzdělávacího oboru Kreslení forem je umění linie (čáry), jež vede k prožívání pohybových kvalit, tedy duševního pohybu na podkladě bezpředmětné formy – a rovněž naopak: k prožívání formy jako stopy pohybu. Cílem tohoto předmětu je harmonizovat smyslové pohybové vnímání v souvislostech celé lidské bytosti.

Pohyb zachycený ve formě – nikoliv však v ní ustrnulý – prožívají děti v raném školním věku nejprve také na základě vlastního tělesného pohybu (kreslí formy rukama ve vzduchu, nohama na podlaze, „chodí“ formu), později se prožívání formy stále více přenáší do jejich nitra. Ve vztahu formy k prostoru či k ploše se žáci učí objevovat zákonitosti vlastní vnitřní rovnováhy i rovnováhy světa kolem. V tomto aspektu je kreslení forem blízce spřízněno s eurytmií.

Na rozdíl od běžného předmětného kreslení se tedy tento předmět zabývá kvalitativním uchopením bezpředmětných forem jako tvůrčích principů.

Skutečnost, že kreslení forem je z hlediska provádění spřízněno s oblastí výtvarné výchovy, neomezuje jeho širokou působnost v dalších oblastech. Význam utváření linie se nejzřetelněji projevuje v psaní (podpůrná cvičení tzv. dynamického kreslení) a v geometrii, která je podporována cvičeními tzv. geometrie kreslené volnou rukou. V pracovním vyučování – v modelování, dřevořezbě či kovotepectví – podporuje schopnost vtiskovat formu různým materiálům. V dramatické výchově a pohybové výchově podporuje rozvoj výrazu v tělesném pohybu – tedy schopnost gesta.

Pohybová podstata, umělecky tvůrčí ztvárnění a kvalitativní přístup – těmito svými základními rysy poskytuje kreslení forem celostní pedagogice účinný nástroj schopný prakticky oslovit a vzájemně harmonizovat volní, citovou i myšlenkovou úroveň vyvíjejícího se člověka.

Hlavní motivy a nástin obsahu vyučování

V 1. a 2. ročníku splňuje kreslení forem především úlohu průpravy a doprovodných cvičení při výuce psaní v rámci vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura. Jeho prostřednictvím jsou uskutečňovány vybrané výstupy z českého jazyka

Od 3. do 5. ročníku je kreslení forem obecnějším základem pro geometrické úlohy v rámci vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace.

1. stupeň - 1. období

Kreslení nebo utváření linií do obrazu jsou předchůdci vyučování psaní. Písmenka prožívají malí školáci nejdříve živě v obrazech. Tak dítě využívá co možná nejdéle své tvořivé síly, než je vedeno k něčemu abstraktnějšímu. A čím bohatší byl umělecký život, jenž obklopoval malé dítě, tím radostněji a bděleji táhne později k uchopení intelektuálních pojmů (symbolické myšlení).

1. ročník

Uchopíme linii jako stopu pohybu. Linie se objevuje ve dvou polárních možnostech: jako přímka a jako oblouk. Při kreslení má dítě prožít charakteristický rozdíl těchto dvou forem: jednoznačný směr přímky vyžaduje a podporuje soustředění, myšlenkou řízenou vůli. Dynamická, k cíli nezaměřená „křivka“ ponechává individuální prostor – pocit určuje vůli. Během 1. ročníku se třídní učitel vrací k těmto základním formám v stále nových obměnách.

Dítě je tak stále více vedeno od prožívání forem k jejich utváření: ve cvičeních vertikálního zrcadlení formy (vlevo – vpravo) je dítě schopno samostatně dotvářet celek obrazem vzoru – vlevo od vertikály je vzor, vpravo dítě dotváří zrcadlový obraz.

2. ročník

Při kreslení forem má být pěstováno vnitřní vnímání. Tuto schopnost vnitřního pohybu můžeme cvičit obdobně jako v 1. ročníku – ve cvičeních horizontálního zrcadlení formy (nahore – dole): dítěti předložíme pouze horní polovinu horizontální formy a ono samo musí hledat odpovídající doplnění dole. Dítě přitom musí „vnitřně ožít“ a předložený tvar vnímat jako něco „nehotového“. Cílem tedy je, aby dítě ve své představě (a přirozeně i na papíře) doplnilo a dokončilo, co je nedokončené, nehotové.

3. ročník

V návaznosti na osovou symetrii budeme cvičit volné „asymetrické symetrie“. U těchto cvičení se už nejedná o symetrii, která spočívá na vztazích „vpravo – vlevo“ nebo „nahore – dole“, ale o formy, které se rozvíjejí ze svého středu na tři strany (ven) a k nimž má dítě najít dotvářející formy, které vedou dovnitř. Cílem je, aby byla opětně nastolena rovnováha a harmonie ve vztahu uvnitř a vně. To podporuje větší samostatnost a pohyblivost představ, které se začínají rozvíjet teprve s devátým rokem.

Rozvíjíme cit pro okolí formy: forma nežije sama o sobě, ale utváří také své okolí. Zde se výrazně uplatňují dostatečné zkušenosti dětí s barvami, které získaly při akvarelovém malování.

Tím se v dítěti rozvíjí cit pro styl: jde přece o to, aby rozvíjelo svou schopnost, nalezlo odpovídající formu. Tato cvičení jsou zároveň vhodná pro vytváření vnitřních prostorových představ, které pomáhají kvalitativně připravit na geometrii.

1. stupeň -2. období

4. ročník: Po 10. roce jde také o to, aby se pozornost žáků obrátila na formy v jejich okolí. Co doposud kreslili volným způsobem – bez předmětného spojení, to nacházejí nyní jako formy kolem sebe.

V procesu proměny forem dále rozvíjíme prostorovou představivost dítěte. Křížením a protínáním linií silně oslovujeme vědomí dítěte. Tím u něj také podporujeme schopnost koncentrace.

V tomto školním roce nabízí východiska pro kreslení forem látka k vyprávění (severská mytologie): v jednodušších proplétaných pásech a uzlových motivech (rytina písma, na

brožíků a náramcích; zdobení helem, zbraní, lodí; keltské a langobardské proplétané motivy). S těmito motivy přichází nové téma – „vpředu a vzadu“.

V této souvislosti můžeme vázat také lodní uzly a potom je i nakreslit. Není na škodu, když dále vytváříme formy vycházející z kruhu, ale stejně dobře lze vycházet z trojúhelníku, čtverce, pětiúhelníku a šestiúhelníku.

5. ročník

V 5. ročníku převádíme kreslení forem do základů geometrie. Opět můžeme začít s elementárními polaritami kruhu a přímky. Žáci pracují bez kružítka a pravítka, tedy „volnou rukou“. Jednotlivá cvičení akcentují pohyblivou proměnlivost geometrických forem. Přestože se v této „geometrii volné ruky“ jedná o nejelementárnější zážitky, je velmi plodné nechat žáky prožít něco právě z této dimenze, která přesahuje prospěšnou a praktickou stránku běžné geometrie. Bude to o to snadnější, když se podaří, aby kromě působících zákonitostí geometrie děti prožili také krásu jejích tvarů a přísně určenou souhru jejích vzájemných vztahů.

Je možné pokračovat v kreslení forem, souvisejících s látkou k vyprávění (Mezopotámie, Indie, Egypt, Řecko).

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Kompetence k učení:

pěstujeme u žáků schopnost průběžného odhadu stavu práce (která část formy je správná, která místa je třeba pozměnit)
individuálním přístupem k žákům maximalizujeme jejich šanci prožít úspěch

Kompetence k řešení problémů

vedeme žáky k tomu, aby sami poznali smysl a cíl učení, aby měli pozitivní vztah k učení, posoudili, aby kriticky zhodnotili výsledky svého učení a diskutovali o nich

Kompetence komunikativní

pěstujeme v žácích schopnost pozorování forem a výstižné formulace toho, co je správný tvar a co je třeba u formy změnit
učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných
podporujeme přátelské vztahy

Kompetence sociální a personální

vedeme žáky k pomoci a povzbuzování navzájem
žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí
učíme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky

Kompetence občanské

vedeme žáky k zamýšlení se nad individuálními rozdíly lidí projevujícími se odlišností jejich výtvorů

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení vytvořeného díla
- vedeme žáky k pravidelnému dokončování práce

Kreslení forem

1. stupeň

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata;
<p>Od elementárních forem k základu písma (výstupy - Český jazyk) ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev</p>	<p>1. ROČNÍK - přímka (svislá, vodorovná, šikmá) a oblouk v mnohonásobných obměnách s důrazem na rytmus formy - jednoduché oblé a hranaté formy - v sobě uzavřené formy: trojúhelník, kruh, ovál (elipsa), osmička (lemniskáta) - spirála: zavíjení a rozvíjení - jednodušší hvězdy - vertikální symetrie (zrcadlení vlevo-vpravo) - kreslení jako předcvičení k psaní (dynamické kreslení)</p> <p>2. ROČNÍK - rytmická cvičení s elementárními formami - rozvíjení dynamického kreslení - snadné proměny forem (oblé v hranaté) - horizontální symetrie (zrcadlení nahoře - dole) - symetrie osová, čtyřstranná symetrie - jednoduché copy (splétané pásy) - lemniskáty a jejich variace</p>	<p>OSV3, OSV5</p> <p>Výtvarná výchova Matematika (geometrie) Český jazyk</p> <p>OSV3, OSV5 Výtvarná výchova Matematika (geometrie) Český jazyk</p>

<p>Geometrie volné ruky (Výstupy - Matematika - geometrie v rovině a prostoru) M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině</p>	<p>3. ROČNÍK - uvnitř a vně: cvičení asymetrické symetrie - okolí a střed formy - jednoduché uzly</p> <p>4. ROČNÍK - k daným formám hledat doplnění do celku, nedokonalé zdokonalit, završit - proměňovat: oblé v hranaté, hranaté v oblé, čtyřnásobné v pětinnásobné apod. (geometrické aspekty forem) - formy z keltské a langobardské kultury</p> <p>5. ROČNÍK - spirály, spirálové pásy, spirálová pečeť - jednoduché uzlové variace - formy stahovat a uvolňovat - formy z řecké a etruské kultury</p>	<p>OSV3, OSV5</p> <p>Výtvarná výchova Český jazyk</p> <p>Výtvarná výchova Matematika (geometrie)</p> <p>Výtvarná výchova Matematika (geometrie)</p>
--	--	---

Cizí jazyk

Charakteristika předmětu

Výuka cizího jazyka směřuje v plné míře k naplňování očekávaných výstupů vzdělávacího oboru RVP ZV Cizí jazyk.

1. STUPEŇ

1. období (1. – 3. ročník)

Výuka v prvním období je založena na „úplném ponoření“ do cizího jazyka, vychází z přirozené schopnosti napodobovat, která je základním principem učení až do devíti let. Zpěvem písní a recitací básní a říkadel, doprovázených gesty a mimikou, se děti seznamují s mluvenou formou jazyka, s jeho charakteristickými zvuky a melodiemi. Ponoření do jazyka napomáhají také hry a dramatizace příběhů. Učitel se snaží vést výuku pokud možno jen v cizím jazyce.

Přesné porozumění není v tomto období cílem práce. Důležitější je zprostředkovat dítěti intenzivní prožitek jazyka, jelikož nevědomě vstřebané obsahy budou vědomě vyzdvíženy v pozdějších letech. Slovní zásoba se v tomto věku většinou nepřekládá, děti si slova, fráze a větné celky postupně osvojují z kontextu výuky. Také gramatické struktury jsou zatím užívány a procvičovány výhradně v kontextu, žáci je užívají na základě nápodoby, bez vědomého učení.

Významným prvkem výuky je rytmus, ať už jde o rytmus prožívaný skrze jazyk nebo o rytmus vlastního vyučování. Rytmus v tomto věku výrazně podporuje paměť. Sborová recitace se střídá s recitací ve skupinách a spěje k samostatnému projevu jednotlivých žáků v krátkých dialogích, často inspirovaných básněmi nebo určitým tématem. Při rozhovorech se žáci seznamují se základními obraty společenského styku, učí se reagovat na otázky a pokyny.

Také vyprávění krátkých příběhů hraje, stejně jako v hlavním vyučování, už od 1. ročníku důležitou roli. Poslechem souvislého sdělení se děti učí sledovat proud cizí řeči a rozvíjí porozumění slyšenému textu. Obsah vyprávění často navazuje na témata v hlavním vyučování.

2. období (4. – 5. ročník)

Ústní práce se dále rozvíjí. Děti v tomto věku mají dobrou paměť a velký potenciál k učení. Jejich cit pro řeč jim navíc umožňuje vnímat krásu cizího jazyka. Texty k recitaci a písně proto nabývají na obsahu a na obtížnosti. Recitací a řečovými cvičeními pokračují žáci v osvojování čisté výslovnosti a správné větné melodie a také v rozšiřování idiomatické slovní zásoby. Učitel jednoduše a obrazně uvede obsah básně nebo písně, kterou se děti dále učí opakováním po učiteli.

Ve věku 9 – 10 let se u dětí vyvíjí nový, individuálnější přístup k jazyku. Nejvýznamnějším prostředkem individuálního uchopení jazykového materiálu je nově zavedené psaní a čtení. Dříve, než žáci dostanou tištěné texty, učí se číst to, co sami napsali. Žáci nabývají schopnosti dívat se na cizí jazyk s odstupem, porovnávat ho s mateřským jazykem a s pomocí učitele objevovat jeho pravidla. Učitel je vede k tomu, aby objevená pravidla zkusili sami v praktické podobě formulovat, poté je společně zapisují do sešitu. Ve výuce jazyka roste důraz na poznávání reálií anglicky a francouzsky mluvících zemí a jejich porovnávání s přírodními i kulturními podmínkami v České republice.

Ve 4. ročníku je stěžejním tématem výuky přechod k psaní, seznamování se s grafickou podobou slov. Velká část hodin je věnována pečlivému zapisování známých textů do sešitů a následné práci s nimi (čtení, dramatizace, rozhovory, procvičování pravopisu slov, vyvozování pravidel).

Od 5. ročníku začíná vědomé vyučování, rozšiřování a procvičování slovní zásoby. Žáci jsou podporováni v tvořivém přístupu k jazyku a v tvůrčím používání známých výrazů. Tomu napomáhá poslech a četba živých a výstižných popisů lidí, míst a situací a také odpovídající domácí úkoly. Prohlubuje se porozumění pro zákonitosti jazyka, pro gramatiku.

Forma realizace

V 1. a 2. ročníku se anglický a francouzský jazyk vyučuje s časovou dotací 2 vyučovací hodiny týdně. Od 3. – 5. třídy jsou to 2 + 2 vyučovací hodiny týdně.

Anglický jazyk

1. třída

V první třídě přijímají děti vše s nadšením, sympatiemi a otevřeností. Výchozím bodem výuky je napodobování sborovým zpěvem a řečí, většinou doprovázených gesty a mimikou. Děti by měly co nejdříve získat příležitost mluvit ve skupinách a také samostatně. Hlavními sloupy výuky je básnický formovaná řeč - rytmus a rým. Běžná řeč v próze, která se používá od začátku, je jiná. Velkou roli mají také hry. V nich se děti dostávají zcela do činnosti a k tomu náležitým aktivitám. Velký význam má také vyprávění. Posloucháním se děti učí sledovat proud cizí řeči. K tomu se vytváří schopnost porozumět slyšenému textu.

Na konci školního roku by toto měla většina dětí ovládat. Proto musí být látka často opakována a procvičována.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální	Verše, písně a pohybové hry (These are my eyes, these are my toes) Prstové hry, hry v kroužku Jednoduché pokyny („go to the blackboard“, „look out of the window“) Rytmické, praktické a hravé osvojování slovní zásoby (čísla 1 –	Výtvarná výchova Hudební výchova Český jazyk

oporu CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	10, části těla, barvy, základní činnosti během dne, oblékání, základní zvířata ...) Jednoduché rozhovory a dialogy (rodina, přátelé,...) Poslouchání a učení se z paměti příběhům (pohádky a jiné) + malé dramatické scénky	
--	---	--

2. třída

V tomto školním roce hraje ve vyučování velkou roli dualistický prvek (otázka a odpověď, ano – ne, ty – já). Děti mají mnohem větší podíl na výuce než v první třídě. V nejlepším případě reagují na autentické situace, např. když je do třídy pozván rodilý mluvčí. Také stavba hodiny a aktivity v hodině by měly být více rytmicky a silně kontrastně zdůrazněná: tiché přijímání jednotlivých hlásek a jemností řeči se střídá s živými hlasitými hrami. Tak se vytvoří dynamické vyrovnání mezi tichou a hlasitou řečí, mluvením a nasloucháním. Jednotlivá témata rozhovorů se musí lišit a být rozšiřována (např. počet možných odpovědí na určitou otázku: „How do you get to school?“)

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	Aktivity a témata z první třídy jsou dále rozvíjeny formou her a říkadel Nová témata: počasí, věci kolem nás, ovoce a zelenina, dny v týdnu, roční období, měsíce, počítání 1-20, slovíčka z říše přírody, činnosti během dne, oblečení, příběhy o zvířátkách Hry, které používají opakování struktur a slovíček Naslouchání jednoduchým příběhům a malé dramatické scénky Základní otázky a odpovědi o sobě (Who are you? Where do you live? How old are you?...)	Výtvarná výchova Hudební výchova Český jazyk

3. třída

Ve třetím školním roce musíme počítat s větší schopností žáků porozumět. Děti mají velký smysl pro jazyk, pro různé nuance v mluvené řeči a pro zdůrazňování jednotlivých slov, jsou schopni naučit se delší texty nazpaměť. Baví je hrát různé scénky – především zábavné, ve kterých mají různé role. V tomto školním roce začíná příprava dětí na čtení a psaní pro 4. třídu. Děti se učí texty, které budou později psát. Procvičujeme základní prvky a gramatiku jazyka (jednotné, množné číslo).

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně	Aktivity a témata z první třídy jsou dále rozvíjeny formou her a říkadel Nová témata: počasí, věci kolem nás, ovoce a zelenina, dny v týdnu, roční	Výtvarná výchova Hudební výchova Český jazyk

<p>i neverbálně</p> <p>CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>období, měsíce, počítání 1-20, slovíčka z říše přírody, činnosti během dne, oblečení, příběhy o zvířátkách</p> <p>Hry, které používají opakování struktur a slovíček</p> <p>Naslouchání jednoduchým příběhům a malé dramatické scénky</p> <p>Základní otázky a odpovědi o sobě (Who are you? Where do you live? How old are you?...)</p>	
--	---	--

4. třída

Ve věku kolem deseti let se u dětí vyvíjí nové silné sebevědomí. To, co se děti doteď naučily jako celek, musí nyní být individualizováno. Mluvená řeč se rozvíjí živou formou dál. To znamená řečová cvičení, verše, básně, písně, ale i hry s otázkami a odpověďmi. Zavádíme psaní a to slouží dětem jako prostředek individuálně psát jednotlivé věci, které v této době existují ve vědomí dětí ve třídě.

Děti potřebují ve svém okolí určitý řád při své školní práci. K tomu je velmi důležité strukturovat stavbu hodiny. Jednotliví žáci budou potřebovat pozornost a podporu učitele, protože psaním se projeví chyby, které nepoznáme při ústní práci.

Psaní v cizích jazycích začínáme texty, které už žáci znají z prvních tří let výuky. Velká pozornost je věnována vedení sešitu, které by mělo být podobné, jako jsou žáci zvyklí z hlavního vyučování. Díky předchozímu procvičení jsou zápisy v sešitech většinou bez překladu do mateřského jazyka. Zpočátku by měl být zaveden jeden sešit na básně a jednoduchá cvičení a později další sešity na slovíčka, diktáty a gramatiku.

Předtím, než dostanou žáci tištěné texty ke čtení, čtou děti to, co samy napsaly. Setkávají se v nové formě s tím, co už slyšely, prožily a naučily se ústně.

Jako první četba jsou vhodné hlavně příběhy, které děti slyšely ve vyprávění v prvních letech výuky.

Vše, co se děti naučí na tomto stupni, by měly nejprve slyšet, např. ve vyprávění nebo předčítání, ne číst spolu s učitelem.

Slovíčka si mohou děti, potom kdy je procvičily, psát po částech, které spolu souvisí (např. části těla, roční období...). Tyto listy by měly být jen v cizím jazyce. Děti by také neměly psát cvičení jako slovo za slovem. Co nejčastěji by se měly používat ústně v celých větách v odpovídajícím tvaru ve větě i s jednoduchými přídavnými jmény. Děti se mohou setkávat s těmito slovy tak, že učitel vytvoří z těchto slov příběh, který je dětem blízký. Z tohoto příběhu může dvě, tři nejdůležitější věty napsat na tabuli. Text může obsahovat tolik opakování, kolik je potřeba.

Jako další cvičení mohou být písemné úkoly z jednoduchých diktátových textů (např. dvě věty, které děti umí nazpaměť a nyní je mají napsat).

Zpívání a recitování, stejně jako malé rozhovory tvoří další důležitou část vyučování.

Učitel musí dávat pozor na to, aby žáci všem gramatickým formám opravdu rozuměli. Měli by také najít základní pravidla a sami je formulovat (pragmatická pravidla na rozdíl od těch, které najdeme v běžných učebnicích gramatiky.) Rozhovory o gramatice vedeme v mateřské řeči.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
<p>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p> <p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a</p>	<p>Psaní veršů, básní a písní, které se děti naučily v prvních třech ročnících a nyní je čtou jako svou první četbu</p> <p>Procvičování abecedy, krátké diktáty,</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Výtvarná výchova</p>

<p>jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>rozdíl mezi psanou a čtenou podobou slova</p> <p>Zavedením gramatiky zažívají děti poprvé: přítomnost (často užívanými slovesy) spolu s osobními zájmeny (ostatní časy v textech), druhy slov, množné číslo, přídavná jména, předložky.</p> <p>Další práce s tázacími zájmeny, určitý/neurčitý člen, sloveso to be, to have</p> <p>Píšeme krátké texty o zvířatech, o počasí, o předmětech doma</p> <p>Děti se učí a recitují nové básně o přírodě, ročních obdobích a ty, které se vztahují k hlavnímu vyučování</p> <p>Hry, malé dramatické scénky, hádanky a podobné části vyučování</p>	
--	--	--

5. třída

Děti v tomto věku (11 let) disponují dobrým rytmickým myšlením. Mohou a měly by se naučit mnoho nového. Je to také věk, kdy může být pěstována krása řeči. To může učitel podporovat tím, že bude co nejčastěji podporovat kreativitu dětí. K tomu jsou dobré odpovídající domácí úkoly. Samotné hodiny by měly být živé a mnohotvárné a také tempo výuky by se mělo měnit. Děti rády recitují dlouhé básně a mohou zpívat náročnější kánony. Prohlubuje se porozumění pro gramatiku, pro kterou se připravovaly už ve 4. třídě. Slovíčka by se měla více procvičovat a učit z paměti. Děti mohou zkoušet být kreativní a psát samy básně na určité téma, jako např. přírodní nálada nebo o zvířatech.

Ústní práce pokračuje ve formě dialogu – otázka a odpověď, řečových cvičení a mnoha různých básní. Recitování je dobrým prostředkem pro děti k dobré a jasné výslovnosti a rozvíjení autentické melodií vět. Žáci se nemají básně učit z papíru, ale opakováním po učiteli. Idiomatická řeč a slovní zásoba se také rozšiřuje recitováním. Když uvádíme novou báseň, stačí, když učitel řekne jednoduchými slovy obsah bez dalších podrobností, ale zato s velkou fantazií.

Čím pestřejší je slovní zásoba, tím více jsou děti povzbuzovány používat kreativně nová slova, např. psát krátké příběhy. Abychom vzbudili větší zájem o nová slovíčka, měly by děti slyšet a číst mnoho názorných a charakteristických popisů lidí, míst, situací, ...

Při práci s četbou je důležité, uvést nová slova před tím, než se s nimi děti setkají v textu. Můžeme se také současně zabývat dalšími tématy souvisejícími s textem. Otázky k porozumění textu probereme nejprve s celou třídou ústně. Nejdříve po tomto je začínáme psát, můžeme je zadat i jako domácí úkol.

V mateřské řeči zavádíme nové gramatické struktury. Po procvičení a pochopení těchto struktur můžeme tato pravidla co nejjednodušeji zapsat do gramatického sešitu, samozřejmě v mateřské řeči a formulované dětmi. Je opravdu dobré mít zcela samostatný gramatický sešit a vést ho od 5. do 9. třídy. Mohou také srovnávat mateřskou řeč s angličtinou.

Pro děti bude k dispozici malá anglická knihovna.

K získání zájmu dětí je také dobré pracovat s dětmi na dramatických scénkách a malých divadelních rolích.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
<p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Recitace, písně, básně, divadlo, vyprávění, čtení textů</p> <p>Procvičování slovní zásoby z četby a dalších témat, pravidelné krátké diktáty</p> <p>Návrhy pro gramatiku:</p> <p>Přítomný čas prostý a průběhový (věty kladné, záporné a tázací)</p> <p>Tvoření množného čísla, i nepravidelné</p> <p>Slovesa to live, like, can</p> <p>Předložky</p> <p>Tázací zájmena</p>	<p>Český jazyk</p> <p>Hudební výchova</p>
<p>CJ-5-2-02 - sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře</p>		

Francouzský jazyk

1. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
-----------------------	-------	-----------------------------------

<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p>	<p>Říkanky, básničky, verše, rozpočítadla</p> <p>Prstové hry</p> <p>Písňe doprovázené pohybem</p> <p>Jednoduché pokyny, ukazování a pojmenování</p> <p>Tematické okruhy: dny v týdnu, roční období, základní číslovky do 10, části těla, denní režim, barvy, předměty ve třídě, pozdravy, rozloučení, konverzační témata (jméno, bydliště)</p> <p><u>Gramatická část:</u></p> <p>jednoduché větné struktury</p> <p>otázky a odpovědi – to je..?/je to..?/máš?</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>
---	---	---

2. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal</p>	<p>Tematické okruhy a aktivity z 1. třídy jsou dále rozvíjeny</p> <p>Postupně obsáhlejší říkanky, básničky, verše, rozpočítadla, písňe</p> <p>Poslech vyprávění, dramatizace</p> <p>Jednoduchá konverzace</p> <p>Tematické okruhy: měsíce, základní číslovky do 20, oblečení, denní režim, barvy, přírodní jevy, zvířata; konverzační témata (věk, rodina, škola)</p> <p><u>Gramatická část:</u></p> <p>otázky, odpovědi – to je..?/je to...?/máš?, otázky –Tvary slovesa „být“ a „mít“</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>

3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně</p> <p>CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-3-1-02 zopakuje a použije</p>	<p>Tematické okruhy a aktivity z 1. a 2. třídy jsou dále rozvíjeny</p> <p>Básně, písňe, říkadla, abeceda, rčení, pořekadla, řečová cvičení</p> <p>Ukazování a pojmenování, jednoduchý popis obrázku</p> <p>Poslech vyprávění a dramatizace, hry</p> <p>Jednoduchá konverzace</p> <p>Tematické okruhy: průběh dne, hodiny, čas, další číslovky, oblečení, město, vesnice,</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>

slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	dopravní prostředky, jídlo a pití, nákupy; konverzační témata (cesta do školy, počasí) <u>Gramatická část:</u> jednoduché větné struktury tvary sloves 1. a 2. osoba Osobní zájmena v základním tvaru	
--	--	--

4. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata
<p>CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy</p> <p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Tematické okruhy a aktivity z 1. – 3. třídy jsou dále rozvíjeny</p> <p>Básně, písně, řečová cvičení</p> <p>Zápis veršů, básní a písní, slovní zásoby osvojených v prvních třech ročnících i nově naučených</p> <p>Hlasité čtení zapsaných textů</p> <p>Psaní jednoduchých popisů</p> <p>Příběhy, poslech a reprodukce, odpovědi na otázky, dramatizace</p> <p>Krátké diktáty</p> <p>Tematické okruhy: bydlení, předměty v domácnosti, vlastnosti lidí a věcí, příroda, zvířata, světové strany a orientace v okolí, nákupy</p> <p><u>Gramatická část:</u> přítomný čas sloves osobní, přivlastňovací a tázací zájmena procvičování abecedy rod podstatných jmen běžná přídavná jména protiklady, zápor a otázka</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>

5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby Průřezová témata

<p>CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností</p> <p>CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu</p> <p>CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá</p> <p>CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu</p>	<p>Delší básně, hádanky, přísloví, písně, divadlo, vyprávění, čtení textů</p> <p>Ústní a písemné otázky a odpovědi k textu, reprodukce</p> <p>Psaní jednoduchých popisů</p> <p>Začátek systematické práce se slovní zásobou</p> <p>Práce s dvojjazyčným slovníkem</p> <p>Pravidelné krátké diktáty a testy</p> <p>Tematické okruhy: příroda, příběhy, časové údaje, charakteristika lidí, zvířat, míst, ročních období, osobní údaje</p> <p><u>Návrhy pro gramatiku:</u></p> <p>první seznámení se základními časy (přítomnost, minulost, budoucnost)</p> <p>stavba věty (slovosled)</p> <p>podstatná jména (člen/skloňování)</p> <p>tvary množného čísla</p> <p>zápor a otázka</p> <p>základní předložky</p> <p>zájmena</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Hudební výchova</p> <p>Český jazyk</p>
<p>CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat</p> <p>CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života</p> <p>CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře</p>		

Hudební výchova

Charakteristika předmětu

Tento předmět je vyučován ve všech ročnících a je mu věnována v 1.-5. ročníku 1 hodina týdně. Předmět hudební výchova je realizován výstupy ve vzdělávací oblasti Umění a kultura. Dále jsou do výuky tohoto předmětu zařazena témata z průřezových témat Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Mediální výchova.

Ve vyučování hudební výchovy je využívána hromadná, skupinová, popřípadě individuální forma výuky, tyto formy lze navzájem kombinovat. Předmět je realizován v odborné učebně hudební výchovy nebo v kmenové třídě, součástí tohoto předmětu mohou být i návštěvy koncertů apod.

Vzdělávací předmět hudební výchova je nedílnou součástí vzdělávacího procesu na waldorfské škole. Umožňuje žákům uchopovat umělecké a kulturní stránky života formou odpovídající jejich

věku. Napomáhá jejich osobnostnímu i sociálnímu vývoji prostřednictvím praktické realizace vlastních prožitků pomocí specifického jazyka hudby a jeho výrazových prostředků.

Společná hudební práce dané třídy by měla být zároveň součástí pokud možno každého vyučovacího předmětu realizovaného formou epoch. Některé z očekávaných výstupů k prvnímu stupni vzdělávacího předmětu hudební výchova částečně naplňují vzdělávací předměty První cizí jazyk a Druhý cizí jazyk, které zaujímají v tomto vzdělávacím programu specifické postavení a získávají od vzdělávací oblasti Umění a kultura dvě hodiny časové dotace.

Tento vzdělávací předmět je zpracován pro jednotlivé ročníky a v jejich rámci (v souladu se strukturou vzdělávacího oboru Hudební výchova v RVP ZV) členěn na následující kapitoly:

- Vokální činnosti
- Instrumentální činnosti
- Pohybové činnosti
- Poslechové činnosti
- Hudební teorie

V průběhu vzdělávacího procesu je kladen důraz na tři základní oblasti, v jejichž rámci je tento vzdělávací předmět uskutečňován. Oblast vědomostní a poznatková zahrnuje hudební teorii, skladbu, dějiny hudby a hudební formy. Oblast pocitová obsahuje uchopování nálad jednotlivých tónin, harmonií a jejich realizaci prostřednictvím různých druhů nástrojů. Třetí oblast – pohybová umožňuje žákům proniknout do sféry hudby pomocí vlastního tělesného pohybu a prožít podstatu rytmu a taktu. Se všemi jmenovanými oblastmi se žáci setkávají jak v práci na společném i individuálním hlasovém projevu, tak v individuální i společné hře na nástroje, v rozhovorech o hudbě a jejích výrazových prostředcích a při poznávacích činnostech.

Základem pro učební osnovy vzdělávacího předmětu Hudební výchova, pro přístup k žákům při procesu vyučování a volbu vyučovacích metod a strategií jsou vývojové fáze osobnosti, jimiž žáci v průběhu základního vzdělávání procházejí. Z nich vyplývají pro tento vzdělávací předmět následující metodické pokyny:

V prvních třech ročnících je žák prostřednictvím nápodoby veden k uchopování hudby jako celku melodického, rytmického i harmonického. Pomocí přirozeného pohybu těla se společně se spolužáky učí písním, aniž by je uchopoval abstraktně či pomocí hudebních znaků. Základním prostředkem procesu učení má být činnost individuální a ve společenství třídy.

V následujících třech ročnících odpovídá způsob vedení vyučovacího procesu žakovým nově nabytým schopnostem uchopení „hudební gramatiky“ – taktu, rytmu, intervalů, tónin, nálad skrytých v harmonii, zápisu hudby. V procesu učení působí prožitek z praktické realizace hudby v souladu s intelektuálním uchopováním hudebních výrazových prostředků.

V průběhu posledních tří let základního vzdělávání jsou ve vzdělávacím procesu vytvářeny příležitosti k vývoji logického myšlení a utváření vlastního úsudku na základě hudební teorie a dějin hudby. Žáci jsou vedeni k uplatňování dosavadních návyků při hře na nástroj a zpěvu a jejich využití pro vědomý rozvoj vlastních schopností.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Kompetence k učení

- Žák vybírá vhodné způsoby, metody a strategie pro efektivní učení se zpěvu, hře na nástroj a pro získání rytmických schopností.
- Umí si najít informace, které se týkají dějin hudby a hudební teorie.
- Seznamuje se s obecně užívanými termíny, znaky a symboly v oblasti hudebních výrazových prostředků.

Kompetence k řešení problémů

- Zamýšlí se nad jednotlivými oblastmi hudební problematiky.
- Porovnávání hudebních stylů a žánrů v dějinných souvislostech a dělá si o nich úsudek.
- Pokouší se uplatnit své poznatky prostřednictvím hudební improvizace.

Kompetence komunikativní

- Je schopen vzájemnému naslouchání a k porozumění zvukům, melodiím atd.
- Poznává a cvičí mimoslovní komunikaci.
- Vytváří si a formuluje si vlastní názor na problematiku jednotlivých oblastí hudby.

Kompetence sociální a personální

- Využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných ke kvalitní a smysluplné spolupráci při společné práci nad hudebním dílem.
- Rozumí notovým záznamům, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění.

Kompetence občanské

- Chápe práva a povinnosti souvisejících s uměleckou tvorbou a kulturní sférou lidské společnosti.
- Dokáže se vcítit do tradic vlastního národa, ale i národů Evropy či světa, utváří si smysl pro kulturu a tvořivost, respektuje kulturu jiných národů.

Kompetence pracovní

Získává pracovní návyky, které mu později umožní plnit povinnosti a závazky.

1. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Vokální a pohybové činnosti Jednohlasé písně odpovídající kvintové náladě (pentatonické), písně s volným rytmem, melodie písní cca v rozsahu d-a, může být postupně rozšiřován. Písně doprovázet jednoduchými, přirozenými pohyby, jednoduché kolové tance změnami směru tam a zpět Procvičovat nevědomě uchopení hudební formy Procvičování jednoduchých rytmů nápodobou, taktování na dvě a tři doby	
HV-3-1-02 rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.	Instrumentální činnosti Hra na flétnu (správné uvolněné držení nástroje, seznámení se zněním prvních tónů, cvičení pro správné dýchání a tvoření tónů, jazykolamy, cvičení správného nasazení jazykem) Hra již známých jednoduchých písní navazující na vokální činnosti a cvičení) Realizace a improvizace doprovodů k příběhům pomocí melodických nástrojů (kantely, metalofony).	OSV3, OSV5, OSV7, OSV8
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.		
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.	Poslechové činnosti Rozlišení výšky tónů. Procvičování schopnosti ztišit se a naslouchat. Generální pauza (okamžité zmlknutí) – jako cvičení pozornosti	Český jazyk

2. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata

HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Vokální a pohybové činnosti Rozšíření dosavadního jednohlasého písňového repertoáru. Rozšiřování hlasového rozsahu, dechová a intonační cvičení vycházející z obrazů (příběhů), z kvalit a nálad. Provázení písní přirozeným pohybem, tance k ročním obdobím, kolové hry (např. lidové). Procvičování složitějších rytmů bez vázanosti na takt. Instrumentální činnosti Hra na flétnu (upevňování návyků správného dýchání a tvoření tónu, prstová cvičení prostřednictvím vhodně volených písní). Realizace doprovodů k příběhům či hrám na melodicko-rytmické a rytmické nástroje. Improvizované hudební rozhovory s užitím nástroje či hlasu k vyjádření nálady nebo charakteru zvířat v bajkách. Poslechové činnosti Vědomí výška tónu a melodie. Procvičování schopnosti ztišit se a naslouchat.	OSV3, OSV5, OSV7, OSV8
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.		
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.		Český jazyk
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.		

3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase.	Vokální činnosti Zpěv písní v jednohlase s pevně danou tóninou. Zvětšování repertoáru lidových písní Počátek zavádění dvojhlasu v souladu s historickým vývojem. Jednoduché kánony Péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu). Témata písní se váží k ročníkovému tématu a tématům hlavního vyučování, jsou využívána témata i prvních dvou ročníků. Instrumentální činnosti Hra na sopránovou zobcovou flétnu vhodně volenými písněmi a cvičeními, realizace písní v návaznosti na vokální činnosti, realizace prvního dvojhlasu také v návaznosti na vokální činnosti. Hra na rytmické a jiné melodické nástroje (instrumentální práce ve skupinách, cvičení bdělosti při střídání skupin, realizace improvizovaných doprovodů k písním, přede hry, dohry).	OSV3, OSV5, OSV7,
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem.		OSV8 MUL3
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře.		Člověk a svět (epocha řemesel)
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie.		

<p>HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby.</p>	<p>Pohybové činnosti Tance (rozšíření repertoáru prvních dvou ročníků), proplétání. Procvičování jednoduchých rytmů vázaných na takt a metrum. Prožívání výšky, síly, délky tónu pomocí pohybu.</p> <p>Poslechové činnosti Poslechové hry (převádění výšky, síly a délky tónu a metra do vědomí). Rozvíjení schopnosti naslouchat např. pomocí poslechu skladeb nacvičených v individuální nástrojové výuce.</p> <p>Hudební teorie Úvod do psaní not - stupnice C-dur</p>	
<p>HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální.</p>		

4. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasu v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.</p>	<p>Vokální činnosti Bohaté prožití malé a velké tercie jako příprava puberty Individuální a společná realizace lidových, vandrovních, řemeslnických a umělých písní. Rozvíjení vícehlasu (složitější kánony, první vícehlas v terciích).</p>	<p>Člověk a svět</p> <p>OSV3, OSV5, OSV7, OSV8</p>

<p>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.</p>	<p>Péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu).</p> <p>Instrumentální činnosti</p> <p>Rozvíjení schopností ve hře na zobcovou flétnu (hra písní v tóninách D dur, G dur, F dur, prstová cvičení na základě vhodně volených písní).</p> <p>Hra na flétnu podle notového zápisu (jednoduché a složitější kánony, písně v souladu s vokální činností).</p> <p>Realizace předeher, meziher a doher (na flétnu či jiné melodické nástroje, na rytmické a rytmicko-melodické nástroje).</p> <p>Společné muzicírování s využitím individuálních nástrojů jednotlivých dětí i skupin.</p> <p>Střídání, přesnost nástupů a cvičení bdělosti.</p> <p>Poslechové činnosti</p> <p>Prožívání a poslech jednoduchých forem písní (např. pomocí realizace doprovodu k nim pomocí různých typů nástrojů nebo realizace jednotlivých částí různými pěveckými skupinami), zvědomování dané formy.</p> <p>Uchopování intervalů prostřednictvím poslechu.</p> <p>Rozdíl mezi dechovými a smyčcovými nástroji a seznámení se s dalšími skupinami nástrojů.</p> <p>Hudebně-pohybové činnosti</p> <p>Procvičování složitějších rytmů vázaných na takt.</p> <p>Rozšíření repertoáru již známých tanců.</p> <p>Hudební teorie</p> <p>Přechod od vnitřního prožitku k notám, zavedení notového sešitu</p> <p>Úvod do výuky intervalů (například pomocí klaviatury)</p> <p>Vědomé uchopení délek not a taktu v notovém zápisu, taktování.</p> <p>vyprávění epizod, krátkých příběhů ze života známých umělců.</p>	<p>OSV6</p> <p>MUL3</p>
--	--	-------------------------

5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
-----------------------	-------	-----------------------------------

<p>HV-5-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlasě v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti.</p>	<p>Vokální činnosti Zpěv písní a skladeb v dur a moll. Zpěv písní s návazností na ročníkové téma – starověké Řecko. Péče o hlas (rozšiřování rozsahu, cvičení dechu, procvičování intonace a síly tónu).</p> <p>Instrumentální činnosti Hra na flétnu (dvojhlasé a tříhlasé polyfonní skladby, jednoduché harmonické homofonní skladby).</p>	<p>OSV3,OSV5, OSV7,</p>
<p>HV-5-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not.</p>	<p>Nácvik hry z “partitury” (notového zápisu s více systémy). Realizace jednoduchých improvizací.</p> <p>Poslechové činnosti Prožívání, poslech a pozorování metroritmických prostředků v řeckých tancích. Rytmičké diktáty.</p>	<p>OSV8 MUL3</p>
<p>HV-5-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní.</p>	<p>Zvědomování kvality tónů, dynamiky, metra, tempa a jiných výrazových prostředků na základě realizace a poslechu živě realizovaných skladeb. Poslech písní a jednoduchých skladeb a zvědomování jejich formy. Poslech intervalů.</p> <p>Hudebně-pohybové činnosti Pohybové improvizace k hudbě, naznačení nálady k příběhu s návazností na ročníkové téma.</p>	
<p>HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přehry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace.</p>	<p>Řecké tance.</p> <p>Hudební teorie Pozorování a poznávání různých typů kánonů skrze realizaci a poslech možnost grafického znázornění 2-3hlasých kánonů v partituře) Durové stupnice a tóniny do dvou křížků a béček, intervaly, kvintový kruh.</p>	
<p>HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby.</p>	<p>Obrazně pojatá výuka forem (např. malá a velká písňová forma, rondo atd.).</p>	
<p>HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny.</p>		<p>Dějepis</p>

HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace.		
---	--	--

Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět provází žáka po celou dobu školní docházky jako potřebné vyrovnávání ostatního vyučování kladoucím důraz především na rozum. Dítě prožívá uměleckou činnost samo sebe i okolní svět ve svém duševnu. Učitel si musí být vědom, že hodiny výtvarné výchovy napomáhají harmonizaci vývoje dítěte. V malbě je posilován především cit, v kresbě je podpořeno myšlení a modelováním vůle.

V nižších ročnících můžeme vnímat uměleckou činnost i jako prostředníka pro propojení rozumových představ přijatých v hlavním vyučování a citového prožitku. Dítě se tak s navozenými představami lépe a trvaleji spojuje. Ve vyšších ročnících, po té co se žák učil pozorně vnímat svět kolem sebe, je stále více podporován ve svébytnějším a kreativnějším projevu.

Témata a techniky vycházejí ze zvláštností věku (vývojová stádia dítěte), ale citlivě je třeba vycházet i ze složení třídy a její vyzrálosti. V 1. až 5. ročníku se používá v malování technika „mokrě do mokrého“. Kresba se cvičí pomocí voskového pastelu, volně či podle učitelovy předlohy na tabuli. (Kresba je cvičena specifickým způsobem i v hodinách kreslení forem.) Modelování začíná prací s včelím voskem, dále s hlinou, a rovnoměrně přibývá do výtvarného vyučování zejména od 4. ročníku, ve vyšších ročnících se pracuje i např. s kamenem – sochaření.

Ve výtvarné výchově děti dotvářejí průběžný život školy přípravou pozvánek, kulis, plakátů, masek, oznámení atd.

V nižších ročnících učitel slovně postup krokuje a doplňuje ukázkou. Barvy jsou voleny na základě společného hledání a rozhovoru. Starší žáci se „učí vidět“ a pozorovat pomocí modelů a předloh. Nejstarší žáci jsou podněcováni k svobodnému a uměleckému přepisu skutečnosti a zároveň k objevování sebe sama. Dostávají příležitost k experimentování, používají různé formáty, kombinují materiály.

Zejména v nižších ročnících spolupracuje učitel výtvarné výchovy úzce s učitelem epochového vyučování a dotváří umělecky obsah jeho hodin. Těžiště tematické kresby je často přímo v epoše. Ve vyšších ročnících je možná i spolupráce s ostatními uměleckými činnostmi (hudební výchova, dramatická výchova, tanec, aj.) Řada dalších výtvarných technik je zařazena do předmětů ručních prací a řemesel.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Výchovné a vzdělávací postupy v předmětu Výtvarná výchova směřují k utváření klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- Poznání, že častým opakováním a cvičením motorických dovedností se zvyšuje jistota provedení
- Obohacování představy získané v naukových předmětech o smyslový prožitek a přispívání k lepšímu zapamatování, prožívání a ztvárňování kvality protipólných pojmů
- Spojení spolupráce ruky a oka, zlepšování prostorové orientace a odhadu

Kompetence k řešení problémů

- Rozvoj schopnosti svobodně uměleckou cestou přistoupit k řešení zadaného tématu
- Sledováním práce spolužáků poznávání, že možnosti řešení mohou být různé

Kompetence komunikativní

- Rozšíření slovní zásoby o odborné pojmy
- Cílené učení se schopnosti vyjádřit svůj prožitek a cíl svého snažení, zároveň i učení se schopnosti srozumitelně popsat viděné
- Poznání, jak umělecká práce může být možností mimoslovního dorozumění a má všeobecnou platnost

Kompetence sociální a personální

- Rozvíjení spolupráce při společné přípravě a úklidu materiálu
- Úspěchy v umělecké tvorbě posilují sebevědomí žáků méně schopných v jiných předmětech
- Posilování etického citění

Kompetence občanské

- Kultivace vlastního vkusu a jeho obhajoba
- Uznávání cizího tvůrčího snažení a respekt k němu

Kompetence pracovní

- Vytváření pozitivního vztahu k uměleckým a manuálním činnostem
- Schopnost pracovat na základě slovního návodu a předvedené ukázky
- Dodržování zásad bezpečnosti při práci, používání pracovního oděvu
- Schopnost přiměřené pracovní výdrže při samostatné tvůrčí práci
- Schopnost posuzovat vlastní výsledek práce a porovnávat s prací ostatních

1. stupeň – 1. období (1. až 3. ročník)

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
<p>VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ</p> <p>VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace</p> <p>VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich</p>	<p>Malování</p> <p>Bezpředmětná témata spojená s vyprávěním pohádek, bajek, legend a příběhů</p> <p>Vyjádření základních elementů a kvalit barvou: země, vzduch, světlo a temnota, teplo a chlad, slabý, silný, dobrý, zlý ...</p> <p>Barva ohraničená – rozplynulá, světlá – tmavá, studená – teplá, uvnitř – kolem</p> <p>Technika mokré do mokrého, akvarelové barvy</p> <p>Kresba</p> <p>Tematická kresba a formování linií má těžiště v hlavním vyučování.</p> <p>Cvičení na souhru ruky a oka.</p> <p>Kresba voskovým pastelem vychází z barevné skvrny bez pevné kontury.</p> <p>Kresba podle předlohy na tabuli.</p> <p>Modelování</p> <p>Modelování s hlinou a voskem.</p> <p>Zážitek účinku tlaku na měkkou hmotu, proměny formy.</p> <p>1. ročník</p>	<p>OSV1, OSV2, OSV4, OSV5, OSV11</p> <p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p> <p>Mezipředmětové vztahy - se všemi předměty hlavního vyučování (Český jazyk, Matematika, Formy, Člověk a svět)</p>

<p>vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>Malování Příběhy barev Úvod do techniky mokré do mokrého Primární barvy: poznávání kvality 1 barvy, v kombinaci 2 barev poznávání vlastností a vztahů mezi barevnými plochami Kresba Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie vytváří hranice mezi sousedními plochami Modelování Seznámení s technikou modelování se včelím voskem</p> <p>2. ročník Malování Cvičení a společná pozorování zaměřená na zkušenosti s barevnými kontrasty a souzvuky barev Vznik sekundárních barev mícháním základních Cvičení barevných záměn Kresba Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie vzniká jako hranice mezi sousedními plochami Modelování Práce s včelím voskem</p> <p>3. ročník Malování Primární barvy vznikají ze světla a temnoty. Sekundární barvy – míchání primárních barev Stupňování barev oběma směry na barevném kruhu (barevné příběhy) Kresba Kresba voskovými pastely provází témata hlavního vyučování, barevné plochy, linie vzniká jako hranice mezi sousedními plochami Modelování Práce s keramickou hlinou K tématu stavby domu možno modelovat typy obydlí.</p>	<p>Člověk a svět</p>
--	---	----------------------

1. stupeň – 2. období (4. a 5. ročník)

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky	Malování Umělecké „doznívání“ přijatých obsahů hlavního vyučování (nauka o zvířatech, nauka o rostlinách,	OSV1, OSV2, OSV4, OSV5

<p>vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)</p> <p>VV-5-1-02 - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model</p> <p>VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy</p> <p>VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě</p> <p>VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů</p>	<p>mineralogie, dějepis, zeměpis)</p> <p>Spojování čistě barevného projevu s formou, barevná stopa je sušší.</p> <p>Minerály, rostliny, zvířata v barevném okolí – živlu vzduchu, vody, země (který barva pomáhá procítit).</p> <p>Prožívání proměny v průběhu roku: náměty svátků a přírody.</p> <p>Zeměpisné mapy jako příležitost k uchopení škály hnědých a zelených barev.</p> <p>Mytologická témata</p> <p>Kresba</p> <p>Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)</p> <p>Modelování</p> <p>Opakování utváření základních tvarů</p> <p>Jednoduchá zvířata, hory a údolí</p> <p>Dějepisné náměty a mytologie (možno práce na společné scéně)</p> <p>4. ročník</p> <p>Malování</p> <p>Tvary zvířat vzniklé z barvy</p> <p>Mytologické náměty</p> <p>Ve společných rozhovorech se učit prostřednictvím vlastností barev (dynamiky, síly) vyjadřovat a chápat přírodní tvary</p> <p>Kresba</p> <p>Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)</p> <p>Křížené a proplétané formy – v souvislosti s vyprávěcími tématy motivy keltských, karolinských a langobardských ornamentálních motivů</p> <p>Modelování</p> <p>Jednoduchá tělesa - koule „z hloubky dlaně“</p> <p>Zvířata přetvarováním z koule</p> <p>5. ročník</p> <p>Malování</p> <p>Nálady z říše rostlin</p> <p>Rozlišování barevných kvalit („růžově červená“, „zeleň břízy“ apod.)</p> <p>Vědomější vypracování jemných odstínů a ladění barev</p> <p>V rozhovorech pozorovat rozdíl mezi „náhodným“ výsledkem a vědomým, hledajícím barevně diferencovaným cvičením</p> <p>Kresba</p> <p>Mytologická a vyprávěcí témata: volně i do sešitu pastelem (podle představy nebo na základě předlohy)</p>	<p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p> <p>MED7</p> <p>Mezipředmětové vztahy - se všemi předměty hlavního vyučování, možno i uměleckými předměty</p>
--	--	--

<p>současného výtvarného umění) VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil</p>	<p>Formy z řecké a etruské kultury Modelování V souvislosti s naukou o rostlinách – z koule nebo z elipsoidu formy pupenů, plodů a rostlinných tvarů – jako procítění pohybu růstu Tvarování užžitných předmětů (Řecko)</p>	
--	--	--

Pracovní činnosti

Předmět Pracovní vyučování je vyučován v samostatných 45minutových hodinách. Hodinovou dotaci čerpá z oblasti Člověk a práce.

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací obsah Pracovního vyučování je realizován v průběhu celého základního vzdělání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu).

Oblast Člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Pracovní vyučování je úzce propojeno s uměleckou výchovou - probuzené tvůrčí schopnosti se v pracovních činnostech mnohostranně uplatňují. Vytváření smysluplných a estetických výrobků a prací posiluje vůli a cit, rozvíjí představivost, smysl pro celek i detail, má rozhodující vliv na pracovní inteligenci. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Koncepce obsahu předmětu Pracovní vyučování vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Praktická činnost je ve zvýšené míře zastoupena i ve výuce jiných předmětů a umožňuje žákům získat nejen zručnost, ale díky vlastnímu úsilí i představu o ceně lidské práce a úctu k produktům pracovní činnosti. Žáci se seznamují s pracovními činnostmi tak, jak vznikaly v průběhu vývoje společnosti, získávají úctu k úsilí a umu předcházejících generací. Mají pocit sounáležitosti s předcházejícími i budoucími generacemi a učí se porozumět procesům probíhajícím ve světě, v přírodě a společnosti. Stejně jako v ostatních předmětech jsou dané pracovní činnosti cíleným pedagogickým záměrem, který důsledně sleduje zdravý vývoj žáka a napomáhá jeho dalšímu osobnostnímu rozvoji.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na prvním stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce a Příprava pokrmů.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Prostřednictvím vzdělávací oblasti člověk a svět práce rozvíjejí žáci své klíčové kompetence těmito způsoby:

Kompetence k učení:

Žáci jsou vedeni k:

- samostatnému a efektivnímu zacházení s pracovními materiály a k hledání vlastních učebních strategií.
- využívání osvojených poznatků a dovedností z jiných předmětů (např. matematiky, fyziky, kreslení forem, atd.) při praktických činnostech.
- samostatnému pozorování a experimentování.
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k pozitivnímu postoji a hodnotám ve vztahu k práci, technice a životnímu prostředí.
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury, je vždy úzce spojená s pracovní činností člověka.

Kompetence k řešení problémů:

Žáci jsou vedeni k:

- samostatnému řešení problémů na základě získaných zkušeností a poznatků.
- ověřování správnosti řešení problémů a aplikování těchto postupů v praktických situacích.
- plánování své práce a překonávání překážek.

Kompetence komunikativní:

Žáci jsou vedeni k:

- hodnocení vlastní práce i práce svých vrstevníků.
- vyjadřování a formulovat svých myšlenky, postojů a pocitů.
- práci s technickou dokumentací (orientaci v pracovních postupech).
- ke spolupráci s druhými.
- zážitku pracovních aktivit jako příležitosti k seberealizaci.
- využívání odborných pojmů z okruhu prováděných prací.

Kompetence sociální a personální:

Žáci

- pracují formou skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině. Je jim přitom poskytován prostor pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání.
- při pracovních činnostech si tříbí schopnost ovládat své chování.
- jsou vedeni k vzájemné pomoci, ohleduplnosti, úctě a upevňování dobrých mezilidských vztahů.
- prostřednictvím smysluplné práce získávají pocit sebejistoty, sebeúcty a pozitivní představu o sobě i o světě

Kompetence občanské:

Žáci jsou vedeni k:

- vzájemnému soužití na základě rovných práv a povinností.
- rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích (poskytnutí účinné pomoci).
- ochraně zdraví i zdraví svých spolupracovníků.
- přijímání nových rolí v pracovních skupinách a podílení se na kvalitě společné práce.
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách duševní a fyzické práce.

Kompetence pracovní:

Žáci jsou vedeni k:

- pozitivnímu vztahu k práci a odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- organizování a plánování své práce
- používání vhodných pracovních nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- osvojení potřebných poznatků a dovedností významných jeho uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci
- bezpečnému chování na pracovišti
- dodržování pravidel a respektování daných pracovních podmínek

<p>PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM</p> <p>ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů</p> <p>ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy</p> <p>ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu</p> <p>ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic</p> <p>ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu</p> <p>ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - výrobky z papíru a přírodnin (ovčí rouno, příze, vosk apod.) - pletení hladce, obrace, okrajová oka, přidávání a ubírání ok - jednoduché pletené výrobky, návrhy - základní techniky háčkování - jednoduché háčkované výrobky podle vlastního návrhu - pletení s pěti jehlicemi: ponožky nebo rukavice - základní techniky tkaní, např. na rámu - jednoduchý tkaný výrobek - jednoduché techniky ručního šití a vyšívání a jednoduchý výrobek - seznámení se s tradičními řemesly, tradičními zemědělskými a stavebními postupy - praktické vyzkoušení některých řemesel 	<p>OSV ENV2, ENV4</p> <p>ČAS</p> <p>M</p> <p>KF</p>
--	--	---

- zhodnocení výsledků své pracovní činnosti hlediska kvality, funkčnosti i z hlediska tradičních kulturních a estetických hodnot

<p>KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI</p> <p>ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi</p> <p>ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž</p> <p>ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu</p> <p>ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stavba modelu obydlí podle vlastního návrhu - stavba modelu plaveckého voru - praktické vyzkoušení stavebních postupů - první pomoc při úrazu, bezpečnost práce 	<p>OSV</p> <p>ČAS, M – prostorová představivost</p>
<p>PĚSTITELSKÉ PRÁCE</p> <p>ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, -zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování</p> <p>ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny</p> <p>ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování</p> <p>ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny</p> <p>ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní</p> <p>ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zalévání a pěstování pokojových květin - obdělávání pole, sklizeň a pečení chleba - zpracování obilí (žnutí, mláčení, zbavování plev, mletí) - seznámení se základními zemědělskými plodinami a jejich vegetačním cyklem elementární pokusy s klíčením semen (pozorování, samostatné vedení) 	<p>OSV</p> <p>ENV1, ENV2, ENV3, ENV4</p> <p>ČAS</p> <p>M – měření a vážení</p>
<p>PŘÍPRAVA POKRMŮ</p> <p>ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování</p> <p>ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování</p> <p>ČSP-5-1-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně</p> <p>ČSP-5-1-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm</p> <p>ČSP-5-1-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování</p> <p>ČSP-5-1-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámení se základy stolování - příprava jednoduchých pokrmů - první pomoc při úrazu v kuchyni - pravidla a chování při stolování ve třídě - základní vybavení kuchyně potřebné pro přípravu jednoduchého pokrmu 	<p>Projekty – měsíční a roční slavnosti</p>

Tělesná výchova

Charakteristika předmětu

Tento předmět bude vyučován v každém ročníku 2 hodiny týdně, čerpá očekávané výstupy ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví: Tělesná výchova a jeden výstup ze vzdělávacího oboru Výchova ke zdraví. Předmět probíhá v tělocvičně, ale může být realizován i na hřišti, v přírodě, v bazénu, na horách – lyžování, na sportovním stadionu.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žákův prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Východiska a hlavní motivy vyučování

1.– 2. ročník. Z obrazů vyprávění se dítě učí vklouznout do všech možných rolí. Kromě toho se sbližuje s mnohými tělesnými dovednostmi.

3. ročník. Podstatným rysem žáků v tomto věku stupně je lehkost. Zdůrazňujeme „my“. Ještě nepracujeme individuálně na určitém cvičení. Citové a fantazijní vztahy propojují fantazii se skutečností.

4. ročník. Od „my“ přecházíme k „já“. Žák se nejlépe cítí při volné honičce. Z toho vycházíme a opatrně je vedeme k stále více individuálnímu cvičení. Rytmicky vyslovovaná řeč hraje opět důležitou, harmonizující roli. Pohybu se musí účastnit celé tělo žáka.

5. ročník. Žáci ještě nemohou pojmově uchopit prostor. Ten jim však nabízí možnost, aby vytvářeli a rozvíjeli své síly. Žák se chce pohybovat. Ne příliš rychle, ne příliš pomalu. Žák má výslovný vztah ke krouživým pohybům.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Kompetence k učení

- Žáka vedeme k samostatnosti, aby byl schopen získané dovednosti kriticky posuzovat a najít v nich smysl pro využití v budoucnosti.
- Žáka vedeme k tomu, aby si uměl rozvrhnout, jak by mohl své učení zdokonalit.
- Žáka vedeme k sebehodnocení.

Kompetence k řešení problémů

- Žáka vedeme k aktivnímu podílu na všech fázích činnosti, na plánování, přípravě, realizaci i hodnocení.
- Během vyučování žáka zapojujeme do řešení problémových situací a sám si může vyzkoušet řešení: např. vedoucí skupiny, rozhodčí, apod.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu.
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.
- Podporujeme přátelské vztahy ve třídách a mezi třídami.

Kompetence sociální a personální

- Sociální schopnosti rozvíjíme v průběhu všech aktivit.
- Ve vyučování žáci spolupracují ve skupinách a vzájemně si pomáhají.
- Žáky vedeme k respektování společně dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se mohou sami podílet.
- Žáky vedeme k sebeovládání při jednání s učiteli, žáky i jinými účastníky vyučování v různých situacích.

Kompetence občanské

- Žáci si společně uvědomují nutnost ustanovení pravidel chování.
- Vedeme žáky k respektování individuálních rozdílů druhých lidí.
- Žáky vedeme k pomoci druhému člověku a ke sportovním aktivitám.
- Při pobytech v přírodě se žáci chovají jako zodpovědné osoby.

Kompetence pracovní

- Vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a posouzení s reálnými možnostmi při profesní orientaci.

Individuálním přístupem a spoluprací s rodiči pomáháme žákům při profesní orientaci.

1. – 3. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti.	Chůze, běh, přirozený pohyb v přírodě: skoky, přeskoky, zdolávání nerovností. Příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení. Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu prostřednictvím cvičení ve formě hry.	OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV7, OSV9 MUL2

<p>TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení.</p>	<p>Pohybové hry: kolové hry, hry na honěnou, hry se zpěvy a rolemi. Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti: vyjádření rytmu, slova a melodie pohybem, jednoduché tance. Průpravné úpoly – přetahy. Základy gymnastiky – průpravná cvičení, cvičení s náčiním: švihadla, míčky a jiné drobné náčiní – skákání přes lano, švihadlo, chytání a házení míčů. Akrobacie – průpravná cvičení ke kotoulům, atd. Turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Plavání – (základní plavecká výuka) hygiena plavání, adaptace na vodní prostředí, základní plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany a dopomoci tonoucímu. Bruslení (podle podmínek) základní techniky pohybu bruslích, hry na sněhu a na ledě.</p>	
<p>TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích. TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci.</p>	<p>Pohybové hry a činnosti.</p>	
<p>TV-3-1-04 ve známých prostorech školy žák uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech.</p>	<p>Hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity. Bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách a umyvárnách, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV.</p>	
<p>ZTV-3-1-01 uplatňuje správné způsoby držení těla v různých polohách a pracovních činnostech; zaujímá správné základní cvičební polohy. ZTV-3-1-02 zvládá jednoduchá speciální cvičení související s vlastním oslabením.</p>	<p>Cvičení. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení jako prevence zařazovat do přípravy před pohybovou činností nebo do uklidnění po zátěži.</p>	

4. – 5. třída

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, Průřezová témata
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti.	Od jednoduchých pohybových her (přípravných) přechází k hrám s jednoduchými pravidly ve skupině.	OSV1, OSV2, OSV3, OSV4, OSV7, OSV9 MUL2
TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením.	Přípravná a relaxační cvičení.	

<p>TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her.</p>	<p>Pohybové hry: honičky s náčiním a s překážkami, běžecké hry, krátké štafety propojené s fantazií. Základy gymnastiky: průpravná cvičení na nářadí jako hra a postupný přechod k jednotlivým cvikům, kombinace různých druhů nářadí, rovnovážná cvičení, Akrobacie: kotoul vpřed a vzad, stoj na ruce a přemet stranou – vše s dopomocí, hra. Cvičení se švihadlem, míčem a drobným náčiním – rytmicky, s obměnami v lehkých kombinacích. Průpravné úpoly: přetahy a přetlaky. Základy atletiky: rychlý běh, starty, motivovaný vytrvalý běh, skoky do dálky nebo do výšky, hod míčkem. Základy sportovních her: házení a chytání míče, manipulace s pálkou a jiným herním náčiním. Jednoduché formy míčových her a přechod k hrám s jednoduchými pravidly: vybíjená, košíková, přehazovaná Turistika a pobyt v přírodě, chůze v terénu, táboření, ochrana přírody Plavání – plavecké dovednosti, jeden plavecký způsob (plavecká technika), prvky sebezáchrany (splývání, šlapání vody, využití plovoucích předmětů) a dopomoci tonoucím Lyžování, bruslení – hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na lyžích a bruslích další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků)</p>	
--	---	--

<p>TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka</p> <p>TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolu-a a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti</p> <p>TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví</p> <p>TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví</p> <p>TV-5-1-08 zorganizuje nenáročné pohybové činnosti a soutěže na úrovni třídy</p> <p>TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky</p>	<p>Sportovní hry Pohybová cvičení Rozcvička</p>	
<p>TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace</p>	<p>Informační část hodin.</p>	
<p>ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování.</p> <p>ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením.</p> <p>ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele.</p>	<p>Relaxační cvičení. Techniku speciálních cvičení koriguje podle obrazu v zrcadle nebo podle pokynů učitele.</p>	

Člověk a jeho svět

Charakteristika předmětu

Tento předmět je komplexní a jako jediný je koncipován pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Prvouka je tvořivě integrována do epoch českého jazyka a matematiky, do všech ostatních předmětů, do výchov uměleckých a pracovních činností, do rytmické části výuky epochy a do vypravování pohádek a bajek.

Začínáme s dětmi od světa dětem nejdostupnějšího, od hodnot prožívaných a poznávaných v pohádkách a bajkách přecházíme postupně k péči o životní prostředí (hodnotám ekologickým). Hlavní cíle jsou zde zamýšleny ve vytváření hodnotových postojů dětí v myšlení, citění a ve vůli.

Na společné cestě s dítětem vycházíme z úrovně dětské orientace v nejbližším prostoru domova, školy (poznávání okolí domova a školy).

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti; utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi (tolerance, pomoc a solidarita, vzájemná úcta, snášenlivost).

Dále se zaměřujeme na přirozenou orientaci dětí v čase, kterou si přinášejí už z předškolního období. Pozorujeme změny v čase, ve vnímání dne a noci, v ročních obdobích, v měsících, týdnech a hodinách. Vedeme děti k poznávání proměn nejbližší přírody v čase.

Při osvojování poznatků a dovedností se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení prvouky s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládnutí nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

V následujících letech by měl být vytvořen stále intenzivnější kontakt se světem a mělo by být o něj pečováno. Vedle příběhů, které jsou prosyceny životem a které se vztahují k nejpůvodnějším povoláním a řemeslům, hrají důležitou roli praktické činnosti, např. obdělávání pole, zpracování obilí, stavba domu atd.

Po 3. ročníku se pohled rozšiřuje z chápání konkrétního nejbližšího okolí na prostorovost (orientace v prostoru a čase, město a region, nauka o člověku a zvířatech, nauka o rostlinách, naše vlast, střední Evropa) a také na časovost (starověké kultury, Řecko).

Žáci se učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. V 5. ročníku se prohlubuje základní učivo regionu a rozšiřuje se o znalosti České republiky a střední Evropy.

Jakýmsi předstupněm pro poznávání přírody jsou už příběhy a vyprávění o zvířatech a rostlinách v nejnižších ročnicích. Všechno s čím se dítě setkává, probírá se vždy ve vztahu k člověku. Člověk je vždy výchozím bodem, do kterého se vše vrací zpět. Dítě si v průběhu výuky vytváří citový vztah k přírodě, který v pozdější době vede k pochopení morální zodpovědnosti člověka za životní prostředí. Žáci v průběhu výuk získají nezbytné poznatky o stavbě živočišného, rostlinného a lidského těla. Naučí se poznávat nejznámější zástupce rostlin i živočichů a seznámí se se zásadami jejich třídění. Poznají důležitost zdravého životního stylu a nutnost morálního přístupu k životnímu prostředí. Své vědomosti, dovednosti a postoje budou schopni využít v praktickém životě.

Žák projde v souvislostech a formách celými dějinami lidstva od pravěku až do současnosti. Seznamuje s krajinou a dějinami oblasti, ve které žije. Probudí se v něm první představy o historickém vývoji. Teprve potom přichází výuka starověkých kultur a Řecka a pohled dítěte se časově i prostorově rozšiřuje. Žák si má v průběhu výuky uvědomit a prožít, že lidská existence spočívá v neustálém vývoji. V centru pozornosti stojí život člověka, jeho postoj ke světu, způsob práce, či

vynálezy, které proměnily tvář země a život lidí. V 5. ročníku má výuka podobu vypravovaného příběhu.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

Kompetence k učení:

- vytváření předpokladů, aby proces učení byl neustálým objevováním nových a postupně stále hlubších pohledů na okolní skutečnost
- nasyčení potřeby žáků po obraznosti, hravosti a tvořivosti, umožnění zapojení co největšího počtu smyslů v procesu učení, což vede k hlubšímu a trvalejšímu vstřebávání vědomostí, ale i k vytváření osobitého vztahu k okolnímu světu
- poskytnutí dostatečného časového prostoru k samostatnému pozorování a experimentování a k formulování závěrů
- k upevnění kompetencí k učení napomáhá i integrace předmětu Prvouka v 1. a 2. ročníku do předmětů Český jazyk a Matematika, protože získané poznatky jsou propojovány do širších souvislostí a tím vzniká ucelenější pohled na jevy okolního světa
- zařazování rytmicky se opakujících činností a postupů, v rámci epoch, týdnů a dnů vytváří harmonický řád, o který se mohou žáci v procesu objevování nového pevně opřít a zároveň si tak postupně vytvářet návyky, jež proces učení činí plynulejší a efektivnější
- samostatné vyhledávání informací z různých zdrojů, jejich třídění a hledání vzájemných souvislostí (ve 3. a hlavně pak ve 4. a 5. ročníku)

Kompetence k řešení problémů:

- kritické zhodnocení různých informačních zdrojů k danému tématu
- uplatňování forem a metod práce, které vybízí k vyhledávání a následnému použití praktických postupů, které při pozorování jevů okolního světa povedou k vyvození konkrétních závěrů s dopadem na minulost, přítomnost a budoucnost
- obsahová náplň oblasti zejména ve 3., 4. a 5. ročníku poskytuje dostatek námětů k samostatnému pozorování a uvažování o světě kolem nás a řešení jeho problémů v různých variantách
- schopnost samostatně překonávat problémy je vhodné prohlubovat zejména při praktických činnostech, zejména ve specifických předmětech 3. ročníku

Kompetence komunikativní

- krátké spontánní dramatizace konkrétních situací, jak je přináší každodenní soužití ve třídě, a ověřování praktických dovedností a znalostí v modelových situacích
- dramatizace pohádek, bajek, bájí a příběhů uplatnění prostředků neverbální komunikace (gesta, zvuky, ...)
- umožnění formulovat své názory, postoje a myšlenky k nejrůznějším tématům a konfrontovat je s názory spolužáků a učitelů
- rozvíjení schopnosti komunikovat mezi sebou i s okolím při praktických činnostech ve specifických epochových předmětech (např. ve 3. roč. pěstitelství, stavba domu, řemesla)
- poskytnutí dostatků příležitostí k samostatné práci s různými typy textu a obrazových materiálů (např. při projektových a epochových pracích)
- prostor pro samostatné prezentace projektových prací nebo výsledků pozorování

Kompetence sociální a personální

- uplatňování forem skupinové práce se zaměřením na způsoby komunikace ve skupině
- poskytnutí prostoru pro reflexi a sebereflexi projevů chování a jednání ve vztahu k okolí v různých situacích
- upozorňování na situace, při kterých žáci tříbí schopnost řídit a ovládat své chování
- navozování a využívání situací k uvědomění si důležitosti efektivní spolupráce a pozitivní sebedůvěry pro vytvoření příjemné atmosféry a pro kvalitu společné práce
- využívání všech příležitostí k navozování vztahů ve třídě na základě ohleduplnosti a vzájemné úcty
- podporovat dosažení pocitu sebejistoty a sebeúcty a vytváření pozitivních představ o sobě a o světě

Kompetence občanské

- postupné seznamování a praktické ověření principů soužití na základě rovných práv a povinností
 - využití srovnání při posuzování společenských norem v minulosti a dnes, u nás i v Evropě (předmět starověké kultury, Řecko)
 - rozvíjení dovednosti pohotově reagovat v nenadálých krizových situacích, rozhodnout se a poskytnout účinnou pomoc
 - postupné budování schopnosti vcítovat se do situací jiných lidí a být vnímavý ke svému okolí
 - vytvářet povědomí o kulturním dědictví, práci a tradicích předchozích generací, včetně praktického vyzkoušení a zažití (předmět řemesla, region a vlast,...)
- Kompetence pracovní**
- propojit znalosti získané v různých oblastech a předmětech a užívat jich při praktických činnostech
 - používání nástrojů a vybavení v rámci stanovených pravidel a přizpůsobení se okolním podmínkám a zásadám bezpečnosti
 - budování schopnosti manuální spolupráce se spolužáky (pomoc, rada)
 - propojování pracovního rytmu s rytmem přírody
 - ověřování různých postupů, objevování nových a jejich vzájemné srovnání a konečné vyhodnocení
 - vynakládání dlouhodobého úsilí s okamžitým nenaplněním cíle
 - ponechání individuální svobody ve způsobu dosažení cíle
 - vytváření schopnosti sebeomezení v zájmu dosažení společného cíle

1. – 2. třída

Předmět Člověk a svět je integrovaným předmětem, který se v 1. a 2. ročníku vyučuje v rámci epoch českého jazyka, matematiky a výuky probíhající v přírodě. Od 3. ročníku se předmět vyučuje v samostatných epochách.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle. Vhodným chováním projevuje vztah ke zdraví.	Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa	Tělesná výchova
ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času, uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Jsem školák, soužití ve škole, okolí domova a školy Bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty	OSV 6 OSV 3 OSV 7
ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny	Domov, rodina, postavení jedince v rodině, vyprávění pohádek Přírodní říše, orientace v čase, časový řád, režim dne, roční období, rytmus v životním čase, naučné příběhy o životě Orientace ve známém prostředí Soužití a chování lidí, mezilidské vztahy, komunikace, pravidla slušného chování, bajky, legendy o zázračných místech a svatých. Úcta ke stáří, potřeba pomáhat	OSV 3, OSV 10 Český jazyk Člověk a zdraví (dopravní výchova) ENV1

<p>dospělých při mimořádných událostech.</p> <p>ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.</p> <p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o rodině, o lidské společnosti, o soužití a zvycích.</p> <p>ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.</p> <p>ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě.</p> <p>ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné</p>	<p>Osobní bezpečí a zdraví</p> <p>Orientace v čase</p> <p>Změny rostlin, zvířat, řek, hor, luk apod. v průběhu roku</p>	
--	---	--

3. třída – témata: Stavitelství, Řemesla, Pěstitelství

Témata jsou vyučována v epochách.

Téma: Stavitelství

Pokud dítě v jedné epoše pozná teoreticky a prakticky všechno to, co patří ke stavbě domu, pak pochopí komplexní pracovní procesy, které se odvíjejí po delší dobu. Tím je inteligence vzdělávána na konkrétních objektech. Realizuje se např. skutečná stavba hřiště, domečku, pece apod. Děti se zabývají vším, co se týká stavění: cihly, malta, suroviny na přípravu, postup zpracování surovin ve výrobě. Děti prožijí smysl a hodnotu lidské práce. Je posilována vůle dětí pozitivně proměňovat své prostředí.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární	Člověk a „používání prvků“ při stavbě	Pracovní činnosti

<p>poznatky o činnostech člověka a práci lidí. Na příkladech porovnává minulost a současnost. ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík. ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.</p>	<p>domu, činnost člověka dříve a dnes</p> <p>Proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky</p> <p>Ohleduplné chování v přírodě, ochrana přírody</p>	<p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 10, OSV 11</p> <p>ENV 4</p> <p>MUL 2</p>
---	---	--

Téma: Řemesla

Prostřednictvím různých praktických činností se děti seznamují s minulostí a současností některých profesí. Uvědomují si rozdíly mezi řemesly dříve a nyní, např. mlynář, kovář, švec... Výběr řemesel může být zaměřen dle charakteru regionu. Skrze prožitky si uvědomují hodnotu lidské práce a učí se kladnému vztahu k ní.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka a práci lidí. Na příkladech porovnává minulost a současnost. ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností. ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifík. ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i jiné, ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek</p>	<p>Prapůvodní lidská povolání, činnost člověka dříve a dnes</p> <p>Současnost a minulost v našem životě</p> <p>Proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky</p>	<p>Pracovní činnosti</p> <p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 11</p> <p>ENV 2</p> <p>MUL 2</p>

Téma: Pěstitelství

Tato epocha umožňuje dětem poznat, prožít a realizovat proces pěstování rostlin – obilí. Epochu začíná přípravou půdy (orba, hnojení, setí). Děti pozorují a srovnávají různé druhy obilí. Naučí se pozorovat, jak obilí klíčí, roste, zraje. Děti obilí také sklízí a pokud možno také mlátí. Nakonec se učí péct z mouky, kterou samy připravily mletím.

Děti zažijí vděčnost a úctu k rostlinnému světu, poznají konkrétní výsledky svědomité péče o rostliny. Zvířata poznávají jako pomocníky (domácí zvířata – skot).

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka. ČJS-3-4-03 změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů. ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik. ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu ve známé lokalitě.	Člověk a země: rolník a jeho činnosti, rovnováha v přírodě, půda, obilniny Měření pole, vážení surovin Proměny způsobu života, bydlení, životní podmínky Péče o zdraví, ošetření drobných úrazů a poranění, první pomoc, předcházení úrazům, duševní hygiena Základní plodiny	ENV 3 Matematika ENV 3 Výchova ke zdraví (první pomoc) OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7

4. třída

Témata: Orientace v prostoru a čase, Město a region

Témata jsou vyučována v epochách

Předmět je vyučován v epochách. Jestliže v prvních třech letech dominovala obecná hlediska (spojitost s přírodou – znalost pracovních procesů a souvislostí), obrací se nyní pohled do prostoru a času. Tím se ještě jednou vytváří nový zdroj, který se však nyní začleňuje do souřadnic prostoru a času.

Nejbližší okolí – město, vesnice – by nyní mělo dítě zažít v jeho zeměpisně-prostorovém a historicky-časovém vývoji až do aktuální současnosti. Odstup, jenž v tomto věku charakterizuje poměr dítěte ke světu, se tím může proměnit v pocit sociální a prostorové sounáležitosti.

Téma: Orientace v prostoru a čase

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
-----------------------	-------	-----------------------------------

<p>ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá jich k pochopení vztahů mezi ději a jevy.</p> <p>ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.</p> <p>ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině.</p> <p>ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map.</p> <p>ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru, souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.</p>	<p>Orientace v čase, kalendář, generace, letopočet</p> <p>Orientace v okolní krajině, pozorování běhu Slunce</p> <p>Orientace v prostoru, vycházky do okolí Vysvětlivky, plán města, cesta do školy, bydliště</p> <p>Vesmír a Země</p> <p>Země jako vesmírné těleso, planety sluneční soustavy</p>	<p>Matematika</p>
--	--	-------------------

Téma: Město a region

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické výhody a rozmanitost.</p> <p>ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy a cestu na určené místo, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.</p> <p>ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, v obci (městě).</p> <p>ČJS-5-1-04 vyhledává typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického.</p> <p>ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije.</p> <p>ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti</p>	<p>Okolní krajina, vliv člověka na životní prostředí</p> <p>Obec, místní krajina, kresba jednoduché mapy</p> <p>Místní oblast – region</p> <p>Region (kraj), regionální památky</p> <p>Současnost a minulost, báje a pověsti</p> <p>Globální problémy přírodního prostředí</p> <p>Návštěva knihovny, muzea, regionální památky</p>	<p>Výtvarná výchova Anglický jazyk Francouzský jazyk</p> <p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7, OSV 8, OSV 9, OSV 10, OSV 11</p> <p>ENV 2, ENV 3, ENV 4</p> <p>MUL 2</p> <p>DEM 1, DEM 2, DEM 3</p>

<p>zlepšení životního prostředí obce (města).</p> <p>ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti, zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, kulturních památek.</p> <p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěr y pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p>Znalost základních dopravních značek, bezpečná jízda na kole</p>	
--	---	--

Téma: Nauka o člověku a zvířatech (4.-5. ročník)

Téma je vyučováno v epoše řazené do 4. nebo 5. ročníku.

Zvířecí říši se pokoušíme rozdělit tak, že v pozadí pozorujeme rozdělení fyzické formy člověka na organizaci hlavy, soustavu trupu a metabolicko-motorickou soustavu. Dítě může získat obraz říše zvířat jako člověka „ve specializovaných formách“ rozprostřeného po celé Zemi. Tím pocitově prožije něco z jedinečnosti člověka, který není tak jako zvířata předurčen, vázán instinkty a definován svým chováním, ale založen svou nespécializovaností a univerzalitou k svobodě. A právě na tomto prožitku, že člověk je extraktem a syntetickým shrnutím celé říše zvířat na vyšším stupni, je založena výuka v tomto ročníku.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.</p> <p>ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života konkrétních organismů, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednotlivé klíče a atlasy.</p> <p>ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života.</p>	<p>První pomoc, péče o zdraví</p> <p>Živočichové, znaky života, projevy chování, stavba těla vybraných živočichů, životní potřeby, průběh a způsob života, funkce</p> <p>Lidské tělo, péče o zdraví, zdravá výživa, základní stavba a funkce</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>Tělesná výchova</p>

5. třída

Témata: Naše vlast, Střední Evropa

Témata jsou vyučována v epochách.

Je třeba zdůraznit morální složku zeměpisného vyučování. Když dítě poznává, jak jsou rozloženy věci kolem něj v prostoru, získává také láskyplnější vztah k lidem kolem sebe, ke svým blízkým.

Vyučování by mělo mít takový charakter, aby žákovi zprostředkovalo zájem o svět a odvahu k životu. K tomu patří pozvolna se stupňující pochopení pro zemi jako přírodní prostor s určitými životními rytmy, do nichž je člověk zahrnut, které ale zároveň mění tím, že hospodaří a zakládá kulturu. Měla by se tímto založit odhodlanost pracovat zodpovědně i určité ekologické vědomí.

Žáci by si měli uvědomit postavení naší země ve Střední Evropě se všemi aspekty geografickými, přírodními a kulturně-historickými. Poznávají stavbu Země z geologického hlediska, složení zemské kůry (horniny, nerosty) vždy v návaznosti na konkrétní zeměpisnou oblast. S ČR se seznamují ve smyslu jejich přírodních, kulturních a hospodářských charakteristik, poznávají odlišnosti jiných zemí a kultur Evropy.

Žáci by se měli se světem seznámit tak, aby dokázali s těmito poznatky spojit také pocity. Pro líčení si vybíráme různé oblasti a kraje střední Evropy. Měl by být položen základ určitému topografickému vědění o střední Evropě, takže si žáci mohou vytvořit obraz o trojím charakteru její krajiny, vyjádřeném v rovinách, pahorkatinách a vysokých horách.

Téma: Naše vlast

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik.</p> <p>ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů.</p> <p>ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly naše státu a jejich význam.</p> <p>ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách naší republiky.</p> <p>ČJS-5-1-05 určí světové strany podle mapy, orientuje se podle nich a zná polohu svého bydliště vzhledem ke státu.</p> <p>ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích stimulujících mimořádné události, vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěr y pro své chování jako chodec a cyklista</p>	<p>Současnost a minulost v našem životě, cesta po proudu hlavních řek, vývoj krajiny, osídlení</p> <p>Česká republika Naše vlast, hlavní město, státní symboly</p> <p>Mapy obecně zeměpisné a tematické, významná města a oblasti, podnebí, počasí, typy krajin</p> <p>Světové strany, orientace na mapách</p> <p>Bezpečné chování v rizikovém prostředí</p>	<p>Anglický jazyk Francouzský jazyk Český jazyk Hudební výchova</p> <p>OSV 5, OSV 6, OSV 8, OSV 9, OSV 10</p> <p>GLO 3</p> <p>MED 1</p>

Téma: Střední Evropa

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby,
-----------------------	-------	------------------

		průřezová témata
<p>ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách na mapách střední Evropy.</p> <p>ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.</p>	<p>Mapy obecně zeměpisné a tematické, cesta po proudu hlavních řek (Labe, Dunaj, Odra, Rýn), důležitá města a přístavy, dopravní cesty (kanály, obchod přes moře)</p> <p>Evropa, svět</p>	<p>Globální výchova</p> <p>OSV 5, OSV 6, OSV 8, OSV 9, OSV 10, OSV 11</p> <p>GLO 1, GLO 2, GLO 3</p> <p>MUL 4</p>

Téma: Nauka o rostlinách

V první řadě je třeba navázat na pozorování zvířat ve vztahu k člověku, které jsme započali ve 4. ročníku. Hlavní váhu klademe na výuku botaniky. Je třeba nejprve mluvit o podmínkách růstu rostlin (půdní podmínky, vlhkost, teplo a světlo), abychom poznali přirozené životní stanoviště rostlin.

Jedním z cílů výuky tedy je, abychom dětem zprostředkovali spolupatříčnost Země a jejího okolí s rostlinou. Tak, jako je rostlina pocíťována jako jeden celek se Zemí, mělo by se v tomto vztahu dítě cítit jako obyvatel Země. Pozorování směřuje do různých stupňů rostlinného života s jednotlivými vývojovými fázemi dítěte: od hub až ke kvetoucím rostlinám. Je přitom důležité vyhnout se vnějším analogiím. Je třeba v uměleckém smyslu představit z každé rostliny to nejcharakterističtější a vtáhnout děti do tohoto líčení a prožívání právě v raném stupni vývoje jejich vědomí.

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionu, zdůvodní podstatné vzájemné vazby mezi organismy a nachází mezi nimi shody a rozdíly, všímá si přizpůsobení organismů různým prostředím.</p> <p>ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit</p>	<p>Životní podmínky, rovnováha v přírodě</p> <p>Vlastnosti látek, životní podmínky</p> <p>Vývojové fáze člověka (porovnání s evoluční řadou rostlin)</p> <p>Houby</p> <p>Rostliny (stavba těla)</p> <p>Poznávání zástupců běžných druhů (lišejníky, mechorosty, kaprad'orosty, plavuně, přesličky, rostlinná patra).</p>	<p>Výtvarná výchova</p> <p>OSV 5</p> <p>ENV 1, ENV 2, ENV 3, ENV 4</p>

Téma: Člověk a zdraví

Očekávané výstupy z RVP	Učivo	Přesahy a vazby průřezová témata
<p>ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.</p> <p>ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné</p>	<p>Rodičovství, základy společenského chování</p> <p>Kluci a holky – jsme stejní i jiní</p>	<p>OSV 1, OSV 2, OSV 3, OSV 4, OSV 5, OSV 6, OSV 7, OSV 8</p>

<p>chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku.</p> <p>ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob.</p> <p>ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek</p> <p>ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění, ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc</p>	<p>Režim dne, osobní a duševní hygiena, životospráva</p> <p>Využití volného času, ostražitost v jednání s neznámými lidmi</p> <p>Odvaha říci ne, když se mi něco nelíbí</p>	<p>MUL 2</p>
---	---	--------------

Poznámka: Očekávané výstupy tématu *Člověk a zdraví* uvedené v poslední tabulce se mohou realizovat průběžně ve všech předmětech. Je potřeba na nich pracovat neustále, není proto vhodné je zařadit jen jako téma jedné hodiny.

Témata: Starověké kultury, Řecko

Témata jsou vyučována v epochách.

Nejprve dítě „zakotví“ v krajině a dějinách svého blízkého okolí. Už ve 4. třídě vytvářejí dějepisné obrazy první historickou časovou představu. S 5. třídou začíná výuka dějepisu. Pohled dítěte se nyní obrací od jeho okolí do dálky, časově i prostorově. Na začátku ještě stojí mytologické obrazy raných poměrů lidstva, pak během čtyř let vede cesta od dávných orientálních kultur přes dobu klasického starověku a středověku stále více do skutečnosti naší současné materiální civilizace a politicko-sociálních poměrů.

Nyní v dítěti procítá schopnost a zájem spojovat se s obsáhlejšími dějinnými souvislostmi, přijímat dějinné „pojmy“.

Pohled dítěte zpočátku vědomě zaměřujeme na mimoevropské kultury. V centru pozornosti tu stojí staré orientální kultury Indie, Persie, Mezopotámie a Egypta. Učitel by si měl uvědomovat, že tyto vyspělé kultury jsou zvláště výraznými příklady kulturních forem, které se časově i zeměpisně objevovaly v obdobné podobě na různých místech. Následují řecké dějiny od dob Homéra až k setkání řecké kultury s kulturou orientální v době Alexandrových tažení.

Téma: Starověké kultury

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
<p>ČJS-5-2-04 rozlišuje základní formy vlastnictví, používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy</p>	<p>Historické prameny, historický čas a prostor</p> <p>Nejstarší starověké civilizace Indie, Persie, Mezopotámie, Egypt</p> <p>Společenské skupiny ve starověkých kulturách</p> <p>Formy vlastnictví ve starověkých kulturách</p>	<p>Globální výchova</p> <p>ENV 3</p> <p>MUL 4</p>

Téma: Řecko

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí chování a jednání, která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě). ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu a řešení	Antické Řecko, řecko-perské války, Perikles, Alexandr Veliký, Makedonská říše, řecká mytologie Právo a spravedlnost Mezilidské vztahy, školní řád	Český jazyk Anglický jazyk Francouzský jazyk Výtvarná výchova DEM 1, DEM 2, DEM 3, DEM 4 OSV 7

INFORMATIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, tj. získat elementární dovednosti v ovládnutí výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. V rámci tohoto předmětu jsou také realizována tato průřezová témata: Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova a Environmentální výchova a

Multikulturní výchova. Na I. stupni je zařazen předmět Informatika prostřednictvím 1 vyučovací hodiny týdně v 5. ročníku, žáci se pouze seznamují s počítačem a jeho základními perifériemi, naučí se základní pojmy, ovládnutí myši, klávesnice, připojení k tiskárně či scanneru, seznámí se s možnostmi internetu, komunikací jeho prostřednictvím a základy textového, grafického a tabulkového editoru. Velký důraz klademe na reálné praktické použití všech činností, se kterými budou žáci seznamováni. Na II. stupni by měli být žáci schopni účinně využívat

počítač ke své školní práci, např. k vyhledávání informací nebo zpracovávání referátů apod.

Naučí se své práce připravit k prezentaci a prezentovat je. Kromě těchto praktických činností seznamujeme žáky s vývojem počítačové techniky, jejím vlivem na život a životní styl lidí, s médií a jejich schopností manipulovat veřejné mínění, s principem fungování jednotlivých součástí počítače a také s problematikou softwaru a autorských práv. Komunikace je pojmána jako živý proces, klíčový pro sociální život člověka, pro utváření mezilidských vztahů. Informace jsou v tomto vzdělávacím oboru chápány jako skelet tohoto procesu (informace by tedy především měly mít jednak vzájemnou funkční souvislost a jednak funkční vztah k procesu komunikace).

Média jsou pak prakticky uchopena jako pomocné technické prostředky procesu komunikace a v něm obsaženého přenosu informací.

Žáci (stejně jako jejich učitelé) žijí v mediálním světě. Jsou ovlivňováni médii, tedy i myšlenkami, které média zjevně i skrytě propagují. Pokud si neuvědomujeme, jaký na nás mají média vliv, nebudeme ani chápat současný svět. Nauka o počítačích má být pro dospívajícího podnětem k samostatnému úsudku. Má mu pomáhat, aby si vytvořil vlastní obraz, vlastní škálu hodnot, co se

obsahu a poselství médií týče. V dospělosti pak bude schopen nezávisle se rozhodovat a prosadit se ve světě ovládaném médii. Cílem výuky je předání všeobecných znalostí o počítači.

Vzdělávací strategie a rozvíjení kompetencí

V předmětu rozvíjíme u žáků především tyto klíčové kompetence:

Kompetence k učení

Žáky vedeme k aktivnímu pronikání do hloubky probíraných témat

Kompetence k řešení problémů

Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problému, svoje řešení si dokázali obhájit. Při výuce motivujeme žáky v co největší míře problémovými úlohami z praktického života.

Kompetence komunikativní

- Vedeme žáky k otevřené komunikaci o přínosech a problémech spojených s informační a komunikační technologií
- Učíme žáky obhajovat a argumentovat vhodnou formou svůj vlastní názor a zároveň poslouchat názor jiných.

Kompetence sociální a personální

- Vedeme žáky k tomu, aby dokázali posoudit, jaký vliv mají informační a komunikační technologie na sociální vztahy v současnosti

Téma: **Od komunikace k informaci**

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	- člověk a jeho nástroje komunikace (gesto, řeč, písmo) - rostoucí podíl informací v komunikaci (od starověkého Egypta) - komunikace s využitím technických prostředků: telegraf (Morseova abeceda), telefon, gramofon apod. - média v éře informací: noviny, rozhlas, televize, počítač - zvláštní druhy komunikace: znaková řeč (hluchoněmí lidé)	OSV7, OSV8 MUL4 ENV3, ENV4 6..2.6..1.2 MED1, MED2 D

Téma: **Organizace sportovní nebo kulturní akce** (formou dlouhodobějšího projektu)

Očekávané výstupy RVP	Učivo	Přesahy a vazby, průřezová témata
ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i	- sociální aspekty organizační přípravy: plánování a zodpovědnost; spolupráce; komunikace - přípravná fáze: základní a	OSV7, OSV8 MUL4 ENV3, ENV4 MED1, MED2, MED7

<p>software a postupuje poučeně v případě jejich závady</p> <p>ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím</p> <p>ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty</p> <p>ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích</p> <p>ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení</p> <p>ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru</p>	<p>podrobné informace</p> <ul style="list-style-type: none"> - výběr informací ke zveřejnění: oznámení, propagace, publicita - zajištění účasti: doprava, ubytování, osobní potřeby - finanční zajištění: peníze, doklady a účetnictví - dokumentace, poster: fotografie, kresby, vyprávění 	<p>M ČJ</p>
---	---	-----------------

Hodnocení žáků

Zásady průběžného hodnocení a hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

Obecné zásady hodnocení

Cílem pedagogiky je napomáhat dítěti, aby s vědomím jedinečnosti své individuality mohlo v dospělosti svobodně jednat ve smyslu toho, co je prospěšné světu. Úkolem pedagoga je rozpoznání množství vloh a nadání v každém jednotlivci tak, aby se mohl stát morálně vyspělým a zodpovědným vůči světu.

- a) Podstatou naší pedagogiky je umělecké pojetí výuky.
- b) Žák je hodnocen ve všech ročnících a ve všech předmětech školního vzdělávacího programu SLOVNĚ. Širší slovní hodnocení je uplatňováno taktéž na vysvědčení, které se vydává žákovi v každém pololetí. Za 1. pololetí lze místo vysvědčení vydat výpis vysvědčení.
- c) Výkony žáka jsou posuzována v kontextu s jeho vývojovou úrovní.
- d) Hodnocení vychází z respektu k jedinečnosti a důstojnosti lidské identity.
- e) Na prvním stupni základní školy má vysvědčení ráz především individuálně-diagnostický a je určeno rodičům. Na druhém stupni se stává převažujícím kritériální hodnocení (tedy bez porovnávání s ostatními) a obrací se přímo na žáka.
- f) Hodnocení žáka je podstatnou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení. Poskytuje žákovi důležitou zpětnou vazbu.
- g) Průběžné hodnocení se uplatňuje při posuzování dílčích výsledků a projevů žáka. Při hodnocení pedagogický pracovník (dále jen učitel) uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi. Při hodnocení jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaných v učebních osnovách jednotlivých předmětů, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Do hodnocení se promítá píle, aktivita žáka a jeho zodpovědný přístup ke vzdělávání, zohledňují se i souvislosti, které mohou ovlivnit jeho výkon. Jeho součástí mohou být i perspektivy pro další rozvoj žáka, zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat.
- h) Ředitel školy působí sjednocování hodnotících měřítek všech učitelů.
- i) Individuálně integrovaní žáci jsou hodnoceni v souladu s individuálním vzdělávacím programem.
- j) Chování žáka neovlivňuje hodnocení výsledků vzdělávání ve vyučovacích předmětech.
- k) Škola hodnotí žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- l) Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování školního řádu školy během daného období. Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.
- m) Hodnocení chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o něm ředitel po projednání v pedagogické radě.
- n) Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě, přijaté výchovné opatření musí být zaznamenáno v zápise z pedagogické rady (s patřičným zdůvodněním) a v dokumentaci žáka.
- o) V průběhu školního roku jsou zákonní zástupci žáka o prospěchu a chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
 - písemnou formou,
 - ústně telefonicky. při osobních konzultacích,

- na pravidelných třídních schůzkách, které se konají minimálně 5x za školní rok (odborní učitelé se třídní schůzky účastní min. 1x za každé pololetí),
 - případně po předchozí domluvě na požádání zákonných zástupců žáka,
 - pozorování obecné úrovně práce (přístup, nasazení),
 - pozorování sociálních kontaktů, vývoje sociálních dovedností.
- p) V případě mimořádného zhoršení prospěchu nebo chování informuje bezprostředně učitel zákonné zástupce žáka a iniciuje schůzku, ze které je pořízen zápis (zakládá se do katalogového listu žáka). Tyto případy se projednávají na pedagogické radě.

Získávání podkladů pro hodnocení

- a) Podklady pro hodnocení a klasifikaci výchovně vzdělávacích výsledků a chování žáka získává učitel zejména těmito metodami, formami a prostředky:
- soustavným diagnostickým pozorováním žáka,
 - soustavným sledováním výkonů žáka a jeho připravenosti na vyučování,
 - různými druhy zkoušek (písemné; ústní – před tabulí, v lavici, v průběhu hodiny, v rámci rytmické části, formou referátů apod.; grafické; praktické; pohybové apod.), didaktickými testy,
 - průběžnými a výstupními testy v jednotlivých epochách,
 - domácími úkoly,
 - hodnocením úpravy a vedení sešitů,
 - analýzou různých činností žáka,
 - konzultacemi s ostatními učiteli a podle potřeby s dalšími odborníky (PPP),
 - rozhovory se žákem a zákonnými zástupci žáka.
- b) U žáků 1. až 3. ročníku jsou podklady z ústního a písemného zkoušení pouze informativní. Ve většině případů se v tomto období jedná o společné činnosti žáků.
- c) O termínu testu většího rozsahu informuje vyučující žáky minimálně dva dny předem.
- d) Žáci jsou povinni se na vyučování připravovat a vypracovávat domácí úkoly. Učitelé jsou povinni pravidelně tyto úkoly kontrolovat a sdělovat žákům, popřípadě jejich zákonným zástupcům, jak se jim domácí práce podařila.
- e) Žáci dbají na vedení a úpravu zavedených sešitů a poznámek.
- f) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každém hodnocení žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkového hodnocení žáka i způsob získání známek (ústní, písemné zkoušení, domácí úkoly, práce při hodině...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu pololetí předá tento přehled o prospěchu zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- g) Písemné zkoušky, popř. grafické práce, (viz odst. 1.2.e) učitel uschovává po dobu, během které se žák hodnotí nebo ve které se k němu mohou zákonní zástupci odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě studentů s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30. 10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
- h) Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména:
- nehodnotí žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
 - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí,
 - učitel hodnotí jen probrané učivo,
 - novou látku, kterou žáci samostatně nastudovali, učitel zkouší až po společném zopakování této látky a po prověření, že ji žáci chápou,
 - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva.
- i) Třídní učitelé (případně výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

Hodnocení výsledků vzdělávání na vysvědčení

- a) Za každé pololetí vydává škola žákovi vysvědčení; za první pololetí lze vydat žákovi místo vysvědčení výpis z vysvědčení.
- b) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno slovně.
- c) Slovní hodnocení vypracovávají učitelé jednotlivých předmětů. V případě, že předmět bude vyučován více učiteli, vypracují slovní hodnocení za dané období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.
- d) V případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, převede třídní učitel na základě podkladů od vyučujících jednotlivých předmětů slovní hodnocení do klasifikace, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Slovní hodnocení se převádí na klasifikaci za období II. pololetí posledního ukončeného ročníku. V případě, že žák přechází na školu s odlišným způsobem hodnocení po uplynutí alespoň tří měsíců daného pololetí, vypracuje třídní učitel ještě návrh slovního hodnocení za toto pololetí a převede ho na klasifikaci.
- e) Na konci prvního pololetí školního roku, v němž žák splní povinnou školní docházku, vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44 školského zákona. V případě podání přihlášky k přijetí do oborů vzdělávání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října. V pátém a sedmém ročníku vydá škola toto hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole. Tato výstupní hodnocení vypracovává třídní učitel ve spolupráci s vyučujícími jednotlivých předmětů podle § 16 odst. 1, 2 vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání.
- f) Třídní učitelé pořídí kopie vysvědčení, založí je do katalogových listů žáků a odevzdají je nejpozději jeden den před vydáním vysvědčení vedení školy.
- g) Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem pololetí navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam hodnoceni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a nehodnotí. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují. Škola bude v tomto případě požadovat od školy při zdravotnickém zařízení převedení klasifikace na slovní hodnocení.
- h) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- i) Žáka, který v daném předmětu v průběhu pololetí zamešká více než 30 % časové dotace, nemusí vyučující v řádném termínu hodnotit. Pokud přesáhne absence v daném předmětu 50 % časové dotace, nesmí vyučující žáka v řádném termínu hodnotit. V takovém případě pro jeho hodnocení stanoví ředitel školy náhradní termín.
- j) Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Náhradní termín je oznámen žákovi, popř. zákonným zástupcům žáka písemně, a je závazný. Nedostaví-li se žák na náhradní termín, může ředitel školy ze závažných důvodů povolit nový náhradní termín. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.
- k) Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník. Není-li žák hodnocen ani v tomto termínu, neprospěl.
- l) Žák, který na daném stupni základní školy dosud neopakoval ročník a který na konci druhého pololetí neprospěl nejvýše ze 2 povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, koná z těchto předmětů opravnou zkoušku nejpozději do konce příslušného školního roku (tj. do 31. srpna) v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

- m) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku.
- n) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.
- o) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.
- p) Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

Zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků

- a) Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- b) Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- c) Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Chyba je důležitý prostředek učení.
- d) Při sebehodnocení se žák snaží popsat:
 - co se mu daří,
 - co mu ještě nejde,
 - jak bude pokračovat dál.
- e) Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval své výkony a výsledky.